

3

Κλεάνθης Αρβανιτάκης Φρόσω Αρβανιτάκη

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

communicate in greek communiquez en grec comunicare in greco comunicar en griego verständigen sie sich auf griechisch!

ΔΕΛΤΟΣ

Πρόλογος

Η σειρά **Επικοινωνήστε Ελληνικά** είναι μια σύγχρονη μέθοδος εκμάθησης της νέας ελληνικής για ξενόγλωσσους μαθητές, από το επίπεδο του αρχαρίου ως το επίπεδο του προχωρημένου. Αποτελείται από τρεις τόμους που καλύπτουν 250-270 ώρες διδασκαλίας και είναι κατάλληλη, τόσο για μαθήματα σε ομάδες, όσο και για ιδιαίτερα μαθήματα.

Η προσέγγιση, σε ό,τι αφορά την εξάσκηση στον προφορικό λόγο, είναι κατά το πλείστον επικοινωνιακή ενώ, παράλληλα, υπάρχουν αρκετές γραπτές ασκήσεις γραμματικής για την πλήρη εξοικείωση του μαθητή με τα σημαντικότερα γραμματικά φαινόμενα της νέας ελληνικής. Κύριος στόχος της σειράς είναι να βοηθήσει τον μαθητή να καταλάβει, να πει, να διαβάσει και να γράψει αυτά που χρειάζεται για να επικοινωνήσει με τον σημερινό Έλληνα, όσο πιο σωστά γίνεται.

Οι πρώτοι δύο τόμοι καλύπτουν τα σπουδαιότερα γραμματικά φαινόμενα. Ο καθένας από αυτούς περιέχει 24 μαθήματα, τέσσερα από τα οποία είναι ανακεφαλαιωτικά. Η γραμματική και οι λειτουργίες της γλώσσας παρουσιάζονται μέσα από διαλόγους καθημερινής χρήσης και κείμενα, τα οποία είτε αναφέρονται σε θέματα που έχουν άμεση σχέση με την Ελλάδα και τον πολιτισμό της είτε είναι γενικότερου ενδιαφέροντος.

Η εξάσκηση στον προφορικό λόγο γίνεται μέσα από ρεαλιστικές περιστάσεις. Περιέχονται επίσης πίνακες των γραμματικών φαινομένων με τις απαραίτητες εξηγήσεις, πολλές και ποικίλες γραπτές ασκήσεις γραμματικής, λεξιλογίου κτλ., καθώς και ασκήσεις ακουστικής κατανόησης.

Ο τρίτος τόμος αποτελείται από 12 μαθήματα. Δύο από τα οποία είναι ανακεφαλαιωτικά. Κύριοι στόχοι του τρίτου τόμου είναι η κάλυψη των υπόλοιπων γραμματικών φαινομένων, η περαιτέρω εξάσκηση στον προφορικό λόγο καθώς και ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου μέσα από διαλόγους, κείμενα και πολλές προφορικές, ακουστικές και γραπτές ασκήσεις.

Και οι τρεις τόμοι περιέχουν λεξιλόγιο σε έξι γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, ιταλικά, και ρωσικά), πίνακες γραμματικής και λύσεις των γραπτών ασκήσεων. Συνοδεύονται δε από κασέτα ή CD ήχου καθώς και βιβλία ασκήσεων - δύο για τον πρώτο τόμο, δύο για τον δεύτερο, και ένα για τον τρίτο.

Περιεχόμενα

	Σελ.
Για τον καθηγητή	10
ΜΑΘΗΜΑ 1	
Να ζήσετε!	18
<ul style="list-style-type: none">• Λεξιλόγιο σχετικό με τον γάμο• Κλητική ουσιαστικών και επιθέτων - Ενικός και πληθυντικός• Απλή Προστακτική - Αρνητικός τύπος• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Δύο φίλες συζητάνε• Παροιμίες	28
ΜΑΘΗΜΑ 2	
Μη φοράτε ζώα	30
<ul style="list-style-type: none">• Λεξιλόγιο σχετικό με την οικολογία• Παθητική φωνή - Ρήματα α! συζυγίας (Τύπος Α)	
Κάπως μπορείτε να βοηθήσετε κι εσύ	37
<ul style="list-style-type: none">• Κάποιος, όποιος, οποιοσδήποτε - τόσοι, όσοι, όσοιδήποτε κτλ.• Αναφορική αντωνυμία "ο οποίος / η οποία / το οποίο"• Επίθετα σε -ης, -ης, -ες• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Συνέντευξη με έναν οικολογο• Παροιμίες	43
ΜΑΘΗΜΑ 3	
Θα βγούμε να το γιορτάσουμε	44
<ul style="list-style-type: none">• Χρήσεις της απλής υποτακτικής• Παθητική φωνή - Ρήματα β! συζυγίας (Τύποι Β1 και Β2)• Συνδετικά (άλλωστε, παρόλο ότι κ.ά.)	
Το ρεμπέτικο	55
<ul style="list-style-type: none">• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Ένα ρεμπετικό τραγούδι• Τίτλοι κάποιων γνωστών ρεμπέτικων	57
ΜΑΘΗΜΑ 4	
Γραμματέας: τότε και σήμερα	60
<ul style="list-style-type: none">• Ορολογία σχετική με εμπορικές επιχειρήσεις• Ουδέτερα ουσιαστικά σε -ον• Αρσενικά ουσιαστικά σε -έας• Βασικά στοιχεία μιας επιστολής• Βιογραφικό σημείωμα, αίτηση προσλήψεως• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Συνέντευξη για πρόσληψη	67
Και ντύσου απλά. Άκουσες;	69
<ul style="list-style-type: none">• Απλή προστακτική - Παθητική φωνή (θετικός και αρνητικός τύπος)• "ότι/πως", "ό,τι", "που"• Παροιμίες	

Περιεχόμενα

		Σελ.
ΜΑΘΗΜΑ 5	Συντομη ιστορία της ελληνικής γλώσσας	74
	• Επανάληψη χρόνων και πτώσεων	
	Καλή σου επιτυχία!	78
	• Παθητική μετοχή	
	• Αρσενικά σε -άς, -άδες / -ές, -έδες / -ης, -ηδες / -ούς, -ούδες	
	• Θηλυκά ουσιαστικά σε -ά, -άδες / -ού, -ούδες	
	• Επίθετα σε -ης, -α, -ικο	
	• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Απόσπασμα ομιλίας μιας γλωσσολόγου	86
	• Παροιμίες	
ΜΑΘΗΜΑ 6	Επανάληψη Μαθημάτων 1 - 6	88
	• Επαναληπτικές ασκήσεις	
ΜΑΘΗΜΑ 7	Η Ακρόπολη	94
	• Σχηματισμός επιρρημάτων	
	• Παραθετικά επιρρημάτων	
	Τώρα που θα λείπω	101
	• Συνεχής προστακτική (θετικός και αρνητικός τύπος) - Ρήματα α! και β! συζυγίας (Τύποι Α, Β1 και Β2)	
	• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Συνέντευξη με μια πρώην πρωταθλήτρια	108
	• Παροιμίες	
ΜΑΘΗΜΑ 8	Αν είχα βάλει πέρσι τα λεφτά στον λογαριασμό...	110
	• Τραπεζική ορολογία	
	• "πάλι" και "ξανά"	
	• "ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο"	
	• Υποθετικός λόγος γ! τύπου - Δυνητική	
	• Χρήσεις των βοηθητικών ρημάτων "πρέπει", "μπορώ" και "θέλω"	
	Τι τρώμε	123
	• Οικονομική ορολογία	
	• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Ακούμε έναν οικονομολόγο	124
	• Παροιμίες	
ΜΑΘΗΜΑ 9	Η βυζαντινή αυτοκρατορία	126
	• Απόλυτος υπερθετικός	
	• "κατά" + αιτιατική και "κατά" + γενική	
	• Σύνθετα ρήματα με μόρια - Εσωτερική αύξηση	
	Τρία μικρά άρθρα από τον καθημερινό Τύπο	135
	• Συντελεσμένος Μέλλοντας	
	• Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Δελτίο ειδήσεων	142
	• Παροιμίες	

	Σελ.
ΜΑΘΗΜΑ 10	
Τι, πότε και πώς τρώνε οι Έλληνες	144
<ul style="list-style-type: none"> • Φαγητά και γλυκά που συνδέονται με εορταστικές ή θρησκευτικές εκδηλώσεις • Η χρήση του "παρά" σε συγκρίσεις • Ιδιόκλιτα ουδέτερα ουσιαστικά • Μια συνταγή (Τυρόπιτα) 	
Εσύ μόνο τον εαυτό σου σκέφτεσαι	153
<ul style="list-style-type: none"> • Όσο (πιο πολύ) , τόσο (πιο πολύ) • Είναι τόσο (ψηλός), ώστε/που • Η αντωνυμία "ο εαυτός μου/σου ..." • Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Η μαγειρική από το ραδιόφωνο • Παροιμίες 	157
ΜΑΘΗΜΑ 11	
Μια σύντομη ματιά στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία	160
<ul style="list-style-type: none"> • Αλληλοπαθή ρήματα • Απόσπασμα από το μυθιστόρημα <i>Η Χαμένη Άνοιξη</i> του Σ. Τσίρκα • Ποίημα από τη συλλογή <i>Μυθιστόρημα</i> του Γ. Σεφέρη • Ρήματα με ιδιαιτερότητες ως προς τη Φωνή • Ευχετική • Άσκηση ακουστικής κατανόησης - Απόσπασμα από ένα θεατρικό έργο • Αποφθέγματα μερικών γνωστών Ελλήνων συγγραφέων 	173
ΜΑΘΗΜΑ 12	
Επανάληψη Μαθημάτων 1 - 11	176
<ul style="list-style-type: none"> • Επαναληπτικές ασκήσεις 	
Φωτογραφίες για συζήτηση	184
Πίνακες γραμματικής	195
Λεξιλογία	225
Βιβλιογραφία	268
Λύσεις	269
Κείμενα και διάλογοι ακουστικής κατανόησης	282

Για τον καθηγητή

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικές αντιλήψεις

Η σειρά **Επικοινωνήστε Ελληνικά** έχει σχεδιαστεί ειδικά για να διδάξει στους ξενόγλωσσους σπουδαστές των ελληνικών πώς να επικοινωνούν αποτελεσματικά και σωστά στα ελληνικά, τόσο προφορικά, όσο και γραπτά.

Γράφοντας αυτή τη σειρά, ήμασταν επηρεασμένοι από δύο χωριστές προσεγγίσεις στις οποίες βασίζεται η διδασκαλία διαφόρων ευρωπαϊκών γλωσσών ως ξένων γλωσσών τα τελευταία χρόνια. Η μία - πιο παραδοσιακή - υποστηρίζει ότι η γραμματική ακρίβεια είναι η βασικότερη προϋπόθεση για την εκμάθηση μιας γλώσσας και, επομένως, επιμένει στον αυστηρό λεξικό και γραμματικό έλεγχο ανά πάσαν στιγμήν, έστω και εις βάρος του ρεαλισμού (;). Η άλλη δίνει έμφαση στις ψυχολογικές συνιστώσες της ανθρώπινης επικοινωνίας και κατά συνέπεια απαιτεί ενεργό συνεχή συμμετοχή των μαθητών, έστω και εις βάρος της γραμματικής ακρίβειας. Πολλοί σήμερα, μεταξύ των οποίων και εμείς, πιστεύουν ότι οι δύο αυτές προσεγγίσεις δεν είναι ασυμβίβαστες. Στη σειρά αυτή, το "πάντρεμα" των δύο τάσεων υλοποιείται με τον ακόλουθο τρόπο: ενώ τα βιβλία που αποτελούν τη σειρά έχουν ως κορμό τη γραμματική (κι αυτό κυρίως γιατί τα περισσότερα μέρη του λόγου στην ελληνική είναι κλιτά), η αλληλουχία με την οποία παρουσιάζονται τα γραμματικά φαινόμενα καθορίζεται μάλλον από τις επικοινωνιακές ανάγκες του μαθητή (ιδιαίτερα στους πρώτους δύο τόμους), παρά από οποιεσδήποτε προκαταλήψεις σχετικά με το ποια είναι η πιο "λογική" ή συνηθισμένη σειρά παρουσιάσής τους. Έτσι, η αιτιατική μετά από κάποιες προθέσεις εμφανίζεται πριν από την ονομαστική, ενώ το *θα ήθελα* εισάγεται προς χρήση πολύ πριν παρουσιαστεί ως γραμματικό θέμα (δυνητική).

Με δυο λόγια, εκείνο που επιχειρεί αυτή η σειρά, ιδιαίτερα στους δύο πρώτους τόμους, είναι να βοηθήσει τον καθηγητή που διδάσκει ελληνικά στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές του να καταλάβουν, να μιλήσουν, να διαβάσουν και να γράψουν αυτά που χρειάζονται στα ελληνικά, όσο πιο σωστά γίνεται. Κύριοι στόχοι του τρίτου τόμου είναι η κάλυψη πιο σύνθετων ή λιγότερο συχνών γραμματικών φαινομένων, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου και η παραπέρα εξάσκηση στον προφορικό λόγο.

Σε ό,τι αφορά την εργασία που γίνεται μέσα στην τάξη, εκείνο για το οποίο οι περισσότεροι έμπειροι συνάδελφοι φαίνεται να συμφωνούν σήμερα είναι η ανάγκη των μαθητών να επικοινωνήσουν προφορικά στη γλώσσα-στόχο για θέματα που τους ενδιαφέρουν, είτε αναφορικά με τη χώρα και τον πολιτισμό της χώρας όπου καταρχήν μιλιέται η γλώσσα-στόχος (για την ελληνική γλώσσα, θέματα που έχουν σχέση με την Ελλάδα), είτε γενικότερης φύσεως (π.χ. η ρύπανση του περιβάλλοντος, το κυκλοφοριακό πρόβλημα, το κάπνισμα). Γι' αυτό και η σειρά περιέχει πολλές ασκήσεις προφορικής επικοινωνίας, μέσα από ρεαλιστικές, κατά το δυνατόν, καταστάσεις: από τις πιο απλές και αυστηρά ελεγχόμενες ασκήσεις προφορικής επικοινωνίας, ως εκείνες που παρέχουν στον μαθητή αρκετή ελευθερία για κάποιους αυτοσχεδιασμούς. Ακόμα, οι διάλογοι και τα κείμενα που έχουν γραφτεί καλύπτουν καθημερινές καταστάσεις, θέματα που αφορούν τον ελληνικό πολιτισμό, αλλά και θέματα που απασχολούν τον περισσότερο κόσμο σήμερα.

Μια άλλη ανάγκη φαίνεται να είναι η εναλλαγή και η ποικιλία, πράγμα που επιχειρείται τόσο με τη χρησιμοποίηση διαφόρων τύπων ασκήσεων, προφορικών και γραπτών, όσο και με τη χρησιμοποίηση πολλών γραμματοσειρών, σκίτσων κ.ά.

Οι τεχνικές αυτές όχι μόνο παρέχουν τη δυνατότητα για ενεργό εξάσκηση και συμμετοχή, αλλά συγχρόνως ετοιμάζουν τον μαθητή να επικοινωνήσει αποτελεσματικά με τους Έλληνες που θα συναντήσει στην πραγματική ζωή. Αυτός άλλωστε είναι ο απώτατος στόχος, το τελικό "τεστ" οποιουδήποτε παρόμοιου εγχειρήματος.

Βασικοί στόχοι

Με βάση τις πιο πάνω γενικές αντιλήψεις, μπορούμε να πούμε ότι οι βασικοί στόχοι αυτής της σειράς είναι τρεις:

- Να δείξει στον μαθητή πώς μπορεί να επικοινωνήσει στα ελληνικά μέσα σε ένα ευρύ φάσμα καταστάσεων.
- Να βοηθήσει τον μαθητή να μιλάει απλα και όσο γίνεται σωστά, και να αναπτύξει την ακουστική του αντίληψη, την αναγνωστική του αντίληψη, καθώς και την ικανότητά του να γράφει σωστά.
- Να τονώσει τον ενθουσιασμό του μαθητή, δείχνοντάς του ότι μαθαίνει και λέει χρήσιμα πράγματα από την αρχή.

Διάρθρωση της ύλης

Καθένας από τους δύο πρώτους τόμους της σειράς **Επικοινωνήστε Ελληνικά** αποτελείται από ένα εισαγωγικό μάθημα, είκοσι τέσσερα κυρίως μαθήματα, ανακεφαλαιωτικούς πίνακες γραμματικής, πίνακα ρημάτων, λύσεις ασκήσεων, και γλωσσάρι.

Τα Μαθήματα 6, 12, 18 και 24 είναι ανακεφαλαιωτικά της ύλης των προηγούμενων πέντε μαθημάτων, κατά περίπτωση. Ο τρίτος τόμος περιέχει δώδεκα μαθήματα, από τα οποία τα Μαθήματα 6 και 12 είναι ανακεφαλαιωτικά. Επίσης, περιέχει, όπως και οι προηγούμενοι δύο τόμοι, ανακεφαλαιωτικούς πίνακες γραμματικής, πίνακα ρημάτων, λύσεις ασκήσεων, και γλωσσάρι.

Τα γραμματικά φαινόμενα, οι λειτουργίες της γλώσσας και οι επικοινωνιακές καταστάσεις παρουσιάζονται μέσα από διαλόγους ή μέσα από κείμενα. Τους διαλόγους και τα κείμενα ακολουθούν πάντα είτε ερωτήσεις κάτω από τον τίτλο *Ρωτήστε και Απαντήστε* είτε προτάσεις κάτω από τον τίτλο *Σωστό ή Λάθος*, που καταρχήν ελέγχουν πόσα κατάλαβαν οι μαθητές από αυτά που άκουσαν και διάβασαν. Εν συνεχεία, συνήθως ακολουθούν ένας ή περισσότεροι πίνακες γραμματικής, όπου αναλύονται τα γραμματικά φαινόμενα που καλύπτει ο διάλογος ή το κείμενο. Κάτω από τον τίτλο *Κοιτάξτε ή διπλά στο "θαυμαστικό"* θα βρείτε κάποια επέκταση ή συμπλήρωση γραμματικού ή άλλου φαινομένου το οποίο έχει ήδη παρουσιαστεί. Η εκμάθηση του κάθε καινούργιου γλωσσικού σημείου που παρουσιάζεται, συνεχίζεται με ελεγχόμενες προφορικές ασκήσεις διαφόρων τύπων και με γραπτές ασκήσεις. Σε πολλά μαθήματα των πρώτων δύο τόμων θα βρείτε έναν τύπο άσκησης κάτω από τον τίτλο *Ακούστε την ερώτηση και βρείτε τη σωστή απάντηση*, που δοκιμάζει την ακουστική κατανόηση του μαθητή. Ο τρίτος τόμος, περιέχει πιο εκτενείς ασκήσεις ακουστικής κατανόησης, όπως συνεντεύξεις, αποσπάσματα από ομιλίες κ.ά. Η ύλη ακόμα περιέχει λιγότερο ελεγχόμενες προφορικές ασκήσεις (π.χ. παίγνια ρόλων), σταυρόλεξα, καθώς και ασκήσεις για πιο δημιουργικό γράψιμο. Στον τρίτο τόμο θα βρείτε επιπλέον και μια σειρά από φωτογραφίες που μπορούν να αξιοποιηθούν ποικιλοτρόπως.

Σ' αυτό ίσως το σημείο θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το βιβλίο που έχετε στα χέρια σας, όπως και οποιοδήποτε παρόμοιο βιβλίο για την εκμάθηση της ελληνικής ή κάποιας άλλης γλώσσας ως ξένης, αποτελεί απλώς βοήθημα για τον καθηγητή. Δεν είναι πανάκεια. Εσείς θα πρέπει να προσαρμόσετε την ύλη καθώς και τις ιδέες που παρατίθενται εδώ, στη συγκεκριμένη ομάδα που έχετε να διδάξετε, κάνοντας χρήση των γνώσεων που διαθέτετε όσον αφορά τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών σας, τα ενδιαφέροντά τους, τον επαγγελματικό και κοινωνικό τους περίγυρο, τα ήθη και τα έθιμά τους, έτσι ώστε να τους βοηθήσετε να εκφραστούν όσο πιο άνετα γίνεται.

B. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ο ρολος του καθηγητή στην τάξη

Για να διδάξει αποτελεσματικά μέσα από την ύλη αυτής της σειράς, ο καθηγητής καλείται να παίξει τέσσερις διαφορετικούς ρόλους.

Ο πρώτος είναι ο γνωστός, παραδοσιακός ρόλος του *διδασκάλου ξένης γλώσσας*. Ο καθηγητής παρουσιάζει και εξηγεί την καινούργια ύλη, εποπτεύει την πρακτική εξάσκηση, αξιολογεί και διορθώνει την απόδοση των μαθητών. Ο ισχυρός αυτός ρόλος του δασκάλου που δεσπόζει με τις ενέργειές του μέσα στην τάξη είναι απαραίτητος σε ορισμένα στάδια του μαθήματος, όπως η εξήγηση κάποιου γραμματικού φαινομένου ή η διεξαγωγή κάποιας προφορικής άσκησης όπου παρέχεται αρκετή ελευθερία και οι μαθητές χρειάζονται καθοδήγηση.

Ο δεύτερος ρόλος είναι ο ρόλος του *"μάντζερ"*, με τη σύγχρονη έννοια του όρου. Ο καθηγητής, σε σύμπραξη με το βιβλίο, επιλέγει και συντονίζει τις δραστηριότητες που χρειάζονται για τη διεξαγωγή ενός ολοκληρωμένου μαθήματος, το οποίο χαρακτηρίζεται από ειρμό και συνοχή. Επιπλέον, οργανώνει και επιβλέπει την προφορική εξάσκηση ανά ζεύγη ή ομάδες, παρεμβαίνοντας και παρέχοντας βοήθεια όπου και όταν χρειάζεται.

Ο τρίτος ρόλος είναι αυτός του *σιωπηλού παρατηρητή*. Ο καθηγητής αφού οργανώσει κάποια εργασία που θα γίνει στην τάξη, επιτρέπει στους μαθητές να την διεξαγάγουν χωρίς καμιά παρέμβαση από την πλευρά του. Ο μη συμμετοχικός αυτός ρόλος του καθηγητή δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να λειτουργήσουν ελεύθερα, να αυτοσχεδιάσουν, να αναπτύξουν τις δικές τους μαθησιακές στρατηγικές. Παράλληλα, όμως, απαιτεί από τον καθηγητή να βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορηση και να ελέγχει τη διεξαγωγή της εργασίας, σημειώνοντας τυχόν αδυναμίες στις οποίες θα πρέπει να επανέλθει σε κάποιο μελλοντικό μάθημα.

Ο τέταρτος, εξίσου ουσιαστικός, ρόλος είναι ο ρόλος του *ισότιμου μέλους της ομάδας*. Εδώ ο καθηγητής συμμετέχει στη διεξαγωγή διαφόρων εργασιών επί ίσης βάσεως. Με τον τρόπο αυτό ο καθηγητής συμβάλλει στη δημιουργία κλίματος άνεσης και συνεργασίας, ενώ παράλληλα, με τη συμμετοχή του μπορεί να ανεβάσει το επίπεδο της συγκεκριμένης εργασίας.

Η αποδοχή και η υλοποίηση και των τεσσάρων αυτών ρόλων από τον καθηγητή θα συμβάλλουν, χωρίς αμφιβολία, στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση, τόσο των προσπαθειών που καταβάλλει, όσο και της ύλης που θα χρησιμοποιήσει από τη σειρά αυτή. Θυμίζουμε, πάντως, ότι οι τέσσερις αυτοί ρόλοι συνιστούν αυξομειούμενα και αλληλοεπικαλυπτόμενα μέρη της ίδιας ακέραιης προσωπικότητας του εκπαιδευτικού.

Γλώσσα 1

Ένα ζήτημα για το οποίο έχουν γραφτεί πολλά, και για το οποίο εξακολουθούν να υπάρχουν αντικρουόμενες ως ένα βαθμό αντιλήψεις και θέσεις, είναι η χρησιμοποίηση (ή μη) κάποιας κοινής γλώσσας για την εξήγηση διαφόρων θεμάτων από τον καθηγητή. Στην περίπτωση που οι μαθητές μιας τάξης έχουν την ίδια εθνικότητα, η κοινή γλώσσα (ας την ονομάσουμε Γλώσσα 1) θα είναι βεβαίως η μητρική, ενώ στην περίπτωση που οι μαθητές δεν έχουν την ίδια μητρική γλώσσα, η Γλώσσα 1 θα είναι η γλώσσα στην οποία μπορούν να συννενοηθούν οι περισσότεροι τουλάχιστον μαθητές.

Τα τελευταία χρόνια η τάση είναι υπέρ της χρησιμοποίησης της Γλώσσας 1 σε τάξεις αρχαρίων, όταν ο καθηγητής πρέπει να δώσει οδηγίες για τη διεξαγωγή κάποιας άσκησης, όταν αναλύει κάποιο γλωσσικό φαινόμενο ή όταν εξηγεί κάποια αφηρημένη έννοια ή ένα πολιτισμικό σημείο. Κι αυτό, για να εξοικονομηθεί χρόνος που μπορεί να αναλωθεί σε πιο χρήσιμες δραστηριότητες (π.χ. εντατική εξάσκηση στον προφορικό λόγο).

Από την άλλη πλευρά, το όφελος που αποκομίζει ο μαθητής ακούγοντας όσο περισσότερα ελληνικά γίνεται, σε σχέση με διάφορες καταστάσεις, είναι, χωρίς αμφιβολία, τεράστιο. Γι' αυτό θα πρέπει (α) η όποια χρησιμοποίηση της Γλώσσας 1 να γίνεται με φειδώ και (β) ο καθηγητής να έχει ως στόχο τη σταδιακή εγκατάλειψή της ως μέσο επικοινωνίας με τους μαθητές το γρηγορότερο δυνατό, αντικαθιστώντας την με απλές και μικρές προτάσεις και χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο και γραμματικές δομές που οι μαθητές έχουν ήδη μάθει.

Τα κύρια στάδια ενός μαθήματος

Αν θέλετε να αξιοποιήσετε πιο σωστά την ύλη αυτής της σειράς, είναι σκόπιμο να τηρήσετε την παρακάτω δοκιμασμένη διαδικασία, στον βαθμό που αυτή ταιριάζει στο "ύφος σας" και στον βαθμό που η ύλη την οποία έχετε να καλύψετε κάθε φορά προσφέρεται για τη διεξαγωγή όλων των σταδίων της διαδικασίας.

- (α) Παρουσιάζετε την καινούργια γλώσσα (γραμματικό φαινόμενο, λειτουργία της γλώσσας, λεξιλόγιο) με τη βοήθεια κάποιου διαλόγου ή κάποιου κειμένου.
- (β) Οι μαθητές εξασκούνται σ' αυτό που έμαθαν, με τη βοήθεια των ασκήσεων ελεγχόμενης προφορικής επικοινωνίας.
- (γ) Εξηγείτε αναλυτικότερα το γλωσσικό φαινόμενο.
- (δ) Οι μαθητές κάνουν στην τάξη κάποια γραπτή άσκηση (ή έστω ένα μέρος της άσκησης) πάνω στο θέμα που εξηγήσατε, για παραπέρα εμπέδωση.
- (ε) Οι μαθητές κάνουν τις άλλες ασκήσεις πιο ελεύθερης προφορικής επικοινωνίας.
- (ζ) Κάνετε, εφόσον υπάρχει, την άσκηση ακουστικής κατανόησης.
- (η) Οι μαθητές κάνουν τις υπόλοιπες γραπτές ασκήσεις στην τάξη ή στο σπίτι, κατά την κρίση σας.

Διάλογοι

Με τους διαλόγους εισάγονται, πρώτον, ένα ή περισσότερα γλωσσικά φαινόμενα, και, δεύτερον, νέο λεξιλόγιο. Η διαδικασία που προτείνεται πιο κάτω είναι μια από μερικές από τις παραλλαγές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε

1. Αν έχετε την κασέτα ή το CD

- (α) Βάζετε τους μαθητές στο κλίμα του διαλόγου, κάνοντας τους δυο ή τρεις προκαταρκτικές ερωτήσεις.
- (β) Παρουσιάζετε τις καινούργιες λέξεις ή εκφράσεις που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν δυσκολίες στους μαθητές σας και τους εξηγείτε τα πολιτισμικά σημεία που μπορεί να υπάρχουν στον διάλογο.
- (γ) Ζητάτε από τους μαθητές να κοιτάξουν τις ερωτήσεις κάτω από τον τίτλο *Ρωτήστε και απαντήστε* ή τις προτάσεις κάτω από τον τίτλο *Σωστό ή λάθος* που ακολουθούν τον διάλογο.
- (δ) Παίζετε τον διάλογο στην κασέτα ή το CD μια φορά. Αν ο διάλογος είναι μάλλον μακρύς, σταματήστε την κασέτα ή το CD σε δύο ή τρία σημεία, καλύπτοντας κάθε φορά τη διαδικασία που περιγράφεται στο στάδιο (ε).
- (ε) Οι μαθητές απαντούν στις ερωτήσεις (*Ρωτήστε και απαντήστε*) ή χαρακτηρίζουν τις προτάσεις (*Σωστό ή λάθος*). Η εργασία αυτή μπορεί είτε να γίνει ανάμεσα σε σας και τους μαθητές είτε να την κάνουν οι μαθητές μεταξύ τους. Εφόσον το θεωρήσετε σκόπιμο, μπορείτε να αναφερθείτε πάλι στον διάλογο, εξηγώντας δύσκολες λέξεις ή εκφράσεις που δεν έγιναν απόλυτα κατανοητές στο στάδιο (β).
- (ζ) Ξαναπαίζετε ολόκληρο τον διάλογο στην κασέτα ή το CD.
- (η) Παίζετε πάλι τον διάλογο σταματώντας στο τέλος κάθε πρότασης, ώστε οι μαθητές να ακούσουν και να επαναλάβουν "εν χορώ".

- (θ) Οι μαθητές διαβάζουν τον διάλογο "εν χορώ".
- (ι) Ζητάτε από δύο ή τρεις (ανάλογα με τον αριθμό των χαρακτήρων που εμφανίζονται στον διάλογο) "καλούς" μαθητές να πουν τον διάλογο, ενώ οι υπόλοιποι ακούνε.
- (κ) Οι μαθητές λένε τον διάλογο μεταξύ τους, ενώ εσείς πηγαίνετε γύρω-γύρω επιβλέποντας και διορθώνοντας διακριτικά, όπου χρειάζεται.

2. Αν δεν έχετε την κασέτα ή το CD

- (α) Όπως πιο πάνω.
- (β) Όπως πιο πάνω.
- (γ) Όπως πιο πάνω.
- (δ) Διαβάζετε τον διάλογο όσο πιο εκφραστικά μπορείτε. (Μια καλή ιδέα εδώ είναι να σχεδιάσετε στον πίνακα απλές φιγούρες για τα πρόσωπα που εμφανίζονται στον διάλογο και να δείχνετε κάθε φορά με το χέρι ή με τον χάρακα τη φιγούρα που αντιστοιχεί στο πρόσωπο που μιλάει).
- (ε) Όπως πιο πάνω.
- (ζ) Ξαναδιαβάζετε τον διάλογο.
- (η) Διαβάζετε τον διάλογο πρόταση πρόταση και οι μαθητές επαναλαμβάνουν "εν χορώ".
- (θ) Όπως πιο πάνω.
- (ι) Όπως πιο πάνω.
- (κ) Όπως πιο πάνω.

Αν το θέμα του διαλόγου έχει καθημερινή χρησιμότητα, μπορείτε να ζητήσετε από τους μαθητές σας να τον αποστηθίσουν για το επόμενο μάθημα.

Κείμενα

Όπως έχει γίνει με τους διαλόγους, έτσι και τα κείμενα που θα βρείτε στη σειρά **Επικοινωνήστε Ελληνικά** έχουν γραφτεί για να εισάγουν κάθε φορά ένα ή περισσότερα γραμματικά φαινόμενα, κάποια ή κάποιες λειτουργίες της γλώσσας και καινούργιο λεξιλόγιο. Κι εδώ η προτεινόμενη διαδικασία αποτελεί μία από μερικές από τις παραλλαγές που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε.

1. Αν έχετε την κασέτα ή το CD

- (α) Βάζετε τους μαθητές στο κλίμα του κειμένου, κάνοντάς τους δυο ή τρεις προκαταρκτικές ερωτήσεις.
- (β) Παρουσιάζετε τις καινούργιες λέξεις ή εκφράσεις που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν δυσκολίες στους μαθητές σας και τους εξηγείτε τα πολιτισμικά σημεία που μπορεί να υπάρχουν στο κείμενο.
- (γ) Ζητάτε από τους μαθητές να κοιτάξουν τις ερωτήσεις κάτω από τον τίτλο *Ρωτήστε και απαντήστε* ή τις προτάσεις κάτω από τον τίτλο *Σωστό ή λάθος* που ακολουθούν το κείμενο.
- (δ) Παίζετε το κείμενο στην κασέτα ή το CD μια φορά. Αν το κείμενο είναι μάλλον μακρύ, σταματήστε την κασέτα ή το CD σε δύο ή τρία σημεία, καλύπτοντας κάθε φορά τη διαδικασία που περιγράφεται στο στάδιο (ε).
- (ε) Οι μαθητές απαντούν στις ερωτήσεις (*Ρωτήστε και απαντήστε*) ή χαρακτηρίζουν τις προτάσεις (*Σωστό η λάθος*). Η εργασία αυτή μπορεί είτε να γίνει ανάμεσα σε σας και τους μαθητές είτε να την κάνουν οι μαθητές μεταξύ τους. Εφόσον το θεωρήσετε σκόπιμο, μπορείτε να αναφερθείτε πάλι στο κείμενο εξηγώντας δύσκολες λέξεις ή εκφράσεις που δεν έγιναν απόλυτα κατανοητές στο στάδιο (β).
- (ζ) Ξαναπαίζετε το κείμενο στην κασέτα ή το CD. (Αυτό το στάδιο είναι προαιρετικό).
- (η) Οι μαθητές διαβάζουν το κείμενο σιωπηλά.
- (θ) Ζητάτε από μερικούς μαθητές (αρχίζετε πάντα από κάποιο "καλό μαθητή") από δύο έως τρεις προτάσεις του κειμένου ο καθένας.
- (ι) Εφόσον το επίπεδο της τάξης το επιτρέπει, κάντε μερικές πιο "απαιτητικές" ή γενικότερης φύσεως ερωτήσεις πάνω στο κείμενο.

2. Αν δεν έχετε την κασέτα ή το CD

- (α) Όπως πιο πάνω.
- (β) Όπως πιο πάνω.
- (γ) Όπως πιο πάνω.
- (δ) Διαβάζετε το κείμενο μια φορά και οι μαθητές ακούνε.
- (ε) Όπως πιο πάνω.

Για τον καθηγητή

- (ζ) Ξαναδιαβάζετε το κείμενο και οι μαθητές ακούνε (Αυτό το στάδιο είναι προαιρετικό).
- (η) Όπως πιο πάνω.
- (θ) Όπως πιο πάνω.
- (ι) Όπως πιο πάνω.

Παρουσίαση νέου λεξιλογίου

Όπου το καινούργιο λεξιλόγιο δεν συνοδεύεται από σχετικές εικόνες, μπορείτε να επιλέξετε οποιονδήποτε από τους πιο κάτω τρόπους για να διδάξετε τις νέες λέξεις ή εκφράσεις.

- (α) Δείχνετε πραγματικά αντικείμενα.
- (β) Σχεδιάζετε στον πίνακα ή χρησιμοποιείτε εικόνες από εφημερίδες και περιοδικά.
- (γ) Εκφράζετε αυτό που θέλετε με μιμική.
- (δ) Δίνετε παραδείγματα.
- (ε) Εξηγείτε με απλά ελληνικά.
- (ζ) Εξηγείτε σύντομα στη Γλώσσα 1.
- (η) Παραπέμπετε στο Γλωσσάρι του βιβλίου ή σε κάποιο λεξικό.
- (θ) Χρησιμοποιείτε ανάλογες ασκήσεις λεξιλογίου (Γ! τόμος).

Η επιλογή της μεθόδου που θα χρησιμοποιήσετε θα εξαρτηθεί από το είδος της λέξης που θέλετε να παρουσιάσετε. Αντικείμενα καθημερινής χρήσης, όπως *καρέκλα, παράθυρο, κλειδί, ποτήρι* κ.ά. μπορείτε να τα δείξετε, εφόσον υπάρχουν στην τάξη ή να τα έχετε μαζί σας ή να τα σχεδιάσετε με απλές γραμμές στον πίνακα ή, ακόμα, να τα δείξετε σε εικόνες από κάποιο περιοδικό ή εφημερίδα. Για επαγγέλματα χρησιμοποιήστε εικόνες. Για την παρουσίαση επιθέτων, όπως *μεγάλο, βαρύ, κόκκινο* κ.ά., μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μιμική ή παραδείγματα. Αφηρημένες έννοιες και λέξεις ή εκφράσεις που έχουν συγκεκριμένη πολιτισμική σημασία, μπορείτε να τις εξηγήσετε ή να τις μεταφράσετε χρησιμοποιώντας την Γλώσσα 1. Γενικά, αποφεύγετε να βασίζεστε αποκλειστικά και μόνο στο Γλωσσάρι ή στο λεξικό για την παρουσίαση νέου λεξιλογίου, ιδιαίτερα σε επίπεδο αρχαρίων. Με τη χρησιμοποίηση οποιουδήποτε συνδυασμού των πιο πάνω μεθόδων θα κάνετε το μάθημα πιο ζωντανό και πιο ευχάριστο.

Ασκήσεις προφορικής επικοινωνίας σε ζεύγη

Η σειρά **Επικοινωνήστε Ελληνικά** περιέχει πολλές τέτοιες ασκήσεις (η συνήθης χαρακτηριστική οδηγία που δίνεται είναι *Μιλήστε μεταξύ σας*). Εδώ όλοι οι μαθητές δουλεύουν σε ζεύγη, ταυτοχρόνως. Το βασικό πλεονέκτημα αυτού του τρόπου είναι η δυνατότητα που παρέχεται σε όλους τους μαθητές για εκτεταμένη εξάσκηση μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα. Ακόμα, η προφορική εξάσκηση ανά δύο απαλλάσσει τους μαθητές από την ανία που αναπόφευκτα αισθάνονται όταν είναι υποχρεωμένοι να ακούνε τους συμμαθητές τους να κάνουν την άσκηση ο ένας μετά τον άλλο ή με τον καθηγητή, περιμένοντας πότε θα έρθει - αν έρθει - η σειρά τους.

Η πιο συνηθισμένη διαδικασία είναι η εξής:

- (α) Διαιρείτε τους μαθητές σας σε ζεύγη.
- (β) Τους εξηγείτε λεπτομερώς τι ακριβώς χρειάζεται να κάνουν.
- (γ) Βεβαιώνετε ότι ξέρουν όλο το λεξιλόγιο που εμφανίζεται στην άσκηση.
- (δ) Ζητάτε από κάποιο ζεύγος να κάνει προφορικά το παράδειγμα, για να ακούσουν οι υπόλοιποι.
- (ε) Ένα άλλο ζεύγος (εδώ προτιμάτε δύο "καλούς" μαθητές) κάνει το πρώτο ή το δεύτερο κομμάτι της άσκησης για μεγαλύτερη εξοικείωση όλων.
- (ζ) Οι μαθητές δουλεύουν την άσκηση κομμάτι κομμάτι με τη σειρά Α-Β και μετά αλλάζοντας ρόλους με τη σειρά Β-Α. Όλα τα ζεύγη δουλεύουν ταυτοχρόνως.

Μόλις οι μαθητές αρχίζουν να δουλεύουν μόνοι τους, εσείς πηγαίνετε γύρω-γύρω βοηθώντας και επιβλέποντας όσα ζεύγη μπορείτε. Αποφεύγετε να διορθώνετε κάθε φορά που ακούτε κάποιο λάθος. Η διόρθωση θα πρέπει να γίνεται επιλεκτικά και διακριτικά, έτσι ώστε να μην εμποδίζει (πρακτικά και ψυχολογικά) τους μαθητές που προσπαθούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, έστω και μέσα σε προκαθορισμένα γλωσσικά πλαίσια, χρησιμοποιώντας καινούργια γλώσσα για πρώτη φορά.

Άλλες προφορικές ασκήσεις

Στη σειρά **Επικοινωνήστε Ελληνικά** θα συναντήσετε αρκετούς άλλους τύπους προφορικών ασκήσεων πάνω σε γραμματικά φαινόμενα ή λειτουργίες της γλώσσας, οι οποίες γίνονται ανά ζεύγη ή ομάδες των τριών ή τεσσάρων μαθητών. Για τις ασκήσεις αυτές δεν χρειάζεται να πούμε περισσότερα εδώ, αφού οι οδηγίες είναι αρκετά κατατοπιστικές για το τι πρέπει να γίνει. Η διαδικασία που θα ακολουθήσετε είναι αυτή που περιγράφεται πιο πάνω για τις Ασκήσεις Προφορικής Επικοινωνίας σε Ζεύγη ή κάποια παρεμφερής διαδικασία που σας εξυπηρετεί καλύτερα.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να επισημάνουμε δύο πράγματα σχετικά με τη διεξαγωγή προφορικών ασκήσεων. είτε σε ζεύγη είτε σε ομάδες περισσότερων ατόμων.

- (α) Καλό είναι οι ομάδες ή τα ζεύγη να αποτελούνται, κατά το δυνατόν, τόσο από "δυνατούς", όσο και από "πιο αδύνατους" μαθητές. Ωστόσο, θα πρέπει να αποφεύγει κανείς μεγάλες διακυμάνσεις ανά ομάδα ή ζεύγος σε ό,τι αφορά την ικανότητα ή την προηγούμενη γνώση της γλώσσας. Στους "καλούς" μαθητές συνήθως αρέσει να βοηθούν τους πιο αδύνατους, εφόσον δεν νοιώθουν ότι αυτό γίνεται εις βάρος της δικιάς τους προόδου. Οι πιο αδύνατοι, πάλι, δεν θα ωφεληθούν αν αισθανθούν πτοημένοι ή μειωμένοι από τις γνώσεις ή την ικανότητα των πιο δυνατών συνεργατών τους.
- (β) Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν την περιέργεια να πληροφορηθούν διάφορα πράγματα για τους άλλους, κάτι που θα πρέπει να αξιοποιήσετε για να ενθαρρύνετε τους μαθητές σας να επικοινωνούν, να αισθάνονται άνετα, και να αποκτήσουν την αίσθηση ότι όλοι ανήκουν σε μια φιλική ομάδα. Χρειάζεται προσοχή, ωστόσο, να μην ξεπεραστούν τα όρια κάποιας στοιχειώδους ευγένειας.

Παίγνια ρόλων

Ειδικά για τον τύπο αυτό δημιουργικής προφορικής εξάσκησης, θα πρέπει να υπογραμμιστούν (α) η ανάγκη για σαφείς και λεπτομερείς οδηγίες από σάς σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν οι μαθητές, και (β) η ανεξαρτησία που απαιτείται να έχουν για να μπορέσουν να αυτοσχεδιάσουν ως ένα βαθμό, πράγμα που σημαίνει ότι η εποπτεία σας θα πρέπει να είναι όσο πιο διακριτική και σιωπηλή γίνεται.

Κείμενα ανακεφαλαιωτικών μαθημάτων (1ος και 2ος Τόμος)

Τα κείμενα που υπάρχουν στα ανακεφαλαιωτικά μαθήματα (6, 12, 18, 24) των πρώτων δύο τόμων γράφτηκαν με σκοπό (α) να εμφανίσουν μαζί γραμματικά φαινόμενα, λειτουργίες της γλώσσας και λεξιλόγιο από τα προηγούμενα πέντε μαθήματα, (β) να εισαγάγουν νέο λεξιλόγιο για ενεργητική ή παθητική χρήση, και (γ) να εξοικειώσουν τους μαθητές παραπέρα με τον γραπτό λόγο. Ακολουθήστε και γι' αυτά τα κείμενα την ίδια διαδικασία που περιγράφεται πιο πάνω.

Όπως και τα άλλα κείμενα, έτσι και αυτά συνοδεύονται από ερωτήσεις ή άλλους τρόπους που ελέγχουν το πόσο οι μαθητές κατανόησαν αυτά που διάβασαν. Ακολουθούν προφορικές και γραπτές ασκήσεις που έχουν αντίστοιχα σκοπό (α) να δώσουν το έναυσμα για κάποια, απλή έστω, συνομιλία στην τάξη και (β) να εμπεδώσουν καλύτερα το νέο λεξιλόγιο. Πολλά από αυτά τα κείμενα μπορούν να χρησιμεύσουν ως μοντέλα για γράψιμο.

Ασκήσεις ακουστικής κατανόησης

1ος και 2ος Τόμος

Σε ορισμένα από τα μαθήματα των πρώτων δύο τόμων της σειράς **Επικοινωνήστε Ελληνικά**, θα βρείτε έναν τύπο ασκήσεως ακουστικής κατανόησης με τίτλο *Ακούστε την ερώτηση και βρείτε τη σωστή απάντηση*. Οι μαθητές βλέπουν μόνο τις απαντήσεις. Αφού ακούσουν την πρώτη ερώτηση, έχουν λίγα δευτερόλεπτα στη διάθεσή τους για να διαλέξουν την πιο κατάλληλη από τις τρεις απαντήσεις που τους δίνονται, την οποία και σημειώνουν. Μετά προχωρείτε στη δεύτερη ερώτηση κ.ο.κ.

Εφόσον το κρίνετε απαραίτητο, επιτρέψτε στους μαθητές σας να διαβάσουν όλες τις απαντήσεις που υπάρχουν κάτω από τον τίτλο *Λύσεις των Ασκήσεων* στο τέλος του βιβλίου, πριν αρχίσουν να ακούνε τις ερωτήσεις.

Γ! Τόμος

Τα μαθήματα του τρίτου τόμου περιλαμβάνουν και πιο "απαιτητικές" ασκήσεις ακουστικής κατανόησης, οι οποίες βασίζονται σε κάποιο διάλογο, σε κάποια συνέντευξη, σε κάποιο απόσπασμα ομιλίας κ.ά. Οι ασκήσεις αυτές είναι αμιγώς ακουστικές, με την έννοια ότι ο μαθητής δεν μπορεί να ελέγξει αυτά που άκουσε παρά μόνο ξανακούγοντας την κασέτα ή το CD. Πριν παίξετε την κασέτα ή το CD, κάνετε τις εισαγωγικές ασκήσεις που προηγούνται για να εξοικειωθούν οι μαθητές σας ως ένα βαθμό

Για τον καθηγητή

με το θέμα και το λεξιλόγιο που θα συναντήσουν. Μετά, ακολουθείτε οποιαδήποτε παρεμφερή διαδικασία με αυτή που περιγράφεται πιο πάνω για τα Κείμενα και τους Διαλόγους. Τα κείμενα και τους διαλόγους που ακούγονται σ' αυτές τις ασκήσεις ακουστικής κατανόησης θα βρείτε στο τέλος του τρίτου τόμου κάτω από τον τίτλο *Κείμενα και Διάλογοι Ακουστικής Κατανόησης*.

Φωτογραφίες για συζήτηση

Στο τέλος του τρίτου τόμου της σειράς θα βρείτε δέκα φωτογραφίες κάτω από τον τίτλο *Φωτογραφίες για συζήτηση*. Κάθε μία από αυτές τις φωτογραφίες παρουσιάζει ένα θέμα και συνοδεύεται από υποδειγματικές ερωτήσεις. Το υλικό αυτό μπορείτε να αξιοποιήσετε επιλεκτικά και με διάφορους τρόπους για την παραγωγή συνομιλίας μέσα στην τάξη.

Διόρθωση γραπτής εργασίας

Μερικές ιδέες:

- (α) Μαζεύετε τη γραπτή εργασία που οι μαθητές σας ετοίμασαν στο σπίτι, την διορθώνετε και τους την επιστρέφετε στο επόμενο μάθημα. Ένας πιο δημιουργικός τρόπος για να κάνετε τις διορθώσεις σας είναι να υπογραμμίσετε το σημείο όπου υπάρχει το λάθος και, παράλληλα, να σημειώσετε στο περιθώριο της αντίστοιχης γραμμής κάποιο σύμβολο που αντιπροσωπεύει τον τύπο του λάθους, π.χ. ορθ = ορθογραφικό λάθος, λεξ = λάθος λέξη, χρ = λάθος χρόνος κ.ο.κ. Με αυτόν τον τρόπο, ο μαθητής υποχρεώνεται να βασανίσει λίγο το μυαλό του σχετικά με τα λάθη που έκανε. πράγμα που μάλλον δεν θα κάνει αν του γράψετε τη σωστή απόδοση πάνω από το λάθος του.
- (β) Οι μαθητές ανταλλάσσουν τα γραπτά τους ανά δύο και διορθώνουν, όσο μπορούν, ο ένας την εργασία του άλλου, είτε γράφοντας τη σωστή απόδοση είτε χρησιμοποιώντας σύμβολα, όπως πιο πάνω. Τα διορθωμένα γραπτά επιστρέφονται κι εσείς πηγαίνετε γύρω-γύρω βοηθώντας, όπου υπάρχει ανάγκη.
- (γ) Ζητάτε από μερικούς μαθητές - προτιμήστε τους "πιο καλούς" - να διαβάσουν την εργασία τους δυνατά για τους υπόλοιπους, οι οποίοι ακούνε και διορθώνουν τα λάθη τους. Κανονικά, δεν θα πρέπει να υπάρχουν πολλά λάθη, εφόσον η εργασία που ορίσατε για το σπίτι έχει ήδη μισοετοιμαστεί στην τάξη. Εσείς, βέβαια, θα πρέπει στο τέλος να βεβαιωθείτε ότι έγιναν όλες οι διορθώσεις από όλους.
- (δ) Οι σωστές απαντήσεις ασκήσεων του τύπου *Βάλτε το ουσιαστικό στον σωστό τύπο* κτλ. μπορούν να ελεγχθούν προφορικά στην τάξη. Οι μαθητές διαβάζουν αλυσιδωτά από μία απάντηση ο καθένας και οι άλλοι διορθώνουν ή σχολιάζουν. Εσείς παρεμβαίνετε, εφόσον υπάρχει ανάγκη.

Υπαγόρευση προτάσεων για ορθογραφία

Κατά καιρούς, είναι σκόπιμο να υπαγορεύετε δύο έως τρεις προτάσεις από γνωστή ύλη στους μαθητές σας. Το όφελος είναι πολλαπλό: σας δίνει την ευκαιρία να ελέγξετε αδυναμίες στην ορθογραφία ώστε να προγραμματίσετε κάποια επανάληψη, ενεργεί σαν άσκηση ακουστικής κατανόησης, και προσφέρει μια αλλαγή στον ρυθμό και στο "κλίμα" του μαθήματος.

Επανάληψη ρημάτων

Οι χρόνοι των ρημάτων θα πρέπει να επαναλαμβάνονται συχνά. Μη διστάζετε κάθε τόσο να ζητάτε από τους μαθητές σας να κλίνουν, είτε "εν χορώ" είτε ένας ένας χωριστά, κάποια ρήματα στον αόριστο, στον μέλλοντα κτλ. και μετά να τα γράφουν. Ένας άλλος τρόπος, εφόσον έχετε καλύψει τουλάχιστον τρεις βασικούς χρόνους (π.χ. ενεστώτα, απλό μέλλοντα και αόριστο), είναι ο εξής. Γράφετε στον πίνακα μερικές προτάσεις στον ενεστώτα με ρήματα που θέλετε να επαναλάβετε. Φροντίστε τα ρήματα να είναι, τόσο στον ενικό, όσο και στον πληθυντικό, και σε περισσότερα από ένα πρόσωπα. Σε καρτέλες ή στον πίνακα έχετε γράψει με ευκρινή στοιχεία υποβοηθητικές φρασούλες, χαρακτηριστικές για τον καθένα από τους χρόνους που σας ενδιαφέρουν, όπως "κάθε πρωί", "αύριο το απόγευμα", "χθες το βράδυ", κ.λπ. Ζητάτε από κάποιο μαθητή να διαβάσει την πρώτη πρόταση από τον πίνακα. Μετά, δείχνοντας τη φράση-κλειδί στην καρτέλα ή στον πίνακα, ζητάτε από έναν άλλο μαθητή να ξαναπεί την πρόταση με τις απαραίτητες αλλαγές. Προχωρήστε με τον τρόπο αυτό και στους υπόλοιπους μαθητές της τάξης.

Γ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Εξοικείωση με το βιβλίο

Αφήστε τους μαθητές σας να ξεφυλλίσουν το βιβλίο τους, για να πάρουν μια πρώτη γεύση. Ύστερα, αναφερθείτε στον πίνακα περιεχομένων, δίνοντάς τους μερικά παραδείγματα της γλώσσας που θα καλύψουν τις πρώτες δύο ή τρεις εβδομάδες.

Κάποιοι μαθητές θα θέλουν να ξέρουν πού θα βρουν τη γραμματική που θα πρέπει να μάθουν. Δείξτε τους τα κομμάτια της Γραμματικής, όπως εμφανίζονται σε κάθε μάθημα μέσα σε πλαίσιο, καθώς και τους Πίνακες Γραμματικής και τον Πίνακα Ρημάτων στο τέλος του βιβλίου.

Σε ό,τι αφορά τα Λεξιλόγια, εξηγήστε τους ότι η εννοιολογική απόδοση των λέξεων περιορίζεται, κατά κανόνα, στη σημασία που έχει η κάθε λέξη μέσα στη φράση ή στις φράσεις που υπάρχουν στο βιβλίο.

Όσο για τις λύσεις των ασκήσεων, συμβουλευέστε τους να αναφέρονται σ' αυτές μόνο εφόσον θέλουν να βεβαιωθούν για κάποιο σημείο, και αφού έχουν προσπαθήσει πρώτα να κάνουν όλη την άσκηση.

Πώς θα καθίσουν οι μαθητές σας στην τάξη

Ένα από τα πρώτα και πιο βασικά μελήματα του καθηγητή κατά την πρώτη συνάντηση, είναι το πώς θα καθίσουν σωστά οι μαθητές στην τάξη. Για μικρές τάξεις (6-15 μαθητές), ο καλύτερος τρόπος είναι να καθίσουν σε ομάδες 3-6 ατόμων, γύρω από χωριστά τραπέζια. Αν δεν υπάρχουν τραπέζια, ένας αρκετά αποτελεσματικός τρόπος είναι να τοποθετήσετε τις καρέκλες σε σχήμα πετάλου, σε κάποια απόσταση από τον τοίχο. Έτσι, έχετε την άνεση να κινείστε μπροστά στους μαθητές σας (και πίσω τους, αν χρειάζεται), ενώ εκείνοι μπορούν να βλέπουν ο ένας τον άλλο καθώς και τον πίνακα. Αν πρέπει να διδάξετε σε μεγάλες τάξεις (πάνω από 15 μαθητές), βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές σας κάθονται σε ζεύγη, και ότι όλοι μπορούν να βλέπουν χωρίς δυσκολία εσάς και τον πίνακα και να ακούνε το κασετόφωνο ή το CD player, εφόσον θα χρησιμοποιήσετε κασέτα ή CD.

Δύο παρατηρήσεις

- (α) Αν δεν τους έχετε υποδείξει εσείς τις θέσεις τους, είναι πολύ πιθανόν οι μαθητές σας να επιλέξουν να καθίσουν δίπλα σε άτομα της προτίμησής τους. Αυτό είναι κάτι που συμβάλλει στην καλύτερη επικοινωνία, και θα πρέπει να το αξιοποιήσετε ανάλογα, μόλις γίνει φανερό.
- (β) Μαθητές που διαφέρουν φανερά μεταξύ τους, π.χ. ως προς την ηλικία, την ενδυμασία, την κοινωνική τάξη, καλό είναι να τους βάλετε να καθίσουν χωριστά, εκτός αν αποφασίσουν οι ίδιοι ότι θέλουν να καθίσουν μαζί.

Να ζήσετε!

Το Σάββατο που μας έρχεται, παντρεύεται ένας πολύ καλός μου φίλος, ο Ορέστης. Με τον Ορέστη είμαστε φίλοι από τον στρατό, δηλαδή εδώ και 15 χρόνια περίπου. Την κοπέλα που παντρεύεται, τη Φωτεινή, τη γνώρισε το καλοκαίρι στην Πάτμο, όπου είχαμε πάει για διακοπές. Αν και μέχρι τότε ήταν κατά του γάμου, τρεις ή τέσσερις μήνες αργότερα της ζήτησε να παντρευτούν. Στο τάκα τάκα, όπως

- 5 λένε. Πάντως, πρέπει να πω πως είναι πολύ ταιριαστό ζευγάρι.
- Λόγω του ότι είμαστε τόσο καλοί φίλοι με τον Ορέστη, ήταν φυσικό να μου προτείνουν να είμαι εγώ ο κουμπάρος τους. Και επειδή ξέρω πόσο κουράζονται και οι δύο στις δουλειές τους, τους βοήθησα όσο μπορούσα περισσότερο με τις απαραίτητες ετοιμασίες. Έτσι, εγώ φρόντισα για τα προσκλητήρια, τις μπομπονιέρες, τον φωτογράφο, και την ταβέρνα όπου θα γίνει το γλέντι μετά τον γάμο. Ακόμα, αύριο έχω
- 10 να πάω στον σταθμό των λεωφορείων να παραλάβω τα πεθερικά του Ορέστη, γιατί μένουν στην Κόρινθο. Τα παιδιά, πάλι, φρόντισαν για όλες τις απαραίτητες διατυπώσεις και τα στέφανα. Έπιπλα αγόρασαν μόνο για την κρεβατοκάμαρά τους, μια και στην αρχή τουλάχιστον, θα μείνουν στο διαμέρισμα του Ορέστη. Το νυφικό της Φωτεινής το ράβει η μητέρα της. Αύριο, μάλιστα, μόλις φτάσει από την Κόρινθο, θα κάνουν την πρώτη πρόβα.
- 15 Ο γάμος θα γίνει σε μια μικρή και γραφική εκκλησία στη γειτονία του Ορέστη, την Αγία Παρασκευή. Η Φωτεινή ήθελε οπωσδήποτε ο γάμος να είναι θρησκευτικός. Ο Ορέστης δεν είχε πρόβλημα. "Ό,τι θέλει το κορίτσι μου!" είπε, όπως συνηθίζει να λέει όταν η Φωτεινή επιμένει για κάτι. Συμπτωματικά, ο παπάς που θα τους παντρέψει είναι μακρινός θείος της Φωτεινής. Οι καλεσμένοι δεν θα είναι πολλοί. Μόνο γονείς, συγγενείς, στενοί φίλοι και κάποιοι συνάδελφοι της Φωτεινής και του Ορέστη.
- 20 Έτσι, λοιπόν, εκτός από το νυφικό, όλα είναι έτοιμα και το Σάββατο στις 7 το βράδυ θα στεκόμαστε με τον γαμπρό μπροστά από την εκκλησία και θα περιμένουμε να φτάσει η νύφη με τους γονείς της. Και μετά την τελετή; "Να ζήσετε!", θα εύχεται ο κόσμος στους νιόπαντρους. Και σε μένα που είμαι ακόμα εργένης, θα λένε "και στα δικά σου!"



1 Βρείτε τη λέξη ή τη φράση στο κείμενο που έχει περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω**1η παράγραφος**

1. νέα γυναίκα (2)
2. τη συνάντησε (3)
3. δεν του άρεσε η ιδέα του γάμου (3-4)
4. πολύ γρήγορα (4)

2η παράγραφος

5. επειδή (6)
6. να μου ζητήσουν (6)
7. δεν γίνεται χωρίς αυτές (8)
8. η γιορτή (9)
9. ο πατέρας και η μητέρα της κοπέλας που παντρεύεται κάποιος (10)
10. οι δουλειές, τα χαρτιά (11)
11. υπνοδωμάτιο (12)
12. το φόρεμα που φοράει η νύφη στον γάμο (13)
13. δοκιμή (14)

3η παράγραφος

14. στο μέρος όπου βρίσκεται το σπίτι του (15)
15. να γίνει στην εκκλησία (16)
16. θέλει πολύ (17)
17. κατά τύχη (17)
18. θείοι, θείες, ξαδέρφια κ.λπ. (19)
19. κοντινοί (19)

4η παράγραφος

20. τον άντρα που παντρεύεται (21)
21. η γυναίκα που παντρεύεται (21)
22. σ' αυτούς που μόλις παντρεύτηκαν (22)
23. λεύτερος, δεν έχει παντρευτεί (23)

2 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πότε παντρεύεται ο Ορέστης;
2. Πόσον καιρό είναι φίλοι ο Ορέστης με τον αφηγητή;
3. Πώς λέγεται η κοπέλα που παντρεύεται ο Ορέστης;
4. Πού γνώρισε ο Ορέστης τη Φωτεινή;
5. Γιατί είχαν πάει οι δύο φίλοι εκεί;
6. Πότε ζήτησε ο Ορέστης από τη Φωτεινή να παντρευτούνε;
7. Γιατί ο αφηγητής θα είναι κουμπάρος στον γάμο;
8. Γιατί ο αφηγητής βοήθησε το ζευγάρι με τις ετοιμασίες;
9. Για ποια πράγματα φρόντισε ο αφηγητής;
10. Πού μένουν τα πεθερικά του Ορέστη;
11. Πού θα μείνει το ζευγάρι τον πρώτο καιρό;
12. Πού θα ράψει η Φωτεινή το νυφικό της;
13. Ποιος από τους δύο δεν ήθελε πολιτικό γάμο;
14. Τίνος συγγενής είναι ο παπάς που θα παντρέψει το ζευγάρι;
15. Ποιους έχουν καλέσει στον γάμο;
16. Ποιος περιμένει τον άλλο στην εκκλησία; Η νύφη ή ο γαμπρός;
17. Τι εύχονται συνήθως οι καλεσμένοι στους νιόπαντρους; Και στους λεύτερους, τι εύχονται;

Μάθημα 1

3 Διαβάστε το προσκλητήριο γάμου και απαντήστε τις ερωτήσεις

1. Σε ποια εκκλησία θα γίνει ο γάμος;
2. Σε ποια περιοχή βρίσκεται η εκκλησία;
3. Πότε θα γίνει ο γάμος;
4. Ποιο είναι το όνομα του γαμπρού;
5. Ποιο είναι το όνομα της νύφης;
6. Ποιος μπορεί να είναι ο Κων/νος Μακρυγιάννης;
7. Ποιος μπορεί να είναι ο Ιωάννης Γαβριηλίδης;
8. Γιατί υπάρχει η διεύθυνση στο προσκλητήριο;

**Εμείς και οι γονείς μας θα χαρούμε
πολύ να σας δούμε στον γάμο μας
που θα γίνει στις 20 Σεπτεμβρίου 96,
ημέρα Κυριακή και ώρα 6 μ.μ. στον
Ιερό Ναό Αγίας Φωτεινής, Νέας Σμύρνης
Ορέστης - Φωτεινή**

**Οικογένειες:
Μακρυγιάννη Κων/νου
Γαβριηλίδη Ιωάννη**

**ΟΙΚΙΑ: ΚΟΡΑΗ 129
171 22 ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ**

4 Συμπληρώστε όλες τις στήλες

Ονομαστική	Γενική	Αιτιατική
ένας καλός φίλος		
	των δύο φίλων	
		τις διακοπές
οι απαραίτητες ετοιμασίες		
η μεγάλη κρεβατοκάμαρα		
	των πεθερικών	
		την πρώτη πρόβα
η νύφη		
ο μακρινός θείος		
		τους νιόπαντρους
	των καλεσμένων	
		το πρόβλημα

5 Βρείτε τα αντίθετα. Αν δεν ξέρετε κάποιες λέξεις, χρησιμοποιήστε το λεξικό σας

- | | |
|----------------|----------------|
| 1. παντρεύεται | 7. όλες |
| 2. αργότερα | 8. τουλάχιστον |
| 3. γρήγορα | 9. μακρινός |
| 4. κουράζονται | 10. πολλοί |
| 5. στην αρχή | 11. μπροστά |
| 6. καλοί | 12. στεκόμαστε |

Μάθημα 1

6 Συμπληρώστε τον πίνακα με τους χρόνους που λείπουν

Ενεστώτας	Απλός Μέλλοντας	Αόριστος	Παρατατικός
παντρεύεται		γνωρίσαμε	
	θα πάνε		
προτείνετε		βοήθησα	
			φρόντιζες
		μείνανε	
περνάτε			
	θα συνηθίσουμε		
παντρεύω			έλεγα
			έφτανε

7 Βρείτε τον σωστό χρόνο των ρημάτων και πείτε τον διάλογο. Γράψτε κι έναν τίτλο

- Ορέστης** Γεια σου, Βάσω. Χρόνια και ζαμάνια, βρε παιδί μου.
Βάσω Γεια σου, μεγάλη. Έμαθα ότι θα παντρευτείς / παντρεύτηκες. Είναι αλήθεια;
Ορέστης Ναι. Παντρεύτηκα / Έχω παντρευτεί πριν από ένα μήνα περίπου.
Βάσω Συγχαρητήρια. Και ποια είναι / θα είναι η τυχερή που θα σε πάρει / σε πήρε;
Ορέστης Ίσως την ήξερες / ξέρεις. Μένετε / Θα μείνετε στην ίδια γειτονιά.
Βάσω Τη λέγανε / λένε Φωτεινή. Το πατρικό της όνομα είναι / θα είναι Γαβριηλίδη.
Βάσω Μη μου πεις! Πώς δεν την θυμόμουνα / θυμάμαι. Τι μικρός που είναι ο κόσμος!
Ορέστης Πες μου, πού περνούσατε / περάσατε τον μήνα του μέλιτος;
Ορέστης Ο μήνας ήταν τελικά δύο εβδομάδες! Θα πάμε / Πήγαμε στη Ρόδο.
Βάσω Ήταν πάρα πολύ ωραία.
Ορέστης Και πού έχετε μείνει / μένετε τώρα; Στο σπίτι σου ή αλλού;
Ορέστης Στο σπίτι μου. Για την ώρα, τουλάχιστον. Πες μου λίγο για σένα.
Βάσω Πού δουλεύεις / δουλεύεις τώρα;
Βάσω Εδώ και έξι μήνες έχω εργαστεί / εργάζομαι σ' ένα περιοδικό μόδας.
Ορέστης Είμαι αρκετά ευχαριστημένη, ευτυχώς.
Ορέστης Χαίρομαι / Θα χαρώ πολύ που τ' ακούω. Βάσω μου, πρέπει να πηγαίνω.
Βάσω Σε χαιρετώ και θα σου τηλεφωνήσουμε / τηλεφωνούμε σύντομα, ελπίζω.
Βάσω Οπωσδήποτε. Μόνο μη με πήρατε / πάρετε το άλλο σαββατοκύριακο γιατί θα λείπω.

Κλητική Ουσιαστικών - Ενικός και Πληθυντικός

Αρσενικά Ουσιαστικά

	-ας	-ης	-ος
Ενικός	πατέρα Κώστα	ναύτη Γιάννη	κύριε Αλέξανδρε Νίκο ←
Πληθυντικός	πατέρες	ναύτες	γιατροί

Θηλυκά Ουσιαστικά

	-η (-ες)	-α (-ες)	-η (-εις)	-ος
Ενικός	αδελφή Ελένη	μητέρα Μαρία	τάξη	οδός
Πληθυντικός	αδελφές	μητέρες	τάξεις	οδοί

Ουδέτερα Ουσιαστικά

	-ο	-ι	-μα
Ενικός	μωρό	παιδί	όνομα
Πληθυντικός	μωρά	παιδιά	ονόματα

Παρατηρήσεις

- Γενικά, την κλητική χρησιμοποιούμε όταν προσφωνούμε πρόσωπα ή πράγματα.
Η κλητική δεν έχει άρθρο.
- Η κλητική πληθυντικού είναι ίδια με την ονομαστική χωρίς το άρθρο.
Το ίδιο ισχύει και για την κλητική ενικού των θηλυκών και ουδέτερων ουσιαστικών.
- Η κλητική ενικού των αρσενικών ουσιαστικών σε **-ας** και **-ης** είναι ίδια με την αιτιατική χωρίς το άρθρο.
- Γενικά, τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ος** σχηματίζουν την κλητική ενικού σε **-ε** εκτός από τα δισύλλαβα μικρά και κύρια αρσενικά ονόματα που σχηματίζουν την κλητική σε **-ο**. Έτσι, λέμε:
Γεια σου, *Κώστα*. Πώς πάει;
Γιάννη, τι ψώνισες από το σούπερ μάρκετ;
Ορίστε, *κύριε*. Έξι μπίρες και τρεις σόδες.
Αλέξανδρε, πού έβαλες τα κλειδιά;
Καλώς ήλθατε στο σπίτι μας, *κύριε Γραμματικόπουλε*.
Γιατί δεν έφαγες τίποτε, *Νίκο*;
Αργήσατε πολύ, *κύριε Τσέκο*. Γιατί;
- Λέμε και γράφουμε *κύριε διευθυντά* και *κύριε καθηγητά* (και όχι *κύριε διευθυντή* ή *κύριε καθηγητή*).

Κλητική Επιθέτων - Ενικός και Πληθυντικός

Επίθετα σε -ος, -η, -ο

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός	αγαπητέ	αγαπητή	αγαπητό
Πληθυντικός	αγαπητοί	αγαπητές	αγαπητά

Επίθετα σε -ος, -α, -ο

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός	ωραίε	ωραία	ωραίο
Πληθυντικός	ωραίοι	ωραίες	ωραία

Επίθετα σε -ος, -ια, -ο

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός	γλυκέ	γλυκιά	γλυκό
Πληθυντικός	γλυκοί	γλυκιές	γλυκά

Επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός	παχύ	παχιά	παχύ
Πληθυντικός	παχιοί	παχιές	παχια

Επίθετα σε -ής, -ιά, -ί

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός	θαλασσή	θαλασσιά	θαλασσί
Πληθυντικός	θαλασσιοί	θαλασσιές	θαλασσιά

8 Βάλτε τα ουσιαστικά και τα επίθετα που είναι στην παρένθεση στην κλητική

1. _____ , πού είναι η εφημερίδα; Δεν τη βρίσκω.
(ο Κώστας)
2. _____ και _____ , γιατί αργήσατε στο μάθημα προχτές;
(η Κλειώ / ο Σπύρος)
3. Έχουμε πολύ καιρό να σας δούμε, _____ .
(ο κύριος Παπαδόπουλος)
4. Σας είπα, _____ μου. Δεν βρέθηκε καμιά πράσινη ομπρέλα εδώ.
(η κυρία)
5. Δε μου λες, _____ , πότε σταματάτε το σχολείο για τα Χριστούγεννα;
(ο Γιαννάκης)
6. _____ , μήπως είδατε τα γυαλιά του πατέρα σας;
(τα παιδιά)
7. _____ μου _____ , βοηθήστε με, σας παρακαλώ. Έχω τέσσερα μικρά παιδιά.
(ο καλός κύριος)
8. Το ξέρεις ότι σ' αγαπώ, _____ μου.
(η κούκλα)
9. Περάστε από εδώ, αν θέλετε, _____ μου.
(οι κυρίες)
10. _____ , θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για ...
(οι αγαπητοί κύριοι)
11. Έλα 'δώ, _____ . Γιατί πέταξες κάτω το τενεκάκι της πορτοκαλάδας;
(ο μικρός)
12. Πες μου την αλήθεια, _____ . Ποιος έγραψε στο τραπέζι με τον μαρκαδόρο;
(ο Μηνάς)
13. Μην κλαις, _____ μου. Δεν είναι και τόσο φοβερό αυτό που έγινε.
(το μωρό)
14. Πού πας, _____ ; Δε βλέπεις ότι το φανάρι είναι κόκκινο;
(ο βλάκας)

Απλή Προστακτική - Αρνητικός Τύπος

Έχουμε ήδη δει πως για να δώσουμε αρνητικές εντολές, χρησιμοποιούμε το μόριο **μη(ν)** με τον ενεστώτα του ρήματος. Έτσι, λέμε:

Μην κολυμπάς εδώ. Τα νερά είναι μολυσμένα.

Μη μιλάτε δυνατά. Δεν μπορώ ν' ακούσω τι λέει ο κύριος.

Ωστόσο, για στιγμιαίες καταστάσεις μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και τον αρνητικό τύπο της απλής προστακτικής. Έτσι, μετά από το μόριο **μη(ν)** βάζουμε το ρήμα στην απλή υποτακτική.

π.χ. *Μη βάλεις αυτό το φόρεμα αποψε. Δε σου πάει πολύ.*

Μην του δώσεις τα λεφτά τώρα. Δώσ' του τα μετά.

Μην έρθετε στις οχτώ. Δε θα είμαι σπίτι.

Μη με ρωτήσεις γιατί. Δεν μπορώ να σου πω.

Σημείωση

Η προσωπική αντωνυμία, όταν υπάρχει, μπαίνει ανάμεσα στο "μη(ν)" και το ρήμα.

9 Βάλτε τα ρήματα στον αρνητικό τύπο της απλής προστακτικής

1. Γιώργο, _____ το γράμμα σήμερα. Άφησέ το για αύριο. (γράφω)
2. Παιδιά, _____ όλο το τυρί. Αφήστε λίγο και για τη μαμά σας. (τρώω)
3. Κύριε Σοφούλη, _____ του _____ το κασετόφωνο αν δεν σας πω. (δίνω)
4. Αν είναι έτσι όπως μου τα λες, Ελένη μου, _____ τον _____. (παντρεύομαι)
5. Γιάννη και Ηρώ, _____ από το γραφείο αύριο. Θα λείπω. (περνάω)
6. Αννούλα, _____ ως αργά σήμερα γιατί αύριο πρέπει να ξυπνήσεις νωρίς. (δουλεύω)
7. Παιδιά, σας παρακαλώ, _____ παγωτό πάλι. Φάγατε το πρωί. (τρώω)
8. _____ του _____ τα λεφτά, σε παρακαλώ. Θέλω να το σκεφτεί ο ίδιος. (ζητάω)
9. Κυρία Μαρία, _____ στον άντρα σας τίποτε από αυτά που σας είπα. (λέω)

10 Παίξτε ένα ρόλο! Διαβάστε όλες τις πληροφορίες και μιλήστε μεταξύ σας

A

Παίρνετε τηλεφωνο στο Ξενοδοχειο "Το Κάστρο" γιατί θέλετε να κλείσετε δωμάτιο για το γαμήλιο ταξίδι του γιου σας. Ο ιδιοκτήτης του Ξενοδοχείου είναι ξάδερφός σας και λέγεται Καφαντάρης.

Απαντάει η υπάλληλος της ρεσεψιόν Την γνωρίζετε καλά, την χαιρετάτε φιλικά και ζητάτε να μιλήσετε στο αφεντικό της.

Της λέτε ότι θέλετε να κλείσετε ένα δίκλινο με μπάνιο, με θέα προς τη θάλασσα, από την Κυριακή 6/5 έως την Κυριακή 20/5

Της λέτε να κρατήσει το δωμάτιο στο όνομα του γιου σας.

Της απαντάτε ότι ο γιος σας φτάνει στη Ρόδο στις 9 μ.μ. Επίσης της λέτε ότι θα πληρώσετε εσείς το λογαριασμό και ότι θα κανονίσετε το θέμα με το αφεντικό της

B

Είστε υπάλληλος στη ρεσεψιόν του Ξενοδοχείου "Το Κάστρο" που βρίσκεται στη Ροδο.

Χτυπάει το τηλέφωνο. Το σηκώνετε και απαντάτε κανονικά.

Στη γραμμή είναι ο εξάδερφος του κυρίου Καφαντάρη. Τον ξέρετε και τον χαιρετάτε φιλικά... Του λέτε ότι ο κύριος Καφαντάρης λείπει σήμερα. Του προτείνετε να πει σε σας ό,τι θέλει.

Βλέπετε ότι έχετε δωμάτιο όπως αυτό που θέλει και για τις ημερομηνίες που θέλει. Του το λέτε και τον ρωτάτε σε τίνοσ όνομα θα κρατήσετε το δωμάτιο.

Τον ρωτάτε με ποια πτήση έρχεται το ζευγάρι την Κυριακή.

Εσείς του λέτε ότι δεν υπάρχει πρόβλημα και του εύχεστε "η ώρα η καλή".

Μάθημα 1

11 Ακούστε τη Φωτεινή που μιλάει σε μια φίλη της και σημειώστε τις πληροφορίες που λείπουν



Το όνομα της φίλης της είναι

Η Φωτεινή παντρεύεται το άλλο

Η Φωτεινή και ο Ορέστης κουράστηκαν πολύ τις

Η Φωτεινή λέει στη φίλη της ότι είναι πολύ

Η φίλη της συμφωνεί ότι ο Ορέστης είναι

Η Φωτεινή αισθάνεται σίγουρη όταν

Η Ηρώ έχει κάποια προβλήματα με

Ο προϊστάμενός της Φωτεινής δεν θέλει να της δώσει

Η Φωτεινή και ο Ορέστης θέλουν να πάνε για το ταξίδι του γάμου στην

Η Ηρώ ζητάει από τη Φωτεινή να την πάρει τηλέφωνο μόλις

12 Μιλήστε σχετικά με τον γάμο στη χώρα σας. Να μερικά θέματα που ίσως ενδιαφέρουν:

1. Σε ποια ηλικία παντρεύονται συνήθως οι νέοι στη χώρα σας;
2. Υπάρχει κατά κανόνα κάποια διαφορά ηλικίας ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα;
3. Τα ζευγάρια παντρεύονται σχετικά γρήγορα;
4. Μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στον θρησκευτικό και τον πολιτικό γάμο;
5. Αν ναι, ποιον από τους δύο προτιμούν συνήθως;
6. Πώς γίνεται η τελετή;
7. Υπάρχει κουμπάρος ή κουμπάρα;
8. Τι εύχονται οι καλεσμένοι στους νιόπαντρους;
9. Μετά την τελετή συνήθως τι γίνεται;

13 Γράψτε κάτι σχετικό με τον γάμο στη χώρα σας

14 Βάλτε στα κενά τη σωστή λέξη

καταλάβω - κούραση - μαλώνουν - γάμο - νοικοκυρά - ομιλία - νύφη - ράβει - σύγχρονα
τρέχει - καλεσμένους - γνώρισα - ενδιαφέρεται - χρησιμοποιήσω - βοήθεια - διαφορά

1. Θα το πάρω τώρα αλλά θα το _____ αργότερα. Εντάξει;
2. Η γυναίκα του είναι πολύ καλή _____. Πράγμα λίγο σπάνιο σήμερα.
3. Την περασμένη εβδομάδα _____ τον αδερφό της Χαρούλας. Πολύ ενδιαφέρων τύπος.
4. Δεν μπορώ να _____ τι συμβαίνει. Τους παίρνω δυο μέρες συνέχεια τηλέφωνο και δεν απαντάει κανένας.
5. Το Σάββατο το βράδυ θα έχουμε _____ κάτι φίλους από το Μεξικό.
6. Αυτοί _____ σχεδόν κάθε μέρα. Είναι περίεργο πώς δεν έχουν χωρίσει ακόμα.
7. Η αδερφή σου ήταν η πιο ωραία _____ που έχω δει ποτέ.
8. Όταν έχει προβλήματα, ζητάει πάντα τη _____ της μαμάς του.
9. Έχω την εντύπωση ότι ο αδερφός σου δεν _____ καθόλου για την Ηρώ.
10. Τελικά η χθεσινή _____ του καθηγητή Μπενάκη ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα.
11. Ποια είναι η _____ μεταξύ ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή και μιας γραφομηχανής;
12. Ο καημένος _____ από το πρωί ως το βράδυ σε διάφορες δουλειες για να μπορέσει να ζήσει τα τρία του παιδιά.
13. Το εργοστάσιό μας χρειάζεται πιο _____ μηχανήματα. Αυτά που έχουμε είναι παλιές τεχνολογίας.
14. Θα πάμε στον _____ του Κοσμίδη ή δεν χρειάζεται;
15. Η κυρία Τασία _____ ρούχα από το πρωί ως το βράδυ για να σπουδάσει τα παιδιά της.
16. Είμαι από τις 6 το πρωί στο πόδι. Με τέτοια _____ πώς να έρθω στο σινεμά μαζί σας.

Παροιμίες

Όταν θέλει η νύφη κι ο γαμπρός, τύφλα νά' χει ο πεθερός.
Όλα του γάμου δύσκολα κι η νύφη γκαστροωμένη.

Μη φοράτε ζώα!

Κάθε χρόνο, δεκάδες χιλιάδες νεαρές φώκιες σκοτώνονται από τον άνθρωπο. Γιατί; Μα για να τους πάρουμε τις γούνες τους, από τις οποίες φτιάχνονται γούνινα παλτά, σακάκια, τσάντες, καπέλα.

5 Συνήθως τα τόσο συμπαθητικά αυτά ζώακια δεν σκοτώνονται με τουφέκια ή με καρμπίνες αλλά με ρόπαλα, για να μην καταστρέφεται η γούνα τους. Οι κυνηγοί τα αρπάζουν από τις μητέρες τους και τα χτυπούν με ρόπαλα ώσπου να πεθάνουν. Το θέαμα είναι φρικτό. Πρόσφατα, άρχισαν να χρησιμοποιούν και ηλεκτροσόκ για τον ίδιο λόγο

10 Μερικοί πιστεύουν - ή θέλουν να πιστεύουν - ότι με αυτόν τον τρόπο ελέγχεται ο αριθμός τους ενώ, διαφορετικά, θα πολλαπλασιάζονταν επικίνδυνα. Αυτό, βέβαια, δεν είναι αλήθεια, γιατί η φύση έχει πάντα τρόπους να ελέγχει την αύξησή τους. Η αλήθεια είναι ότι η φώκια θα εξαφανιστεί, αν αυτή η κατάσταση συνεχιστεί, άσχετα αν ο τρόπος με τον οποίο τις σκοτώνουμε είναι περισσότερο ή λιγότερο σκληρός.

Ήδη υπάρχει μια διεθνής οργάνωση για τη διατήρηση της αγρίας ζωής ενώ σε πολλές χώρες οργανώνονται κάθε τόσο εκστρατείες γι' αυτό τον λόγο. Ωστόσο, πολλές κυρίες - και μερικοί κύριοι - συνεχίζουν να φοράνε πανάκριβες γούνες κι έτσι, η σφαγή συνεχίζεται.

1 Βρείτε τη λέξη ή τη φράση στο κείμενο που έχει την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

- | | |
|---------------------------------|------------------------------------|
| 1. μικρές σε ηλικία (1) | 12. θα μεγάλωνε ο αριθμός τους (8) |
| 2. τα δέρματά τους (2) | 13. μηχανισμούς (9) |
| 3. χοντρά κομμάτια από ξύλο (4) | 14. θα χαθεί (9) |
| 4. για να μη χαλάει (4) | 15. χωρίς να υπάρχει σχέση (10) |
| 5. τα παίρνουν (4) | 16. άγριος (10) |
| 6. η εικόνα (5) | 17. συνέχιση (11) |
| 7. φοβερό (5) | 18. γίνονται (12) |
| 8. πριν από λίγο καιρό (5) | 19. καμπάνιες (12) |
| 9. για την ίδια αιτία (6) | 20. πάρα πολύ ακριβές (13) |
| 10. έτσι (7) | 21. το άγριο σκότωμα (13) |
| 11. μένει σταθερός (7) | |



2 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πόσες φώκιες σκοτώνονται κάθε χρόνο από τον άνθρωπο;
2. Γιατί τις σκοτώνουμε;
3. Τι φτιάχνεται από το γουναρικό τους;
4. Συνήθως πώς σκοτώνονται τα ζώακια;
5. Γιατί;
6. Τι πιστεύουν μερικοί άνθρωποι;
7. Ποια είναι η αλήθεια;
8. Τι οργανώνεται σε πολλές χώρες;
9. Ωστόσο;
10. Νομίζετε ότι χρειάζεται να γίνει κάτι; Αν ναι, τι;

3 Μαντέψτε για ποιο φαγητό πρόκειται!

Σκεφτείτε ένα φαγητό. Ο διπλανός σας θα πρέπει να μαντέψει το φαγητό που έχετε στο μυαλό σας κάνοντας ερωτήσεις στις οποίες η απάντηση μπορεί να είναι μόνο "ναι" ή "όχι". Το φαγητό θα πρέπει να βρεθεί το πολύ μετά από δέκα ερωτήσεις. Χρησιμοποιήστε τα ρήματα "τρώγομαι", "τηγανίζομαι", "βράζομαι", "ψήνομαι" και τις φράσεις "στον φούρνο", "στη σχάρα", "στην κατσαρόλα"

- π.χ. A: Αυτό το φαγητό τρώγεται ωμό;
B: Όχι, δεν τρώγεται ωμό.
A: Μήπως μπορεί να τηγανιστεί;
B: Όχι, δεν νομίζω ότι τηγανίζεται.

Να μερικά φαγητά:

ομελέτα μεμανιτάρια / αβγά μάτια / μακαρόνια με κιμά / παστίτσιο / χοιρινή μπριζόλα
μαρίδες τηγανιτές / πατάτες φούρνου / παντζάρια σαλάτα / κινέζικο ρύζι

Παθητική Φωνή

Ας κοιτάξουμε αυτές τις δύο προτάσεις:

Ο ταμίας **πληρώνει** τους υπαλλήλους κάθε μήνα. (ενεργητικός τύπος)

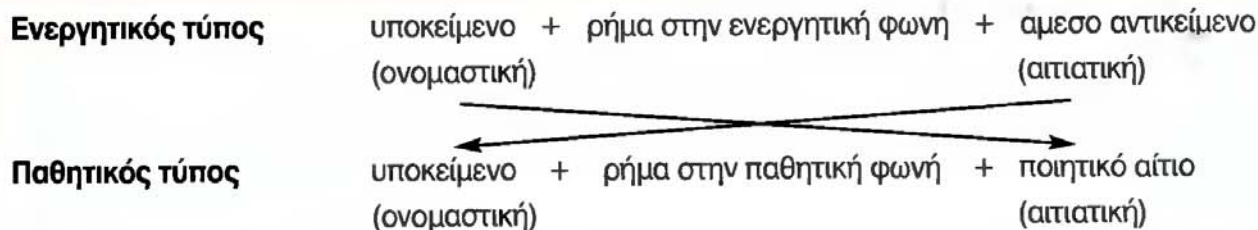
Οι υπάλληλοι **πληρώνονται** κάθε μήνα από τον ταμία. (παθητικός τύπος)

Στην πρώτη πρόταση, το υποκείμενο (ο ταμίας) κάνει κάτι (πληρώνει) και η ενέργεια αυτή μεταφέρεται στο άμεσο αντικείμενο (τους υπαλλήλους). Αυτός ο τύπος σύνταξης λέγεται **ενεργητικός**. Στις προτάσεις ενεργητικού τύπου το υποκείμενο είναι πάντα στην ονομαστική και το άμεσο αντικείμενο πάντα στην αιτιατική.

Στη δεύτερη πρόταση, βλέπουμε ότι το υποκείμενο (οι υπάλληλοι) είναι τώρα το ουσιαστικό που ήταν άμεσο αντικείμενο στην πρώτη πρόταση. Το υποκείμενο αυτό παθαίνει ή υφίσταται κάτι από το ουσιαστικό που ήταν υποκείμενο στην πρώτη πρόταση (από τον ταμία) και που τώρα λέγεται ποιητικό αίτιο. Το υποκείμενο και στη δεύτερη πρόταση είναι, βέβαια, στην ονομαστική ενώ το ποιητικό αίτιο είναι στην αιτιατική. Αυτός ο τύπος σύνταξης λέγεται **παθητικός**.

Ο παθητικός τύπος σύνταξης χρησιμοποιείται ιδιαίτερα όταν αυτό που μας ενδιαφέρει περισσότερο είναι τι παθαίνει ή υφίσταται κάποιος ή κάτι και όχι ποιος το πραγματοποιεί. Έτσι, αν στην παραπάνω περίπτωση αυτό που μας ενδιαφέρει είναι μόνο κάθε πότε πληρώνονται οι υπάλληλοι και όχι ποιος τους πληρώνει, τότε θα χρησιμοποιήσουμε πρόταση παθητικού τύπου, χωρίς ποιητικό αίτιο: *Οι υπάλληλοι πληρώνονται κάθε μήνα.*

Πιο παραστατικά, λοιπόν, έχουμε:



Για να μετατρέψουμε μια πρόταση ενεργητικού τύπου στον παθητικό τύπο, ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. Το άμεσο αντικείμενο του ενεργητικού τύπου γίνεται υποκείμενο του παθητικού τύπου (πάντα στην ονομαστική).
2. Αλλάζουμε το ρήμα από την ενεργητική φωνή στην παθητική. Το παθητικό ρήμα παραμένει στον ίδιο χρόνο, στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο πρόσωπο.
3. Το υποκείμενο του ενεργητικού τύπου που είναι στην ονομαστική μπαίνει στην αιτιατική, μετά από την πρόθεση **από** (και σπάνια μετά από την πρόθεση **με**). Αυτό, όπως είπαμε πιο πάνω, γίνεται μόνο εφόσον ενδιαφέρει ποιος έκανε την ενέργεια.

π.χ. (α) Ο κυνηγός σκότωσε τις φώκιες.
Οι φώκιες σκοτώθηκαν από τον κυνηγό.

(β) Η κομμώτρια θα χτενίσει τις τρεις πελάτισσες το απόγευμα.
Οι τρεις πελάτισσες θα χτενιστούν το απόγευμα.

Παθητική Φωνή
Κλίση Ρημάτων α΄ Συζυγίας
Ρήματα σε -ομαι (Τύπος Α)

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή	Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή
Ενεστώτας πληρώνω πληρώνεις πληρώνει πληρώνουμε πληρώνετε πληρώνουν(ε)	Ενεστώτας πληρώνομαι πληρώνεσαι πληρώνεται πληρωνόμαστε πληρώνεστε πληρώνονται	Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική θα/να πληρώσω θα/να πληρώσεις θα/να πληρώσει θα/να πληρώσουμε θα/να πληρώσετε θα/να πληρώσουν(ε)	Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική θα/να πληρωθώ θα/να πληρωθείς θα/να πληρωθεί θα/να πληρωθούμε θα/να πληρωθείτε θα/να πληρωθούν(ε)
Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική θα/να πληρώνω θα/να πληρώνεις θα/να πληρώνει θα/να πληρώνουμε θα/να πληρώνετε θα/να πληρώνουν(ε)	Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική θα/να πληρώνομαι θα/να πληρώνεσαι θα/να πληρώνεται θα/να πληρωνόμαστε θα/να πληρώνεστε θα/να πληρώνονται	Αόριστος πλήρωσα πλήρωσες πλήρωσε πληρώσαμε πληρώσατε πληρώσανε (πλήρωσαν)	Αόριστος πληρώθηκα πληρώθηκες πληρώθηκε πληρωθήκαμε πληρωθήκατε πληρωθήκανε (πληρώθηκαν)
Παρατατικός πλήρωνα πλήρωνες πλήρωνε πληρώναμε πληρώνατε πληρώνανε (πλήρωναν)	Παρατατικός πληρωνόμουν(α) πληρωνόσουν(α) πληρωνόταν(ε) πληρωνόμασταν πληρωνόσασταν πληρωνόντουσαν (πληρώνονταν)	Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος έχω/είχα πληρώσει έχεις/είχες πληρώσει έχει/είχε πληρώσει έχουμε/είχαμε πληρώσει έχετε/είχατε πληρώσει έχουν/είχαν πληρώσει	Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος έχω/είχα πληρωθεί έχεις/είχες πληρωθεί έχει/είχε πληρωθεί έχουμε/είχαμε πληρωθεί έχετε/είχατε πληρωθεί έχουν/είχαν πληρωθεί

1. Ο απλός μέλλοντας και η απλή υποτακτική στην παθητική φωνή λήγουν πάντα σε -ώ, -είς, -εί, -ούμε, είτε, -ούν(ε)
2. Ο αόριστος στην παθητική φωνή λήγει πάντα σε -ηκα, -ηκες, -ηκε, -ήκαμε, -ήκατε, -ήκανε (-ηκαν)
3. Ο χαρακτήρας της κατάληξης των παραπάνω εξαρτάται από τον χαρακτήρα του απλού μέλλοντα στην ενεργητική φωνή, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα.

Μάθημα 2

Απλός μέλλοντας Ενεργητική φωνή	Απλός μέλλοντας Παθητική φωνή	Αόριστος Παθητική φωνή
-σω	-θώ -στώ	-θηκα -στηκα
-ξω	-χτώ	-χτηκα
-ψω	-φτώ	-φτηκα
-έψω	-ευτώ	-εύτηκα

	Ενεστώτας Ενεργητική φωνή	Απλός μέλλοντας Ενεργητική φωνή	Ενεστώτας Παθητική φωνή	Απλός Μέλλοντας Παθητική φωνή
-θώ	πληρώνω ντύνω δένω λύνω αυξάνω μειώνω σκοτώνω	θα πληρώσω θα ντύσω θα δέσω θα λύσω θα αυξησω θα μειώσω θα σκοτώσω	πληρώνομαι ντύνομαι δένομαι λύνομαι αυξάνομαι μειώνομαι σκοτώνομαι	θα πληρωθώ θα ντυθώ θα δεθώ θα λυθώ θα αυξηθώ θα μειωθώ θα σκοτωθώ
-στώ	ετοιμάζω αγοράζω χτενίζω κλείνω λούζω πιάνω πειθω	θα ετοιμάσω θα αγοράσω θα χτενίσω θα κλείσω θα λούσω θα πιάσω θα πείσω	ετοιμάζομαι αγοράζομαι χτενίζομαι κλείνομαι λούζομαι πιάνομαι πειθομαι	θα ετοιμαστώ θα αγοραστώ θα χτενιστώ θα κλειστώ θα λουστώ θα πιαστώ θα πειστώ
-χτώ	ανοίγω παίζω αλλάζω διώχνω στηρίζω	θα ανοίξω θα παίξω θα αλλάξω θα διώξω θα στηρίξω	ανοίγομαι παίζομαι αλλάζομαι διώχνομαι στηρίζομαι	θα ανοιχτώ θα παιχτώ θα αλλαχτώ θα διωχτώ θα στηριχτώ
-φτώ	γράφω κρύβω ράβω ανάβω	θα γράψω θα κρύψω θα ράψω θα ανάψω	γράφομαι κρύβομαι ράβομαι ανάβομαι	θα γραφτώ θα κρυφτώ θα ραφτώ θα αναφτώ
-ευτώ	μαγειρεύω παντρεύω μαζεύω γιατρεύω βολεύω	θα μαγειρέψω θα παντρέψω θα μαζέψω θα γιατρέψω θα βολέψω	μαγειρεύομαι παντρεύομαι μαζεύομαι γιατρεύομαι βολεύομαι	θα μαγειρευτώ θα παντρευτώ θα μαζευτώ θα γιατρευτώ θα βολευτώ

4 Βάλτε τα ρήματα στην παθητική φωνή και κάντε όποιες αλλαγές είναι απαραίτητες. Αποφασίστε σε ποιες από τις νέες προτάσεις χρειάζεται να αναφέρετε από ποιον έγινε η ενέργεια

1. Όλοι οι μουσικοί παίζουν το κομμάτι.

2. Η γραμματέας γράφει τώρα το γράμμα.

3. Κάποιος φτιάχνει τον καφέ μας.

4. Έμποροι εισάγουν τις μπανάνες στη χώρα μας.

5. Οι καθαριστές καθαρίζουν τα παράθυρα κάθε εβδομάδα.

6. Η κομμώτρια χτενίζει τη γυναίκα μου στο κομμωτήριο κάθε δύο εβδομάδες.

7. Εμείς πλένουμε τη βεράντα μας κάθε εβδομάδα.

8. Σ' αυτό το εργοστάσιο οι εργάτες κατασκευάζουν παπούτσια.

9. Οι εργάτες φτιάχνουν το σπίτι μας εδώ κι ένα μήνα.

10. Μόνο ο ταμίας πληρώνει τους υπαλλήλους.

11. Οι άνθρωποι αγοράζουν 50 αυτοκίνητα την ημέρα.

12. Σ' αυτό το ξενοδοχείο οι καμαριέρες αλλάζουν τα σεντόνια δύο φορές την ημέρα.

13. Τα αυτοκίνητα αυξάνουν την ατμοσφαιρική ρύπανση.

14. Οι εργάτες πρώτα βάζουν το ύφασμα και μετά το κόβουν.

Μάθημα 2

5 Βάλτε τα ρήματα στην ενεργητική φωνή κάνοντας όποιες άλλες αλλαγές χρειάζονται. Χρησιμοποιήστε κάθε φορά ως υποκείμενο τη λέξη που είναι στην παρένθεση

1. Τα χαλιά πλύθηκαν. (οι εργάτριες)

2. Το κασετόφωνο θα επισκευαστεί ως το τέλος της εβδομάδας. (ο ηλεκτρονικός)

3. Έχει αγοραστεί όλος ο καφές. (η εταιρεία μας)

4. Δεν μπορούν να αλλαχτούν και τα τέσσερα λάστιχα. (ο τεχνικός)

5. Ο κλέφτης πιάστηκε την επόμενη μέρα. (η αστυνομία)

6. Τα βιβλία θα πρέπει να πληρωθούν αύριο. (ο βιβλιοπώλης)

7. Το κομμάτι αυτό παιζόταν μια ώρα συνέχεια. (η ορχήστρα)

8. Οι πελάτισσες λούστηκαν με το ίδιο σαμπουάν. (ο κομμωτής)

9. Το φαγητό είχε ετοιμαστεί από πριν. (η μητέρα τους)

10. Δεν διορθώθηκαν όλες οι ασκήσεις ακόμα. (η καθηγήτρια)

11. Την ώρα που πληρωνόταν το προσωπικό, μπήκε ένας ληστής. (ο ταμίας)

12. Τα λεφτά είχαν κρυφτεί πολύ καλά. (η γιαγιά)

13. Το σπίτι πρέπει να χτιστεί σ' ένα χρόνο το πολύ. (ο θεός μου)

14. Η αδελφή της παντρεύτηκε πολύ νέα. (οι γονείς της)



Κάπως μπορείς να βοηθήσεις κι εσύ

Ο πατέρας του Πέτρου είναι μέλος μιας διεθνούς οργανώσεως για τη διατήρηση της άγριας ζωής. Ο Πέτρος θέλει να δουλέψει για την οργάνωση αλλά είναι 14 χρονών και δεν ξέρει αν μπορεί να είναι χρήσιμος. Τώρα μιλάει με έναν υπεύθυνο του γραφείου που έχει η οργάνωση στην Πάτρα, ο οποίος του λέει τι θα μπορούσε να κάνει.

- Πέτρος** ... Κι εγώ, κύριε Μιχάλη, πώς θα μπορούσα να βοηθήσω τα καημένα τα ζώα;
- Υπεύθυνος** Ε, κάπως μπορείς να τα βοηθήσεις κι εσύ. Να, σε λίγες μέρες θα έχουμε την εκστρατεία ενημέρωσης για τη διάσωση της χελώνας καρέτα-καρέτα.
- Πέτρος** Έχω ακούσει γι' αυτές τις χελώνες απ' τον πατέρα μου. Και τι μπορώ να κάνω εγώ;
- Υπεύθυνος** Οτιδήποτε. Ας πούμε, να ταχυδρομήσεις φυλλάδια στα μέλη της οργάνωσης, να μοιράσεις φυλλάδια στον κόσμο... ό,τι θέλεις εσύ, νεαρέ μου.
- Πέτρος** Θα μπορούσα ίσως να ταχυδρομήσω φυλλάδια.
- Υπεύθυνος** Δεν έχω ξανακάνει, βέβαια, ποτέ κάτι τέτοιο.
- Πέτρος** Μην ανησυχείς. Είναι ευκολότατο. Οποιοσδήποτε στην ηλικία σου μπορεί να το κάνει.
- Υπεύθυνος** Ε... και πόσα φάκελα πρέπει να ταχυδρομήσω;
- Πέτρος** Όσα μπορείς. Διακόσια, τριακόσια ...
- Υπεύθυνος** Και σε ποιο ταχυδρομείο θα τα πάω;
- Πέτρος** Σ' όποιο ταχυδρομείο σε βολεύει. Ας πούμε αυτό που είναι πιο κοντά στο σπίτι σας.
- Υπεύθυνος** Εμείς θα σου δώσουμε τα πάντα: φάκελα, γραμματοσημα...

6 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

1. υπεύθυνος 2. η ενημέρωση 3. η χελώνα 4. μοιράζω 5. το φυλλάδιο 6. βολεύει

7 Σωστό ή λάθος;

1. Ο πατέρας του Πέτρου είναι μέλος μιας διεθνούς οργάνωσης για την διάσωση της άγριας ζωής.
2. Ο Πέτρος είναι αρκετά μεγάλος και είναι βέβαιος ότι μπορεί να βοηθήσει.
3. Η επόμενη εκστρατεία θα αφορά ένα είδος χελώνας.
4. Ο υπεύθυνος λέει στον Πέτρο ότι θα μπορούσε να κάνει δύο τουλάχιστον πράγματα.
5. Ο Πέτρος λέει ότι προτιμάει να μοιράσει φυλλάδια στον κόσμο.
6. Ο υπεύθυνος λέει στον Πέτρο ότι αυτό που θέλει να κάνει μπορούν να το κάνουν όλα τα παιδιά στην ηλικία του.
7. Επίσης του λέει ότι θα πρέπει να ταχυδρομήσει όσα φάκελα του δώσουν.
8. Ο Πέτρος θα πρέπει να πάει στο ταχυδρομείο που θα του πουν.
9. Αν ο Πέτρος αναλάβει να ταχυδρομήσει φυλλάδια, η οργάνωση θα του δώσει ό,τι αυτός χρειάζεται για να γίνει η δουλειά σωστά.

Μάθημα 2

Να βάλουμε σε μια τάξη κάποιες αντωνυμίες και κάποια επιρρήματα που έχουμε συναντήσει μέχρι τώρα.

Ρωτάμε Ποιος; Ποια; Ποιο;	Μπορούμε να απαντήσουμε αυτός που, αυτή που, αυτό που εκείνος που, εκείνη που, εκείνο που κάποιος, κάποια, κάποιο όποιος, όποια, όποιο οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε κανένας, καμιά, κανένα	Ρωτάμε Τι;	Μπορούμε να απαντήσουμε κάτι ό,τι οτιδήποτε
Ρωτάμε Πόσοι; Πόσες; Πόσα	Μπορούμε να απαντήσουμε τόσοι, τόσες, τόσα όσοι, όσες, όσα οσοιδήποτε, οσεσδήποτε, οσαδήποτε κανένας, καμιά, κανένα	Ρωτάμε Πόσο;	Μπορούμε να απαντήσουμε τόσο όσο οσοδήποτε καθόλου
Ρωτάμε Πού;	Μπορούμε να απαντήσουμε κάπου όπου οπουδήποτε παντού πουθενά	Ρωτάμε Πώς;	Μπορούμε να απαντήσουμε κάπως όπως οπωσδήποτε
		Ρωτάμε Πότε;	Μπορούμε να απαντήσουμε κάποτε όποτε οποτεδήποτε πάντα ποτέ

8 Διαλέξτε τη σωστή λέξη

1. "Πήγατε όπου / πουθενά το σαββατοκύριακο;" "Ναι, πήγαμε πουθενά / κάπου."
2. "Είναι δύσκολο να τηγανίσεις πατάτες;" "Οποιοσδήποτε / όποιος μπορεί να τηγανίσει πατάτες."
3. "Στο μαγαζί του θείου μου τρώς τι / ό,τι θέλεις και πληρώνεις όποτε / κάποτε θέλεις." "Μιλάς σοβαρά;"
4. "Ποια από μάς θα πληρώσει;" "Αυτή που / κάποια έχει τον μεγαλύτερο μισθό."
5. "Πού θέλετε να φάμε απόψε;" " Οπουδήποτε / όπου. Δεν έχω πρόβλημα."
6. "Όσα / τόσα παιδιά βρίσκουν χρόνο να διαβάσουν τα μαθήματά τους. Εσύ μόνο χρόνο για παιχνίδια έχεις;"
7. "Προτιμάς κάποιο / όποιο από αυτά;" "Δώσε μου κανένα / οποιοδήποτε. Για μένα είναι όλα τα ίδια."
8. "Πού θα βάλεις αυτή την πολυθρόνα;" "Δεν ξέρω ακριβώς αλλά θα βρω κάπου / οπουδήποτε να την βάλω."
9. "Κάπου / όπου πας, θα με θυμάσαι." "Μην είσαι όσο / τόσο σίγουρος."
10. "Πώς λες να μαγειρέψουμε τα μανιτάρια;" "Όπως / κάπως θέλεις. Εγώ δεν ξέρω να μαγειρεύω."
11. "Ποιος λούστηκε με το σαμπουάν μου;" "Αυτός / όποιος που χρησιμοποίησε τελευταίος το μπάνιο."
12. "Από ποια καθηγήτρια θα διορθωθούν οι ασκήσεις;" "Από οποιαδήποτε / όποια."
13. " Όσοι / κάποιοι από σάς παντρευτήκατε εφέτος, να περάσετε στο γραφείο 14, παρακαλώ."
14. "Ξέρεις κάτι / τι γι' αυτή την ιστορία;" "Ναι, ξέρω κάποια / όποια πράγματα."

Έχουμε ήδη δει το αναφορικό **που** και πώς χρησιμοποιείται:

Ο κύριος
Η κοπέλα
Τα παιδιά

→ **που**

ήρθε
είδατε
άκουσες

προχτές, είναι από την Τουρκία.

Το ουσιαστικό στο οποίο αναφέρεται το αναφορικό **που** μπορεί να είναι αρσενικό, θηλυκό, ή ουδέτερο. Μπορεί επίσης να είναι στον ενικό ή στον πληθυντικό. Ακόμα, μπορεί να είναι στην ονομαστική ή στην αιτιατική. Ωστόσο, στη γενική ή μετά από πρόθεση το σωστό είναι να χρησιμοποιούμε την αναφορική αντωνυμία **ο οποίος / η οποία / το οποίο**. Έτσι έχουμε:

Ένας φίλος μου είναι στην Κρήτη για λίγες μέρες. Ο πατέρας του ζει στην Αργεντινή.
Ο φίλος, → **του οποίου** ο πατέρας ζει στην Αργεντινή, είναι στην Κρήτη για λίγες μέρες.

Σου έλεγα για μια Ιταλίδα. Η Ιταλίδα παντρεύτηκε ξαφνικά την περασμένη εβδομάδα.
Η Ιταλίδα → **για την οποία** σου έλεγα, παντρεύτηκε ξαφνικά την περασμένη εβδομάδα.

Παρατηρήσεις

(α) Στην καθημερινή γλώσσα μπορούμε αντίστοιχα να πούμε και:

Ο φίλος, που ο πατέρας του ζει στην Αργεντινή, είναι στην Κρήτη για λίγες μέρες.
Η Ιταλίδα που σου έλεγα, παντρεύτηκε ξαφνικά την περασμένη εβδομάδα.

(β) Πάντως, αντί του αναφορικού "που" μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε, αν θέλουμε, την αναφορική αντωνυμία "ο οποίος / η οποία / το οποίο" στον κατάλληλο αριθμό και πτώση. Έτσι, λέμε:
Η κοπέλα που ήρθε χθες είναι ανιψιά μου. / Η κοπέλα η οποία ήρθε χθες είναι ανιψιά μου.
Οι φίλοι που θα δούμε είναι Γιαπωνέζοι. / Οι φίλοι τους οποίους θα δούμε είναι Γιαπωνέζοι.

9 Συνδέστε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας το αναφορικό "που" ή την αναφορική αντωνυμία "ο οποίος / η οποία / το οποίο". Χρησιμοποιήστε τις προθέσεις που υπάρχουν, όπου αυτό είναι δυνατό

π.χ. Τις σκοτώνουμε με έναν τρόπο. Ο τρόπος είναι σκληρός.
Ο τρόπος με τον οποίο τις σκοτώνουμε είναι σκληρός.

1. Χθες έφαγα με έναν άνθρωπο. Ο άνθρωπος είναι γνωστός δημοσιογράφος.
2. Έμαθα τους βαθμούς από μία καθηγήτρια. Η καθηγήτρια είναι πολύ εξυπηρετική.
3. Η ανιψιά μιας κυρίας εργάζεται στο ξενοδοχείο. Η κυρία είναι από την Αφρική.
4. Σου μίλησα για κάποιους φίλους. Οι φίλοι έχουν προβλήματα.
5. Πήρα συνάλλαγμα το πρωί από μία τράπεζα. Η τράπεζα είναι κεντρική.
6. Ο αριθμός ενός αυτοκινήτου είναι ΚΕΤ 8959. Το αυτοκίνητο έχει τρακάρει τρεις φορές.
7. Κάθε Σάββατο κολυμπάμε σε μια παραλία. Η παραλία είναι πολύ ήσυχη.

Επίθετα σε -ης, -ης, -ες

Ενικός

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική	ο διεθνής	η διεθνής	το διεθνές
Γενική	του διεθνούς	της διεθνούς	του διεθνούς
Αιτιατική	τον διεθνή	την διεθνή	το διεθνές
Κλητική	διεθνή	διεθνή	διεθνές

Πληθυντικός

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική	οι διεθνείς	οι διεθνείς	τα διεθνή
Γενική	των διεθνών	των διεθνών	των διεθνών
Αιτιατική	τους διεθνείς	τις διεθνείς	τα διεθνή
Κλητική	διεθνείς	διεθνείς	διεθνή

Με τον ίδιο τρόπο κλινονται τα επίθετα
ακριβής, επιμελής, διαρκής, υγιής, αγενής, αναιδής, ειλικρινής, αβλαβής, επιβλαβής, δημοφιλής κ.ά.

Έτσι κλινονται και τα επίθετα
πομπώδης, περιπετειώδης, αμμώδης, πετρώδης, βραχώδης κ.ά.

Στη γενική πληθυντικού ο τόνος κατεβαίνει στη λήγουσα.

Έτσι, λέμε: *των πομπωδών, των περιπετειωδών κτλ.*

Όπως έχουμε ήδη δει, τα επιρρήματα που σχηματίζονται από τα παραπάνω επίθετα λήγουν σε **-ως**.

Έτσι, λέμε: *διεθνώς, ακριβώς, επιμελώς, διαρκώς κτλ.*

10 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο του επιθέτου

1. Η κυρία Πολίτη είναι πάντα _____ στα ραντεβού της.
(ακριβής)
2. Τον τελευταίο καιρό έχω _____ πόνους στο στομάχι. Πρέπει να πάω στον γιατρό.
(συνεχής)
3. Ο τομέας των _____ σχέσεων ενδιαφέρει πολύ τον αδελφό μου.
(διεθνής)
4. Καλός καθηγητής ο Καμάρας αν και το ύφος του είναι μάλλον _____.
(πομπώδης)
5. Η συζήτηση που είχαμε μπορεί να μην ήταν φιλική αλλά ήταν _____.
(ειλικρινής)
6. Το τελευταίο μας ταξίδι ήταν αρκετά _____.
(περιπετειώδης)
7. Αυτή η δουλειά είναι του πιο _____ μαθητή στην τάξη. Δεν είναι τέλεια;
(επιμελής)
8. Αυτός εκεί που βλέπεις είναι από τους πιο _____ ηθοποιούς του θεάτρου σήμερα.
(δημοφιλής)
9. Τα παιδιά τους είναι πολύ _____. Δεν θέλω να ξαναέρθουν στο σπίτι μας.
(αγενής)

11 Ενεργητική ή παθητική;

1. Οι γονείς μου αγόρασαν / αγοράστηκαν ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο.
2. Τα πατώματα καθαρίζουν / καθαρίζονται μέρα παρά μέρα.
3. Ποιος άλλαξε / αλλάχτηκε τη θέση των επίπλων;
4. Με συγχωρείτε, αλλά εσείς πρέπει να πλύνετε / πλυθείτε το αυτοκίνητο και όχι εγώ.
5. Η ασφαλιστική εταιρεία πλήρωσε / πληρώθηκε τον κύριο Ιωάννου ως την τελευταία δραχμή.
6. Το λάδι συσκευάζει / συσκευάζεται σε μπουκάλια ή δοχεία.
7. Και οι τρεις σκοτώσαν / σκοτώθηκαν σ' ένα ατύχημα.
8. Ο υπάλληλος της ρεσεψιόν μάς έχει κλείσει / έχει κλειστεί τα δωμάτια.
9. Εμείς τουλάχιστον, το είχαμε κοιτάξει / είχαμε κοιταχτεί πριν τους το δώσουμε.
10. Ο Παρθενώνας έχτισε / χτίστηκε πριν από την Πύλη του Αδριανού.
11. Ο ίδιος παππάς πάντρεψε / παντρεύτηκε και τον αδελφό μου και την αδελφή μου.
12. Την ώρα που έπαιζε / παιζόταν η Πέμπτη του Μπετόβεν, μπήκε στην αιθουσα η αστυνομία.
13. Πόσα θέλει για να φτιαξει / φτιαχτεί τη βρύση ο υδραυλικός;
14. Αυτά τα προϊόντα εισάγουν / εισάγονται από χώρες της Αφρικής.

12 Κοιτάξτε τις ερωτήσεις και μιλήστε μεταξύ σας σχετικά

1. Πιστεύετε ότι η ρύπανση αυξάνεται ή μειώνεται στον πλανήτη μας;
2. Πού υπάρχει μεγαλύτερη ατμοσφαιρική ρύπανση; Στις μεγάλες πόλεις ή στην ύπαιθρο; Γιατί;
3. Έχετε ακούσει για καμιά μεγάλη καταστροφή του περιβάλλοντος από κάποια αιτία τα τελευταία είκοσι χρόνια;
4. Πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει κάτι; Αν ναι, σε ποιο επίπεδο; Σε διεθνές, σε εθνικό ή σε ατομικό;

Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων.

Ρωτήστε την καθηγήτριά σας ή ψάξτε στο λεξικό σας

- | | | |
|-----------------------|------------------------------|-----------------------|
| 1. η εκπομπή | 8. η κατασκευή | 15. αμόλυβδος, -η, -ο |
| 2. αισιόδοξος, -η, -ο | 9. ο πυρηνικός αντιδραστήρας | 16. διαμαρτύρομαι |
| 3. η τρύπα | 10. μειώνομαι | 17. μποϋκοτάρω |
| 4. το στρώμα | 11. η αυτοκινητοβιομηχανία | 18. μαζικά |
| 5. τα χημικά απόβλητα | 12. υποχρεώνομαι | 19. η κυβέρνηση |
| 6. αντιμετωπίζω | 13. η εξάτμιση | 20. ο οργανισμός |
| 7. το επίπεδο | 14. η καπνοδόχος | |

13 Χωριστείτε σε ζευγάρια ή σε ομάδες τριών ατόμων και σημειώστε διάφορους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να προστατέψουμε το περιβάλλον. Το κάθε ζευγάρι ή η κάθε ομάδα θα πρέπει να ασχοληθεί με ένα από τα παρακάτω

- η γη
- η θάλασσα, τα ποτάμια, οι λίμνες
- τα δάση
- η ατμόσφαιρα
- η άγρια ζωή

Ακολουθεί συζήτηση στην τάξη. Ένας από σας παίζει τον ρόλο του συντονιστή. Να μερικές εκφράσεις που μπορεί να σας είναι χρήσιμες για τη συζήτηση:

Συμφωνώ απολύτως (με αυτό που είπε ο/η. . .) / Συμφωνώ ως ένα βαθμό αλλά . . .

Διαφωνώ (με αυτό που είπε ο/η. . .) / Θα μου επιτρέψετε να διαφωνήσω . . .

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι. . .

Προσωπικά πιστεύω ότι. . .

Ας δούμε πώς / Δεν ξέρω αν κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει

14 Τώρα ακούστε τη συνέντευξη που έδωσε ένας γνωστός οικολόγος, ειδικός σε θέματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε μια δημοσιογράφο και αποφασίστε ποια από τα παρακάτω είναι σωστά, ποια είναι λάθος και ποια δεν αναφέρονται στη συνέντευξη



(α)

1. Ο οικολόγος είναι γενικά απαισιόδοξος.
2. Το πρόβλημα της ρύπανσης έγινε γνωστό από την τηλεόραση.
3. Πολλοί άνθρωποι δέχονται τη ρύπανση σαν ένα μέρος της καθημερινής τους ζωής.
4. Ο οικολόγος πιστεύει ότι το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί σε περισσότερα από ένα επίπεδα.

(β)

5. Η ραδιενέργεια πάει όπου θέλει.
6. Ο οικολόγος πιστεύει ότι δεν χρειάζεται έλεγχος στους πυρηνικούς αντιδραστήρες σε διεθνές επίπεδο.
7. Η ρύπανση, πιστεύει, μπορεί να μειωθεί αν οι κυβερνήσεις υποχρεώσουν τα εργοστάσια να βάλουν σωστά φίλτρα.
8. Ο έλεγχος για τα πυρηνικά απόβλητα πρέπει να είναι διεθνής.

(γ)

9. Είναι καλύτερα να μη χρησιμοποιούμε το αυτοκίνητό μας γιατί η βενζίνη είναι ακριβή.
10. Πρέπει να διαμαρτυρόμαστε ενάντια στις εταιρείες που ρυπαίνουν το περιβάλλον.
11. Ως άτομα μπορούμε να κάνουμε πολλά.
12. Τα άτομα μπορούν να ενεργήσουν μόνο αν οι κυβερνήσεις κάνουν κάτι πρώτα.

15 Ποια είναι η θέση σας σχετικά με το πρόβλημα της ρύπανσης ή τη διατήρηση της άγριας ζωής; Γράψτε περίπου 150 λέξεις για το ένα ή το άλλο θέμα

Παροιμίες

Όποιος βιάζεται, σκοντάφτει.

Σηκώθηκαν τα πόδια να δείρουν το κεφάλι.

Όποιος ανακατώνεται με τα πίτουρα, τον τρώνε οι κότες.

Ο βήχας κι ο παράς δεν κρύβονται.

Ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται.



Θα βγούμε να το γιορτάσουμε

Κώστας Σταυρίδης
Γιώργος Αλεξάκης
Κώστας Σταυρίδης
Αλίκη Αλεξάκη
Κώστας Σταυρίδης

Λοιπόν, αύριο βράδυ θα βγούμε έξω να το γιορτάσουμε.

Και τι γιορτάζουμε, αν επιτρέπεται;

Την παραίτησή μου από την εταιρεία. Τους την έδωσα σήμερα, πρωί πρωί.

Σοβαρά τα παράτησες; Μετά από δεκατέσσερα χρόνια; Λυπάμαι που τ' ακούω.

5 Να μη στενοχωριέσαι καθόλου. Δεν τους άντεχα άλλο. Άλλωστε, έχω ήδη βρει άλλη δουλειά που μ' ενδιαφέρει περισσότερο. Θα σας τα πω κάποια άλλη στιγμή, όμως.

Αυτό εννοείται. Παντως, αν καταλαβα καλά, κερνας εσύ αύριο.

Γιατί, έχεις καμιά αντίρρηση;

10 Αστειεύεσαι; Και... ποιους σκέφτεσαι να καλέσεις; Εκτός από μένα και την Αλίκη, εννοώ. Ε... και τη γυναίκα σου, βέβαια.

Έχω ήδη προσκαλέσει τον Όμηρο και την Άννα.

Μα κάποιος μου είπε ότι αυτοί οι δυο είναι στα μαχαίρια!

Βλακείες. Να μην πιστεύεις πάντα ό,τι ακούς. Ξέρεις, λέω να προσκαλέσω

15 επίσης τον Φώντα με τη Βάσω.

Τον Φώντα με τη Βάσω; Εγώ αρνούμαι να βγω μαζί σας, αν έρθουν αυτοί οι δύο. Εντάξει. Ας μην έρθουν. παρόλο ότι ειλικρινά δεν κατάλαβα ποτέ αυτή την ιστορία.

Ούτ' εγώ. Τέλος πάντων. Ε... και πού λες να πάμε;

20 Να πάμε στο "Παλιό Τυπογραφείο"; Παίζει η Πειραιώτικη Κομπανία εκεί τώρα Καταπληκτική ιδέα. Έχω πολύν καιρό ν' ακούσω καλό ρεμπέτικο.

(τραγουδάει) "Γεννήθηκες για την καταστροφή..." Εσύ, Γιώργο, τι λες;

Συμφωνώ απολύτως.

Ωραία. Ας τηλεφωνήσουμε για τραπέζι, τότε.

25 Να πάρω εγώ καλύτερα τηλέφωνο που τους ξέρω;

(Βγαίνουν από την ταβέρνα τραγουδώντας: *Μια ζωή την έχουμε κι αν δεν τη γλεντήσουμε...*)

Αλίκη Αλεξάκη
Γιώργος Αλεξάκης

Ωραία περάσαμε, τελικά.

Ναι αλλά φωτιά και λάβρα, ρε παιδί μου, αυτό το κέντρο. Είδες τον λογαριασμό;

Κώστας Σταυρίδης

30 Δε βαριέσαι. Μια ζωή την έχουμε. όπως λέει και το τραγούδι. Σημασία έχει ότι διασκεδάσαμε.

Γιώργος Αλεξάκης

Κρίμα, πάντως, που δεν ήρθαν και ο Φώντας με τη Βάσω. Θα περνούσαμε ακόμα πιο καλά. Έχω άδικο, Κώστα;

Αλίκη Αλεξάκη
Κώστας Σταυρίδης

Τι θες τώρα, βρε Γιώργο; Να τσακωθούμε;

Ελάτε, ρε παιδιά. Μην το κάνετε θέμα. Δεν αξίζει τον κόπο.



1 Οι λέξεις/εκφράσεις στην αριστερή στήλη υπάρχουν στον διάλογο. Ταιριάξτε τες με τις λέξεις/εκφράσεις στη δεξιά στήλη που έχουν περίπου την ίδια έννοια

- | | |
|--------------------------------|--|
| 1. γιορτάζουμε (1) | α. πολύ ακριβά |
| 2. έδωσα την παραίτησή μου (3) | β. δεν θέλω, δεν συμφωνώ |
| 3. μη στενοχωριέσαι (5) | γ. αλήθεια, πραγματικά |
| 4. δεν τους άντεχα (5) | δ. δεν πειράζει |
| 5. εννοείται (8) | ε. δεν έχω δίκιο, δεν είμαι σωστός |
| 6. έχεις καμιά αντίρρηση; (9) | ζ. πάει πολύς καιρός που δεν |
| 7. είναι στα μαχαίρια (13) | η. κάνουμε γιορτή |
| 8. βλακείες (14) | θ. αυτό που είναι σημαντικό είναι ότι |
| 9. αρνούμαι (16) | ι. πολύ ωραία, υπέροχη |
| 10. ειλικρινά (17) | κ. δεν είναι σημαντικό |
| 11. να πάμε; (20) | λ. δεν χρειάζεται να το πούμε |
| 12. καταπληκτική (21) | μ. μη λυπάσαι |
| 13. έχω πολύν καιρό να (21) | ν. έχουν μαλώσει και δεν μιλάνε ο ένας στον άλλο |
| 14. φωτιά και λάβρα (27) | ξ. μήπως δεν συμφωνείς; |
| 15. δε βαριέσαι (29) | ο. είπα εκεί όπου δουλεύω ότι θα φύγω |
| 16. σημασία έχει ότι (29) | π. δεν μπορούσα να τους υποφέρω |
| 17. έχω άδικο (32) | ρ. θέλετε να πάμε; |
| 18. δεν αξίζει τον κόπο (34) | σ. ανοησίες, σαχλαμάρες |

2 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πώς λέγονται οι τρεις φίλοι; Μήπως είναι τέσσερις;
2. Τι θέλει να γιορτάσει ο Κώστας;
3. Πόσα χρόνια δούλεψε στην ίδια εταιρεία;
4. Η Αλίκη και ο Γιώργος είναι ζευγάρι;
5. Τι ακριβώς λέει η Αλίκη στον Κώστα όταν ακούει για την παραίτηση: "Λυπάμαι ..."
6. Τι της απαντάει ακριβώς ο Κώστας; "Να μη ..."
7. Γιατί έφυγε ο Κώστας από τη δουλειά του;
8. Ο Γιώργος και η Αλίκη ξέρουν για τα μελλοντικά σχέδια του Κώστα;
9. Τελικά ποιους θα καλέσει ο Κώστας αύριο το βράδυ;
10. Πόσα άτομα θα είναι συνολικά;
11. Τι έχει ακούσει ο Γιώργος για τον Όμηρο και την Άννα;
12. Έχει κάποιο πρόβλημα η Αλίκη με τον Φώντα και τη Βάσω;
13. Τι έκφραση χρησιμοποιεί για να πει ότι δεν θέλει να βγει μαζί τους; "Εγώ ..."
14. Πού προτείνει ο Κώστας να πάνε;
15. Τι μουσική παίζουν εκεί;
16. Γιατί η Αλίκη προτείνει να πάρει η ίδια τηλέφωνο στο κέντρο όπου θα πάνε;
17. Το κέντρο στο οποίο πήγανε ήταν ακριβό;

Χρήσεις της Απλής Υποτακτικής

Με την απλή υποτακτική μπορούμε να εκφράσουμε πολλά πράγματα.

1. Μπορούμε να προτείνουμε κάτι

π.χ. Να απαντήσω το τηλέφωνο; / Να πληρωθούν οι εργάτες πρώτα;

Όπως ξέρουμε, μπορούμε επίσης να πούμε:

Θέλεις να απαντήσω το τηλέφωνο; / Θέλετε να πληρωθούν οι εργάτες πρώτα;

2. Μπορούμε να ζητήσουμε την άδεια να κάνουμε κάτι

π.χ. Να φύγω πιο νωρίς σήμερα; / Να σε φιλήσω;

Όπως ξέρουμε, μπορούμε επίσης να πούμε:

Μπορώ να φύγω πιο νωρίς σήμερα; / Μπορώ να σε φιλήσω;

3. Μπορούμε να δώσουμε μια εντολή

π.χ. Να πάρεις τα ρούχα σου από το κρεβάτι μου. / Να αλλαχτούν τα σεντόνια αμέσως.

Όπως ξέρουμε, στην πρώτη περίπτωση μπορούμε επίσης να πούμε:

Πάρε τα ρούχα σου από το κρεβάτι μου.

4. Μπορούμε να δώσουμε μια συμβουλή

π.χ. Να βάλεις το παλτό σου γιατί κάνει κρύο. / Μόλις φτάσετε, να ψάξετε για ξενοδοχείο.

Κι εδώ, βέβαια, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την προστακτική:

Βάλε το παλτό σου γιατί κάνει κρύο. / Μόλις φτάσετε, ψάξτε για ξενοδοχείο.

5. Μπορούμε να εκφράσουμε απορία ή δισταγμό

π.χ. Να της το πω ή να μην της το πω; / Να την αγοράσω ή να μην την αγοράσω;

6. Μπορούμε να προτρέψουμε για κάτι

π.χ. Ας φάμε κάτι ελαφρύ. / Ας τους μιλήσουμε αύριο καλύτερα.

7. Μπορούμε να εκφράσουμε υποθετικές σκέψεις α' τύπου (ενδεχόμενο)

π.χ. Αν πάρεις καλούς βαθμούς, θα σου αγοράσω ένα ποδήλατο.

Αν γραφτούν τα γράμματα σήμερα, θα είναι στη Θεσσαλονίκη σε δύο μέρες.

8. Μπορούμε να εκφράσουμε μια ευχή για το μέλλον

π.χ. Μακάρι να έρθει η αδερφή σου στην εκδρομή. / Μακάρι να βρεθεί ένα σπίτι όπως το θέλουμε.

3 Φτιάξτε προτάσεις που να αρχίζουν με "Να ... " ή με "Ας ... "

1. Προτείνετε στον προϊστάμενό σας να πάρετε εσείς τηλέφωνο

2. Δίνετε εντολή σε κάποια φίλη σας να γράψει αυτή ένα σημείωμα.

3. Ζητάτε την άδεια από κάποιον φίλο να προσκαλέσετε και τη φίλη σας στο πάρτι.

4. Προτρέπετε κάποιους γνωστούς σας να πληρωθείτε όλοι σε δραχμές.

5. Ζητάτε την άδεια από το αφεντικό σας να εργαστείτε μια ώρα λιγότερο σήμερα.

6. Εύχεστε η κόρη σας να περάσει την εξέταση των ελληνικών.

7. Προτρέπετε τους συναδέλφους σας να φύγετε όλοι στις έξι.

8. Ζητάτε την άδεια από τον πρόεδρο να βγείτε λίγο έξω από την αίθουσα.

9. Προτείνετε στην παρέα σας να σηκωθείτε όλοι στις εφτά αύριο.

10. Εύχεστε να βρείτε τραπέζι εκεί που θα πάτε απόψε.

11. Προτείνετε στον μαέστρο να παιχτούν και τα δύο κομμάτια στη συναυλία

12. Εύχεστε να φτιαχτεί το αυτοκίνητο πριν έρθει το σαββατοκύριακο.

Παθητική Φωνή Κλίση Ρημάτων β΄ Συζυγίας Ρήματα σε -ιέμαι (Α΄ Τάξη ή Β1)

Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας

γενν **ά**ω
γενν **ά**ς
γενν **ά**ει
γενν **ά**με
γενν **ά**τε
γενν **ά**νε (γενν **ο**ύν)

Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική

θα/να γενν **ά**ω
θα/να γενν **ά**ς
θα/να γενν **ά**ει
θα/να γενν **ά**με
θα/να γενν **ά**τε
θα/να γενν **ά**νε
(θα/να γενν **ο**ύν)

Παραταπικός

γενν **ο**ύσα
γενν **ο**ύσες
γενν **ο**ύσε
γενν **ο**ύσαμε
γενν **ο**ύσατε
γενν **ο**ύσαν(ε)

Παθητική Φωνή

Ενεστώτας

γενν **ι**έμαι
γενν **ι**έσαι
γενν **ι**έται
γενν **ι**όμαστε
γενν **ι**έστε
γενν **ι**ούνται

Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική

θα/να γενν **ι**έμαι
θα/να γενν **ι**έσαι
θα/να γενν **ι**έται
θα/να γενν **ι**όμαστε
θα/να γενν **ι**έστε
θα/να γενν **ι**ούνται

Παραταπικός

γενν **ι**όμουν
γενν **ι**όσουν
γενν **ι**όταν
γενν **ι**όμασταν
γενν **ι**όσασταν
γενν **ι**όνταν
(γενν **ι**όνταν)

Ενεργητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική

θα/να γενν **ή**σω
θα/να γενν **ή**σεις
θα/να γενν **ή**σει
θα/να γενν **ή**σουμε
θα/να γενν **ή**σετε
θα/να γενν **ή**σουν(ε)

Αόριστος

γένν **η**σα
γένν **η**σες
γένν **η**σε
γενν **ή**σαμε
γενν **ή**σατε
γενν **ή**σανε
(γενν **η**σαν)

Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος

έχω/είχα γενν **ή**σει
έχεις/είχες γενν **ή**σει
έχει/είχε γενν **ή**σει
έχουμε/είχαμε γενν **ή**σει
έχετε/είχατε γενν **ή**σει
έχουν/είχαν γενν **ή**σει

Παθητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική

θα/να γενν **η**θώ
θα/να γενν **η**θείς
θα/να γενν **η**θεί
θα/να γενν **η**θούμε
θα/να γενν **η**θείτε
θα/να γενν **η**θούν(ε)

Αόριστος

γενν **η**θηκα
γενν **η**θηκες
γενν **η**θηκε
γενν **η**θηκαμε
γενν **η**θηκατε
γενν **η**θηκανε
(γενν **η**θηκαν)

Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος

έχω/είχα γενν **η**θει
έχεις/είχες γενν **η**θει
έχει/είχε γενν **η**θει
έχουμε/είχαμε γενν **η**θει
έχετε/είχατε γενν **η**θει
έχουν/είχαν γενν **η**θει

1. Όπως στα ρήματα σε -ομαι, έτσι κι εδώ ο απλός μέλλοντας και η απλή υποτακτική της παθητικής φωνής λήγουν πάντα σε -ώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε)
2. Και εδώ ο αόριστος της παθητικής φωνής λήγει πάντα σε -ηκα, -ηκες, -ηκε, -ήκαμε, -ήκατε, -ήκανε (-ηκαν)
3. Ο χαρακτήρας της κατάληξης και αυτών των ρημάτων εξαρτάται από τον χαρακτήρα του απλού μέλλοντα της ενεργητικής φωνής, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.
4. Όπως και στην ενεργητική φωνή, για να σχηματίσουμε τον παρακείμενο και τον υπερσυντέλικο χρησιμοποιούμε το ρήμα "έχω" με το γ! πρόσωπο του απλού μέλλοντα.

Απλός Μέλλοντας Ενεργητική Φωνή

-ήσω
-άσω
-έσω
-ήξω
-άξω

Απλός Μέλλοντας Παθητική Φωνή

-ηθώ
-αστώ
-εθώ
-ηχτώ
-αχτώ

Αόριστος Παθητική Φωνή

-ήθηκα
-άστηκα
-έθηκα
-ήχτηκα
-άχτηκα

Ενεστώτας Ενεργητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας Παθητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας Παθητική Φωνή

-ηθώ

αγαπάω
μιλάω
γεννάω
χτυπάω
κρατάω
μετράω
πουλάω
κουνάω
νικάω

θα αγαπήσω
θα μιλήσω
θα γεννήσω
θα χτυπήσω
θα κρατήσω
θα μετρήσω
θα πουλήσω
θα κουνήσω
θα νικήσω

αγαπιέμαι
μιλιέμαι
γεννιέμαι
χτυπιέμαι
κρατιέμαι
μετριέμαι
πουλιέμαι
κουνιέμαι
νικιέμαι

θα αγαπηθώ
θα μιληθώ
θα γεννηθώ
θα χτυπηθώ
θα κρατηθώ
θα μετρηθώ
θα πουληθώ
θα κουνηθώ
θα νικηθώ

αλλά

παρηγορώ (B2)
στενοχωρώ (B2)
τηλεφωνώ (B2)

θα παρηγορησω
θα στενοχωρήσω
θα τηλεφωνήσω

παρηγοριέμαι (B1)
στενοχωριέμαι (B1)
τηλεφωνιέμαι (B1)

θα παρηγορηθώ
θα στενοχωρηθώ
θα τηλεφωνηθώ

-αστώ

γελάω
ξεχνάω

θα γελάσω
θα ξεχάσω

γελιέμαι
ξεχνιέμαι

θα γελαστώ
θα ξεχαστώ

-εθώ

φοράω

θα φορέσω

φοριέμαι
βαριέμαι
παραπονιέμαι

θα φορεθώ
θα βαρεθώ
θα παραπονεθώ

-ηχτώ

τραβάω

θα τραβήξω

τραβιέμαι

θα τραβηχτώ

-αχτώ

πετάω

θα πετάξω

πετιέμαι

θα πεταχτώ

Σημείωση Τα ρήματα *βαριέμαι* και *παραπονιέμαι* δεν έχουν ενεργητική φωνή.

Παθητική Φωνή Κλίση Ρημάτων β΄ Συζυγίας Ρήματα σε -ούμαι (Β΄ Ταξη ή Β2)

Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας

οδηγώ
οδηγείς
οδηγεί
οδηγούμε
οδηγείτε
οδηγούν(ε)

Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική

θα/να οδηγώ
θα/να οδηγείς
θα/να οδηγεί
θα/να οδηγούμε
θα/να οδηγείτε
θα/να οδηγούν(ε)

Παρατατικός

οδηγούσα
οδηγούσες
οδηγούσε
οδηγούσαμε
οδηγούσατε
οδηγούσαν(ε)

Παθητική Φωνή

Ενεστώτας

οδηγούμαι
οδηγείσαι
οδηγείται
οδηγούμαστε
οδηγείστε
οδηγούνται

Συν. Μέλλοντας / Συν. Υποτακτική

θα/να οδηγούμαι
θα/να οδηγείσαι
θα/να οδηγείται
θα/να οδηγούμαστε
θα/να οδηγείστε
θα/να οδηγούνται

Παρατατικός

οδηγούμουν(α)
οδηγούσουν
οδηγούνταν
οδηγούμασταν
οδηγούσασταν
οδηγούνταν

Ενεργητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική

θα/να οδηγήσω
θα/να οδηγήσεις
θα/να οδηγήσει
θα/να οδηγήσουμε
θα/να οδηγήσετε
θα/να οδηγήσουν(ε)

Αόριστος

οδήγησα
οδήγησες
οδήγησε
οδηγήσαμε
οδηγήσατε
οδηγήσανε
(οδήγησαν)

Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος

έχω/είχα οδηγήσει
έχεις/είχες οδηγήσει
έχει/είχε οδηγήσει
έχουμε/είχαμε οδηγήσει
έχετε/είχατε οδηγήσει
έχουν/είχαν οδηγήσει

Παθητική Φωνή

Απλός Μέλλοντας / Απλή Υποτακτική

θα/να οδηγηθώ
θα/να οδηγηθείς
θα/να οδηγηθεί
θα/να οδηγηθούμε
θα/να οδηγηθείτε
θα/να οδηγηθούν(ε)

Αόριστος

οδηγήθηκα
οδηγήθηκες
οδηγήθηκε
οδηγήθήκαμε
οδηγήθήκατε
οδηγήθήκανε
(οδηγήθηκαν)

Παρακείμενος / Υπερσυντέλικος

έχω/είχα οδηγηθεί
έχεις/είχες οδηγηθεί
έχει/είχε οδηγηθεί
έχουμε/είχαμε οδηγηθεί
έχετε/είχατε οδηγηθεί
έχουν/είχαν οδηγηθεί

1. Όπως στα ρήματα σε -ομαι, έτσι κι εδώ ο απλός μέλλοντας και η απλή υποτακτική της παθητικής φωνής λήγουν πάντα σε -ώ, -είς, -εί, -ούμε, -είτε, -ούν(ε)
2. Και εδώ ο αόριστος της παθητικής φωνής λήγει πάντα σε -ηκα, -ηκες, -ηκε, -ήκαμε, -ήκατε, -ήκανε (-ηκαν)
3. Ο χαρακτήρας της κατάληξης και αυτών των ρημάτων εξαρτάται από τον χαρακτήρα του απλού μέλλοντα της ενεργητικής φωνής, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί.
4. Όπως και στην ενεργητική φωνή, για να σχηματίσουμε τον παρακείμενο και τον υπερσυντέλικο χρησιμοποιούμε το ρήμα "έχω" με το γ! πρόσωπο του απλού μέλλοντα.

Απλός Μέλλοντας Ενεργητική Φωνή

-ήσω

-έσω

Απλός Μέλλοντας Παθητική Φωνή

-ηθώ

-εθώ

-εστώ

Αόριστος Παθητική Φωνή

-ήθηκα

-έθηκα

-έστηκα

	Ενεστώτας Ενεργητική Φωνή	Απλός Μέλλοντας Ενεργητική Φωνή	Ενεστώτας Παθητική Φωνή	Απλός Μέλλοντας Παθητική Φωνή
-ηθώ	ενοχλώ πληροφορώ χρησιμοποιώ συμφωνώ ταλαιπωρώ δυσανεστώ θεωρώ δικαιολογώ ωφελώ απειλώ δημιουργώ κατοικώ αδικώ κινώ - - - -	θα ενοχλησω θα πληροφορήσω θα χρησιμοποιήσω θα συμφωνήσω θα ταλαιπωρήσω θα δυσανεστήσω θα θεωρήσω θα δικαιολογήσω θα ωφελήσω θα απειλήσω θα δημιουργήσω θα κατοικήσω θα αδικήσω θα κινήσω - - - -	ενοχλούμαι πληροφορούμαι χρησιμοποιούμαι συμφωνούμαι ταλαιπωρούμαι δυσανεστούμαι θεωρούμαι δικαιολογούμαι ωφελούμαι απειλούμαι δημιουργούμαι κατοικούμαι αδικούμαι κινούμαι αρνούμαι ασχολούμαι διηγούμαι περιποιούμαι	θα ενοχληθώ θα πληροφορηθώ θα χρησιμοποιηθώ θα συμφωνηθώ θα ταλαιπωρηθώ θα δυσανεστηθώ θα θεωρηθώ θα δικαιολογηθώ θα ωφεληθώ θα απειληθώ θα δημιουργηθώ θα κατοικηθώ θα αδικηθώ θα κινηθώ θα αρνηθώ θα ασχοληθώ θα διηγηθώ θα περιποιηθώ
-εθώ	αφαιρώ εξαιρώ διαιρώ στενοχωρώ συγχωρώ	θα αφαιρέσω θα εξαιρέσω θα διαιρέσω θα στενοχωρέσω θα συγχωρέσω	αφαιρούμαι εξαιρούμαι διαιρούμαι στενοχωρούμαι συγχωρούμαι	θα αφαιρεθώ θα εξαιρεθώ θα διαιρεθώ θα στενοχωρηθώ θα συγχωρεθώ
-εστώ	αρκώ αποτελώ	θα αρκέσω θα αποτελέσω	αρκούμαι αποτελούμαι	θα αρκεστώ θα αποτελεστώ

- Παρατηρήσεις**
- (α) Τα παραπάνω ρήματα *αρνούμαι*, *ασχολούμαι*, *διηγούμαι* και *περιποιούμαι* δεν έχουν ενεργητική φωνή.
- (β) Στην ενεργητική φωνή, τα ρήματα *παρηγορώ* και *στενοχωρώ* ανήκουν στην β' τάξη. Στην παθητική φωνή όμως, μπορούν να ανήκουν και στις δύο τάξεις. Έτσι, λέμε *στενοχωριέμαι* (α' τάξη) και *στενοχωρούμαι* (β' τάξη), *παρηγοριέμαι* (α' τάξη) και *παρηγορούμαι* (β' τάξη).
- (γ) Το ρήμα *τηλεφωνώ*, ενώ στην ενεργητική φωνή ανήκει στη β' τάξη, στην παθητική ανήκει στην α' τάξη.

5 Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα στον σωστό τύπο

1. Να σου πω την αλήθεια, απόψε _____ να πάω στην ντισκο. Δεν παμε κάπου αλλού:
(βαριέμαι)
2. Λυπήθηκα πολύ όταν _____ ότι η μητέρα της δεν ζει πια.
(πληροφορούμαι)
3. Εμείς, πάντως, θα _____ πολύ αν δεν έρθετε.
(στενοχωριέμαι)
4. Πέρσι στο νησί _____ κάθε μέρα οι γονείς μου με την κακή συγκοινωνία.
(ταλαιπωρούμαι)
5. Ώστε λοιπόν εσύ _____ στην Ελλάδα αλλά μεγάλωσες στην Αργεντινή.
(γεννιέμαι)
6. Τώρα που σταμάτησε τη δουλειά, _____ περισσότερο με τα εγγόνια του.
(ασχολούμαι)
7. Είμαι βέβαιη ότι εσύ και η γυναίκα σου θα _____ σ' αυτό το ξενοδοχείο.
(ευχαριστιέμαι)
8. Προσωπικά, _____ πάρα πολύ την τελευταία φορά με το τρένο.
(ταλαιπωρούμαι)
9. Όταν ήσουνα πιο μικρή δεν _____ τόσο γρήγορα στα πάρτι όσο τώρα.
(βαριέμαι)
10. Την είδα που _____ όταν της μίλησα για τον Παύλο αλλά έπρεπε να το κάνω.
(ενοχλούμαι)
11. Την ώρα που _____ η κόρη μου, εγώ προσπαθούσα να βγω από το ασανσέρ!
(γεννιέμαι)
12. Θέλει να _____ από την εταιρεία αλλά περιμένει να βρει άλλη δουλειά πρώτα.
(παραιτούμαι)

6 Κοιτάξτε τα παραδείγματα και απαντήστε ανάλογα

(α) Κρυώνω πολύ. (συμφωνώ)

A: Κρυώνω πολύ.

B: Κι εγώ.

(β) Κρυώνω πολύ. (διαφωνώ)

A: Κρυώνω πολύ.

B: Εγώ όχι.

(γ) Δεν ζεσταίνομαι καθόλου. (συμφωνώ)

A: Δεν ζεσταίνομαι καθόλου.

B: Ούτε εγώ.

(δ) Δεν ζεσταίνομαι καθόλου. (διαφωνώ)

A: Δεν ζεσταίνομαι καθόλου.

B: Εγώ ναι.

1. Πήρα λάθος νούμερο. (συμφωνώ)
2. Δεν μπορούν ν' ακούσουν τίποτε. (συμφωνώ)
3. Είμαι πολύ θυμωμένος. (διαφωνώ)
4. Δεν θέλουμε να τον δούμε. (συμφωνώ)
5. Δεν θέλει να πάει στο σχολείο. (συμφωνώ)
6. Είμαι πολύ ευχαριστημένος τώρα. (διαφωνώ)
7. Δεν καταλαβαίνω τίποτε. (διαφωνώ)
8. Θα ήθελε πιο καλή εξυπηρέτηση. (συμφωνώ)
9. Παντρεύτηκε πολύ νέα. (διαφωνώ)
10. Δεν ήξερα ότι τα έχουν χαλάσει. (συμφωνώ)

7 Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό συνδετικό

παρόλο ότι - επειδή - ενώ - εκτός από - επίσης - γιατί
άλλωστε - τότε - πάντως - ωστόσο - ύστερα - γι' αυτό

1. Πρώτα θα φάω την τυροπιτα μου και _____ θα πιω τον καφέ μου.
2. _____ έχει ταλέντο, κανένας δεν του δίνει δουλειά.
3. Ο μεγάλος μου αδερφός είναι καλός μαθητής _____ ο μικρός είναι πολύ τεμπέλης.
4. Δεν ξέρω εσείς τι θα κάνετε, εγώ, _____, θα πάω για ύπνο. Είμαι πτώμα.
5. Ήταν πολύ ωραίο και η τιμή του πολύ χαμηλή. _____ κανένας δεν ήθελε να το αγοράσει.
6. Όλοι πήγαν στον γάμο _____ τον αδελφό της νύφης.
7. _____ του αρέσουν πολύ τα γλυκά, αγόρασε διαμέρισμα δίπλα σ' ένα ζαχαροπλαστείο!
8. Μιλάει πολύ καλά αγγλικά και γαλλικά. _____ μιλάει αρκετά καλά ελληνικά.
9. Ο καιρός ήταν χάλια την Κυριακή. _____ μείναμε στο σπίτι.
10. "Είναι όλοι σύμφωνοι για το εστιατόριο." " _____ να τηλεφωνήσουμε για τραπέζι."
11. Τον παντρεύτηκε _____ είναι ωραίος και πλούσιος.
12. Να σου πω την αλήθεια, δε μου άρεσε πολύ. _____ ήταν αρκετά ακριβό.

8 Κοιτάξτε το "Αθηνόραμα" και απαντήστε στις ερωτήσεις

1. Πού πρέπει να κοιτάξει κανείς για να δει τι παίζουν τα σινεμά;
2. Πού βρίσκεται ο κινηματογράφος ΑΘΗΝΑΙΟΝ;
3. Ποιο είναι το τηλέφωνο του ΑΣΤΡΟΝ;
4. Ποια ταινία παίζει το ΑΝΔΟΡΑ;
5. Ποιες είναι οι ώρες προβολής στο σινεμά ΑΝΕΣΙΣ;
6. Η τιμή του εισιτηρίου είναι ίδια σε όλους τους κινηματογράφους; Ποια είναι;
7. Από πότε ως πότε παίζονται αυτές οι ταινίες;
8. Ο οδηγός αναφέρει το είδος της κάθε ταινίας σε παρένθεση.
Τι νομίζετε πως σημαίνουν τα : (κατασκοπ.), (σινεφίλ.), (θριλ.), (κοινων.);

ΤΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΟΙ ΑΙΘΟΥΣΕΣ

Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ - ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

12. **ΑΘΗΝΑΙΟΝ 1 NESCAFE** Β. Σοφίας 124, Αμπελόκηποι, τηλ. 210 7782122 Είς. €6,60. Για άτομα άνω των 60 & παιδιά κάτω των 12 & φοιτ. γεν. είς. €5,60 DTS, DOLBY SR., AIR CONDITION.
Παρ-Πεμ: **ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ** (Κατασκοπ.)
Ωρες προβ.: 6, 8.30, 11

13. **ΑΝΔΟΡΑ** Σεβαστουπόλεως 117, Ερ. Σταυρός, τηλ. 210 6980796 Είς. €6,60 DOLBY STEREO SR. ανακαινισμένο φουαγιέ.
Παρ-Πεμ: **ΑΜΕΛΙ** (Σινεφίλ.)
Ωρες προβ.: 6.30, 8.45, 11

14. **ΑΝΕΣΙΣ KODAK** Λ. Κηφισίας 14, τηλ. 210 7782316 Είς. €6,60, DOLBY, DTS-ES, AIR CONDITION
Παρ-Πεμ: **ΟΙ ΑΛΛΟΙ** (Θριλ.)
Ωρες προβ.: 6., 8.30, 11

15. **ΑΣΤΡΟΝ LIPTON-FILM CENTER** Λ. Κηφισίας 37, τηλ. 210 6922614, Είς. €6,60, DOLBY DIGITAL SR, άνετος εξώστης, μεγάλο μπαρ.
Παρ-Πεμ: **ΜΙΛΑ ΤΗΣ** (Κοινων.)
Ωρες προβ.: 5.40, 8.20, 11

9. Πού πρέπει να κοιτάξει κανείς για να δει πού θα φάει;
10. Πού βρίσκεται ο ΓΙΑΝΝΗΣ;
11. Τι αριθμό πρέπει να πάρετε για να κλείσετε τραπέζι στην ταβέρνα ΖΑΦΕΙΡΙ;
12. Τι διεύθυνση έχει η ταβέρνα ΔΟΥΡΑΜΠΕΗΣ;
13. Τι νομίζετε πως σημαίνει "στυλάτη" ψαροταβέρνα;
14. Πόσο θα κοστίσει περίπου σ' ένα ζευγάρι αν θέλει να φάει στον Αντωνόπουλο;

Η ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ ΓΕΥΣΗΣ

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΕΣ

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Διαδ. Παύλου 55, Γλυφάδα, τηλ. 210 8948521
Σπεσιαλιτέ ομελέτα με αθερίνα. Και μεσημέρι (€27,00 - 30,00)

ΓΙΑΝΝΗΣ Παν. Τσαλδάρη 8, Μαρούσι, τηλ. 210 6121044. Κυριακή και μεσημέρι. Αυλή. (€21,00 - 24,00)

ΔΟΥΡΑΜΠΕΗΣ Ακτή Πρωτοψάλτη 27, Πειραιάς, τηλ. 210 4122092.
Κλασικές, καλοφτιαγμένες γεύσεις. Και μεσημέρι. (€30,00 - 33,00)

ΖΑΦΕΙΡΙ Ηλίου 19, Καβούρι, τηλ. 210 6958603. Θαλασσινά και πολιτικά πιάτα. Και μεσημέρι. (€24,00 - 27,00)

ΨΙΨΙΝΑ Γ. Αναργύρων 43, Ψειρή, τηλ. 210 3312446. Η μοντέρνα εκδοχή της στυλάτης ψαροταβέρνας. Κυρ. και μεσημέρι. (€21,00 - 24,00)

- 9** Είναι Πέμπτη απόγευμα και είστε στο σπίτι ενός φίλου σας. Συζητάτε πώς θα περάσετε τη βραδιά σας. Κοιτάξτε τι λέει το "Αθηνόραμα" και αποφασίστε αν θα βγείτε να πάτε κάπου ή αν θα μείνετε μέσα. Χρησιμοποιήστε απλή υποτακτική για να προτείνετε διάφορα πράγματα καθώς και εκφράσεις όπως "Γιατί δεν πάμε καλύτερα...", "Γιατί δε θέλεις να...", "Δεν έχω κέφι να...".
Μην ξεχνάτε ότι αύριο το πρωί πρέπει να πάτε στη δουλειά! Αρχίστε έτσι:

- Τι λες να κάνουμε απόψε;

10 Ενεργητική ή Παθητική;

1. Προτιμώ να οδηγήσω / να οδηγηθώ εγώ. Εσύ μου φαίνεσαι κουρασμένος.
2. Η κυβέρνηση πιστεύει ότι οι κάτοικοι της πρωτεύουσας θα ωφεληθούν / θα ωφεληθούν με τα νέα μέτρα
3. Ο γιος μας γέννησε / γεννήθηκε στον Καναδά.
4. Αυτοί οι δύο υπάλληλοι δημιουργούν / δημιουργούνται συνεχώς προβλήματα.
5. Η καθηγήτρια ξέχασε / ξεχάστηκε να φέρει το βιβλίο της.
6. Θα πρέπει πρώτα να αφαιρέσουμε / να αφαιρεθούμε τις δύσκολες ασκήσεις.
7. Και οι δύο απόψεις θεωρούν / θεωρούνται το ίδιο χρήσιμες.
8. Οι δύο ύποπτοι κράτησαν / κρατήθηκαν στο αστυνομικό τμήμα.
9. Πρέπει να ειδοποιήσουμε / να ειδοποιηθούμε τους γονείς τους αμέσως.
10. Ο Πέτρος πρέπει να εξαιρέσει / να εξαιρεθεί, γιατί δεν έχει κάνει το σεμινάριο.
11. Δεν είπαμε τίποτε, γιατί δεν θέλαμε να δυσαρεστήσουμε / να δυσαρεστηθούμε τη γυναίκα του.
12. Τους φώναξε τρεις φορές αλλά δεν κούνησε / κουνήθηκε κανένας.

Το ρεμπέτικο

Στην ελληνική μουσική υπάρχουν κάποια τραγούδια που ονομάζονται ρεμπετικά. Αυτά είναι απλά τραγούδια που, παλιότερα τουλάχιστον, τραγουδούσαν απλοί άνθρωποι του λαού. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπάρχουν, για πρώτη φορά εμφανίζονται κάπου στο τέλος του 19ου αιώνα αν και κανείς δεν ξέρει πότε ακριβώς. Λέγεται, πάντως, ότι τα τραγούδια αυτά γεννήθηκαν στην Παλιά Αθήνα, στη Σμύρνη, στην Κωνσταντινούπολη, στην Ερμούπολη, στην Αλεξάνδρεια και στη Θεσσαλονίκη.

Το ρεμπέτικο φαίνεται να έχει τις ρίζες του στην παράδοση του δημοτικού τραγουδιού, στις βυζαντινές ψαλμωδίες, στα τραγούδια της ταβέρνας και της Ανατολής, στους παθητικούς αμανέδες, στους τεκέδες και στη ζωή μέσα στη φυλακή.

- 10 Το 1922 έρχονται στην Ελλάδα οι πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, φέρνοντας μαζί τους τα δικά τους τραγούδια, γνωστά ως "σμουρνέικα". Τα βασικά όργανα ήταν το ούτι και το βιολί. Τα τραγούδια αυτά κυριαρχούν για μια δεκαετία περίπου. Η περίοδος 1932-1940 που ακολουθεί, ονομάζεται "χρυσή εποχή" του ρεμπέτικου. Τότε εμφανίζονται μεγάλοι συνθέτες, όπως ο Μάρκος Βαμβακάρης και ο Γιάννης Παπαϊωάννου. Το μπουζούκι και ο μπαγλαμάς είναι τώρα τα βασικά όργανα και οι καλλιτέχνες είναι βιρτουόζοι του μπουζουκιού. Την περίοδο 1940-1952 εμφανίζονται νέοι μεγάλοι καλλιτέχνες, όπως ο Βασίλης Τσιτσάνης και ο Γιώργος Μητσάκης. Αργότερα, ο Μανώλης Χιώτης, στα γνωστά όργανα προσθέτει και την κιθάρα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλοι αυτοί οι καλλιτέχνες ήταν παράλληλα συνθέτες, στιχουργοί και εκτελεστές.

- 20 Οι μπουζουξήδες, στην ταβέρνα ή στον τεκέ που τραγουδούσαν, κάθονταν ψηλότερα από τους πελάτες, πάνω στο "πάλκο", ο ένας δίπλα στον άλλο. Μπροστά στο πάλκο υπήρχε ένας κενός χώρος για να χορεύουν όσοι ήθελαν.

Τα ρεμπέτικα τραγούδια μιλάνε κυρίως για τον έρωτα, τον χωρισμό, την ξενιτιά, τη φτώχεια, την εργατιά, τη φυλακή. Βασικοί ρυθμοί αυτών των τραγουδιών είναι: ο ζείμπέκικος, ο χασάπικος και ο χασαπο-σέρβικος, και το τσιφτετέλι.

- 25 Σήμερα πολλοί τραγουδιστές και πολλές "κομπανίες" παίζουν τα παλιά ρεμπέτικα με μεγάλη επιτυχία σε στέκια και ρεμπετάδικα, σε πολλές μεγάλες πόλεις της Ελλάδας. Σε πολλά από αυτά τα μαγαζιά τραγουδάνε και παίζουν και κάποιοι από τους παλιούς ρεμπέτες που ζουν ακόμα.

Μάθημα 3

11 Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις στο κείμενο που έχουν την ίδια περίπου έννοια με τα παρακάτω

1η παράγραφος

1. τα βλέπουμε (3)

2η παράγραφος

2. να προέρχεται (6)
3. αυτά που μεταφέρονται από τους γονείς στα παιδιά (6)
4. εκκλησιαστικά τραγούδια (7)
5. μικρά μαγαζιά, όπου διάφοροι κάπνιζαν χασίς (7)

3η παράγραφος

6. άνθρωποι που διώχνονται από το μέρος όπου μένουν και πάνε σε άλλο (9)
7. ακούγονται περισσότερο απ' όλα τα άλλα (11)
8. περίοδος δέκα χρόνων (11)
9. άνθρωποι που γράφουν μουσική (12)
10. βάζει (16)
11. άνθρωποι που γράφουν τα λόγια ενός τραγουδιού (17)
12. άνθρωποι που παίζουν κάποιο όργανο ή τραγουδούν (17)

4η παράγραφος

13. η σκηνή (19)
14. άδειος (19)

5η παράγραφος

15. ο ξένος τόπος όπου πάει κανείς να ζήσει και να δουλέψει (21)

12 Σωστό ή λάθος;

1. Τα ρεμπέτικα τραγούδια εμφανίζονται για πρώτη φορά στο τέλος του 17ου αιώνα.
2. Τα ρεμπέτικα γεννήθηκαν σε περισσότερες από μία πόλεις.
3. Μία από τις ρίζες του ρεμπέτικου είναι και οι βυζαντινές ψαλμωδίες.
4. Όταν το 1922 ήρθαν οι πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, δεν είχαν δικά τους τραγούδια.
5. Η χρυσή εποχή του ρεμπέτικου είναι η δεκαετία του '40.
6. Ο Βαμβακάρης είναι παλιότερος του Τσιτσάνη.
7. Καλλιτέχνες όπως ο Παπαϊωάννου και ο Μητσάκης τραγουδούσαν αλλά δεν έπαιζαν μπουζούκι.
8. Στα μαγαζιά όπου παίζονταν ρεμπέτικα τραγούδια, απαγορευόταν να χορέψει κανείς.
9. Ένας από τους πιο γνωστούς ρυθμούς των τραγουδιών αυτών είναι και ο χασάπικος.
10. Σήμερα μπορεί κανείς να ακούσει ρεμπέτικα τραγούδια μόνο σε δίσκους και κασέτες.

13 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων στο λεξικό σας

- | | |
|-------------|-----------------|
| 1. η ντροπή | 7. πληγώνω |
| 2. ρέστος | 8. μελαχρινή |
| 3. διστάζει | 9. εννοεί |
| 4. ο πόνος | 10. ο καημός |
| 5. η ψυχή | 11. συλλογιέμαι |
| 6. υποφέρω | |

14 Ακούστε το τραγούδι και βάλτε στα κενά τα ρήματα που λείπουν



Το παιδί που μπήκε μέσα

Το παιδί που _____ μέσα κι _____ εκεί
 όλο μάς _____, κάτι θέλει να μας _____.
 Πες του για να' _____ κοντά μας, δεν _____ ντροπή.
 Μήπως _____ ρέστος και _____ να το πει.
 _____ πως _____ πόνο μέσα στην ψυχή,
 για καμιά γυναίκα _____ και _____.
 Μήπως τον _____ καμιά μελαχρινή;
 Ομως τον καημό του τώρα ποιος τον _____;
 _____ τον καημό σου τώρα, _____ κα' να κρασί,
 μην τη _____ τώρα, _____ την κι εσύ.
 Τέτοια _____ πάντα της γυναίκας η ψυχή.
 Μην _____, φίλε, έτσ' είν' η ζωή.

Στίχοι και μουσική: Γιώργος Μητσάκης

Τραγούδι: Σωτηρία Μπέλου

- 15** Ετοιμάστε μια σύντομη ομιλία για το λαϊκό τραγούδι στη χώρα σας
- 16** Βρείτε ένα από αυτά τα παλιά ρεμπέτικα ή ζητήστε από τον καθηγητή σας / την καθηγήτριά σας να σας το βρει και ακούστε το στην τάξη

Τίτλοι κάποιων γνωστών ρεμπέτικων

Συννεφιασμένη Κυριακή
Φραγκοσυριανή
Αλήτη μ' είπες μια βραδιά
Τα ματόκλαδά σου λάμπουν
Η αγάριστη
Χωρίσαμε ένα δειλινό
Του Βοτανικού ο μάγκας
Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι
Ο ναύτης
Τι έχεις μάνα
Το παράπονο του ξενιτεμένου
Αλεξαντριανή
Απόψε κάνεις μπαμ

17 Συμπληρώστε τα κενά με τη σωστή λέξη ή φράση

στενοχωρήθηκε - βαριέμαι - άξιζε τον κόπο - πάει πολύς καιρός - βλακεία - προσκαλέσεις - γιορτάζουν - εύχομαι - προτείνω - παραπονεμένος - πλήγωσε - ντροπή - ειλικρινά - εμφανίστηκε - όργανα - προσθέτουν

1. "Πότε ήταν η τελευταία φορά που πήγαμε;" " _____ από τότε."
2. Ο πατέρας μου _____ πολύ όταν έμαθε για την αδερφή σου.
3. _____ δεν καταλαβαίνω γιατί του μιλάς τόσο άσχημα.
4. "Την άλλη εβδομάδα αρχίζω δουλειά στο μαγαζί που σου έλεγα." " _____ να πάνε όλα καλά."
5. Πραγματικά τον λυπηθήκα πολύ. Καθόταν σε μια γωνία, _____, και δε μιλούσε σε κανένα.
6. Είναι _____, παιδί μου, να μιλάς τόσο άσχημα στον παππού σου.
7. Τον περασμένο μήνα η κόρη μου _____ τρεις φορές στην τηλεόραση.
8. Τον χτύπησε με το μαχαίρι στην πλάτη. Ευτυχώς δεν τον _____ σοβαρά.
9. Στις 25 Μαρτίου οι Έλληνες _____ το ξεκίνημα της επανάστασης κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
10. Σε πολλούς αρέσει να _____ κανέλα στον καφέ τους.
11. "Τι λες; Πάμε στο πάρτι του Νίκου;" " _____ . Προτιμώ να μείνω σπίτι."
12. "Θα _____ και την Αλεξάνδρα αύριο βράδυ;" "Ναι, μ' αρέσει η παρέα της."
13. "Έχεις καμιά ιδέα για το σαββατοκύριακο;" " _____ να πάμε στους Δελφούς."
14. Αυτός ο μικρός που βλέπεις παίζει τέσσερα διαφορετικά μουσικά _____ !
15. Πήγαμε στο συνέδριο αλλά τελικά δεν _____ . Δεν ήταν καθόλου ενδιαφέρον.
16. Τελικά, το έργο ήταν μεγάλη _____ . Κρίμα τα λεφτά που δώσαμε.

Γραμματέας: τότε και σήμερα

Παλιότερα, όταν ακόμα και η παρουσία μιας γυναικείας κάλτσας ήταν αρκετός λόγος για να επηρεάσει τη σοβαρή εργασία ενός γραφείου, οι γραμματείς ήταν άντρες.

5 Μετά ήρθαν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και οι γυναίκες γραμματείς πήραν τη θέση των αντρών. Η γραμματέας του άντρα προϊσταμένου έγινε η προσωπική του υπηρέτρια. Εκτός από την δακτυλογράφηση, την αρχειοθέτηση και τη στενογραφία, η γραμματέας είχε και άλλα καθήκοντα. Έπρεπε να θυμάται πότε είναι η γιορτή της γυναίκας του αφεντικού της, να της αγοράζει πάντα το κατάλληλο δώρο, να πηγαίνει τα κοστούμια του αφεντικού στο καθαριστήριο, να του φτιάχνει καφέ, ακόμα και να του ξεσκονίζει το γραφείο του.

10 Σήμερα, βέβαια, τα πράγματα έχουν αλλάξει αρκετά, τουλάχιστον στις μεγάλες επιχειρήσεις. Βλέπουμε πολλές γυναίκες να έχουν υπεύθυνες θέσεις σε πολλές εταιρείες και οργανισμούς. Και για τη γραμματέα η εικόνα έχει αλλάξει. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, το κασετόφωνο και άλλα μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας έχουν αντικαταστήσει πολλές από τις καθημερινές δουλειές ρουτίνας που έκανε στο παρελθόν. Το επίπεδο και οι απαιτήσεις της δουλειάς της έχουν ανέβει, πράγμα που κάνει τη δουλειά της πιο ενδιαφέρουσα.

15 Ίσως αυτός είναι ο λόγος που, σύμφωνα με κάποιες έρευνες, οι άντρες άρχισαν σε μερικές χώρες να ζητάνε πάλι θέση γραμματέα.

1 Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις στο άρθρο που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

- | | |
|--|------------------------------------|
| 1. η ύπαρξη (1) | 7. σωστό (6) |
| 2. να ενοχλήσει (1) | 8. ο κομπιούτερ (11) |
| 3. γράψιμο στη γραφομηχανή (4-5) | 9. προχωρημένης (12) |
| 4. τοποθέτηση χαρτιών σε φακέλους (5) | 10. πιο παλιά (13) |
| 5. γρήγορο γράψιμο με ειδικά σύμβολα (5) | 11. αυτά που πρέπει να γίνουν (13) |
| 6. εργασίες (5) | |



2 Βρείτε ποια από τις τέσσερις επιλογές συμπληρώνει καλύτερα κάθε πρόταση, σύμφωνα με το κείμενο

1. Παλιότερα οι γυναίκες γραμματείς ήταν λίγες, γιατί...
 - α. δεν μπορούσαν να δουλέψουν τόσο αποδοτικά όσο οι άντρες
 - β. δεν ήταν τόσο σοβαρές όσο οι άντρες
 - γ. φορούσαν κάλτσες
 - δ. θα ενοχλούσαν τους άλλους υπαλλήλους
2. Η γυναίκα γραμματέας τα χρόνια εκείνα, εκτός από τα άλλα της καθήκοντα, έπρεπε...
 - α. να παίζει τον ρόλο της γυναίκας του
 - β. να παίζει τον ρόλο της υπηρέτριας
 - γ. να κάνει ό,τι της ζητούσε το αφεντικό της
 - δ. να καθαρίζει τα ρούχα του
3. Μέχρι προσφατα, η γραμματέας έπρεπε να κάνει εργασίες που σήμερα τις κάνουν...
 - α. μηχανήματα
 - β. οι άλλοι υπάλληλοι
 - γ. οι προϊστάμενοι
 - δ. γυναίκες
4. Οι γυναίκες σήμερα έχουν...
 - α. πιο χαμηλές θέσεις
 - β. πιο ακριβές θέσεις
 - γ. πιο υπεύθυνες θέσεις
 - δ. πιο τεχνικές θέσεις
5. Σύμφωνα με κάποιες έρευνες, ...
 - α. οι άντρες τα πάνε καλύτερα με τα μηχανήματα
 - β. ο άντρας θα αντικαταστήσει τη γυναίκα στη θέση του γραμματέα
 - γ. οι γυναίκες ασχολούνται περισσότερο με δουλειές γραφείου
 - δ. οι άντρες έχουν αρχίσει πάλι να ενδιαφέρονται για θέσεις γραμματέα

Ουδέτερα Ουσιαστικά σε -ον

	Ενικός		Πληθυντικός	
Ονομαστική	το προϊόν	το καθήκον	τα προϊόντα	τα καθήκοντα
Γενική	του προϊόντος	του καθήκοντος	των προϊόντων	των καθηκόντων
Αιτιατική	το προϊόν	το καθήκον	τα προϊόντα	τα καθήκοντα
Κλητική	προϊόν	καθήκον	προϊόντα	καθήκοντα

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται τα ουσιαστικά:

το προσόν, το παρόν (μόνο στον εν.), το παρελθόν (μόνο στον εν.) κ.ά.

το μέλλον (μόνο στον εν.), το ενδιαφέρον, το όζον (μόνο στον εν.), το συμφέρον, το περιβάλλον κ.ά.

Μάθημα 4

Αρσενικά Ουσιαστικά σε -έας

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	ο γραμματέας	οι γραμματείς
Γενική	του γραμματέα	των γραμματέων
Αιτιατική	τον γραμματέα	τους γραμματείς
Κλητική	γραμματέα	γραμματείς

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και : ο τομέας, ο κουρέας, ο αποστολέας, ο προβολέας κ.ά
Ουσιαστικά όπως τα γραμματέας, διερμηνέας, συγγραφέας, ιερέας κ.ά. που φανερώνουν επάγγελμα, μπορεί να είναι αρσενικά ή θηλυκά. Στη γενική του ενικού, τα θηλυκά διατηρούν τον παλιότερο τύπο της γραμματέως, της διερμηνέως κτλ.

3 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο του ουσιαστικού

1. Η δουλειά του _____ είναι ενδιαφέρουσα αλλά κουραστική.
(διερμηνέας)
2. Από τον άλλο μήνα τα _____ μου θα είναι περισσότερα αλλά θα έχω υψηλότερο μισθό.
(καθήκον)
3. Ο μακρύς κατάλογος των _____ του δεν τον έχει βοηθήσει να βρει μια καλή δουλειά.
(προσόν)
4. Υπάρχουν Έλληνες _____ που είναι διεθνώς γνωστοί.
(συγγραφέας)
5. Δυστυχώς το φως εκείνων των _____ είναι πολύ αδύνατο.
(προβολέας)
6. Καλή κοπέλα αλλά τα _____ της είναι μόνο η κουζίνα και η τηλεόραση.
(ενδιαφέρον)
7. Τα προβλήματα του _____ στην πόλη μας αυξάνονται συνεχώς.
(περιβάλλον)
8. Όλοι οι _____ στη Ελλάδα φοράνε ράσα.
(ιερέας)
9. Οι τρύπες στο στρώμα του _____ αποτελούν σοβαρό κίνδυνο.
(όζον)

4 Διαβάστε την παρακάτω αγγελία και απαντήστε τις ερωτήσεις

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

**Μεγάλη εταιρεία κατασκευής ποδηλατων ζητάει να προσλάβει
Υποδιευθυντη Εξαγωγών.**

**Ανάλογη προϋπηρεσία τουλάχιστον 5 ετών και πτυχίο
απαραίτητα. Πολύ καλή γνώση αγγλικών και ισπανικών.**

**Οι υποψήφιοι παρακαλούνται να στείλουν βιογραφικό
σημείωμα στον κ. Παναγόπουλο, Τ.Θ. 6730**

1. Με τι ασχολείται η εταιρεία;
2. Πού θα εργάζεται αυτός που θα προσληφθεί;
3. Ποιες γλώσσες πρέπει να ξέρει καλά;
4. Τι νομίζετε ότι είναι αυτό που πρέπει να στείλουν αυτοί που ενδιαφέρονται για τη θέση;
Πού πρέπει να το στείλουν;

5 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

1. οι εξαγωγές
2. προσλαμβάνω
3. η προϋπηρεσία
4. το πτυχίο
5. οι υποψήφιοι
6. το βιογραφικό σημείωμα
7. ταχυδρομική θυρίδα (Τ.Θ.)

Μάθημα 4

- 6** Κοιτάξτε αυτή την επιστολή που έστειλε κάποιος σχετικά με την παραπάνω αγγελία. Τι δεν σας αρέσει σ' αυτή την επιστολή;

Μητροπόλεως 30

Κύριε Παναγόπουλε

Διάβασα την αγγελιά σας στην εφημερίδα και νομίζω ότι κάνω γι' αυτό που ζητάτε.

Ξέρω αγγλικά από το σχολείο και ισπανικά (έμαθα αρκετά καλά από μια φίλη Ισπανίδα που είχα φέρσει). Δούλενα ~~στην~~ στο τμήμα εξαγωγών μιας εταιρείας σχεδόν έξι μήνες αλλά ήταν μακριά από το σπίτι μου κι έφυγα.

Θα με βρείτε στο σπίτι μεσμέρι (210 3235801).

Ασπνήστε μου αμέσως.

ΚΚαλαμαράς

- 7** Συγκρίνετε την παραπάνω επιστολή με αυτή. Παρατηρείτε κάποιες βελτιώσεις; Είναι ικανοποιητική η δεύτερη επιστολή;

Δημήτρης Ζερβός
Παύλου Μελά 11
546 21 Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310 230751

21 Οκτωβρίου

Κύριο Παναγόπουλο
Τ.Θ. 6731

Αξιότιμε κ. Παναγόπουλε,

Ενδιαφέρομαι για τη θέση Υποδιευθυντή Εξαγωγών που αναφέρεται στην αγγελία του χθεσινού φύλλου της εφημερίδας ΤΑ ΝΕΑ.

Πιστεύω ότι έχω όλα τα απαιτούμενα προσόντα για τη θέση αυτή, όπως θα διαπιστώσετε από το βιογραφικό σημείωμα που σας εσωκλείω.

Είμαι στη διάθεσή σας για μία συνάντηση, οποιαδήποτε εργάσιμη μέρα μετά τις 2 μ.μ. Μπορείτε να έλθετε σε επαφή μαζί μου στο παραπάνω τηλέφωνο, απογευματινές ώρες.

Ελπίζω να έχω απάντηση σας σύντομα.

Με τιμή,
Δ. Ζερβός

Κοιτάξτε! ☹ ☹

Όταν γράφουμε μια επίσημη επιστολή, υπάρχουν κάποιοι γενικότεροι κανόνες που ακολουθούμε.

1. Πάνω δεξιά μπαίνει το όνομα ή η επωνυμία, η διεύθυνση, το τηλέφωνο ή FAX κτλ. του αποστολέα.
2. Αμέσως κάτω από αυτά (ή μετά από ένα διάστημα), μπαίνει η ημερομηνία.
3. Πάνω αριστερά (στο ίδιο ύψος ή ένα διάστημα πιο κάτω από την ημερομηνία) μπαίνει το όνομα και η διεύθυνση του παραλήπτη.
4. Ένα ή δύο διαστήματα πιο κάτω μπαίνει η ανάλογη προσφώνηση:
Κύριοι / Αξιότιμη κύριε / Αξιότιμη κυρία / Αγαπητέ κύριε / Αγαπητή κυρία / Αξιότιμη κύριε (όνομα) / Αξιότιμη κυρία (όνομα) / Αγαπητέ κύριε (όνομα) / Αγαπητή κυρία (όνομα).
5. Η επιστολή κλείνει με κάποια τυπική φράση: Με τιμή / Με κάθε τιμή / Με ιδιαίτερη τιμή / Με εκτίμηση / Με ιδιαίτερη εκτίμηση / Με φιλικούς χαιρετισμούς που μπαίνει κάτω από την τελευταία γραμμή του κειμένου, στη μέση ή προς τα δεξιά
6. Αμέσως πιο κάτω μπαίνει η υπογραφή

8 Διαβάσατε στην εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ την παρακάτω αγγελία και σας ενδιαφέρει. Απαντήστε γράφοντας μια επιστολή περίπου όπως αυτή που έγραψε ο Δ. Ζερβός

Γνωστή εταιρεία τροφίμων ζητάει νέο άτομο μέχρι 35 ετών για να αναλάβει τη διεύθυνση του τμήματος Δημοσίων Σχέσεων. Προϋπηρεσία σε ανάλογο τμήμα επιθυμητή αλλά όχι απαραίτητη. Πτυχίο απαραίτητο. Πολύ καλές γνώσεις αγγλικής και γαλλικής. Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να στείλουν βιογραφικό σημείωμα στην κ. Θεοδοσιάδη, Τ.Θ. 5649

- 9** Κοιτάξτε το βιογραφικό σημείωμα που έστειλε ένας από τους υποψηφίους. Έχοντάς το ως πρότυπο, γράψτε κι εσείς το δικό σας και εσωκλείστε το μαζί με την επιστολή που στείλατε στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1. Ατομικά Στοιχεία

Όνοματεπώνυμο	:	Δημήτριος Ζερβός
Τόπος και έτος γεννήσεως	:	Ζάκυνθος, 1968
Εθνικότητα	:	Ελληνική
Οικογενειακή κατάσταση	:	ελεύθερος
Στρατιωτικές υποχρεώσεις	:	
Διεύθυνση	:	Παύλου Μελά 11, 546 21 Θεσ/νίκη
Τηλέφωνο	:	2310 230 751

2. Σπουδές

Δημοτικό	:	Γ' Δημοτικό Ζακύνθου
Γυμνάσιο	:	Ε' Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
Λύκειο	:	Ε' Λύκειο Θεσσαλονίκης, Απολυτήριο 16/20
Πανεπιστήμιο	:	Αριστοτέλειο Πάν/μιο Θεσ/νίκης, πτυχίο σε Διοίκηση Επιχειρήσεων (λίαν καλώς)

3. Γλώσσες

Αγγλικά	:	Πολύ καλά (Cambridge Proficiency)
Γαλλικά	:	Πολύ καλά (Sorbonne II)
Γερμανικά	:	Καλά (Grundstufe)

4. Επαγγελματική πείρα

α. ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε.	:	Πωλητής σε έκθεση αυτοκινήτων (Μαι 1992 - Δεκ 1994)
β. Ξενοδοχείο CONTINENT	:	Υποδιευθυντής Δημοσίων Σχέσεων (Ιαν 1995 - σήμερα)

10

Η Άννα Κυριακάκη θέλει να προσληφθεί ως γραμματέας στην εταιρεία ΑΤΛΑΣ Α.Ε. Ακούστε τη συνέντευξη ανάμεσα σ' αυτήν και τη διευθύντρια προσωπικού της εταιρείας και συμπληρώστε το έντυπο αιτήσεως για λογαριασμό της



ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ

Επώνυμο
 Μικρό όνομα
 Αρ. Αστυν. Ταυτότητας **Η 78945**
 Οικογενειακή κατάσταση Παιδιά
 Διεύθυνση Τηλέφωνο

Σπουδές

Ετος

Σχολείο/Σχολή/Τ.Ε.Ι./Α.Ε.Ι.

Απολυτήριο/Πτυχίο

Ετος	Σχολείο/Σχολή/Τ.Ε.Ι./Α.Ε.Ι.	Απολυτήριο/Πτυχίο
1987		

Επαγγελματική πείρα

Ημερομ.

Εργοδότης

Θέση

Ημερομ.	Εργοδότης	Θέση

Συστάσεις

- Μανώλης Παπαθώας, Λυκειαρχής, ΓΠ Λύκειο
- Θεμιστοκλής Ελευθεριάδης, Δ/ντής Προσωπικού, Κυριακάκης Ο.Ε.

Μάθημα 4

11 Παίξτε ένα ρόλο!

Μαθητής "Α"

Είδατε μια αγγελία στην εφημερίδα "Ελευθεροτυπία" για τη θέση του υποδιευθυντή Δημοσίων Σχέσεων. Απαντήσατε γραπτώς και τώρα έχετε μια συνάντηση με τον διευθυντή προσωπικού που σας κάνει διάφορες ερωτήσεις. Απαντήστε στις ερωτήσεις του και προσθέστε ό,τι άλλο νομίζετε πως χρειάζεται.

Μαθητής "Β"

Είστε διευθυντής προσωπικού σε μια εταιρεία που χρειάζεται να προσλάβει κάποιον για τη θέση του υποδιευθυντή Δημοσίων Σχέσεων. Για τον λόγο αυτό βάλατε μια αγγελία στην εφημερίδα "Ελευθεροτυπία". Τώρα έχετε συνάντηση με έναν από τους υποψηφίους. Τον ρωτάτε τις ερωτήσεις που χρειάζεστε για να συμπληρώσετε την αίτηση προσλήψεως (ίδια με αυτή που υπάρχει στην προηγούμενη σελίδα). Στο τέλος της συνάντησης του λέτε ότι μάλλον θα προσληφθεί και ότι θα τον ειδοποιήσετε γραπτώς σε λίγες μέρες.

12 Μιλήστε για μια ενδιαφέρουσα συνέντευξη που είχατε κάποια στιγμή στην επαγγελματική σας καριέρα, στο σχολείο σας ή στο πανεπιστήμιό σας

13 Κοιτάξτε τα βασικά τμήματα που υπάρχουν συνήθως σε μια μεσαία επιχείρηση. Μιλήστε για τα διάφορα τμήματα που υπάρχουν στην επιχείρηση όπου δουλεύετε ή στο πανεπιστήμιο / σχολείο όπου δουλεύετε ή φοιτάτε

Τα βασικά τμήματα μιας μεσαίας επιχείρησης

Η Γενική Διεύθυνση

Το Τμήμα Πωλήσεων και Μάρκετινγκ

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Το Λογιστήριο

Το Τμήμα Προμηθειών

Το Τμήμα Προσωπικού

Το Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών



Και ντύσου απλά. Άκουσες;

- κ. Παπαϊωάννου** Τι ώρα έχεις ραντεβού με τον διευθυντή προσωπικού;
- Καίτη** Στις έντεκα.
- κ. Παπαϊωάννου** Ετοιμάσου, λοιπόν. Είναι εννιά και μισή. Θέλεις μισή ώρα τουλάχιστον να πας.
- Καίτη** Εντάξει βρε μαμά. Έχω καιρό ακόμα.
- κ. Παπαϊωάννου** Ναι, ναι. Ξέρω πόση ώρα σου παίρνει να ετοιμαστείς. Είναι πολύ σημαντικό να είναι κανείς ακριβής στα ραντεβού του. Και μάλιστα σ' ένα τόσο σοβαρό ραντεβού. Τα έχουμε πει αυτά. Η πρώτη εντύπωση είναι....
- Καίτη** Αρχίσαμε το σεμινάριο πάλι.
- κ. Παπαϊωάννου** Άντε, άσε τις εξυπνάδες και πλύσου τώρα που το μπάνιο είναι ελεύθερο.
- Καίτη** Καλά, πάω. Έχει ζεστό νερό;
- κ. Παπαϊωάννου** Βεβαίως. Το θερμοσίφωνο είναι αναμμένο εδώ και μια ώρα. Και ντύσου απλά, ε;
- Καίτη** Μη βάλεις τίποτε έξαλλο.
- κ. Παπαϊωάννου** Αμάν ρε μαμά. Με ζάλισες. Λες και είμαι κανένα κοριτσάκι δεκαπέντε χρονών.
- Καίτη** Ξέρω εγώ τι σου λέω. Πες μου, θα σε πάει ο αδελφός σου ή θα πας με το λεωφορείο;
- κ. Παπαϊωάννου** Θα με πάει ο Σπύρος. Και θα με περιμένει για να φύγουμε μαζί.
- Καίτη** Ωραία. Τότε, θυμηθείτε στην επιστροφή να πάρετε ψωμί. Δεν έχουμε καθόλου.
- κ. Παπαϊωάννου** Και μη σκοτωθείτε με το αυτοκίνητο. Πες του να οδηγεί προσεκτικά.
- Καίτη** Μάλιστα, μάλιστα. Τίποτε άλλο;

14 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω

- | | |
|-------------------|----------------|
| 1. η εξυπνάδα | 4. ζαλίζω |
| 2. η εντύπωση | 5. η επιστροφή |
| 3. το θερμοσίφωνο | |

15 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Ποιος έχει ραντεβού; Η κ. Παπαϊωάννου ή η Καίτη;
2. Τι ώρα είναι το ραντεβού;
3. Η Καίτη δεν είναι έτοιμη ακόμα. Τι της λέει ακριβώς η μαμά της;
4. Πόση ώρα παίρνει συνήθως η Καίτη να ετοιμαστεί;
5. Η Καίτη δεν έχει πλυθεί ακόμα. Τι της λέει ακριβώς η μητέρα της;
6. Της λέει να ντυθεί απλά. Πώς ακριβώς της το λέει;
7. Τι εννοεί η Καίτη, όταν λέει "αρχίσαμε το σεμινάριο πάλι;"
8. Η Καίτη θα πάει μόνη της με το λεωφορείο;
9. Τι ακριβώς της λέει η μαμά της για το ψωμί; Και για το αυτοκίνητο τι της λέει;
10. Πιστεύετε ότι είναι σωστό να είναι κανείς συνεπής στα ραντεβού του;
11. Ποια έχει δίκιο, κατά τη γνώμη σας; Η μητέρα ή η κόρη;

Απλή Προστακτική - Παθητική Φωνή

Ενεστώτας		Θέμα Μέλλ.	Προστακτική	Μέλλοντας	Προστακτική
Εν. Φωνή	Παθ. Φωνή	Εν. Φωνή	Π.Φ. Ενικός	Π.Φ. Πληθυντ.	Π.Φ. Πληθυντ.
ετοιμάζω	ετοιμάζομαι	ετοιμάσ-	ετοιμάσ <u>ου</u>	θα ετοιμαστείτε	ετοιμαστείτε
ντύνω	ντύνομαι	ντύσ-	ντύσ <u>ου</u>	θα ντυθείτε	ντυθείτε
στηρίζω	στηρίζομαι	στηρίξ-	στηρίξ <u>ου</u>	θα στηριχτείτε	στηριχτείτε
κρύβω	κρύβομαι	κρύψ-	κρύψ <u>ου</u>	θα κρυφτείτε	κρυφτείτε
παντρεύω	παντρεύομαι	παντρέψ-	παντρέψ <u>ου</u>	θα παντρευτείτε	παντρευτείτε
μετράω	μετρίεμαι	μετρήσ-	μετρήσ <u>ου</u>	θα μετρηθείτε	μετρηθείτε
οδηγώ	οδηγούμαι	οδηγήσ-	οδηγήσ <u>ου</u>	θα οδηγηθείτε	οδηγηθείτε
πλένω	πλένομαι	πλύν-	πλύσ <u>ου</u>	θα πλυθείτε	πλυθείτε
σηκώνω	σηκώνομαι	σηκώσ-	σήκω	θα σηκωθείτε	σηκωθείτε
-	στέκομαι	-	στάσ <u>ου</u>	θα σταθείτε	σταθείτε

1. Το β' ενικό πρόσωπο της απλής προστακτικής σχηματίζεται, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις, από το θέμα του μέλλοντα (ή του αορίστου) της ενεργητικής φωνής και την κατάληξη **-ου**.
2. Το β' πληθυντικό πρόσωπο της απλής προστακτικής είναι κανονικά το β' πρόσωπο πληθυντικού του απλού μέλλοντα της παθητικής φωνής χωρίς το "θα".
3. Για να σχηματίσουμε τον αρνητικό τύπο της απλής προστακτικής, χρησιμοποιούμε το "μη(ν)" με το β' ενικό ή πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της παθητικής φωνής χωρίς το "θα".

Έτσι, λέμε:

Σκουπίσου με την πετσέτα μου. Η δικιά σου είναι βρώμικη.

Στηρίξου επάνω μου ώσπου να φτάσουμε στην εισοδο.

Σηκωθείτε, παιδιά. Είναι ώρα για το σχολείο.

Δανειστείτε από την τράπεζα, αν δεν έχετε αρκετά για να αγοράσετε αυτοκίνητο.

Μη λουστείς με αυτό το σαμπουάν. Δεν είναι κατάλληλο για τα μαλλιά σου.

Μη σταθείτε εδώ. Προχωρήστε ευθεία ακόμα.

16 Συμπληρώστε τις προτάσεις με την απλή προστακτική των ρημάτων

1. Έλα, Γιώργο. _____ . Είναι αργά. (σηκώνομαι)
2. Παιδιά. _____ καλά μόλις βγείτε από το νερό, γιατί φυσάει. (σκουπίζομαι)
3. Μην _____ ακόμα, Ελένη. Θα φύγουμε αργότερα. (ντύνομαι)
4. _____ στο γραφείο, Πέτρο, αφού δεν προλαβαίνεις τώρα. (ξυρίζομαι)
5. _____ όλοι στη μεγάλη αίθουσα και περιμένετε νεότερες οδηγίες. (κλείνομαι)
6. Μη _____ με αυτό που θα σου πω. Πρέπει όμως να το μάθεις. (στενοχωριέμαι)
7. Κωστάκη, _____ με το καλό σαπούνι, αν θέλεις. (πλένομαι)
8. Αφού το θέλουν οι γονείς σας, _____ στην άλλη εκκλησία. (παντρεύομαι)

1. Ξέρω **ότι/πως** θέλεις να πας αλλά δε γίνεται.
Δε νομίζεις **ότι/πως** κάνει πολύ κρύο για ν' ανοιξουμε το παράθυρο:
Δεν είναι σίγουρο **ότι/πως** θα έρθει μαζί μας.
2. Μπορείτε να φάτε **ό,τι** θέλετε.
Ό,τι μάθεις στη ζωή σου, καλό είναι.
Θα κάνουμε **ό,τι** συμφωνήσαμε και τίποτε άλλο.
3. Λυπάμαι **που** έφυγε αλλά δεν γινόταν αλλιώς.
Κρίμα **που** δεν τα κατάφερε στις εξετάσεις.
Συγγνώμη **που** άργησα αλλά είχε πολλή κίνηση.
Χαίρομαι **που** θα δουλέψουμε μαζί.
Σ' ευχαριστώ **που** ήρθες να με δεις.
Ευτυχώς **που** δεν μας είδε.
Τώρα **που** άλλαξα σπίτι, θα σε βλέπω πιο συχνά.
Αύριο **που** θα τον δούμε, θα συζητήσουμε για το θέμα αυτό.

17 Βάλτε στα κενά "ότι", "πως", "ό,τι" ή "που" ανάλογα

1. Το ξέρεις καλά _____ την αγαπώ πολύ.
2. Σκέφτηκα _____ τελικά είναι καλύτερα να πάμε αύριο.
3. Εγώ, πάντως, σου είπα _____ άκουσα από τον πεθερό μου. Προσωπικά, δεν ξέρω τίποτε άλλο.
4. Χαίρομαι _____ ήρθατε πιο νωρίς.
5. Μας είπε _____ μπορούμε να φάμε και να πιούμε _____ θέλουμε.
6. Μας χαιρέτησε, ζήτησε συγγνώμη _____ άργησε και μπήκε αμέσως στο θέμα.
7. Αύριο _____ φεύγει, θα του δώσουμε το δώρο του.
8. _____ και να πεις δεν μπορώ να πιστέψω _____ η Ζέτα θα αλλάξει ποτέ γνώμη.
9. Είναι φανερό _____ η τιμή της βενζίνης θα ανέβει.
10. Κρίμα _____ δεν ήρθατε στη συναυλία της κρατικής ορχήστρας. Ήταν καταπληκτική.
11. Ευτυχώς _____ πρόλαβα να φάω κάτι. Πέντε λεπτά αργότερα δεν υπήρχε τίποτα στο τραπέζι.
12. Η γυναίκα μου επιμένει _____ στο καινούριο σούπερ μάρκετ βρίσκεις _____ θέλεις.
13. Συγγνώμη _____ δε σας μίλησα προχτές αλλά ήμουν πολύ απασχολημένος.

Μάθημα 4

18 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο των ρημάτων

1. Το βιογραφικό της είναι εντυπωσιακό. Είμαι βέβαιος ότι θα _____
(προσλαμβάνομαι)
2. Όταν η ομάδα _____ σε τρεις μικρότερες ομάδες, δούλεψε πολύ καλύτερα.
(διαιρούμαι)
3. Μόνο αυτή η πελάτισσα δεν έχει _____ ακόμα. Οι άλλες ήδη χτενίζονται.
(λούζομαι)
4. Την ώρα που η Καίτη κι εγώ _____, έπιασε φωτιά το αυτοκίνητό μας!
(παντρεύομαι)
5. Είμαι σίγουρη πως το νέο μας μοντέλο θα _____ και στο εξωτερικό.
(πουλιέμαι)
6. Το δωμάτιο _____ ήδη από την περασμένη εβδομάδα
(κλείνομαι)
7. Θα _____ μόνο αν το δω με τα μάτια μου.
(πείθομαι)
8. Όλοι μας _____ όταν μάθαμε τα άσχημα νέα.
(στενοχωριέμαι)
9. Φοβάμαι ότι αυτή τη φορά η ομάδα μας θα _____.
(νικιέμαι)
10. Ο Γιώργος _____ πολύ όταν του είπα για την παραίτησή σου.
(ενοχλούμαι)
11. Την τελευταία φορά τα βιβλία _____ σε δολάρια.
(αγοράζομαι)

19 Βάλτε στα κενά τη σωστή λέξη

ηλεκτρονικούς υπολογιστές - υπεύθυνος - τεχνολογία - απαιτήσεις - έντυπα - προσόντα - προσλάβουμε - σπουδές - εργάσιμες - πτυχίο

1. Πριν από δέκα χρόνια χρειάζονταν πολύ λιγότερα _____ γι' αυτή τη θέση.
2. Θα τον _____, παρόλο που δεν έχει καθόλου συστάσεις.
3. Πόσες _____ μέρες έχει ένας χρόνος;
4. Ποιος είναι _____ στο τμήμα αυτό, όταν λείπει ο διευθυντής;
5. Η _____ αυτών των μηχανημάτων είναι ιδιαίτερα υψηλή.
6. Το _____ της δεν έχει καμιά σχέση με τη θέση που ζητάει.
7. Χρειαζόμαστε άλλους δύο _____ στο λογιστήριο.
8. Δε νομίζω ότι έχετε την πείρα που χρειάζεται για μια θέση με τόσο υψηλές _____.
9. Τελείωσε τις _____ του στη Γερμανία.
10. Για να κάνω μια ερώτηση μόνο, χρειάστηκε να συμπληρώσω τρία _____ !

Παροιμίες

Η πολλή δουλειά τρώει τον αφέντη.
 Δούλεψε νιος να έχεις γέρος.
 Η δουλειά ντροπή δεν έχει.
 Η καλή δουλειά αργεί να γίνει.
 Του πούλησε φύκια για μεταξωτές κορδέλες.
 Η μικρός παντρέψου ή μικρός καλογερέψου.

Σύντομη ιστορία της ελληνικής γλώσσας

Οι αρχαίοι Έλληνες μιλούσαν διαφορετικές διαλέκτους. Οι Σπαρτιάτες χρησιμοποιούσαν τη Δωρική διάλεκτο, οι Αθηναίοι την Αττική διάλεκτο, οι Ίωνες την Ιωνική, οι Μακεδόνες τη Μακεδονική κτλ. Όμως οι διαφορές από τη μια διάλεκτο στην άλλη δεν ήταν σημαντικές κι έτσι μπορούσαν να επικοινωνούν μεταξύ τους αρκετά εύκολα. Για παράδειγμα, η λέξη "μητέρα" για τους Αθηναίους ήταν *μήτηρ* ενώ για τους Σπαρτιάτες ήταν *μάτηρ*.

Ωστόσο, μόνο αργότερα (από το 300 π.Χ. μέχρι το 300 μ.Χ.) έχουμε μια κοινή γλώσσα. Η γλώσσα αυτή αναπτύχθηκε κυρίως από την Αττική διάλεκτο και σιγά σιγά έγινε η κοινή γλώσσα των ανθρώπων που ζούσαν σε όλες εκείνες τις χώρες της Ασίας και της Αφρικής που είχε κατακτήσει ο Μέγας Αλέξανδρος. Έτσι, οι κάτοικοι της Συρίας, της Μικράς Ασίας, της Περσίας ή της Αιγύπτου, για παράδειγμα, μιλούσαν και έγραφαν στην κοινή αυτή γλώσσα. Με άλλα λόγια, η ελληνική έγινε η διεθνής γλώσσα εκείνης της εποχής.

Με τον καιρό, η γλώσσα αλλάζει. Έτσι, δεν λένε πια *ύει*, *ερυθρός*, *ιχθύς* αλλά *βρέχει*, *κόκκινος*, *(ο)ψάρι(ον)*. Πολλές από αυτές τις λέξεις βρίσκουμε στη γλώσσα των Ευαγγελίων, την "Κοινή", όπως ονομάζεται.

Οι αλλαγές στη γλώσσα συνεχίζουν και στα βυζαντινά χρόνια που ακολουθούν. Στα βυζαντινά ελληνικά συναντούμε πολλές λέξεις όπως τις χρησιμοποιούμε σήμερα: *παιδί(ν)*, *πατέρας*, *πόλη*, *ας*, *να* και πολλές άλλες. Το 1453, η Βυζαντινή αυτοκρατορία πέφτει στα χέρια των Τούρκων και η Ελλάδα παραμένει υπόδουλη τετρακόσια περίπου χρόνια. Η γλώσσα που μιλούν και γράφουν αυτή την περίοδο διαφέρει ελάχιστα μόνο από τη σημερινή γλώσσα. αυτή που ονομάζουμε νέα ελληνική

Τον 18ο αιώνα, διάσημοι άνδρες των γραμμάτων εργάστηκαν για την απελευθέρωση της Ελλάδας, που ήλθε το 1832, και την ανάπτυξη της ελληνικής γλώσσας. Οι προσπάθειές τους να "καθαρίσουν" τη γλώσσα από ξένα στοιχεία οδήγησε σ' αυτό που έγινε γνωστό ως "το γλωσσικό πρόβλημα". Ο λογοτεχνικός κόσμος διαιρείται σε δύο φατρίες: σ' αυτούς που γράφουν στην "καθαρεύουσα" και στους "δημοτικιστές", σ' αυτούς που γράφουν στη "δημοτική", τη γλώσσα που μιλάνε οι περισσότεροι Έλληνες. Για πολλά χρόνια η χώρα - και η γλώσσα - υπέφερε από αυτόν τον πόλεμο που μερικές φορές πήρε και πολιτικό χαρακτήρα. Τελικά, το 1978 η "Δημοτική", η γλώσσα που μιλάμε και γράφουμε σήμερα, γίνεται η επίσημη γλώσσα της Ελλάδας.



1 Ταιριάξτε τις λέξεις ή εκφράσεις που έχουν περίπου την ίδια έννοια

- | | |
|------------------------|--|
| 1. επικοινωνούν (3) | α. πιο ύστερα |
| 2. ωστόσο (6) | β. ίδια |
| 3. αργότερα (6) | γ. έρχονται μετά |
| 4. αναπτύχθηκε (7) | δ. εξακολουθεί να είναι |
| 5. κυρίως (7) | ε. λέγεται |
| 6. κοινή (7) | ζ. δούλεψαν |
| 7. είχε κατακτήσει (8) | η. να καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλο |
| 8. διεθνής (10) | θ. κομμάτια |
| 9. ονομάζεται (14) | ι. περίοδο εκατό χρόνων |
| 10. ακολουθούν (15) | κ. είχε κάνει δικές του |
| 11. παραμένει (17) | λ. που την μιλούν σε πολλές χώρες του κόσμου |
| 12. υπόδουλη (18) | μ. είχε πολλά προβλήματα |
| 13. αιώνα (20) | ν. ομάδες αντίθετες μεταξύ τους |
| 14. διάσημοι (20) | ξ. μεγάλωσε, πήρε μορφή |
| 15. εργάστηκαν (20) | ο. όμως |
| 16. την ανάπτυξη (21) | π. όχι ελεύθερη |
| 17. στοιχεία (22) | ρ. βασικά |
| 18. διαιρείται (23) | σ. χωρίζεται |
| 19. φατρίες (23) | τ. αυτή που χρησιμοποιεί το κράτος |
| 20. υπέφερε (25) | υ. την εξέλιξη, τη βελτίωση |
| 21. επίσημη (27) | φ. τους ξέρουν όλοι |

2 Ρωτήστε και απαντήστε

- Όλοι οι αρχαίοι Έλληνες μιλούσαν την ίδια ακριβώς γλώσσα;
- Μπορούσαν να επικοινωνούν μεταξύ τους;
- Πότε έχουμε για πρώτη φορά μια κοινή γλώσσα;
- Από ποια κυρίως διάλεκτο αναπτύχθηκε η κοινή γλώσσα των αρχαίων Ελλήνων;
- Σε ποιες άλλες χώρες, εκτός από την Ελλάδα, μιλούσαν ελληνικά την εποχή εκείνη;
- Σε ποια γλώσσα γράφτηκαν τα Ευαγγέλια αρχικά;
- Ποια ήταν η επίσημη γλώσσα του Βυζαντίου;
- Πότε έπεσε το Βυζάντιο στα χέρια των Τούρκων;
- Πόσα χρόνια παρέμεινε υπόδουλη η Ελλάδα;
- Η γλώσσα που μιλιέται και γράφεται εκείνη την περίοδο διαφέρει πολύ από τη σημερινή;
- Τι ήθελαν οι "καθαρευουσιάνοι";
- Τι νομίζετε ότι ήθελαν οι "δημοτικιστές";
- Ποια πλευρά από τις δύο είχε δίκιο κατά τη γνώμη σας;
- Πότε γίνεται η Δημοτική επίσημη γλώσσα του ελληνικού κράτους;

Μάθημα 5

3 Βάλτε τα ρήματα στον αόριστο

1. Μήπως ξέρετε πότε _____ ο Παρθενώνας: (χτίζομαι)
2. Το σπίτι _____ και _____ προχτές. (σκουπίζομαι) (καθαρίζομαι)
3. Όλα τα αυτοκίνητα _____ σήμερα το πρωί. (πλένομαι)
4. Το πρόβλημα _____ μετά από πολλή σκέψη. (λύνομαι)
5. Εσείς _____ ή ακόμα: (πληρώνομαι)
6. Αλήθεια, πού _____ ; Σου πάνε τέλεια έτσι τα μαλλιά σου. (κουρεύομαι)
7. Η οικονομία της χώρας _____ κυρίως τη δεκαετία του '30. (αναπτύσσομαι)

4 Συμπληρώστε τον πίνακα με τους χρόνους που λείπουν

Ενεστώτας	Απλός Μέλλοντας	Αόριστος	Παρατατικός	Παρακείμενος
			χρησιμοποιούσαν	
επικοινωνούν				
		αναπτύχθηκε		
	θα γίνει			έχει αλλάξει
βρίσκουμε				
λένε				
	θα συνεχιστούν			
ζει				
		ονομάστηκε		
				έχεις εργαστεί
			καθάριζαν	
οδηγεί				
	θα διαιρεθεί			
			χτιζόταν	
		μίλησαν		

5 Βάλτε τα ουσιαστικά και τα επίθετα στη σωστή πτώση

1. _____ ζούσαν στην Ιωνία. (οι αρχαίοι Έλληνες)
2. Οι αρχαίοι Έλληνες μιλούσαν _____. (διαφορετικές διάλεκτοι)
3. Ο Μ. Αλέξανδρος κατέκτησε _____ της Ασίας και της Αφρικής. (πολλές χώρες)
4. Η γλώσσα _____ ήταν η ελληνική. (αυτοί οι κάτοικοι)
5. Πολλές από _____ βρίσκουμε στη γλώσσα των Ευαγγελίων. (αυτές οι λέξεις)
6. Η Κωνσταντινούπολη έπεσε στα χέρια _____ το 1453. (οι Τούρκοι)
7. Διάσημοι Έλληνες και ξένοι εργάστηκαν για _____ της Ελλάδας. (η απελευθέρωση)
8. Η γλώσσα που μιλιέται σήμερα από _____ είναι η νέα ελληνική. (οι Έλληνες)

6 Βρείτε τα αντίθετα

- | | |
|-----------------|------------------|
| 1. διαφορετικές | 7. υπόδουλη |
| 2. σημαντικές | 8. ελάχιστα |
| 3. αρχικά | 9. διάσημοι |
| 4. αλλάζει | 10. πολλά |
| 5. βρίσκουμε | 11. περισσότεροι |
| 6. συνεχίζουν | 12. πόλεμος |

Μάθημα 5



Καλή σου επιτυχία!

- Κατερίνα** Τι έχεις; Μου φαίνεσαι κουρασμένη.
Πόπη Είμαι, και πολύ μάλιστα. Έχω διαγώνισμα ελληνικά αύριο και διάβαζα πέντε ώρες συνέχεια. Και ο καθηγητής μας είναι ένας γρουσουζής και μισός.
- Κατερίνα** Ώρα για διάλειμμα, λοιπόν. Θα φας κάτι;
Πόπη Ναι. Πεινάω πολύ. Εσύ;
Κατερίνα Σαν λύκος. Να πάω να πάρω κάτι απ' έξω;
Πόπη Δε χρειάζεται. Η μάνα μου έχει φέρει σπανακόπιτα. Στρώσε εσύ το τραπέζι, αν θέλεις, κι εγώ θα φτιάξω μια σαλάτα.
- Κατερίνα** Πού είναι η σπανακόπιτα;
Πόπη Την άφησε πάνω στον παλιό μπουφέ γιατί βιαζόταν. Είναι σκεπασμένη μ' ένα μεγάλο πλαστικό πιάτο.
- Κατερίνα** Πάω να τη φέρω.
.....
- Κατερίνα** Έλα, στην υγειά σου και καλή επιτυχία.
Πόπη Ευχαριστώ.
- Κατερίνα** Και δε μου λες; Το διαγώνισμα είναι πάνω σε κάποιον συγκεκριμένο συγγραφέα;
Πόπη Σε δύο. Τον Κάλβο και τον Παπαδιαμάντη.
Κατερίνα Ωχ! Καθαρεύουσα, ε; Προσωπικά, δεν τα παω καθόλου καλά με την κυρία.
Πόπη Όταν σπουδάζεις φιλολογία, όπως εγώ, είσαι υποχρεωμένη να καλύψεις κάποια κείμενα που είναι γραμμένα στην καθαρεύουσα.
- Κατερίνα** Οι μπαμπάδες μας και οι μαμάδες μας δεν είχαν πρόβλημα. Τότε, μάθαιναν και καθαρεύουσα στο σχολείο.
Πόπη Και οι παππούδες μας μόνο καθαρεύουσα. Τι να γίνει; Πάντως, εδώ που τα λέμε, δεν έχει και τόσο μεγάλες διαφορές από τη δημοτική.

7 Βρείτε την έννοια αυτών των λέξεων

1. το διαγώνισμα
2. ο γρουσουζής
3. το διάλειμμα
4. ο λύκος
5. ο μπουφές
6. η επιτυχία
7. συγκεκριμένος
8. η φιλολογία
9. υποχρεωτικός
10. καλύπτω

8 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Είναι κουρασμένη η Πόπη; Γιατί;
2. Πόσες ώρες διάβαζε;
3. Τι λέει για τον καθηγητή της;
4. Τι θα φάνε οι δυο κοπέλες;
5. Πού άφησε η μητέρα της Πόπης τη σπανακόπιτα;
6. Τι εννοεί η Κατερίνα, όταν λέει "Ωχ! Καθαρεύουσα, ε;"

Παθητική Μετοχή

Έχουμε ήδη συναντήσει λέξεις όπως παντρεμένος, κουρασμένη, ερωτευμένοι. Οι λέξεις αυτές είναι παθητικές μετοχές των ρημάτων παντρεύομαι, κουράζομαι, ερωτεύομαι, αντίστοιχα.

Η κατάληξη της παθητικής μετοχής λήγει πάντα σε **-μένος, -η, -ο**. Το θέμα της κατάληξης της παθητικής μετοχής εξαρτάται από το θέμα της κατάληξης του παθητικού μέλλοντα (ή αορίστου) του ρήματος.

Έτσι, έχουμε:

Κατάληξη Παθητικού Ενεστώτα	Κατάληξη Παθητικού Μέλλοντα	Κατάληξη Παθητικής Μετοχής
-ομαι	-θώ -στώ -χτώ -φτώ -ευτώ	-μένος, -η, -ο -σμένος, -η, -ο -γμένος, -η, -ο -μμένος, -η, -ο -εμένος, -η, -ο
-ιέμαι	-ηθώ -αστώ -ηχτώ -αχτώ -εθώ	-ημένος, -η, -ο -ασμένος, -η, -ο -ηγμένος, -η, -ο -αγμένος, -η, -ο -εμένος, -η, -ο
-ούμαι	-ηθώ -εθώ -εστώ	-ημένος, -η, -ο -εμένος, -η, -ο -εσμένος, -η, -ο

Παραδείγματα

πληρώνομαι	θα πληρωθώ	πληρωμένος, -η, -ο
κλείνομαι	θα κλειστώ	κλεισμένος, -η, -ο
ανοίγομαι	θα ανοιχτώ	ανοιγμένος, -η, -ο
γράφομαι	θα γραφτώ	γραμμένος, -η, -ο
μαγειρεύομαι	θα μαγειρευτώ	μαγειρεμένος, -η, -ο
γεννιέμαι	θα γεννηθώ	γεννημένος, -η, -ο
ξεχνιέμαι	θα ξεχαστώ	ξεχασμένος, -η, -ο
τραβιέμαι	θα τραβηχτώ	τραβηγμένος, -η, -ο
πετιέμαι	θα πεταχτώ	πεταγμένος, -η, -ο
φοριέμαι	θα φορεθώ	φορεμένος, -η, -ο
πληροφορούμαι	θα πληροφορηθώ	πληροφορημένος, -η, -ο
εξαιρούμαι	θα εξαιρεθώ	εξαιρεμένος, -η, -ο

Σημείωση Οι παθητικές μετοχές χρησιμοποιούνται συνήθως σαν να είναι επίθετα. Έτσι, λέμε:
Ο λογαριασμός είναι πληρωμένος από τον κύριο που κάθεται σ' εκείνο το τραπέζι.
Όλα τα γράμματά του ήταν πεταγμένα στα σκουπίδια.

Παθητική Μετοχή (συν.)

Μετοχές κάποιων ρημάτων που δεν έχουν παθητική φωνή

αρρωσταίνω - αρρωστημένος, -η, -ο	χαλάω - χαλασμένος, -η, -ο	αργοπορώ - αργοπορημένος, -η, -ο
θυμώνω - θυμωμένος, -η, -ο	διψάω - διψασμένος, -η, -ο	δυστυχώ - δυστυχισμένος, -η, -ο
πεθαίνω - πεθαμένος, -η, -ο	μεθάω - μεθυσμένος, -η, -ο	ευτυχώ - ευτυχισμένος, -η, -ο
πέφτω - πεσμένος, -η, -ο	πεινάω - πεινασμένος, -η, -ο	κάνω - καμωμένος, -η, -ο

Κάποιες μετοχές που παρουσιάζουν ιδιομορφίες

βρέχομαι - βρεγμένος, -η, -ο	καταστρέφομαι - κατ(α)εστραμμένος, -η, -ο
βάζω (*) - βαλμένος, -η, -ο	καίγομαι - καμένος, -η, -ο
βγάζω (*) - βγαλμένος, -η, -ο	

(* Τα ρήματα αυτά δεν έχουν παθητική φωνή στον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον συνεχή μέλλοντα

9 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο της παθητικής μετοχής των ρημάτων που είναι στην παρένθεση

- "Τα δέματα είναι _____;" "Ναι. Όλα μαζί είναι τριάντα τέσσερα."
(μετρίεμαι)
- "Εκείνες οι φούστες είναι _____;" " _____ και _____."
(πλένομαι) (σιδερώνομαι)
- "Γιατί δεν είναι _____ το τζάκι;" "Γιατί δεν έχουμε ξύλα."
(ανάβομαι)
- "Βρήκαν δύο πίνακες του Θεοτοκόπουλου _____ στο υπόγειο του μουσείου!"
(ξεχνιέμαι)
- "Μπορεί οι απουσίες σας να είναι _____ αλλά έχετε χάσει πολλά μαθήματα."
(δικαιολογούμαι)
- "Η Μαρίνα δεν θέλει ν' ακούσει τίποτα γιατί είναι πολύ _____ ακόμα."
(θυμώνω)
- "Το τυρί είναι _____ στην άκρη." "Λες να υπάρχουν ποντίκια;"
(τρώγομαι)
- "Οι μαθητές είναι _____ από την καθηγήτριά τους;" "Είναι _____."
(ευχαριστιέμαι) (ενθουσιάζομαι)
- "Αυτό το _____ ύφος της Ελένης μού τη σπάει." "Εγώ τη βρίσκω πολύ συμπαθητική."
(παραπονιέμαι)
- "Όταν τα παιδιά γύρισαν από το παιχνίδι, ήταν _____ και _____."
(πεινάω) (διψάω)
- "Ο καημένος ο Περικλής, μόνο όταν είναι _____ είναι _____."
(μεθάω) (ευτυχώ)

Αρσενικά Ουσιαστικά σε -άς, -άδες

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	ο μπαμπάς	οι μπαμπάδες
Γενική	του μπαμπά	των μπαμπάδων
Αιτιατική	τον μπαμπά	τους μπαμπάδες
Κλητική	μπαμπά	μπαμπάδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα: ο ψαράς, ο γαλατάς, ο καβγάς, ο κουμπάρας, ο βασιλιάς, ο υπναράς, ο γλωσσάς κ.ά..

Αρσενικά Ουσιαστικά σε -ές, -έδες

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	ο καφές	οι καφέδες
Γενική	του καφέ	των καφέδων
Αιτιατική	τον καφέ	τους καφέδες
Κλητική	καφέ	καφέδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα: ο καναπές, ο μπουφές, ο κεφτές, ο πουρές, ο τενεκές κ.ά.

Αρσενικά Ουσιαστικά σε -ης, -ηδες

	Ενικός		Πληθυντικός	
Ονομαστική	ο μπακάλης	ο ταξιτζής	οι μπακάληδες	οι ταξιτζήδες
Γενική	του μπακάλη	του ταξιτζή	των μπακάληδων	των ταξιτζήδων
Αιτιατική	τον μπακάλη	τον ταξιτζή	τους μπακάληδες	τους ταξιτζήδες
Κλητική	μπακάλη	ταξιτζή	μπακάληδες	ταξιτζήδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα: ο μανάβης, ο χασάπης, ο (σπιτο)νοικοκύρης, ο τσαγκάρης και τα ο καφετζής, ο παλιατζής, ο ψιλικατζής, ο καβγατζής, ο σουβλατζής κ.ά.

Αρσενικά Ουσιαστικά σε -ούς, -ούδες

	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	ο παππούς	οι παππούδες
Γενική	του παππού	των παππούδων
Αιτιατική	τον παππού	τους παππούδες
Κλητική	παππού	παππούδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται αλλά δεν έχουν πληθυντικό τα: ο νους και ο Ιησούς

Θηλυκά Ουσιαστικά σε -ά, -άδες

Ονομαστική	Ενικός	Πληθυντικός
Γενική	η μαμά	οι μαμάδες
Αιτιατική	της μαμάς	των μαμάδων
Κλητική	την μαμά	τις μαμάδες
	μαμά	μαμάδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα: η γιαγιά και η νταντά

Θηλυκά Ουσιαστικά σε -ού, -ούδες

Ονομαστική	Ενικός	Πληθυντικός
Γενική	η αλεπού	οι αλεπούδες
Αιτιατική	της αλεπούς	των αλεπούδων
Κλητική	την αλεπού	τις αλεπούδες
	αλεπού	αλεπούδες

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα: η μαϊμού, η υπναρού, η γλωσσού, η καβγατζού κ.ά.

10 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο των ουσιαστικών

1. Εκατομμύρια _____ σκοτώνονται κάθε χρόνο για τα γουναρικά τους. (η αλεπού)
2. Προχτές ξέχασα να πάρω ρέστα από τον _____. (ο μανάβης)
3. Δυστυχώς αρκετοί _____ δεν οδηγούν σωστά. (ο ταξιτζής)
4. Το σπίτι της _____ μου της Ασπασίας είναι στο χωριό. (η γιαγιά)
5. Εγώ πίνω μόνο ελληνικό _____. (ο καφές)
6. Δε βρίσκει κανείς πια πολλούς _____, όπως παλιά. (ο τσαγκάρης)
7. Τα ονόματα των _____ μου είναι Θεμιστοκλής και Αλκιβιάδης. (ο παππούς)
8. Αυτή τη _____ δεν την αντέχω με τίποτε. (η γλωσσού)
9. Ο προϊστάμενος της _____ μου είναι γείτονάς μας. (η μαμά)

Επίθετα σε -ης, -α, -ικο

	Ενικός		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική	ο γκρινιάρης	η γκρινιάρα	το γκρινιάρικο
Γενική	του γκρινιάρη	της γκρινιάρας	του γκρινιάρικου
Αιτιατική	τον γκρινιάρη	την γκρινιάρα	το γκρινιάρικο
Κλητική	γκρινιάρη	γκρινιάρα	γκρινιάρικο
	Πληθυντικός		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ονομαστική	οι γκρινιάρηδες	οι γκρινιάρες	τα γκρινιάρικα
Γενική	των γκρινιάρηδων	-	των γκρινιάρικων
Αιτιατική	τους γκρινιάρηδες	τις γκρινιάρες	τα γκρινιάρικα
Κλητική	γκρινιάρηδες	γκρινιάρες	γκρινιάρικα

Με τον ίδιο τρόπο κλίνονται και τα:

ο ζηλιάρης, ο αρρωσιάρης, ο ξεχασιάρης, ο παραπονιάρης, ο παιχνιδιάρης, ο πεισματάρης
 ο δεκαπεντάρης, ο εικοσάρης, ο σαραντάρης, κτλ.
 ο κουτσομπόλης, ο τεμπέλης, ο ξανθομάλλης, ο σγουρομάλλης, ο γρουσουζής

11 Βάλτε τα επίθετα στον σωστό τύπο

1. Το μικρό μας παιδί είναι λίγο _____ . (γκρινιάρης)
2. Έχουμε δύο γάτες στο σπίτι. Και οι δύο είναι πολύ _____ . (παιχνιδιάρης)
3. Εκείνες οι τρεις _____ είναι Δανέζες, νομίζω. (ξανθομάλλης)
4. Προσωπικά, προτιμώ τις _____ από τις _____ . (τριαντάρης)(εικοσάρης)
5. Ο καημένος ο αδερφος μου είναι πολύ _____ . (αρρωσιάρης)
6. Η καθηγήτριά μας είναι πολύ _____ . Κάθε φορά ξεχνάει από κάτι στην τάξη. (ξεχασιάρης)
7. Ελα, _____ . Άσε το παιχνίδι, αγόρι μου, και κάνε τα μαθήματά σου. (τεμπέλης)
8. Χθες ήπια καφέ με τον πιο _____ άντρα που έχω συναντήσει. (κουτσομπόλης)
9. Ο Αλέκος και ο Κώστας είναι πολύ _____ . (ζηλιάρης)
10. Αυτά τα παιδιά είναι πολύ _____ . Δεν τα αντέχω καθόλου. (γρουσουζής)

Μάθημα 5

- 12** Ποια από τα παρακάτω είναι κατά τη γνώμη σας δύσκολα και ποια εύκολα στην ελληνική γλώσσα ;
Σημειώστε δίπλα σε καθένα από αυτά Π.Δ. (Πολύ Δύσκολο), Δ. (Δύσκολο), Ο. (Ούτε δύσκολο ούτε εύκολο), Ε. (Εύκολο), Π.Ε. (Πολύ Εύκολο) .
Υστερα, συγκρίνετε τις σημειώσεις σας με τις σημειώσεις άλλων συμμαθητών σας

η προφορά	η ορθογραφία	η γραμματική
ο τονισμός	να μιλάω με άνεση	να καταλαβαίνω όταν μου μιλάνε
να διαβάζω με άνεση	να γράφω με άνεση	το λεξιλόγιο

- 13** Διαλέξτε μία από τις παρακάτω ερωτήσεις και ρωτήστε τους συμμαθητές σας. Σημειώστε τις απαντήσεις τους και αναφέρετέ τες στην τάξη.
Βεβαιωθείτε ότι την ερώτηση που διαλέξατε δεν έχει διαλέξει κάποιος άλλος

1. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σου το πιο σημαντικό πράγμα που πρέπει να μάθει κανείς στα ελληνικά;
2. Πόσο σημαντικό είναι να μιλάει κανείς σωστά μια γλώσσα;
3. Πιστεύεις ότι αυτοί που έχουν "μουσικό αυτί" μαθαίνουν την προφορά πιο εύκολα;
4. Ποιος είναι κατά τη γνώμη σου ο καλύτερος τρόπος για να μάθεις σωστή προφορά;
5. Ποιος είναι κατά τη γνώμη σου ο καλύτερος τρόπος για να μάθεις γραμματική;
6. Ποιος είναι κατά τη γνώμη σου ο καλύτερος τρόπος για να μάθεις λεξιλόγιο;
7. Πιστεύεις ότι όσο πιο έξυπνος είναι κανείς, τόσο πιο εύκολα μαθαίνει μια γλώσσα;
8. Πιστεύεις ότι είναι εύκολο ή δύσκολο για έναν ξένο να μάθει τη γλώσσα σου; Γιατί;
9. Πιστεύεις πως είναι δυνατό να μάθει κανείς μια ξένη γλώσσα τέλεια;

14 Διαβάστε τα παρακάτω σημεία και εξετάστε τα σε ζευγάρια ή σε ομάδες των τριών ατόμων.

Σημειώστε τα συμπεράσματά σας και συζητήστε το θέμα στην τάξη.

Η κάθε ομάδα μπορεί, αν θέλει, να ορίσει έναν εκπρόσωπο.

Ένας από σάς μπορεί να συντονίσει τη συζήτηση

1. Όταν μια χώρα είναι οικονομικά ή πολιτικά ισχυρή, επιβάλλει και τη χρήση της γλώσσας της. Αντίστροφα, όταν μια γλώσσα χρησιμοποιείται λίγο-πολύ ως διεθνής γλώσσα, αυτό σημαίνει δυναμική για τη χώρα ή τις χώρες όπου μιλιέται η γλώσσα αυτή.
2. Η αγγλική είναι σήμερα διεθνής γλώσσα.
3. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία 30 χρόνια πολλές αγγλικές λέξεις έχουν μπει σε πολλές γλώσσες του κόσμου μέσα από την τεχνολογία, το εμπόριο, τη διαφήμιση, τις ταινίες, τα μουσικά συγκροτήματα κ.ά.
4. Είναι επίσης γεγονός ότι η γλώσσα και ο πολιτισμός μιας χώρας πάνε μαζί. Δεν μπορείς να έχεις, για παράδειγμα, ιταλικό πολιτισμό χωρίς ιταλική γλώσσα και αντίστροφα.
5. Το ερώτημα είναι αν οι γλώσσες πολλών μικρών χωρών, όπως η Ελλάδα, κινδυνεύουν. Αν ναι, τι μπορεί να γίνει; Μήπως ξέρετε αν γίνεται τίποτε γι' αυτό το θέμα από κάποιες κυβερνήσεις ή από κάποιους Οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση;

15 Κοιτάξτε τις ερωτήσεις και μιλήστε μεταξύ σας

1. Υπάρχουν λέξεις στη γλώσσα σας που πιστεύετε ότι προέρχονται από τα ελληνικά; Μπορείτε να θυμηθείτε μερικές;
2. Πώς νομίζετε ότι αυτές οι λέξεις μπήκαν στη γλώσσα σας: Ήρθαν κατευθείαν από τα ελληνικά ή μέσα από τα λατινικά;
3. Τα λατινικά προέρχονται από τα αρχαία ελληνικά ή και οι δύο γλώσσες προέρχονται από μία παλιότερη γλώσσα;
4. Ξέρετε κάποιες ευρωπαϊκές γλώσσες που προέρχονται από τα λατινικά;

Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

- | | |
|---------------------|----------------------|
| 1. το λεξιλόγιο | 7. οι ρίζες |
| 2. κατάγομαι | 8. πρόσφατος, -η, -ο |
| 3. κατευθείαν | 9. ο επιστημονας |
| 4. ξεκαθαρίζω | 10. οι εφευρέσεις |
| 5. ζωντανός, -η, -ό | 11. η ορολογία |
| 6. έπαψαν | 12. ο γλωσσολόγος |

Μάθημα 5

16 Τώρα ακούστε την ομιλία μιας γλωσσολόγου που μιλάει για τις ελληνικές ρίζες που υπάρχουν σε πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες και αποφασίστε ποια από τα παρακάτω είναι σωστά (Σ) και ποια λάθος (Λ)



1. Στην ομιλία της η γλωσσολόγος εξετάζει δύο μόνο ευρωπαϊκές γλώσσες: τα ισπανικά και τα γαλλικά.
2. Τα ελληνικά δεν επηρέασαν τις ευρωπαϊκές γλώσσες.
3. Η ελληνική και η λατινική είναι παιδιά της ίδιας γλώσσας.
4. Η ελληνική δανείστηκε πολλές λέξεις από τη λατινική.
5. Η γαλλική λέξη *philosophe* και η ισπανική *filosofo* δεν έχουν καμιά σχέση με την αντίστοιχη αρχαία ελληνική λέξη.
6. Η λέξη *μισογύνης* σημαίνει "άντρας που δεν αγαπάει τις γυναίκες".
7. Οι λέξεις *telephone* και *telefono* έρχονται από την ελληνική λέξη "τηλέφωνο", γιατί το πρώτο τηλέφωνο κατασκευάστηκε από Έλληνες, οι οποίοι το ονόμασαν έτσι.

17 Με βάση τις σημειώσεις που κρατήσατε για τις ασκήσεις 12, 13 και 14 καθώς και αυτά που συζητήσατε στην τάξη σχετικά, γράψτε περίπου 150 λέξεις για κάποιο ή κάποια από τα θέματα που καλύψατε

18 Βάλτε στα κενά τη σωστή λέξη

διαίρεται - διάσημος - επίσημες - διαφορετικές - εργάστηκε - σημαντικό - ακολουθούν -
 χαρακτήρα - διεθνής - προέρχεται - επιστήμονες - πρόσφατη - συγκεκριμένη - υποχρεωτικό

1. Δεν συμφωνώ πάντα με τον άντρα μου. Σε αρκετά θέματα έχουμε _____ ιδέες.
2. Το πιο _____ πράγμα για μενα είναι η αγάπη του ανθρώπου για τον άνθρωπο.
3. Μέχρι πριν από λίγο καιρό ήταν άγνωστος. Μόλις έγραψε το πρώτο του βιβλίο, έγινε _____.
4. Πολλοί συμφωνούν ότι τα αγγλικά είναι σήμερα _____ γλώσσα.
5. Ο πατέρας μου _____ στο ίδιο εργοστάσιο 23 χρόνια.
6. Η εταιρεία μας _____ σε επτά τμήματα.
7. Οι υπάλληλοι δεν _____ πάντα τις οδηγίες του προϊσταμένου τους.
8. Έχει πολύ κακό _____ . Γι' αυτό δεν έχει φίλους.
9. Η χώρα μας δεν έχει ακόμα _____ σχέσεις με το νέο αυτό κράτος της Αφρικής.
10. Με συγχωρείτε, αυτά που λέτε είναι πολύ γενικά. Έχετε κάποια _____ ερώτηση;
11. Πολλοί Έλληνες _____ έχουν κάνει καριέρα στο εξωτερικό.
12. Δεν είναι ακόμα γνωστό από τι _____ αυτή η φοβερή αρρώστια.
13. Συγνώμη, είναι _____ να μιλάμε μόνο ελληνικά στην τάξη;
14. Ακούσαμε για την _____ προαγωγή σας στο πανεπιστήμιο και χαρήκαμε ιδιαίτερα.

Παροιμίες

Η γλώσσα δεν έχει κόκκαλα μα κόκκαλα τσακίζει.
 Οποιος κρατάει τη γλώσσα του, σώζει την κεφαλή του.

Επανάληψη Μαθημάτων 1-5

1 Ενεργητική ή Παθητική;

1. Αυτές οι επιστολές είχαν γράψει / είχαν γραφτεί πριν έρθει ο καινούριος διευθυντής.
2. Προσπάθησε να κρύψει / να κρυφτεί τα ασημικά στο υπόγειο αλλά η αστυνομία τον πρόλαβε.
3. Τους μιλούσα τρεις ώρες συνέχεια αλλά δεν έπεισαν / πείστηκαν.
4. Δυστυχώς αυτό το πρόβλημα δεν λύνει / λύνεται.
5. Μόλις άρχισε η βροχή, μαζέψαμε / μαζευτήκαμε τα ρούχα από το μπαλκόνι.
6. Τον απείλησαν / απειλήθηκαν με ένα πιστόλι για να του πάρουν τα λεφτά.
7. Δεν τη συγχωρέσαμε / συγχωρεθήκαμε ποτέ γι' αυτό που μας έκανε.
8. Οι λεπτομέρειες θα συμφωνήσουν / θα συμφωνηθούν την επόμενη φορά.
9. Αυτό το μοντέλο φόρεσε / φορέθηκε πολύ περσι το καλοκαίρι.
10. Δεν πληρώσαμε / δεν πληρωθήκαμε προκαταβολή για το δωμάτιο που κλείσαμε για τις διακοπές μας.
11. Αυτό το εργοστάσιο κατασκευάζει / κατασκευάζεται μόνο πλυντήρια πιάτων.
12. Το σπίτι έχτισε / χτιστηκε μέσα σε οχτώ μήνες.
13. Πάλι ξεχασες / ξεχάστηκες τα κλειδιά σου στο μαγαζί;
14. Τα πακέτα ετοιμάζουν / ετοιμάζονται από τους εργάτες.
15. Είχα πληροφορησει / είχα πληροφορηθεί για τον άντρα της από την εταιρεία πριν τη συναντήσω.

2 Βάλτε στα κενά το αναφορικό "που" ή την αντωνυμία "ο οποίος / η οποία / το οποίο" στον σωστό τύπο

1. Ο άνθρωπος με _____ με είδες να μιλάω είναι ο πεθερός μου.
2. Τα παπούτσια _____ αγόρασα από αυτό το κατάστημα χαλάσανε πολύ γρήγορα.
3. Η εταιρεία στην _____ έστειλα την αίτηση είναι πολύ γνωστή.
4. Οι γονείς _____ τα παιδιά δεν έχουν περάσει την τάξη, να περάσουν μέσα, παρακαλώ.
5. Το μπουζούκι _____ βλέπεις είναι σαράντα χρονών.
6. Οι μπομπονιέρες _____ πήραμε ήταν άδειες!
7. Η καμαριέρα μας, το όνομα _____ ξεχνώ αυτή τη στιγμή, δεν καθάρισε το δωμάτιό μας σήμερα.
8. Η ρύπανση _____ προέρχεται από τις βιομηχανίες είναι σημαντική.
9. Ο υποδιευθυντής από _____ πήρα τα χαρτιά, μου είπε να περάσω αύριο.

3 Συμπληρώστε τις στήλες με τον σωστό τύπο των ρημάτων που σας δίνονται

Ενεστώτας Ενεργητική Φωνή	Αόριστος Ενεργητική Φωνή	Αόριστος Παθητική Φωνή	Παθητική Μετοχή
αγαπώ			
αυξάνω			
βολεύω			
γράφω			
δικαιολογώ			
εξαφανίζω			
επηρεάζω			
κατασκευάζω			
κουράζω			
λούζω			
μετράω			
νικάω			
ξεσκονίζω			
οδηγώ			
πιάνω			
πουλάω			
βάζω			
σκοτώνω			
στενοχωρώ			
πετάω			

Μάθημα 6

4 Συμπληρώστε τον πίνακα με τους χρόνους που λείπουν

Ενεστώτας	Απλός Μέλλοντας	Αόριστος	Παρατατικός
βρίσκεται	θα χρησιμοποιηθούν	έγραψες	
συμφωνείται	θα χαθεί	εξαφάνισα	πολλαπλασιάζονταν
	θα προσκαλέσω	τηλεφώνησα	
			πλενόμασταν
			ονομαζόταν
μειώνονται		συναντήσατε	
διώχνουμε			
γεννιέσαι			

5 Βρέστε ποιες από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις έχουν περίπου την ίδια έννοια

1. γλεντάω	10. κατασκευάζω	α. η αιτία	κ. γίνομαι καλά
2. προσκαλώ	11. προσθέτω	β. το υπνοδωμάτιο	λ. η νέα γυναίκα
3. η κοπέλα	12. ο λόγος	γ. πριν από λίγο καιρό	μ. δεν είναι εδώ
4. η κρεβατοκάμαρα	13. η εκστρατεία	δ. συναντηθήκαμε για πρώτη φορά	ν. αυξάνω
5. πολλαπλασιάζω	14. γιατρεύομαι	ε. η καμπάνια	ξ. διασκεδάζω
6. λείπει	15. περιποιούμαι	ζ. δεν απαγορεύεται	ο. δεν θυμάμαι/θυμήθηκα
7. γνωριστήκαμε	16. επιτρέπεται	η. βάζω κι άλλο	π. μαλώνω
8. ξέχασα	17. τσακώνομαι	θ. καλώ	ρ. φροντίζω
9. πρόσφατα		ι. φτιάχνω	

6 Βρείτε τα επιρρήματα των παρακάτω επιθέτων και βάλτε τα σε προτάσεις

- | | |
|------------|---------------|
| 1. σαφής | 4. λεπτομερής |
| 2. διαρκής | 5. ακριβής |
| 3. διεθνής | 6. αγενής |

7 Διαλέξτε την πιο σωστή λέξη

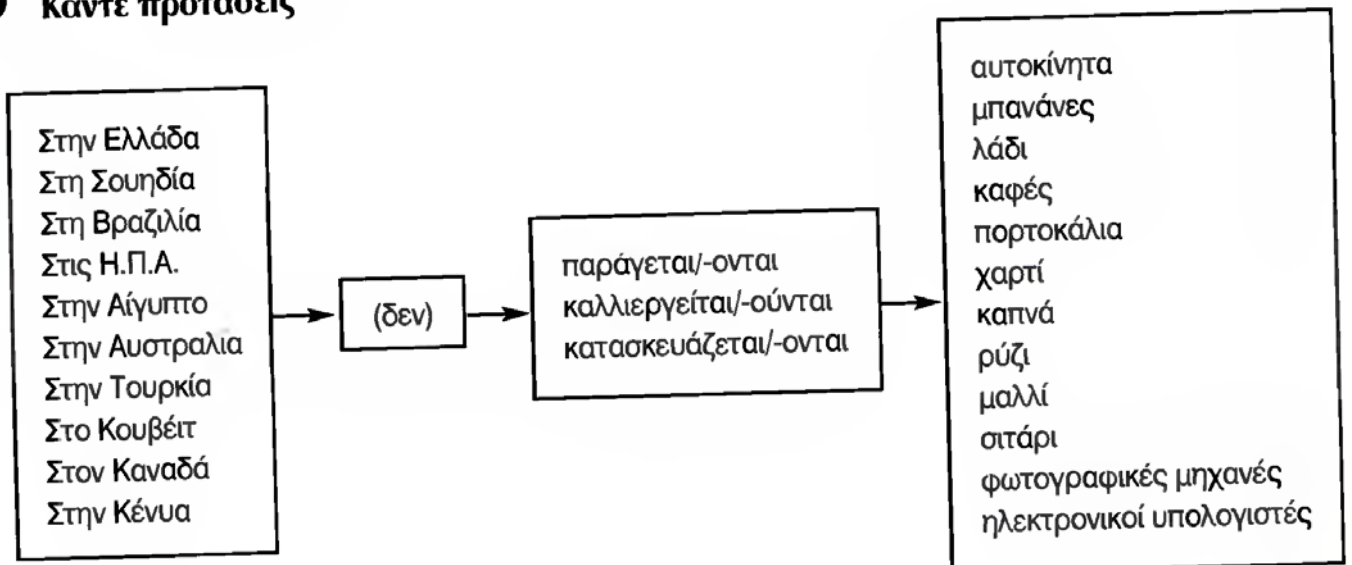
- Χθες στείλαμε _____ στο ταχυδρομείο.
α. τις διατυπώσεις β. τις επιστολές γ. τις εταιρείες
- Πρέπει να _____ τη δουλειά μου καλύτερα για να γυρίζω στο σπίτι πιο νωρίς.
α. οργανώσω β. πετάξω γ. συνεχίσω
- Έκανα αίτηση για να _____ στο εργοστάσιο αλλά δεν με πήραν.
α. αρνηθώ β. πληρωθώ γ. προσληφθώ
- Δεν μου έχει πει ποτέ ψέμματα. Είναι πολύ _____ μαζί μου.
α. ειλικρινής β. σαφής γ. επιμελής
- Φαίνεται ότι η γραμματέας του τον _____ πολύ.
α. παραπονιέται β. αναπτύσσει γ. επηρεάζει
- _____ πολύ όταν έμαθα πως πέθανε.
α. Στενοχωρήθηκα β. Δικαιολογήθηκα γ. Αρνήθηκα
- Επειδή είναι πολύ φίλη μας, της ζητήσαμε να είναι _____ στον γάμο μας.
α. αφεντικό β. πώληση γ. κουμπάρα
- _____ μου στο κατάστημα με αγαπάνε γιατί τους βοηθάω.
α. Οι κυνηγοί β. Οι συναδέλφοι γ. Οι συνθέτες
- Αυτή η ταινία είχε _____ επιτυχία.
α. διάσημη β. σκληρή γ. διεθνή
- Δεν έχει τα απαραίτητα _____ για τη θέση αυτή.
α. διαστήματα β. προσόντα γ. στρώματα
- Τα _____ μου! Τα πήγες πολύ καλά στις εξετάσεις.
α. επίπεδα β. στέφανα γ. συγχαρητήρια
- Στην επιστολή πρέπει να _____ και ένα βιογραφικό σου σημείωμα.
α. απειλήσεις β. εσωκλείσεις γ. αυξήσεις

Μάθημα 6

8 Βάλτε στα κενά τον σωστό τύπο των ουσιαστικών

1. Η ποιότητα αυτών _____ δεν είναι πολύ καλή.
(τα προϊόντα)
2. Μία από τις αιτίες για τη ρύπανση _____ είναι και η τεχνολογική ανάπτυξη.
(το περιβάλλον)
3. Σ' αυτό το συνέδριο θα δουλέψουν έξι _____.
(ο διερμηνέας)
4. Έξω από το χωριό μας υπάρχουν ακόμα αρκετές _____.
(η αλεπού)
5. Η οικονομία της χώρας πάει καλά μόνο σε δύο _____.
(ο τομέας)
6. Ξέρετε γιατί υπάρχουν κάποιες τρύπες στο στρώμα _____;
(το όζον)
7. Το όνομα _____ μου είναι Παπαστυλιανόπουλος.
(ο σπιτονοικοκύρης)
8. Πες μου λίγο για τη δουλειά εκείνων _____ . Μου είναι σχεδόν άγνωστοι.
(ο συγγραφέας)
9. Ποιοι ζήτησαν αυτούς _____ ;
(ο καφές)

9 Κάντε προτάσεις



10 Κοιτάξτε τα στάδια της παραγωγής του ελαιόλαδου και γράψτε μια παράγραφο. Χρησιμοποιήστε παθητική φωνή με τα κατάλληλα συνδετικά



11 Διαβάσατε αυτή την αγγελία που σας ενδιαφέρει. Απαντήστε και εσωκλείστε το βιογραφικό σας σημείωμα

**Η Σχολή Ξένων Γλωσσών "ΚΑΠΠΑ" επιθυμεί να προσλάβει
καθηγητές αγγλικών και γερμανικών.**

Μισθός ικανοποιητικός.

Προϋπηρεσία τουλάχιστον δύο ετών απαραίτητη.

**Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να στείλουν
βιογραφικό σημείωμα στην κ. Κιμούλη, Τ.Θ. 7878**

12 Γράψτε με δικά σας λόγια τι σημαίνουν τα παρακάτω

- Όλα του γάμου δύσκολα κι η νύφη γκαστρωμένη.
- Όποιος ανακατώνεται με τα πίτουρα, τον τρώνε οι κότες.
- Του πούλησε φύκια για μεταξωτές κορδέλες.

Η Ακρόπολη

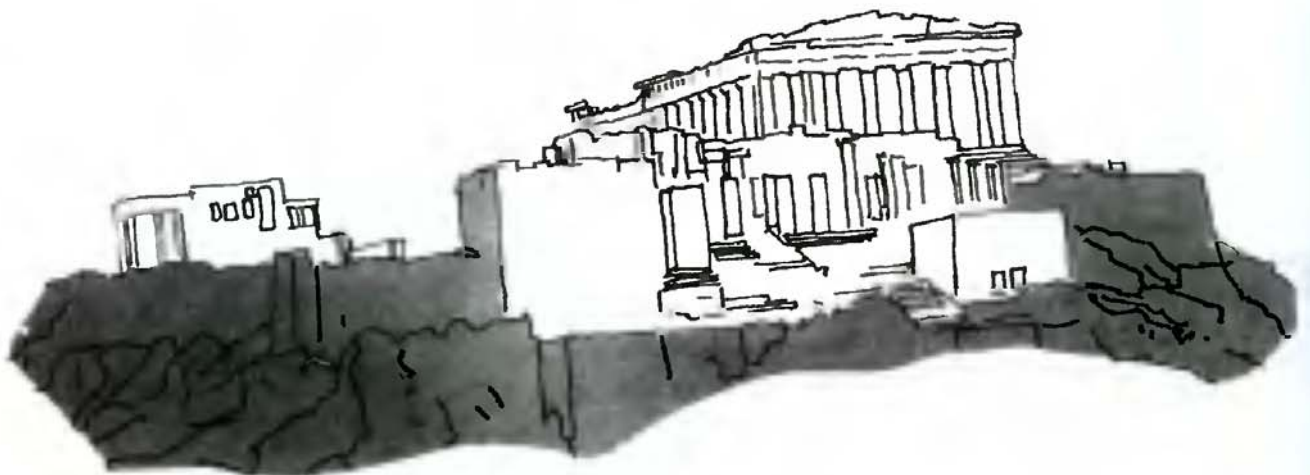
Η Ακρόπολη, που προέρχεται από τις λέξεις *άκρα* και *πόλις* και σήμαινε "πάνω πόλη", βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας, σε ύψος 156 μέτρων από τη θάλασσα. Ήδη τον 13ο αιώνα π.Χ., στον λόφο πάνω στον οποίο βρίσκεται, χτίστηκε ένα μεγάλο τείχος για να προστατεύει την κατοικία του βασιλιά.

5 Με το τέλος της μοναρχίας το 683 π.Χ., η πόλη για πρώτη φορά αρχίζει να κυβερνιέται δημοκρατικά. Το κέντρο της πόλης μεταφέρεται πιο χαμηλά και η Ακρόπολη γίνεται χώρος λατρείας της παρθένου Αθηνάς, θεάς της γονιμότητας και της σοφίας, που προστάτευε την πόλη.

10 Το 490 π.Χ. αρχίζει να χτίζεται ο πρώτος ναός αλλά δέκα χρόνια αργότερα οι Πέρσες καταστρέφουν τελείως την πόλη. Λίγο αργότερα κυβερνήτης της Αθήνας γίνεται ο Περικλής που αρχίζει αμέσως να χτίζει ναούς πάνω στην Ακρόπολη, τον ναό του Ηφαίστου στην Αγορά και τον ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο. Τα έργα στην Ακρόπολη συνεχίστηκαν μετά τον θάνατο του μεγάλου Περικλή και τελείωσαν το 404 π.Χ. Τα τέσσερα κτίρια που υπάρχουν σήμερα στην Ακρόπολη - όλα φτιαγμένα από το εξαιρετικό μάρμαρο της Πεντέλης - είχαν τεράστια επιρροή στην αρχιτεκτονική του δυτικού κόσμου.

15 Τα βυζαντινά χρόνια, ο Παρθενώνας γίνεται ορθόδοξη εκκλησία, όπου λατρεύεται η Αγία Σοφία. Το 1205 μ.Χ. την Αθήνα κυριεύουν Φράγκοι σταυροφόροι. Η Ακρόπολη ξαναγίνεται φρούριο και ο Παρθενώνας καθολική εκκλησία. Τον 15ο αιώνα, αφού οι Τούρκοι κατέκτησαν την Ελλάδα, ο Παρθενώνας γίνεται τζαμί. Το 1687 καταστρέφεται μερικώς, όταν οι Βενετσιάνοι, που πολιορκούσαν την Αθήνα, βομβάρδισαν τον Παρθενώνα, τον οποίο οι Τούρκοι είχαν γεμίσει με μπαρούτι. Από το 1833 μέχρι σήμερα η Ακρόπολη παραμένει σε ελληνικά χέρια, εκτός από το σύντομο διάστημα της ναζιστικής κατοχής.

20 Για να μπει κανείς στον χώρο των ναών, περνάει από τα Προπύλαια, που κατασκεύασε ο αρχιτέκτονας Μνησικλής. Στην άκρη του λόφου, προς τα δεξιά, βρίσκεται ο μικρός ναός της Αθηνάς Νίκης. Το Ερεχθείο, βρίσκεται αριστερά και είναι γνωστό για τις Καρυάτιδες, έξι κολόνες που έχουν τη μορφή νέων γυναικών. Πάντως, το πιο μεγαλοπρεπές κτίριο από τα τέσσερα είναι χωρίς αμφιβολία ο Παρθενώνας ("το διαμέρισμα της Παρθένου"). Τα σχέδια ετοίμασαν δύο από τους πιο διάσημους αρχιτέκτονες της εποχής εκείνης, ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης. Μέσα στον ναό υπήρχε το άγαλμα της θεάς από χρυσό και ελεφαντόδοντο, έργο του γλύπτη Φειδία. Ο Παρθενώνας είναι ένα μοναδικό στον κόσμο μνημείο. Μόνο 25 αν τον δει κανείς από κοντά, καταλαβαίνει γιατί θεωρείται διεθνώς ως ένα από τα αρχιτεκτονικά θαύματα όλων των εποχών.



1 Βρείτε τη λέξη ή τη φράση στο κείμενο που έχει την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

1. φτιάχτηκε (3)
2. ψηλός και μακρύς τοίχος (3)
3. το σπίτι (3)
4. μέρος (5)
5. ο τρόπος με τον οποίο δείχνει κανείς την αγάπη του σ' έναν θεό (5)
6. κορίτσι που δεν έχει πάει με άντρα (5)
7. το να μπορείς να κάνεις πολλά παιδιά (6)
8. εκκλησία των αρχαίων (7)
9. επηρέασαν πάρα πολύ (12)
10. κατακτούν (14)
11. ναός των μουσουλμάνων (16)
12. όχι τελείως (16)
13. έφτιαξε (19)
14. γνωστό ακριβό μέταλλο (24)
15. αποτέλεσμα δουλειάς (25)
16. αυτός που φτιάχνει αγάλματα (25)
17. κάτι υπερφυσικό (26)

2 Βρείτε την έννοια αυτών των λέξεων στο λεξικό σας

- | | |
|----------------|------------------|
| 1. η μοναρχία | 7. πολιορκώ |
| 2. κυβερνιέται | 8. το φρούριο |
| 3. προστατεύει | 9. η κατοχή |
| 4. το μάρμαρο | 10. μεγαλοπρεπές |
| 5. η επιρροή | 11. η πέτρα |
| 6. το μπαρούτι | |

Κοιτάξτε! ☉☉

Γράφουμε π.Χ. και λέμε *πρό Χριστού* που σημαίνει "πριν από τη γέννηση του Χριστού".
Γράφουμε μ.Χ. και λέμε *μετά Χριστόν* που σημαίνει "μετά από τη γέννηση του Χριστού".

Μάθημα 7

3 Διαβάστε το κείμενο και διαλέξτε την πιο σωστή πληροφορία

1. Η λέξη Ακρόπολις προέρχεται από τις αρχαίες λέξεις "άκρα" και "πόλις" και σημαίνει ____ .
α. πόλη-τείχος β. μεγάλη πόλη γ. πάνω πόλη
2. Το πρώτο τείχος στην Ακρόπολη χτίστηκε ____ .
α. τον 11ο αιώνα π.Χ. β. τον 13ο αιώνα π.Χ. γ. τον 3ο αιώνα π.Χ.
3. Το χτίσιμο του Παρθενώνα και των άλλων ναών πάνω στην Ακρόπολη τελείωσε στο τέλος ____ .
α. του 6ου αιώνα π.Χ. β. του 7ου αιώνα π.Χ. γ. του 5ου αιώνα π.Χ.
4. Ένας από τους ναούς πάνω στην Ακρόπολη είναι ____ .
α. το Ερεχθείο β. το Θησείο γ. ο ναός του Ηφαίστου
5. Αυτός που αποφάσισε να γίνουν τα έργα στην Ακρόπολη ήταν ____ .
α. ο Φειδίας β. ο Περικλής γ. ο Καλλικράτης
6. Η Αθηνά ήταν θεά ____ .
α. της σοφίας β. της αξίας γ. του ερωτα
7. Οι Καρυάτιδες είναι έξι στήλες που έχουν τη μορφή ____ .
α. νέου άνδρα β. νέας θεάς γ. νέας γυναίκας
8. Το άγαλμα της θεάς Αθηνάς κατασκευάστηκε ____ .
α. από τον Φειδία β. από τον Περικλή γ. από τον Καλλικράτη
9. Κατά τη βυζαντινή περίοδο ο Παρθενώνας έγινε ____ .
α. ορθόδοξος ναός β. μουσουλμανικός ναός γ. καθολικός ναός
10. Τον 13ο αιώνα μ.Χ. οι Φράγκοι έκαναν τον Παρθενώνα ____ .
α. ορθόδοξο ναό β. καλύτερο ναό γ. καθολικό ναό
11. Τον 15ο αιώνα μ.Χ. ο Παρθενώνας έγινε από τους Τούρκους ____ .
α. μουσείο β. τζαμί γ. φρούριο
12. Οι ναοί που βρίσκονται στην Ακρόπολη είναι φτιαγμένοι από ____ .
α. πέτρα β. μάρμαρο γ. μέταλλο
13. Το άγαλμα που βρισκόταν μέσα στον Παρθενώνα ήταν από ____ .
α. χρυσό και μάρμαρο β. πέτρα και ελεφαντόδοντο γ. ελεφαντόδοντο και χρυσό
14. Τα αρχιτεκτονικά σχέδια για τον Παρθενώνα ετοίμασαν οι ____ .
α. Καλλικράτης και Ικτίνος β. Μνησικλής και Καλλικράτης γ. Ικτίνος και Φειδίας

Σχηματισμός επιρρημάτων

Έχουμε δει ωρύτερα τον τρόπο με τον οποίο κάποια επίθετα σχηματίζουν τα αντίστοιχα επιρρήματα.
π.χ. ωραίος → ωραία, καλός → καλά, διεθνής → διεθνώς.

Μπορούμε τώρα να δούμε πώς σχηματίζουν επιρρήματα όλα τα επίθετα που έχουμε μάθει μέχρι τώρα.

A' Τύπος - Επιρρήματα σε -α

Υπάρχει μια μεγάλη ομάδα επιθέτων που σχηματίζουν τα επιρρήματα από το ουδέτερο του επιθέτου στον πληθυντικό.

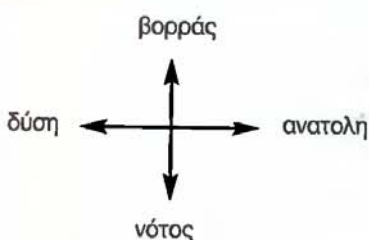
- (α) Τα επίθετα σε -ος, -α, -ο
Αυτά τα ρουχα είναι *ωραία*.
Η Κατερίνα παίζει πιάνο πολύ *ωραία*.
- (β) Τα επίθετα σε -ος, -η, -ο,
Τα βιβλία μας δεν είναι *ακριβά*.
Πλήρωσα το λάθος μου *ακριβά*.
- (γ) Τα επίθετα σε -ος, -ια(-η), -ο
Δυστυχώς τα παιδιά μας δεν είναι πολύ *ευγενικά*.
Στους ξένους μιλάει πάντα *ευγενικά*.
- (δ) Τα επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ
Τα νερά εδώ είναι πολύ *βαθιά*.
Τον αγάπησε *βαθιά*.
- (ε) Τα επίθετα σε -ης, -α, -ικο
Και τα δύο παιδιά μας είναι *πεισματάρικα*.
Τους αντιμετώπισε πολύ *πεισματάρικα*.

B' Τύπος - Επιρρήματα σε -ως

Τα επίθετα σε -ης, -ης, -ες σχηματίζουν επιρρήματα με την κατάληξη -ως στο θέμα του επιθέτου.

Ο αδελφός μου σπουδάζει *διεθνές εμπόριο*.
Αυτή η οργάνωση είναι *διεθνώς γνωστή*.

Ομως, συνήθως λέμε : *Ειλικρινά* δεν καταλαβαίνω τι μου λες.



Επίθετα

βόρειος, -εια, -ειο
νότιος, -ια-, -ιο
ανατολικός, -ή, -ό
δυτικός, -ή, -ό

Επιρρήματα

βόρεια
νότια
ανατολικά
δυτικά

Σχηματισμός επιρρημάτων (συν.)

Παρατηρήσεις

1. Αρκετά επιρρήματα που ανήκουν στην πρώτη ομάδα, σχηματίζουν και τους δύο τύπους.

π.χ.	βέβαιος	→	βέβαια και βεβαίως
	καλός	→	καλά και καλώς
	σπάνιος	→	σπάνια και σπανίως
	οικογενειακός	→	οικογενειακά και οικογενειακώς
	τυχαίος	→	τυχαία και τυχαίως
	σχετικός	→	σχετικά και σχετικώς
	μόνιμος	→	μόνιμα και μονίμως
	σκόπιμος	→	σκόπιμα και σκοπίμως
	έμμεσος	→	έμμεσα και εμμέσως

2. Κάποια επιρρήματα, ενώ ανήκουν στην πρώτη ομάδα, σχηματίζουν μόνο τον δεύτερο τύπο.

π.χ.	κακός	→	κακώς
	ταχυδρομικός	→	ταχυδρομικώς
	αεροπορικός	→	αεροπορικώς
	τηλεφωνικός	→	τηλεφωνικώς
	πιθανός	→	πιθανώς
	προηγούμενος	→	προηγούμενως
	επόμενος	→	επομένως

3. Κάποια επιρρήματα που ανήκουν στην πρώτη ομάδα έχουν και τους δύο τύπους, οι οποίοι όμως έχουν διαφορετική έννοια.

π.χ.	άμεσος	→	άμεσα	:	με άμεσο τρόπο
		→	αμέσως	:	πολύ γρήγορα, χωρίς καμιά αργοπορία

Ο Σεφέρης επηρεάστηκε άμεσα από το έργο του Έλιοτ.
Δεν μπορώ να περιμένω. Το θέλω αμέσως.

απλός	→	απλά	:	με απλό τρόπο
	→	απλώς	:	μόνο

Το σπίτι τους είναι επιπλωμένο απλά αλλά με πολύ γούστο.
Θα ήθελα απλώς να μάθω τι έγινε. Δεν χρειάζομαι λεπτομέρειες.

τέλειος	→	τέλεια	:	με τέλειο τρόπο
	→	τελείως	:	εντελώς

Ό,τι κάνει, το κάνει τέλεια.
Είμαι τελείως απογοητευμένος από τα αποτελέσματα.

ευχαριστος	→	ευχάριστα	:	ωραία, με ευχαρίστηση
	→	ευχαρίστως	:	με προθυμία

Αυτή τη φορά περάσαμε πολύ ευχάριστα στη γιορτή.
Μας έδωσαν ευχαρίστως τις πληροφορίες που τους ζητήσαμε.

Παραθετικά επιρρημάτων

Όπως και στην περίπτωση των επιθέτων, ο συγκριτικός και ο υπερθετικός βαθμός των περισσότερων επιρρημάτων σχηματίζονται με δύο τρόπους: είτε με τη χρήση του **πιο** είτε μονολεκτικά.

Στην πρώτη περίπτωση, απλώς βάζουμε το **πιο** πριν από το επίρρημα (π.χ. Αυτή τη φορά περάσαμε **πιο ωραία** από την προηγούμενη). Στη δεύτερη περίπτωση, το επίρρημα σχηματίζεται από τον μονολεκτικό συγκριτικό τύπο του ουδέτερου του επιθέτου στον πληθυντικό (π.χ. Πρέπει να βλεπόμαστε **συχνότερα**).

Ο υπερθετικός βαθμός σχηματίζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως ο συγκριτικός (π.χ. Αυτή τη φορά περάσαμε **πιο ωραία** απ' όλες τις άλλες).

Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
ακριβά	πιο ακριβά ακριβότερα	πιο ακριβά ακριβότερα
ωραία	πιο ωραία ωραιότερα	πιο ωραία ωραιότερα
βαθιά	πιο βαθιά βαθύτερα	πιο βαθιά βαθύτερα
ακριβώς	πιο ακριβώς ακριβέστερα	πιο ακριβώς ακριβέστερα

Μερικές ανωμαλίες

κοντά	πιο κοντά κοντύτερα	πιο κοντά κοντύτερα
καλά	πιο καλά καλύτερα	πιο καλά καλύτερα
κακώς / άσχημα	πιο άσχημα χειρότερα	πιο άσχημα χειρότερα
λίγο	πιο λίγο λιγότερο	πιο λίγο λιγότερο
γλυκά	πιο γλυκά γλυκύτερα	πιο γλυκά γλυκύτερα
πολύ	πιο πολύ περισσότερο	πιο πολύ περισσότερο
απλά	πιο απλά απλούστερα	πιο απλά απλούστερα
νωρίς	πιο νωρίς νωρίτερα	πιο νωρίς νωρίτερα

Μάθημα 7

4 Κοιτάξτε τα επίθετα στην παρένθεση και βάλτε στα κενά το αντίστοιχο επίρρημα

1. Αυτό το ταξίδι μας κόστισε πολύ _____ . (ακριβός)
2. Με το φάρμακο που μου έδωσαν γιατρεύτηκα _____ . (τέλειος)
3. Την κοίταξε _____ στα μάτια και της έπιασε το χέρι. (γλυκός)
4. Δεν μπορούμε να περιμένουμε άλλο. Πρέπει να επικοινωνήσουμε _____ . (τηλεφωνικός)
5. Αυτό το μοντέλο κυριαρχεί _____ δύο χρόνια τώρα. (διεθνής)
6. Κοιτάξτε αυτή την επιστολή _____ . Βλέπετε τίποτε περίεργο; (προσεκτικός)
7. Μόλις έφτιαξες το κασετόφωνο, δούλεψε _____ . Καλύτερα και από πριν. (τέλειος)
8. Προσπαθήστε να τον βρείτε _____ . Ο αδερφός του είχε ένα ατύχημα. (άμεσος)
9. Πρέπει να πω ότι αντιμετωπίζουν την κατάσταση πολύ _____ . (αισιόδοξος)
10. Δεν ξέρουμε αρκετά ακόμα γι' αυτή την ιστορία. Πρέπει να ψάξουμε πιο _____ . (βαθύς)
11. Ελα _____ . Σε θέλει η διευθύντρια. (γρήγορος)
12. Τον εξυπηρέτησαμε _____ γιατί ήταν πολύ καλος και ευγενικός. (ευχάριστος)
13. Οι φώκιες κινδυνεύουν _____ με εξαφάνιση. (άμεσος)
14. Μιλάει _____ την ώρα του μαθήματος. (διαρκής)
15. Θα σε δω στο γνωστό μέρος στις εννιάμισι _____ . Να είσαι εκεί στην ώρα σου. (ακριβής)

5 Βάλτε στα κενά το αντίστοιχο επίρρημα στον συγκριτικό ή στον υπερθετικό βαθμό. Χρησιμοποιήστε σε όλες τις περιπτώσεις τον μονολεκτικό τύπο

1. Το ταξίδι αυτό μας κόστισε _____ από το προηγούμενο. (πολύς)
2. Την τελευταία φορά περάσανε _____ από όλες τις άλλες. (ωραίος)
3. Η Μαργαρίτα απάντησε στην ερώτηση _____ από τον Ξενοφώντα. (ακριβής)
4. Σήμερα ευτυχώς κουράστηκα _____ από χτες. (λίγος)
5. Μπορείς να το φτιάξεις _____ αν χρησιμοποιήσεις το σχέδιο. (απλος)
6. Ο Γιώργος αντιμετώπισε τον πελάτη _____ από ό,τι περιμέναμε. (έξυπνος)
7. Με το αεροπλάνο το ταξίδι γίνεται _____ . (γρήγορος)
8. Τελικά αυτή η ταβέρνα ήταν _____ από όλες τις άλλες. (κοντός)
9. Νόμιζε ότι με το φάρμακο θα γίνει _____ αλλά έγινε _____ . (καλός)(κακός)
10. Τη δεύτερη φορά τους εξήγησε το θέμα _____ . (σαφής)



Τώρα που θα λείπω

- κ. Κουβέλη** Αυτές τις τρεις μέρες που θα λείπω, σε παρακαλώ να αναλάβεις εσύ μερικές δουλειές.
Στέλα Γιατί εγώ;
- κ. Κουβέλη** Γιατί εσύ είσαι πιο μεγάλη.
Στέλα Τό' χω ξανακούσει αυτό. Όποτε σας συμφέρει είμαι πιο μεγάλη. Όταν δε θέλετε να κάνω κάτι, είμαι μικρή ακόμα.
- κ. Κουβέλη** Έλα, τώρα. Το ξέρεις ότι δεν είναι έτσι ακριβώς.
Στέλα Εντάξει, εντάξει. Τι θες από μένα;
- κ. Κουβέλη** Πρώτα απ' όλα να προσέχεις τον Χρήστο. Ξέρεις, είναι λίγο άτακτος ο αδελφος σου.
Στέλα Άτακτος; Αυτός είναι τρελός, καλέ μαμά.
- κ. Κουβέλη** Πρόσεχε τον ιδιαίτερα όταν γυρίζει από το σχολείο. Ετοίμαζέ του και κάτι να φάει, όποτε μπορείς. Όταν δεν μπορείς, αγόραζε κάτι έτοιμο. Εντάξει;
Στέλα Μάλιστα. Άλλο;
- κ. Κουβέλη** Να τακτοποιείτε τα δωμάτιά σας και να πλένετε τα πιάτα.
Στέλα Δηλαδή να τακτοποιώ τα δωμάτια και να πλένω τα πιάτα. Μην περιμένεις καμιά βοήθεια από αυτόν τον άχρηστο.
- κ. Κουβέλη** Έλα, τώρα. Είναι μικρός ακόμα. Αν τον πάρεις με το καλό, δεν είναι κακος ο καημένος.
Στέλα Ναι, ο καημένος.
- κ. Κουβέλη** Ε... κλείδωνε την πόρτα του σπιτιού κάθε φορά που βγαίνεις και... α, ναι.
Στέλα Πότιζε τα λουλούδια του πίσω μπαλκονιού κάθε μέρα γιατί τα χτυπάει πολύ ο ήλιος το απόγευμα. Κανονικά, θα είμαι πίσω την Κυριακή το βράδυ. Πάντως, αν χρειαστεί ν' αργήσω μια ή δύο μέρες, θα σε ειδοποιήσω. Έτσι, γλυκιά μου;
- κ. Κουβέλη** Άκουσε, μαμά. Αν δεν έρθεις την Κυριακή, θα μαζέψω τα πράγματά μου και θα φύγω.
Στέλα Δεν τον αντέχω τον μικρό, σου λέω.
- κ. Κουβέλη** Έλα, τώρα, βρε Στέλα. Είσαι ολόκληρη κοπέλα πια. Λίγη υπομονή και όλα γίνονται.

- Στέλα** Τρώγε.
Χρήστος Δε μ' αρέσουν οι πατάτες όπως τις έφτιαξες.
Στέλα Μια χαρά είναι οι πατάτες. Τι έχουνε;
Χρήστος Δεν ξέρω. Απλώς δεν τρώγονται.
Στέλα Μη μου σπας τα νεύρα. Έτσι; Και να πιεις όλο σου το γάλα.
Χρήστος Πολύ μαμά δε μας το παίζεις;
Στέλα Ναι, ναι. Και δε μου λες, κύριε... πού είναι η κολόνια που αγόρασα προχτές;
Χρήστος Και γιατί ρωτάς εμένα; Δεν την είδα.
Στέλα Μίλα, ηλίθιε, γιατί θα φας ξύλο. Μόνο εσύ πειράζεις τα πράγματά μου. Πού την έχεις;
Χρήστος Πολλή φαντασία έχεις, κοπέλα μου. Ψάξε στο δωμάτιό σου.
Στέλα Στο δικό σου θα ψάξω. Άντε, τελειώνει το φαγητό σου. Και... τα πιάτα θα τα πλύνεις εσύ σήμερα.
Χρήστος Είμαι κουρασμένος. Αύριο. Άλλωστε αυτές είναι γυναικείες δουλειές.
Στέλα Δε φταις εσύ, βλάκα. Φταίει ο πατέρας σου με τις ιδέες που έχει.

Μάθημα 7

6 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων και εκφράσεων

- | | |
|---------------|--------------------------|
| 1. αναλαμβάνω | 10. ποτίζω |
| 2. συμφέρει | 11. ειδοποιώ |
| 3. θες | 12. ολόκληρος |
| 4. άτακτος | 13. μη μου σπας τα νεύρα |
| 5. τρελός | 14. ηλίθιος |
| 6. ιδιαίτερα | 15. πειράζω |
| 7. τακτοποιώ | 16. η φαντασία |
| 8. άχρηστος | 17. βλάκας |
| 9. κλειδώνω | |

7 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πόσες μέρες θα λείπει η κ. Κουβέλη;
2. Η Στέλα είναι πιο μεγάλη από τον αδερφό της;
3. Τι παράπονο έχει η Στέλα από τους γονείς της σχετικά;
4. Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που η κ. Κουβέλη της ζητάει να κάνει;
5. Πώς της το λέει ακριβώς;
6. Τι της λέει να κάνει σχετικά με το φαγητό;
7. Τι της λέει ακριβώς;
8. Τι της λέει για τα λουλούδια του πίσω μπαλκονιού;
9. Γενικά η Στέλα είναι ευχαριστημένη που θα φύγει η μαμά της;
10. Πώς χαρακτηρίζετε τη σχέση της Στέλας με τον αδερφό της;
11. Γιατί δεν θέλει να φάει ο Χρήστος τις πατάτες που του έφτιαξε η αδελφή του;
12. Η Στέλα θέλει ο αδελφός της να της πει πού είναι η κολόνια. Πώς του ζητάει ακριβώς να μιλήσει;
13. Πιστεύετε ότι ο μικρός έχει πάρει την κολόνια της αδελφής του; Γιατί;
14. Του λέει να τελειώσει το φαγητό του. Πώς του το λέει ακριβώς;
15. Γιατί ο Χρήστος λέει ότι είναι γυναικεία δουλειά να πλένεις τα πιάτα;

Συνεχής Προστακτική Ρήματα α' και β' Συζυγίας (Τύποι Α, Β1 και Β2)

Όταν δίνουμε μια εντολή για κάτι που θέλουμε να γίνεται συνέχεια ή με επαναληψη, τότε χρησιμοποιούμε συνεχή προστακτική. Έτσι, λέμε:

Κλείδωνε την πόρτα κάθε βραδυ πριν κοιμηθείς. / Προσέχετε όταν περνάτε τον δρόμο.

Πέρνα από το σπίτι μου, όποτε θέλεις. / Μιλάτε ελληνικά, όσο πιο συχνά μπορείτε.

Η συνεχής προστακτική σχηματίζεται όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Ενεστώτας	Θέμα Ενεστώτα	Συν. Προστακτική
γράφω	γράφ-	γράφ + ε γράφ + ετε
κλειδώνω	κλειδών-	κλειδών + ε κλειδών + ετε
μιλάω	μιλ-	μίλ + α μιλ + άτε
οδηγώ	οδηγ-	- οδηγ + είτε
τρώω	τρώ(γ)-	τρώγ + ε τρώ + τε
λέω	λε(γ)-	λέγ + ε λέγ + ετε (λέτε)
ακούω	ακού(γ)-	άκουγ + ε (άκου) ακού + τε
φεύγω	φεύγ-	φεύγ + α (φευγ + άτε)
τρέχω	τρέχ-	τρεχ + α τρεχ + άτε

Παρατηρήσεις

1. Και στις δύο συζυγίες, ο πληθυντικός της συνεχούς προστακτικής είναι ίδιος με το β! πρόσωπο πληθυντικού του ενεστώτα.
2. Τα ρήματα της Β! τάξης της β! συζυγίας (Τύπος Β2) δεν σχηματίζουν συνεχή προστακτική στον ενικό. Έτσι, χρησιμοποιούμε το β! πρόσωπο ενικού της συνεχούς υποτακτικής (π.χ. να οδηγείς).
3. Τα ρήματα στην παθητική φωνή δεν σχηματίζουν συνεχή προστακτική. Έτσι, χρησιμοποιούμε συνεχή υποτακτική (π.χ. να σκέφτεσαι, να πληρώνεστε).
3. Γενικά, αντί για απλή ή συνεχή προστακτική, μπορούμε πάντα να χρησιμοποιούμε αντίστοιχα απλή ή συνεχή υποτακτική.
π.χ. *Γράφε πιο συχνά στη μητέρα σου. / Να γράφεις πιο συχνά στη μητέρα σου.*
4. Όπως και στην περίπτωση της απλής προστακτικής, όταν έχουμε συνεχή προστακτική με προσωπική αντωνυμία, η αντωνυμία ακολουθεί το ρήμα. Έτσι, λέμε:
π.χ. *Άκουγέ τον με προσοχή όταν σου μιλάει. / Γράφετέ της πιο συχνά.*

Συνεχής Προστακτική - Αρνητικός Τύπος Ρήματα α' και β' Συζυγίας (Τύποι Α, Β1 και Β2)

Στη συνεχή προστακτική αρνητικού τύπου, χρησιμοποιούμε το **μη(ν)** με το β! πρόσωπο (ενικού ή πληθυντικού) του ενεστώτα. Έτσι, λέμε:

*Μη σκουπίζεις τα πόδια σου στο χαλί του σαλονιού. Άκουσες;
Μη γράφετε πάνω στους τοίχους του σχολείου. Δεν είναι σωστό.
Μη μιλάτε δυνατά. Δεν είναι ευγενικό.
Μην οδηγείς γρήγορα. Είναι επικίνδυνο.*

Κι εδώ μπορούμε, αντί για προστακτική, να χρησιμοποιήσουμε συνεχή υποτακτική. Με άλλα λόγια μπορούμε να βάλουμε το "να" πριν από τον αρνητικό τύπο της συνεχούς προστακτικής. Έτσι, λέμε επίσης:

*Να μη σκουπίζεις τα πόδια σου στο χαλί, όταν μπαίνεις στο σπίτι.
Να μη γράφετε πάνω στους τοίχους του σχολείου. Δεν είναι σωστό.
Να μη μιλάτε δυνατά. Δεν είναι ευγενικό.
Να μην οδηγείς γρήγορα. Είναι επικίνδυνο.*

Παρατηρήσεις

1. Όταν χρησιμοποιούμε τον αρνητικό τύπο της συνεχούς υποτακτικής με προσωπική αντωνυμία, τότε η αντωνυμία μπαίνει ανάμεσα στο "μη(ν)" και το ρήμα. Έτσι, λέμε:

*Μην την παρακαλεις. Δεν αξίζει τον κόπο.
Μην του δανείζεις λεφτά ποτέ.*

Την ίδια σειρά ακολουθούμε, όταν χρησιμοποιούμε συνεχή υποτακτική αντί για συνεχή προστακτική.

2. Ορισμένες φορές και συνήθως στον ενικό, χρησιμοποιούμε τη συνεχή προστακτική με σημασία απλής. Έτσι, λέμε:

*Τελείωνε το φαγητό σου γιατί πρέπει να φύγουμε.
Έλα, λέγε. Πώς τα πήγες στις εξετάσεις;
Πέρνα από το σπίτι μου κατά τις εφτά.
Αν αγαπάς τη ζωή σου, μίλα.*

8 Συμπληρώστε τα κενά με τη συνεχή προστακτική των ρημάτων που είναι στην παρένθεση

1. Παιδιά, _____ το γάλα σας κάθε πρωί.
(πίνω)
2. Κώστα, _____ πιο σιγά, σε παρακαλώ. Φοβάμαι.
(οδηγώ)
3. _____ τώρα, Ελένη, για να προλάβεις την παράσταση.
(φεύγω)
4. Μαίρη και Άρη, _____ με όταν σας μιλάω.
(ακούω)
5. Κύριε Βεργή, _____ τα συρτάρια σας όταν φεύγετε από το γραφείο.
(κλειδώνω)
6. Αλεξάνδρα, μην τον _____ τηλεφωνο απο εδώ, σε παρακαλώ.
(παίρνω)
7. _____ πιο αργά, σε παρακαλώ. Δε σε καταλαβαίνω, όταν μιλάς γρήγορα.
(μιλάω)
8. _____ την ορθογραφία σας όταν γράφετε.
(προσέχω)
9. Σας παρακαλώ, _____ κάθε μέρα τα μαθήματά σας.
(διαβάζω)
10. _____ πάντα τις ζώνες σας, όταν οδηγείτε.
(δένω)
11. Μπαμπά, _____ μου το χαρτζιλίκι μου στην αρχή της εβδομάδας, σε παρακαλώ.
(δίνω)
12. Γιαννάκη, μη _____ τα πόδια σου στο μεγάλο χαλί.
(σκουπίζω)

9 Ξαναγράψτε τις παραπάνω προτάσεις χρησιμοποιώντας απλή υποτακτική, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές, όπου χρειάζεται

Μάθημα 7

10

Παίξτε ένα ρόλο!

Εσείς και ο διπλανός σας είστε αδέρφια και μένετε μαζί στο ίδιο σπίτι. Εσείς πρόκειται να λείψετε λίγες μέρες. Επειδή ο αδερφός σας είναι συνήθως αφηρημένος, του λέτε τι πρέπει να κάνει και τι να μην κάνει όσο καιρό θα λείψετε. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα παρακάτω:

πλένω - ποτίζω - σκουπίζω - καθαρίζω - ψωνίζω - σβήνω - κλειδώνω - αφήνω - βγάζω

κάθε πρωί - κάθε βράδυ - συχνά - ποτέ - κάθε φορά που

11

Από τα ουσιαστικά που σας δίνονται, φτιάξτε επίθετα σε -ικός/-ική/-ικό, -ινος/-ινη/-ινο και -ος/-η/-ο. Αν έχετε δυσκολία, ρωτήστε τον καθηγητή σας / την καθηγήτριά σας

1. κέντρο
2. δημοκρατία
3. μάρμαρο
4. Ελλάδα
5. αρχιτέκτονας
6. ελευθερία

7. ορθοδοξία
8. δύση
9. σοφία
10. τέλος
11. προσοχή
12. υπομονή

12

Από τα ρήματα που σας δίνονται, φτιάξτε ουσιαστικά

1. επηρεάζω
2. σημαίνω
3. προστατεύω
4. κατοικώ
5. τελειώνω
6. κυβερνώ
7. μεταφέρω
8. αρχίζω

9. καταστρέφω
10. συνεχίζω
11. λατρεύω
12. πολιορκώ
13. βομβαρδίζω
14. κατασκευάζω
15. αμφιβάλλω
16. θεωρώ

13 Χωριστείτε σε ζευγάρια ή σε ομάδες των τριών.
Βρείτε τι ξέρετε για την αρχαία Ελλάδα και τους αρχαίους Έλληνες και κρατήστε σημειώσεις. Μετά αναφέρετε στην τάξη αυτά που σημειώσατε.
Να μερικά πράγματα που μπορείτε να έχετε στο μυαλό σας

- Ξέρετε κάτι από τη μυθολογία των αρχαίων Ελλήνων;
- Ξέρετε κάτι για τον Όμηρο; Τα έργα του;
- Ξέρετε κάτι για τους θεούς στους οποίους πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες;
- Ξέρετε κάποιους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους; Κάποιους τραγωδούς ή κωμωδιογράφους;
- Ξέρετε και κάποια από τα έργα τους ή κάποιες από τις ιδέες τους;
- Ξέρετε κάτι για τη γλώσσα που μιλούσαν τότε; Υπήρχαν διαφορές;
- Ξέρετε κάτι για την τέχνη στην αρχαία Ελλάδα;
- Ξέρετε κάτι για το πολιτικό σύστημα στην Αθήνα και τη Σπάρτη;
- Ξέρετε κάτι για τον Μέγα Αλέξανδρο;

14 Κοιτάξτε τις ερωτήσεις και μιλήστε μεταξύ σας

1. Τι είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες;
2. Γιατί ονομάζονται έτσι;
3. Πού γίνονταν;
4. Τι γινόταν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαία Ελλάδα;
5. Πότε ξανάρχισαν να γίνονται και πού;
6. Κάθε πότε γίνονται;
7. Σε ποια χώρα θα γίνουν οι επόμενοι Ολυμπιακοί Αγώνες;

Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

- | | |
|--------------------|-----------------|
| 1. ο τηλεθεατής | 10. περιγράφω |
| 2. η επιτροπή | 11. τιμώ |
| 3. ο πρωταθλητής | 12. η διάρκεια |
| 4. η συλλογή | 13. θαυμάζω |
| 5. κερδίζω | 14. ο δούλος |
| 6. αργυρός, -ή, -ό | 15. το αγώνισμα |
| 7. χάλκινος | 16. η πάλη |
| 8. όρθιος, -α, -ο | 17. η πυγμαχία |
| 9. η ικανοποίηση | |

Μάθημα 7

15



Ακούστε τη συνέντευξη που έδωσε ένα μέλος της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων για το πρόγραμμα "Αθλητικά Θέματα" της τηλεόρασης και αποφασίστε ποια από τα παρακάτω είναι σωστά και ποια λάθος

1. Η κ. Μαραγκάκη είναι μέλος της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων.
2. Η καλεσμένη ήταν πρωταθλήτρια στα διακόσια και στα τετρακόσια μέτρα.
3. Η βασική δουλειά της κυρίας Μαραγκάκη είναι να μαζεύει μετάλλια.
4. Από αυτά που λέει ο δημοσιογράφος, καταλαβαίνουμε ότι η Ασπασία Μαραγκάκη κέρδισε τη Γερμανίδα στη φοβερή κούρσα των διακοσίων μέτρων.
5. Τα αρχαία χρόνια, οι Ολυμπιακοί αγώνες γίνονταν στην Ολυμπία.
6. Για πρώτη φορά αναφέρονται στην ιστορία το 576 π.Χ.
7. Οι πόλεμοι σταματούσαν ένα μήνα μετά τους αγώνες.
8. Οι αθλητές που έπαιρναν μέρος ήταν όλοι από την Ολυμπία.
9. Η γιορτή διαρκούσε πέντε μέρες και οι αγώνες τρεις.
10. Στους αγώνες απαγορευόταν να πάρουν μέρος παιδιά.
11. Τα αγωνίσματα τότε ήταν λιγότερα από σήμερα.
12. Οι νικητές έπαιρναν ένα στεφάνι από κλαδί ελιάς.
13. Οι Ολυμπιακοί αγώνες συνεχίστηκαν και τα βυζαντινά χρόνια.
14. Οι Ολυμπιακοί αγώνες ξανάρχισαν λίγο πριν από τις αρχές του 20ού αιώνα.
15. Και τώρα, όπως παλιά, γίνονται κάθε οχτώ χρόνια.

16

Τώρα ξέρετε αρκετά για να γράψετε μια μικρή έκθεση με θέμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην αρχαία Ελλάδα και σήμερα

17 Βάλτε στα κενά τις σωστές λέξεις

μάρμαρο - επιρροή - μεγαλοπρεπής - μπαρούτι - θεωρείται - λατρεύει - προστατεύουν - περιγράφεται - πέτρες - συμφέρει - κλειδώσω - ειδοποιήσετε - βλάκας - ολόκληρη - τηλεθεατές - διάρκεια - θαύμαζα - ικανοποίηση

1. Συνάντησα ξανά τον αδερφό μου μετά από δώδεκα χρόνια! Η χαρά μου δεν _____ .
2. Πρέπει να γυρίσω. Ξέχασα να _____ το αυτοκίνητο.
3. Ο Μάρκο Πόλο έφερε το _____ στην Ευρώπη από την Κίνα.
4. Μιλήσαμε για αρκετά θέματα κατά τη _____ της συνάντησης.
5. _____ η εταιρεία τον φοβάται. Είναι απίστευτο.
6. Ο ναός του Αγίου Παύλου στο Λονδίνο είναι ίσως ο πιο _____ ναός σε όλη τη Βρετανία.
7. Η _____ της Αμερικής σε πολλές χώρες είναι σημαντική.
8. Αισθάνθηκα μεγάλη _____ όταν έμαθα ότι παντρεύτηκε τον Περικλή.
9. Δεν την αγαπάει απλώς. Την _____ .
10. Νομίζω ότι δεν σε _____ να πουλήσεις το σπίτι τώρα. Καλύτερα να περιμένεις λίγο.
11. Πολλοί _____ παρακολουθούν αυτό το πρόγραμμα.
12. Μην είσαι _____ ! Πάρε τα λεφτά γρήγορα και φύγε.
13. Τον μαλώσανε γιατί πετούσε _____ στα σκυλιά της γειτονιάς.
14. Η βίλα τους είναι ολη από _____ .
15. Όταν ήμουνα μικρός, τον _____ πολύ. Τώρα...
16. Ο καθηγητής μας _____ ένας από τους καλύτερους ορθοπεδικούς στην Ελλάδα.
17. Παρακαλώ να τον _____ αμέσως. Τον περιμένουν δύο αστυνομικοί.
18. Υπάρχουν πολλά λάδια που μας _____ από τον ήλιο το καλοκαίρι.

Παροιμίες

Πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος.

Μ' ένα σμπάρο, δυο τρυγόνια.

Το ένα χέρι πλένει τ' άλλο και τα δυο το πρόσωπο.



Αν είχα βάλει πέρσι τα λεφτά στον λογαριασμό...

- κ. Παππας** Καλημέρα σας.
Διευθυντής Καλημέρα σας. Ορίστε.
κ. Παππας Θα ήθελα ένα δάνειο για την επισκευή του πατρικού μου σπιτιού.
Διευθυντής Καθίστε, παρακαλώ.
κ. Παππας Ευχαριστώ.
Διευθυντής Έχετε κάποιο λογαριασμό στην τράπεζά μας;
κ. Παππας Ναι, έναν λογαριασμό ταμειευτηρίου. Έχω μαζί μου το βιβλιάριο.
Διευθυντής Μπορώ να το δω;
κ. Παππας Βεβαίως. Ορίστε.
Διευθυντής Ε... για τι ποσό σκέφτεστε;
κ. Παππας Χρειάζομαι περίπου εξήντα χιλιάδες ευρώ.
Διευθυντής Δυστυχώς το υπόλοιπο του λογαριασμού σας δεν είναι αρκετά υψηλό για να πάρετε τόσα χρήματα. Θα μπορούσαμε να σας δώσουμε μέχρι τριάντα πέντε χιλιάδες.
κ. Παππας Τώρα βλέπω ότι έκανα βλακεία πέρσι. Έπρεπε να είχα βάλει σ' αυτόν τον λογαριασμό τα τριάντα χιλιάδες ευρώ που κέρδισα στο ΛΟΤΤΟ. Θα μπορούσα να πάρω σήμερα τα λεφτά που θέλω.
Διευθυντής Κάπως έτσι. Αν είχατε βάλει το ποσό που μου λέτε στον λογαριασμό σας, σήμερα θα μπορούσατε να πάρετε το δάνειο που ζητάτε. Σκεφτείτε το, πάντως. Μπορείτε ίσως να βάλετε μπρος τις επισκευές με το ποσό που σας λέω και μετά βλέπετε πάλι. Πρέπει να σας πω, πάντως, ότι σας συμφέρει να πάρετε δάνειο τώρα. Βλέπετε, μειώθηκε ο πληθωρισμός κι έτσι μειώθηκαν και τα επιτόκια.
κ. Παππας Κατάλαβα. Ε... θα συνεννοηθώ με τον μηχανικό και θα σας ξαναενοχλήσω.
Διευθυντής Όποτε θέλετε.
κ. Παππας Κάτι άλλο τώρα. Θέλω ν' ανοίξω έναν κοινό λογαριασμό με τη γυναίκα μου.
Διευθυντής Βεβαίως. Γράψτε σ' αυτή την καρτέλα τα στοιχεία σας και τα στοιχεία της γυναίκας σας. Εδώ θα υπογράψετε εσείς και εδώ η γυναίκα σας. Μετά θα πάτε σ' ένα ταμείο και ο ταμίας θα σας ετοιμάσει το βιβλιάριό σας στον κομπιούτερ.
κ. Παππας Θα πρέπει να υπογράψει η ίδια;
Διευθυντής Ναι, οπωσδήποτε.
κ. Παππας Δυστυχώς δεν μπορούσε να έρθει μαζί μου σήμερα. Θα πρέπει να ξαναπεράσουμε μαζί.
Διευθυντής Ακούστε. Για να μην ταλαιπωρείστε δυο φορές, ανοίξτε εσείς τον λογαριασμό σήμερα και ας έρθει εκείνη να υπογράψει αύριο ή μεθαύριο.
κ. Παππας Α... σας ευχαριστώ. Πολύ με εξυπηρετείτε έτσι.
Διευθυντής Σας παρακαλώ. Πάντα στη διάθεσή σας.



1 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων ή φράσεων

1. το δάνειο
2. η επισκευή
3. το ταμειευτήριο
4. το βιβλιάριο λογαριασμού
5. το υπόλοιπο του λογαριασμού
6. έκανα βλακεία
7. ο πληθωρισμός
8. το επιτόκιο
9. βάζω μπρος
10. συνεννοούμαι
11. ταλαιπωρούμαι
12. στη διάθεσή σας

Τώρα γράψτε τους δικούς σας ορισμούς ή συνώνυμα για τα παραπάνω

π.χ. δάνειο : χρήματα που παίρνει κανείς από κάποιον για να τα επιστρέψει αργότερα

2 Σωστό ή λάθος;

1. Ο κ. Παππάς είναι πελάτης της τράπεζας.
2. Ο κ. Π. χρειάζεται λεφτά για να αγοράσει ένα διαμέρισμα.
3. Ο κ. Π. έχει δύο λογαριασμούς στην τράπεζα αυτή τη στιγμή.
4. Στο γραφείο του διευθυντή δεν υπάρχουν καρέκλες.
5. Το ποσό που θέλει να δανειστεί ο κ. Π. είναι 60.000 περίπου.
6. Σύμφωνα με αυτά που λέει ο διευθυντής, το δάνειο που μπορεί να πάρει ο κ. Π. πρέπει να είναι ανάλογο με το υπόλοιπο του λογαριασμού του.
7. Ο κ. Π. κέρδισε πέρσι κάποια λεφτά στο ΛΟΤΤΟ.
8. Αν ο κ. Π. είχε βάλει τα λεφτά του ΛΟΤΤΟ στον λογαριασμό του, πάλι δεν θα μπορούσε να πάρει περισσότερα από 60.000.
9. Ο διευθυντής του λέει να πάρει ένα δάνειο τριάντα πέντε χιλιάδων τώρα που το επιτόκιο είναι χαμηλό.
10. Ο κ. Π. συμφωνεί να πάρει το δάνειο αμέσως.
11. Ο κ. Π. λέει "θα σας ξαναενοχλήσω" γιατί φαίνεται πως του αρέσει να ενοχλεί τον κόσμο.
12. Ο κ. Π. θέλει να ανοίξει και έναν δεύτερο λογαριασμό ταμειευτηρίου στην ίδια τράπεζα.
13. Δεν χρειάζεται να υπογράψει και η γυναίκα του στην καρτέλα. Η δική του υπογραφή είναι αρκετή.
14. Δυστυχώς ο διευθυντής δεν είναι καθόλου εξυπηρετικός με τους πελάτες.

Μάθημα 8

Κοιτάξτε! ☹ ☹

Οι δύο πιο σημαντικές εργασίες που κάνει μια τράπεζα είναι (α) να δέχεται καταθέσεις έναντι κάποιου τόκου και (β) να δίνει δάνεια (βιομηχανικά, εμπορικά, στεγαστικά και προσωπικά) πάλι έναντι κάποιου τόκου.

Τα συνηθέστερα είδη λογαριασμών καταθέσεων είναι:

1. ο λογαριασμός **ταμιευτηρίου**
2. ο **τρεχούμενος** λογαριασμός
3. ο **προθεσμιακός** λογαριασμός

Στον λογαριασμό μας **καταθέτουμε** (βάζουμε) λεφτά, δηλαδή κάνουμε **κατάθεση**, ή **αποσύρουμε** (παίρνουμε / τραβάμε) λεφτά, δηλαδή κάνουμε **ανάληψη**. Στον λογαριασμό μας μπορούμε να καταθέσουμε **μετρητά** ή **επιταγές**. Για να μην έχουν μετρητά επάνω τους, πολλοί προτιμούν να πληρώνουν με **πιστωτική κάρτα**. Ο ταμίας ενημερώνει την κίνηση του λογαριασμού μας στο **βιβλιάριο** μας. Όταν έχουμε τρεχούμενο λογαριασμό, συνήθως έχουμε και **μπλοκ επιταγών** για τις συναλλαγές μας. Για να **εξαργυρώσουμε** ή να **μεταβιβάσουμε** μια επιταγή σε κάποιον άλλο, την **οπισθογραφούμε**, δηλαδή υπογράφουμε στην πίσω πλευρά.

Στην τράπεζα μπορούμε, μεταξύ άλλων:

1. να εξαργυρώσουμε (να χαλάσουμε) μια επιταγή
2. να αλλάξουμε συνάλλαγμα
3. να κάνουμε κάποιο έμβασμα
4. να κάνουμε μια εισαγωγή ή μια εξαγωγή

3 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Έχετε λογαριασμό σε κάποια τράπεζα;
2. Πόσους και τι είδους λογαριασμούς έχετε;
3. Η τράπεζά σας έχει υποκαταστήματα στο εξωτερικό;
4. Έχετε λογαριασμό σε συνάλλαγμα;
5. Έχετε πάρει ποτέ δάνειο από μια τράπεζα;
6. Αν ναι, για ποιο λόγο το πήρατε; Τι ποσό δανειστήκατε; Χρωστάτε ακόμα κάποια λεφτά;
7. Αν όχι, γιατί δεν έχετε πάρει; Δεν χρειάστηκε, δεν μπορούσατε ή μήπως είναι θέμα αρχής;
8. Έχετε πιστωτική κάρτα; Αν ναι, πότε την χρησιμοποιείτε;
9. Έχετε μπλοκ επιταγών; Αν ναι, πότε το χρησιμοποιείτε;
10. Τι πρέπει να κάνει κανείς, αν χάσει την πιστωτική του κάρτα ή το μπλοκ επιταγών του;
11. Έχετε κάνει κάποιο έμβασμα; Τι χρειάστηκε να κάνετε;
12. Έχετε πάρει κάποιο έμβασμα; Τι χρειάστηκε να κάνετε;

Κοιτάξτε! ☹ ☹

Τα επιρρήματα **πάλι** και **ξανά** έχουν σχεδόν την ίδια έννοια. Το επίρρημα **ξανά** πολλές φορές ενσωματώνεται στο ρήμα. Έτσι, λέμε:

Θα του μιλήσω **πάλι**. / Θα του μιλήσω **ξανά**. / Θα του ξαναμιλήσω.

Πήγα **πάλι** στο γραφείο. / Πήγα **ξανά** στο γραφείο. / Ξαναπήγα στο γραφείο.

Κοίταξέ το **πάλι**. / Κοίταξέ το **ξανά**. / Ξανακοίταξέ το.

Σημείωση Όταν στην πρόταση υπάρχει ή εννοείται το **ποτέ**, τότε χρησιμοποιούμε μόνο το **ξανά**.
Έτσι, λέμε:

Από τότε, δεν έχω ξαναφάει **ποτέ** αστακό.

Έχεις ξανακάνει κάτι τέτοιο;

4 Πείτε **πάλι** τις προτάσεις χρησιμοποιώντας το "ξανά" σε μία λέξη με το ρήμα

1. Του έβαλα **πάλι** να φάει γιατί πεινούσε πολύ.
Του ξαναέβαλα να φάει γιατί πεινούσε πολύ.
2. Θα τηλεφωνήσεις **πάλι** στην αστυνομία;
3. Το παιχνίδι παίχτηκε **πάλι**.
4. Χτίσαμε τον δεύτερο όροφο **πάλι** από την αρχή γιατί είχε καταστραφεί από τη φωτιά.
5. Θα πάω με το αεροπλάνο αυτή τη φορά. Δε θέλω να ταλαιπωρηθώ **πάλι**.
6. Οι υποψήφιοι χρειάστηκε να κάνουν **πάλι** το τεστ.
7. Νομίζω ότι πρέπει να διαβάσουμε **πάλι** το άρθρο για να το καταλάβουμε.
8. Τον χώρισε και τον παντρεύτηκε **πάλι** μέσα σε δυο χρόνια!
9. Φά' το όλο γιατί δεν θα βρείς **πάλι** το ίδιο.

ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο

Επίθετο	Ο αναπτήρας σου είναι ίδιος με τον αναπτήρα της γυναίκας μου. Έχεις την ίδια τσάντα μ' εμένα. Φοράει πάντα τα ίδια ρούχα στο γραφείο.
Αντωνυμία	Μας μίλησε ο ίδιος ο διευθυντής. Ρωτήσαμε την ίδια τη γυναίκα σας αλλά και αυτή δεν ήξερε. Τον μουςακά τον μαγείρεψαν τα ίδια τα παιδιά. Την κυρία Παπάζογλου, παρακαλώ. Η ίδια .

Υποθετικός Λόγος

Έχουμε ήδη συναντήσει δύο τύπους υποθετικού λόγου. Με τον πρώτο εκφράζουμε τωρινές ή μελλοντικές καταστάσεις που είναι πραγματοποιήσιμες. Έτσι, λέμε:

Αν πάρεις τώρα τηλέφωνο, θα τον βρεις.

Αν φύγουμε αύριο το πρωί, θα φτάσουμε εκεί το μεσημέρι.

Με τον δεύτερο τύπο συνήθως εκφράζουμε σκέψεις για τωρινές ή μελλοντικές καταστάσεις που δεν είναι πραγματοποιήσιμες ή που είναι μάλλον απίθανες. Έτσι, λέμε:

Αν ήμουνα τώρα στο Κάιρο, θα έβλεπα τις Πυραμίδες από το παράθυρο του ξενοδοχείου μου.

Αν είχες δέκα εκατομμύρια, πώς θα τα ξόδευες;

Τον δεύτερο τύπο μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αντί για τον πρώτο, εφόσον θελούμε να δείξουμε αμφιβολία, δισταγμό ή ευγένεια. Έτσι, μπορούμε να πούμε:

Αν έπαιρνες τηλέφωνο τώρα, θα τον έβρισκες.

Αν φεύγαμε αύριο το πρωί, θα φτάναμε εκεί το μεσημέρι.

Ο τρίτος τύπος αφορά υποθετικές σκέψεις για παρελθοντικές καταστάσεις που δεν μπορούν, βεβαίως, να αλλάξουν. Έτσι, λέμε:

Αν είχες διαβάσει πιο συστηματικά, θα περνούσες τις εξετάσεις.

Αν είχα ξυπνήσει πιο νωρίς, δεν θα έχανα το λεωφορείο.

Στον τρίτο τύπο, το ρήμα της υποθετικής πρότασης είναι συνήθως στον υπερσυντέλικο ενώ το ρήμα της άλλης πρότασης είναι στον παρατατικό. Μπορεί όμως και οι δύο προτάσεις να είναι στον υπερσυντέλικο ή και οι δύο στον παρατατικό. Έτσι, για τις παραπάνω περιπτώσεις μπορούμε επίσης να πούμε:

(α) *Αν είχες διαβάσει πιο συστηματικά, θα είχες περάσει τις εξετάσεις.*

(β) *Αν διάβαζες πιο συστηματικά, θα περνούσες τις εξετάσεις.*

(α) *Αν είχα ξυπνήσει πιο νωρίς, δεν θα είχα χάσει το λεωφορείο.*

(β) *Αν ξυπνούσα πιο νωρίς, δεν θα έχανα το λεωφορείο.*

Α' Τύπος :	Αν + υποτακτική ,	απλός μελλοντας
Β' Τύπος :	Αν + παρατατικός ,	θα + παρατατικός
Γ' Τύπος :	Αν + υπερσυντέλικος ,	θα + παρατατικός
	Αν + παρατατικός ,	θα + παρατατικός
	Αν + υπερσυντέλικος ,	θα + υπερσυντέλικος

Βέβαια, είναι δυνατό να έχουμε και άλλους συνδυασμούς εκτός από τους παραπάνω τύπους

π.χ. *Αν δεις τον Κώστα, πες του ότι θέλω να του μιλήσω.*

Αν μου το είχε δώσει εχτές, θα μπορούσα να το έχω έτοιμο ως αύριο.

Αν είχα βάλει πέρσι τα λεφτά στον λογαριασμό μου, σήμερα δεν θα είχα πρόβλημα.

Δυνητική

Το "θα" με τον παρατατικό του ρήματος που συναντάμε στον υποθετικό λόγο δεύτερου και τρίτου τύπου, λέγεται δυνητική. Τη δυνητική χρησιμοποιούμε και ανεξάρτητα από υποθετικές προτάσεις.

Έτσι, λέμε:

Με συγχωρείς, εσύ θα του έδινες λεφτά;

Ποιος άλλος θα μιλούσε τόσο άσχημα στη διευθύντρια;

Εγώ δεν θα μπορούσα να κάνω κάτι τέτοιο.

5 Φτιάξτε προτάσεις όπως το παράδειγμα

Μέθυσε. Γι' αυτό τον έδειρε.

Αν δεν είχε μεθύσει, δεν θα τον έδερνε.

1. Δεν πήρα μαζί μου το μπλοκ των επιταγών. Γι' αυτό του έδωσα μετρητά.
2. Πληροφορήθηκα τα νέα από τη φίλη μου. Γι' αυτό σε πήρα τηλέφωνο.
3. Είδε τον άντρα της με μια άλλη. Γι' αυτό έφυγε από το σπίτι.
4. Δεν πρόλαβα να διορθώσω τα λάθη μου. Γι' αυτό δεν πέρασα το τεστ.
5. Τα σεντόνια δεν αλλάχτηκαν. Γι' αυτό παραπονέθηκε η πελάτισσα.
6. Κατάλαβα ότι είχε σοβαρό πρόβλημα. Γι' αυτό τον συγχώρεσα.
7. Έγραψε πολλά βιβλία. Γι' αυτό έγινε γνωστός.

6 Αλλάξτε και αυτές τις προτάσεις όπως κάνατε πιο πάνω. Χρησιμοποιήστε μόνο παρατατικό

1. Σηκώθηκα αργά. Έτσι έχασα το λεωφορείο.
2. Έχασα το λεωφορείο. Έτσι άργησα να πάω στη δουλειά.
3. Άργησα να πάω στη δουλειά. Γι' αυτό θύμωσε το αφεντικό.
4. Το αφεντικό θύμωσε. Γι' αυτό μου μίλησε άσχημα.
5. Μου μίλησε άσχημα. Έτσι κι εγώ του μίλησα άσχημα.
6. Του μίλησα άσχημα. Έτσι έχασα τη δουλειά μου.

7 Με βάση τις παρακάτω πληροφορίες, γράψτε όσες υποθετικές προτάσεις γ' τύπου μπορείτε

Πριν από λίγο καιρό, βγήκατε έξω χωρίς παλτό, κρυώσατε, πάθατε πνευμονία και χάσατε τη δουλειά σας. Ένα μήνα αργότερα βρήκατε μια πολύ καλύτερη δουλειά. Σας έδωσαν υψηλότερο μισθό και δικό σας αυτοκίνητο.

Μάθημα 8

8 Συμπληρώστε τις προτάσεις όπως εσείς νομίζετε, χρησιμοποιώντας υποθετικό λόγο γ' τύπου

1. Αν είχαμε περάσει πιο νωρίς από το σπίτι τους, _____
2. Αν τον είχες ειδοποιήσει έγκαιρα, _____
3. Αν κλείδωνε τα συρτάρια της πριν φύγει, _____
4. Αν δεν ετοίμαζα φαγητό χθες το πρωί, _____
5. Αν δεν τον είχε αγαπήσει τόσο πολύ, _____
6. Αν είχαν διαμαρτυρηθεί στον διευθυντή, _____
7. Αν δεν τσακωνόσουνα με την πεθερά σου, _____
8. Αν δεν είχα σκοντάψει πάνω στην πέτρα, _____

9 Γράψτε προτάσεις χρησιμοποιώντας ανάλογα το επίθετο "ίδιος/ίδια/ίδιο" ή την αντωνυμία "ο ίδιος / η ίδια / το ίδιο"

1. Ήρθαν με _____ τρένο που πήραμε κι εμείς.
2. Ζήτησε να με γνωρίσει _____ γενικός διευθυντής.
3. "Θα ήθελα να μιλήσω με τον κύριο Γράβαρη." " _____ ."
4. Εσύ _____ πρέπει να λύσεις το πρόβλημα. Κατάλαβες, μικρή μου;
5. Το Σάββατο βγαίνουν πάντα με _____ παρέα.
6. Έχει _____ χαρακτήρα με τον πατέρα του.
7. Αν δεν μου το ζητήσει _____ αδερφός μου, δεν θα το κάνω.
8. Δε βαρέθηκες να βάζεις _____ καπέλο κάθε μέρα;
9. Στο _____ αεροπλάνο ταξίδευε και η εθνική μας ομάδα μπάσκετ.

Το Βοηθητικό Ρήμα "πρέπει"

Έχουμε ήδη συναντήσει κάποιες χρήσεις του βοηθητικού ρήματος **πρέπει**. Γενικά, χρησιμοποιούμε το ρήμα αυτό:

- (α) Όταν θέλουμε να εκφράσουμε υποχρέωση ή ανάγκη
- (β) Όταν θέλουμε να δώσουμε κάποια συμβουλή
- (γ) Όταν θέλουμε να εκφράσουμε υπόθεση ή λογικό συμπέρασμα
- (δ) Όταν κάνουμε μια σκέψη για μια λανθασμένη ενέργεια στο παρελθόν

(α) Υποχρέωση ή ανάγκη ("πρέπει να... ")

Παρόν / Μέλλον

1. **Πρέπει να πας** στον γάμο; Ναι, πρέπει. Παντρεύεται ο καλύτερός μου φίλος.
Πρέπει να πηγαίνεις και τα σαββατοκύριακα; Δυστυχώς, ναι.
2. **Πρέπει να δουλεψω** αύριο; Όχι, **δεν χρειάζεται να δουλέψεις** αύριο.
Πρέπει να δουλεύω όλα τα βράδια; Όχι, **δεν χρειάζεται να δουλεύεις** όλα τα βράδια.

Παρελθόν

1. **Έπρεπε να πας** στο γραφείο σήμερα; Ναι, έπρεπε να πάω. Είχα πολλή δουλειά.
Αλήθεια **έπρεπε να πηγαίνεις** στο εργοστάσιο κάθε μέρα; Ναι. Γι' αυτό έφυγα.

(β) Ανάγκη ή συμβουλή ("θα πρέπει... ")

1. **Θα πρέπει να μιλήσεις** εσύ στην αδερφή σου. Εμένα δε μ' ακούει.
Θα πρέπει να μιλάς ελληνικά πιο συχνά.

(γ) Συμβουλή ("θα έπρεπε να... ")

Παρόν / Μέλλον

1. Η γνώμη μου είναι ότι **θα έπρεπε να κοιμηθείτε** νωρίς απόψε, αφού αύριο θα ταξιδέψετε.
Νομίζω ότι **θα έπρεπε να κοιμάστε** πιο νωρίς, αφού σηκώνεστε στις έξι.

(δ) Υπόθεση ή λογικό συμπέρασμα ("πρέπει να... ")

Παρόν / Μέλλον

1. **(Θα) πρέπει να μιλάει** αρκετά καλά τα ελληνικά. Έχει δύο χρόνια στην Ελλάδα.
2. **(Θα) πρέπει να έρθουν** το Σάββατο, γιατί τα σαββατοκύριακα συνήθως κατεβαίνουν στην Αθήνα

Παρελθόν

1. Έφυγε το πρωί; Τότε **(θα) πρέπει να έφτασε** στο Ηράκλειο.
2. Από αυτά που μου είπε, κατάλαβα ότι **(θα) πρέπει να έχουν χωρίσει**.

(ε) Λανθασμένη ενέργεια στο παρελθόν

1. **(Θα) έπρεπε να παίρναμε** εισιτήρια πιο πριν. Τώρα δεν υπάρχει ούτε ένα.
2. **(Θα) έπρεπε να είχαμε πάρει** εισιτήρια πιο πριν. Τώρα δεν υπάρχει ούτε ένα.

Παρατηρήσεις

1. Γενικά, το "πρέπει" φανερώνει έντονο ύφος. Το "θα πρέπει" λιγότερο έντονο και το "θα έπρεπε" ακόμα λιγότερο έντονο ύφος.
2. Για όλες σχεδόν τις παραπάνω περιπτώσεις ισχύει και ο αρνητικός τύπος.
π.χ. **Δεν πρέπει να πας στον γάμο.** / **Δεν θα πρέπει να της μιλήσεις εσύ;**
Δεν έπρεπε να πας στο γραφείο χθες. / **Δεν πρέπει να μιλάει καλά ελληνικά ακόμα**

Το Ρήμα "μπορώ"

Όπως έχουμε δει, με το ρήμα **μπορώ** μπορούμε να εκφράσουμε δυνατότητα ή ικανότητα και να ζητήσουμε ή να δώσουμε την άδεια για κάτι. Επίσης, μπορούμε να κάνουμε μια σκέψη για κάτι που υπήρχε η δυνατότητα να γίνει στο παρελθόν αλλά δεν έγινε.

(α) Δυνατότητα ή ικανότητα

Παρόν / Μέλλον

1. **Δεν μπορούν να έρθουν** τώρα. Θα έρθουν σε δύο ώρες.
Δεν μπορούν να έρχονται κάθε μέρα. Είναι πολύ δύσκολο.
2. **Μπορείς να διαβάσεις** αυτό το βιβλίο σε μία μέρα;
Μπορείς να διαβάζεις ένα βιβλίο την εβδομάδα;
3. **Θα μπορέσετε να πάτε** εσείς τα παιδιά στο σχολείο σήμερα;
Θα μπορείτε να πηγαίνετε τα παιδιά στο σχολείο, όσο θα λείπω εγώ;
4. **Θα μπορούσα να μαγειρέψω** εγώ, αφού είσαι κουρασμένη.
Θα μπορούσα να μαγειρεύω εγώ, όταν λείπεις εσύ.

Παρελθόν

1. Τους πρώτους τρεις μήνες, **δεν μπορούσα να μιλήσω** ελληνικά.
Τους πρώτους τρεις μήνες, **δεν μπόρεσα να μιλήσω** ελληνικά ούτε μία φορά.
2. **Δεν μπορούσαμε να πάμε** μαζί τους, γιατί αρρώστησε το παιδί μας.
Δεν μπορέσαμε να πάμε μαζί τους, γιατί αρρώστησε το παιδί μας.

(β) Άδεια

Παρόν / Μέλλον

1. **Μπορώ να πάρω** τηλέφωνο από το γραφείο σας;
Μπορώ να παίρνω τηλέφωνο από το γραφείο σας όταν υπάρχει ανάγκη;
2. **Θα μπορούσαμε να φύγουμε** πιο νωρίς σήμερα;
Θα μπορούσαμε να φεύγουμε πιο νωρίς τα απογεύματα;

(γ) Σκέψη για απραγματοποίητη ενέργεια στο παρελθόν

1. **Θα μπορούσες να έβλεπες** τον διευθυντή εχτές. Σήμερα έφυγε.
2. **Θα μπορούσες να είχες δει** τον διευθυντή εχτές. Σήμερα έφυγε.

Παρατηρήσεις

1. Σε σχέση με το "μπορώ", το "θα μπορούσα" φανερώνει κάποια αβεβαιότητα, διαταγμό ή ευγένεια.
2. Το "θα μπορέσω" χρησιμοποιούμε, όταν αναφερόμαστε σε κάποια μελλοντική ενέργεια που θα γίνει μία συγκεκριμένη φορά και εφόσον η ενέργεια μας ενδιαφέρει περισσότερο από τη δυνατότητα ή ικανότητα να την πραγματοποιήσουμε. Διαφορετικά, χρησιμοποιούμε το "μπορώ". Το ίδιο ισχύει και για τα "μπόρεσα" και "μπορούσα", όταν θέλουμε να αναφερθούμε σε παρελθοντικές ενέργειες.

Το Ρήμα "θέλω"

Το **θέλω** χρησιμοποιούμε για να εκφράσουμε ανάγκη ή επιθυμία, ή να προτείνουμε κάτι.

(α) Ανάγκη ή επιθυμία

Παρόν / Μέλλον

1. **Θέλω να μιλήσω** στη μητέρα σου για το διαμέρισμα.
Θέλω να μιλάω ελληνικά με όλο το προσωπικό της εταιρείας.
2. **Θα θελήσει να μείνει** το βράδυ μαζί τους;
Θα θέλει να μένει μαζί τους κάθε βράδυ;
3. **Θα ήθελαν να φάνε** κάτι ελαφρύ απόψε.
Θα ήθελαν να τρώνε κάτι ελαφρύ όταν έχουν δουλειά

Παρελθόν

1. **Δεν θέλησε να ενοχλήσει** τη διευθύντρια εκείνη τη στιγμή γιατί ήταν απασχολημένη.
Δεν ήθελε να ενοχλεί τη διευθύντρια όταν ήταν απασχολημένη.
2. **Δεν θέλησαν να έρθουν** μαζί μας, γιατί δεν τους άρεσαν οι φίλοι μας.
Δεν ήθελαν να έρθουν μαζί μας, γιατί δεν τους άρεσαν οι φίλοι μας.

(β) Πρόταση

Παρόν / Μέλλον

1. **Θα ήθελες να έρθεις** μαζί μας στη συναυλία;
Θα ήθελες να έρχεσαι μαζί μας, όταν πηγαίνουμε για μπάνιο;

Παρατηρήσεις

1. Σε σχέση με το "θέλω", το "θα ήθελα" φανερώνει δισταγμό ή ευγένεια.
2. Το "θα θελήσω" χρησιμοποιούμε όταν αναφερόμαστε σε κάποια μελλοντική ενέργεια που θα γίνει μία συγκεκριμένη φορά και εφόσον η ενέργεια μας ενδιαφέρει περισσότερο από την επιθυμία ή ανάγκη να την πραγματοποιήσουμε. Διαφορετικά, χρησιμοποιούμε το "θέλω". Το ίδιο ισχύει και για τα "θέλησα" και "ήθελα", όταν θέλουμε να αναφερθούμε σε παρελθοντικές ενέργειες.

10 Διαλέξτε την πιο σωστή λέξη και συμπληρώστε τα κενά

1. Ποτέ δεν _____ να παίζεις με τα σπέρτα. Είναι επικίνδυνο.
(α) μπορείς (β) πρέπει (γ) θέλεις
2. Πρέπει να φέρω και κρασί; Όχι, δεν _____ να φέρεις κρασί.
(α) θα μπορέσεις (β) θέλεις (γ) χρειάζεται
3. Γιατί _____ να αγοράσεις όλα τα βιβλία χθες; Ήταν απαραίτητο;
(α) έπρεπε (β) μπόρεσες (γ) θέλεις
4. Φοράει πάντα ακριβά ρούχα. _____ να έχει λεφτά.
(α) Θα μπορεί (β) Θα πρέπει (γ) Θα ήθελε
5. Έφαγε δέκα σουβλάκια και δύο σαλάτες! _____ να πεινούσε πολύ.
(α) Πρέπει (β) Ήθελε (γ) Έπρεπε
6. Δεν _____ να μη δυσαρεστείς τη μητέρα σου; Κάνει τόσα για σενα.
(α) μπορείς (β) θέλεις (γ) έπρεπε
7. Νομίζω ότι _____ να ενδιαφερθείς εσύ για την υπόθεση αφού αυτή δεν ενδιαφέρεται.
(α) ήθελες (β) μπόρεσες (γ) θα πρέπει
8. Δεν υπάρχουν άδεια δωμάτια. _____ να είχαμε κλείσει από την περασμένη εβδομάδα.
(α) Θέλαμε (β) Έπρεπε (γ) Μπορέσαμε
9. Δεν _____ να κλαις. Εγώ είμαι εδώ και θα σε βοηθήσω όσο μπορώ.
(α) θα ήθελες (β) πρέπει (γ) θα μπορέσεις
10. Δυστυχώς δεν _____ να τους ειδοποιήσω εγκαίρως. Γι' αυτό δημιουργήθηκε το πρόβλημα.
(α) μπορούσα (β) θα έπρεπε (γ) θα ήθελα
11. Έκανε μεγάλο λάθος. _____ να σπουδάσει αυτό που ήθελε ο ίδιος και όχι ...
(α) Μπορεί (β) Έπρεπε (γ) Θέλησε
12. Πώς _____ να κάνεις κάτι τέτοιο; Δεν σκέφτηκες τους συμμαθητές σου;
(α) θα ήθελες (β) έπρεπε (γ) μπόρεσες
13. Μήπως πρέπει να του γράψεις; Όχι, δεν _____ να του γράψω. Θα τον πάρω τηλέφωνο.
(α) θα θέλεις (β) χρειάζεται (γ) μπορούσα

11 Κοιτάξτε τα παραδείγματα και γράψτε προτάσεις σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχετε σε κάθε περίπτωση. Χρησιμοποιήστε τα ρήματα "πρέπει", "θέλω" και "μπορώ" στον σωστό τύπο. Όπου μπορείτε, γράψτε περισσότερες από μία προτάσεις

1. Η Άννα θέλει να παίξει τένις με τον Πέτρο σήμερα. Ο Πέτρος είναι άρρωστος.
Δεν θα μπορέσουν να παίξουν τένις σήμερα, γιατί ο Πέτρος είναι άρρωστος.
2. Παντρεύτηκε η αδερφή μου το Σάββατο. Είχα δουλειά αλλά ήταν απαραίτητο να πάω στον γάμο.
Έπρεπε να πάω στο γάμο της αδερφής μου το Σάββατο, αν και είχα δουλειά.
3. Η Ελένη θέλει να της γράψει ο Χάρης ένα γράμμα στα ισπανικά. Ο Χάρης δεν ξέρει ισπανικά.

4. Το όριο ταχύτητας είναι 50 χιλιόμετρα την ώρα. Ο Νίκος τρέχει με 90.

5. Ο ξάδερφός μου με κάλεσε να βγούμε έξω μαζί. Εγώ είχα δουλειά στο γραφείο.

6. Της Ελένης της αρέσει πολύ να τρέχει. Εχτές όμως που ήταν ελεύθερη έβρεχε πολύ.

7. Συνήθως τα παιδιά κοιμούνται στις εννιά. Τώρα είναι δέκα και ακόμα βλέπουν τηλεόραση.

8. Είναι μελαχρινή, παίζει ισπανική κιθάρα και μιλάει τέλεια ισπανικά.

9. Μου ζήτησε να του δανείσω 200 ευρώ. Του τα έδωσα γιατί είναι φίλος μου.

10. Όταν φτάσαμε στο εστιατόριο, δεν υπήρχαν ελεύθερα τραπέζια. Δεν είχαμε κλείσει τραπέζι.

11. Το περασμένο σαββατοκύριακο είχα όρεξη να πάω στα μπουζούκια αλλά η παρέα μου δεν είχε όρεξη

12. Χρειάζομαι καινούρια παπούτσια. Τα χρήματα που έχω δεν είναι αρκετά για να πάρω παπούτσια.

Μάθημα 8

12 Βρείτε την έννοια των λέξεων που είναι στο πλαίσιο και αποφασίστε ποιες από αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν (α) για χώρες, (β) για άτομα και (γ) για χώρες και άτομα

το κεφάλαιο - ο Τρίτος Κόσμος - το χρέος - υποσιτιζομαι - ο τόκος - περιορισμένοι πόροι - δανείζω - εξοφλώ - βιομηχανοποιημένη - η υπερκατανάλωση - αυξάνομαι - η πείνα - το επιτόκιο - η ξηρασία - η καταναλωση - φτωχός - ο πληθωρισμός - το χάσμα

Χώρες

Άτομα

Χώρες και άτομα

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Τώρα χρησιμοποιήστε όποιες από τις παραπάνω λέξεις νομίζετε, στον σωστό τύπο, για να συμπληρώσετε τα κενά στα δύο μικρά κείμενα που ακολουθούν

- Όταν μία τράπεζα σου _____ χρήματα, το _____ σου συνήθως αποτελείται από δύο μέρη: το _____ (το ποσό που δανείστηκες αρχικά) και τον _____ (ένα ποσοστό πάνω στο αρχικό ποσό). Αν είσαι άτυχος, το _____ μπορεί να _____ πριν προλάβεις να _____ ολόκληρο το χρέος σου.
- Γενικά, οι χώρες που καταναλώνουν το μικρότερο ποσοστό θερμίδων ανήκουν στον _____. Οι χώρες αυτές έχουν _____ πόρους και μερικές φορές υποφέρουν από _____ και _____. Αντίθετα, οι χώρες των _____ περιοχών της γης χαρακτηρίζονται από _____, δηλαδή καταναλώνουν περισσότερη τροφή από αυτή που χρειάζονται.

Τι τρώμε

Δεν είναι αλήθεια ότι ο μισός πληθυσμός της γης είναι πλούσιος και ο μισός φτωχός. Η αλήθεια είναι ότι το ένα τρίτο του πληθυσμού του πλανήτη μας είναι πολύ πλούσιο και το υπόλοιπο πολύ φτωχό.

Οι περισσότεροι άνθρωποι που ζουν στις χώρες που αποτελούν το πλούσιο ένα τρίτο δεν αντιλαμβάνονται το τεράστιο χάσμα ανάμεσα σ' αυτούς και τους κατοίκους των φτωχών χωρών. Πόσοι, αλήθεια, ξέρουν ότι ένας σκύλος ή μία γάτα που ζει στη βόρεια Αμερική τρώει καλύτερα από ένα παιδί που ζει σε μια από τις φτωχές χώρες; Τα ψάρια που πιάνει ένας ψαράς στη νότια Αμερική μπορεί να γίνονται τροφή για γάτες και σκύλους ενώ θα μπορούσαν να θρέψουν τα παιδιά του.

Στον πίνακα που ακολουθεί μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι οι κάτοικοι του Τσαντ, για παράδειγμα, τρώνε μόνο το 68% από αυτό που χρειάζονται ενώ στην Ιρλανδία τρώνε το 162%. Βέβαια, θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι η τιμή που μας δίνει ο πίνακας για κάθε χώρα είναι ο μέσος όρος για όλον τον πληθυσμό. Έτσι, το άνοιγμα ανάμεσα στην υπερκατανάλωση και τον υποσιτισμό που χαρακτηρίζει τους κατοίκους μιας χώρας είναι ακόμα πιο έντονο.

Χώρα	Κατανάλωση θερμίδων (κατά κεφαλήν κατά ημέρα)	% αυτού που είναι απαραίτητο	Χώρα	Κατανάλωση θερμίδων (κατά κεφαλήν κατά ημέρα)	% αυτού που είναι απαραίτητο
Γκάνα	1.573	68	Ιρλανδία	4.054	162
Τσαντ	1.620	68	Δανία	3.743	150
Ουγκάντα	1.807	78	ΗΠΑ	3.581	137
Αϊτή	1.903	84	Γαλλία	3.572	142
Λάος	1.992	90	Ελλάδα	3.554	142
Βιετνάμ	2.017	93	Νέα Ζηλανδία	3.549	134
Ινδία	2.047	93	Ιταλία	3.520	140
Ζάμπια	2.054	89	Ουγγαρία	3.520	134
Κένυα	2.056	88	Καναδάς	3.428	129
Σαλβαδόρ	2.060	90	Κουβέιτ	3.423	129
Αιθιοπία	2.162	93	Βρετανία	3.232	128
Κίνα	2.562	109	Αυστραλία	3.189	120

Μάθημα 8

13 Κοιτάξτε τις ερωτήσεις και συζητήστε μεταξύ σας με βάση τα στοιχεία που σας δίνει ο πίνακας

1. Ποια ήπειρος είναι σε χειρότερη θέση από όλες τις άλλες; Γιατί;
2. Ποια χώρα της Ασίας βρίσκεται στη χειρότερη θέση και ποια στην καλύτερη;
3. Πόσο τοις εκατό περισσότερο καταναλώνει η Ζάμπια από την Ουγκάντα;
4. Θα περιμένετε η Ιρλανδία να καταναλώνει το 162% από αυτό που χρειάζεται και ο Καναδάς 129%; Γιατί;
5. Τι είναι καλύτερο; Να καταναλώνεις περισσότερες ή λιγότερες θερμίδες από αυτές που χρειάζεσαι;
6. Γιατί σε χώρες, όπως η Ελλάδα, που δεν είναι πλούσιες, οι άνθρωποι κατά μέσο όρο καταναλώνουν περισσότερη τροφή από αυτή που χρειάζονται;
7. Είναι χρήσιμη η βοήθεια προς τις φτωχές χώρες;
8. Αν ναι, τι είδους βοήθεια θα πρέπει να δίνεται;
9. Τι θα μπορούσαν να κάνουν οι πλουσιότερες χώρες για να βοηθήσουν τις φτωχότερες;

14 Ακούστε έναν οικονομολόγο που μιλάει σχετικά με τη διεθνή οικονομία και την πείνα, και συμπληρώστε τα κενά



1. Τη δεκαετία του '70 χρήματα από το πετρέλαιο ήρθαν σε δυτικές _____ που _____ χρήματα σε χώρες του Τρίτου Κόσμου.
2. Αργότερα τα επιτόκια _____. Οι χώρες του Τρίτου Κόσμου δεν μπορούσαν να πληρώσουν ούτε το _____ ούτε τους _____.
3. Οι αγρότες της Δυτικής Αφρικής _____ την τροφή τους στη Δύση.
4. Χρήματα από τις εξαγωγές χρησιμοποιήθηκαν για την _____ του χρέους.
5. Οι αγρότες των δυτικών χωρών έδωσαν τα _____ για τροφή στις αγελάδες τους που έδωσαν _____ γάλα από αυτό που μπορούσε να καταναλωθεί.
6. Το _____ γάλα στάλθηκε σε σκόνη στα πεινασμένα παιδιά της Δυτικής Αφρικής.

15 Γράψτε δύο παραγράφους στις οποίες να εξηγήτε τι μπορεί να κάνει ο υπόλοιπος κόσμος για να βοηθήσει τις φτωχότερες χώρες

16 Διαλέξτε την πιο κατάλληλη λέξη και συμπληρώστε τις προτάσεις

1. Έχω σ' αυτή την τράπεζα έναν τρεχούμενο λογαριασμό και δύο λογαριασμούς ____ .
(α) ταχυδρομείου (β) ταμειυτηρίου (γ) ταμείου
2. Θα ήθελα να πάρω λεφτά από τον λογαριασμό μου αλλά δεν έχω μαζί μου ____ .
(α) το βιβλιάριο (β) το βιβλίο (γ) τη βιβλιοθήκη
3. Τα επιτόκια αυξήθηκαν γιατί αυξήθηκε ο ____ .
(α) πληθυσμός (β) πληθυντικός (γ) πληθωρισμός
4. Δεν το καταλαβα καλά. Μπορείτε να μου το ____ ;
(α) ξανασυμφωνήσετε (β) ξαναεξηγήσετε (γ) ξαναενοχλήσετε
5. Το ____ ανάμεσα στις φτωχές και τις πλούσιες χώρες είναι τεράστιο.
(α) χάσμα (β) έμβασμα (γ) μήνυμα
6. Πολλές χώρες της Δύσεως χαρακτηρίζονται από ____ .
(α) υπερθετικό (β) υπερσυντέλικό (γ) υπερσιτισμό
7. Το ____ του γραφείου μας εργάζεται και το Σάββατο.
(α) πρόσωπο (β) προσεκτικό (γ) προσωπικό
8. Μπορώ να πληρώσω τους τόκους αλλά δεν μπορώ να πληρώσω το ____ .
(α) κεφάλι (β) κεφάλαιο (γ) καθήκον
9. Όλοι οι συνάδελφοί του τον αγαπούν γιατί τους μιλάει με ____ .
(α) ευγένεια (β) αγένεια (γ) γένεια
10. Του εξήγησα με κάθε λεπτομέρεια αλλά δυστυχώς δεν ____ το πρόβλημα.
(α) μεταφέρεται (β) αντιλαμβάνεται (γ) επιλαμβάνεται
11. ____ από τους άλλους στη ομάδα του γιατί είναι κοντός.
(α) Χαρακτηρίζει (β) Συνηθίζει (γ) Ξεχωρίζει
12. Πρέπει να ____ το δάνειο ως το τέλος αυτού του μήνα.
(α) ενοχλήσουμε (β) εξοφλήσουμε (γ) απασχολήσουμε

Παροιμίες

Η φτώχεια θέλει καλοπέραση.

Όποιος δε θέλει να ζυμώσει, πέντε μέρες κοσκινίζει.

Θέλει και την πίτα ολόκληρη και το σκυλί χορτάτο.

Δανεικά κι αγύριστα.

Η βυζαντινή αυτοκρατορία

Το 324 μ.Χ. ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Μεγάλος Κωνσταντίνος μεταφέρει την πρωτεύουσα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας από τη Δύση στην Ανατολή. Η καινούρια πρωτεύουσα ονομάστηκε Νέα Ρώμη και αργότερα Κωνσταντινούπολη. Αρχικά, τα όρια της νέας αυτοκρατορίας, που πολύ αργότερα οι ιστορικοί ονόμασαν βυζαντινή αυτοκρατορία, ήταν τα όρια της παλιάς. Με το πέρασμα του χρόνου όμως, κάτω από την πίεση

- 5 διαφόρων εξωτερικών εχθρών, έχασε τα εδάφη της το ένα μετά το άλλο και τελικά περιορίστηκε στην περιοχή γύρω από την Κωνσταντινούπολη. Με την πτώση της Κωνσταντινούπολης το 1453, τελειώνει και η ζωή της μεγάλης αυτής αυτοκρατορίας.

- Κύρια χαρακτηριστικά του βυζαντινού κράτους είναι: πρώτον, η νέα θρησκεία, ο Χριστιανισμός. Δεύτερον, η μεταφορά της πρωτεύουσας από τη σφαίρα επιρροής της λατινικής σε σφαίρα επιρροής άλλης γλώσσας, δηλαδή της ελληνικής. Τρίτον, η πραγματοποίηση μεγάλων αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στη νομοθεσία καθώς και την κρατική και κοινωνική ζωή της αυτοκρατορίας, μερικές από τις οποίες επηρεάστηκαν σημαντικά από τις ιδέες του Χριστιανισμού.

- 10 Στην αρχή, λοιπόν, η βυζαντινή αυτοκρατορία είναι ένα πολυεθνικό κράτος με ρωμαϊκή οργάνωση και διοίκηση, με θρησκεία τη χριστιανική και με παιδεία που επηρεάστηκε εντονότατα από την αρχαία ελληνική. Με τον καιρό, όμως, μεταβάλλεται σε κράτος με κοινή γλώσσα, την ελληνική, με κοινό θρησκευτικό δόγμα, το ορθόδοξο, και νέο πολιτιστικό χαρακτήρα.

Το βυζαντινό κράτος έπαιξε σπουδαιότατο ρόλο στη διεθνή ιστορική εξέλιξη: το Βυζάντιο, αφενός υπεράσπισε συχνότατα την τότε Ευρώπη από τις επιθέσεις διαφόρων "βαρβάρων", και αφετέρου κράτησε και μετέδωσε στην υπόλοιπη Ευρώπη τους πνευματικούς και καλλιτεχνικούς θησαυρούς της αρχαιότητας.

- 20 Ειδικότερα, για τους λαούς της νοτιοανατολικής Ευρώπης, το Βυζάντιο υπήρξε το πρότυπο για την οργάνωση της κρατικής τους διοίκησης και την εξέλιξη του πολιτιστικού τους χαρακτήρα.



1 Βρείτε τις λέξεις ή τις εκφράσεις στο κείμενο που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

1. αλλάζει τη θέση (1)
2. τον πρώτο καιρό (3)
3. τα σύνορα (3)
4. από τον χώρο (9)
5. στους νόμους της χώρας (10-11)
6. που αποτελείται από πολλά έθνη (13)
7. πάρα πολύ (14)
8. αλλάζει (15)
9. πάρα πολύ σπουδαίο (17)
10. το μοντέλο (20)

2 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

- | | |
|------------------------|------------------------|
| 1. ο αυτοκράτορας (1) | 8. η παιδεία (14) |
| 2. η πίεση (4) | 9. το δόγμα (15) |
| 3. το έδαφος (5) | 10. υπερασπιζω (17-18) |
| 4. περιορίζομαι (5) | 11. η επίθεση (18) |
| 5. η πτώση (6) | 12. μεταδίδω (19) |
| 6. η θρησκεία (8) | 13. ο θησαυρός (19) |
| 7. η μεταρρύθμιση (10) | |

Μάθημα 9

3 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πότε μεταφέρθηκε η πρωτεύουσα από τη Δύση στην Ανατολή;
2. Μήπως μπορείτε να σκεφτείτε πώς λεγόταν η παλιά πρωτεύουσα;
3. Τι έγινε με το πέρασμα του χρόνου;
4. Πού είχε περιοριστεί η αυτοκρατορία λίγο πριν από την πτώση της;
5. Ποια ήταν η νέα θρησκεία που ήρθε;
6. Οι αλλαγές που έγιναν στο Βυζάντιο αφορούσαν μόνο τη νομοθεσία;
7. Από ποιες ιδέες επηρεάστηκαν κάποιες από αυτές τις αλλαγές;
8. Από τι επηρεάστηκε η παιδεία στη βυζαντινή αυτοκρατορία;
9. Ποια ήταν τελικά η γλώσσα που μιλούσαν περισσότερο στο Βυζάντιο;
10. Από ποιους υπεράσπισε το βυζαντινό κράτος την Ευρώπη;
11. Γιατί θεωρείται σημαντικός ο ρόλος του Βυζαντίου στη διεθνή ιστορική εξέλιξη;
12. Τι ρόλο έπαιξε το Βυζάντιο για τους λαούς της νοτιοανατολικής Ευρώπης;

Οι τρεις μεγάλες περίοδοι της ιστορίας του Βυζαντίου

A. Πρωτοβυζαντινή περίοδος (324-565)

1. Μπαίνουν τα θεμέλια της αυτοκρατορίας (324-378)
 - α. Η πρωτεύουσα μεταφέρεται από τη Ρώμη στο Βυζάντιο (324).
 - β. Το κράτος και ο στρατός οργανώνονται σε νέες βάσεις. Το φορολογικό σύστημα γίνεται δικαιότερο.
 - γ. Ο αυτοκράτορας δεν θεωρείται πια θεός.
 - δ. Γενικά φιλοχριστιανική πολιτική. Μόνη εξαίρεση η περίοδος 361-363, όταν ανέβηκε στον θρόνο ο Ιουλιανός, που προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να ξαναφέρει την αρχαία θρησκεία.
 - ε. Κύριοι εξωτερικοί εχθροί, οι Γότθοι και οι Πέρσες.
2. Ο αγώνας για την ορθοδοξία (378-518)
 - α. Αλλαγή πολιτικής σχετικά με την αντιμετώπιση των "βαρβάρων": το κράτος δέχεται πολλούς από αυτούς στην υπηρεσία του και στον στρατό του.
 - β. Το ορθόδοξο δόγμα παίρνει την τελική του μορφή (451).
 - γ. Χάσμα ανάμεσα στην ανατολική και τη δυτική εκκλησία (518).
3. Ο αιώνας του Ιουστινιανού (518-565)
 - α. Άνοδος του Ιουστινιανού στον θρόνο (527) που κυβερνά με τη βοήθεια της αυτοκράτειρας Θεοδώρας.
 - β. Κωδικοποίηση της νομοθεσίας. Τεράστια η σημασία της για το Βυζάντιο και τον δυτικό κόσμο.
 - γ. Σημαντικές αλλαγές στη διοίκηση του κράτους και την οργάνωση του στρατού.
 - δ. Προσπάθεια για να ξαναγυρίσει η αυτοκρατορία στα παλιά της όρια και την παλιά της δόξα.
 - ε. Άνθηση της τέχνης και των γραμμάτων. Χτίζεται ο ναός της Αγίας Σοφίας (535).

B. Μεσοβυζαντινή περίοδος (565-1081)

1. Νέοι εχθροί (565-717)
 - α. Νέοι εχθροί (Λογγοβάρδοι, Σλαβοάβαροι, Άραβες) καταλαμβάνουν διάφορα εδάφη της αυτοκρατορίας.
 - β. Συνεχίζονται οι μεταρρυθμίσεις στην εσωτερική ζωή του κράτους.
2. Θετικά βήματα (717-867)
 - α. Επιτυχής αντιμετώπιση των εξωτερικών εχθρών
 - β. Τελευταίες ριζικές αλλαγές στην εσωτερική ζωή του κράτους.
3. Ακμή (867-1025)
 - α. Κάποιες νέες κατακτήσεις.
 - β. Τελειώνουν οι μακρόχρονοι πόλεμοι με τους Βουλγαρούς
 - γ. Μέτρα για την προστασία των φτωχών από τους πλούσιους και ισχυρούς.
4. Αρχή σοβαρών προβλημάτων (1025-1081)
 - α. Συνεχείς αλλαγές προσώπων στον θρόνο. Σοβαρές εσωτερικές διαμάχες.
 - β. Αδύνατη η αυτοκρατορία, δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τους εξωτερικούς εχθρούς.
 - γ. Νίκες των Τούρκων εναντίον των Βυζαντινών
 - δ. Οριστικός χωρισμός των δύο εκκλησιών (1054)

Γ. Υστεροβυζαντινή περίοδος (1081-1453)

1. Η αυτοκρατορία χάνει σιγά σιγά τη δύναμή της (1081-1260)
 - α. Συνεχείς αλλαγές προσώπων στον θρόνο. Οι εσωτερικές διαμάχες συνεχίζονται
 - β. Κακή εξωτερική πολιτική. Αδύνατο να αντιμετωπιστούν οι εξωτερικοί εχθροί (Κροάτες, Σέρβοι, Βενετσιάνοι, Ούγγροι, Τούρκοι κ.ά.). Συνεχείς ήττες.
 - γ. Φράγκοι σταυροφόροι πολιορκούν και κυριεύουν την Κωνσταντινούπολη (1204).
2. Τελική πτώση (1260-1453)
 - α. Στη θέση της αυτοκρατορίας υπάρχουν πια μικρά κρατη που διοικούν Φράγκοι και Βυζαντινοί
 - β. Η Κωνσταντινούπολη ξαναπερνάει στα χέρια των Βυζαντινών (1261).
 - γ. Οι Τούρκοι, η νέα δύναμη της περιοχής, συνεχώς κατακτούν εδάφη.
 - δ. Εμφύλιοι πόλεμοι αδυνατίζουν το Βυζάντιο ακόμα περισσότερο.
 - ε. Η παλιά αυτοκρατορία περιορίζεται πια στην Κωνσταντινούπολη και τη γύρω περιοχή
 - ζ. Ο στρατός του σουλτάνου Μωάμεθ Β΄ πολιορκεί και τελικά καταλαμβάνει την Κωνσταντινούπολη το 1453. Ο τελευταίος αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ΙΑ΄ σκοτώνεται στη μάχη.

4 Βρείτε στο λεξικό σας τι σημαίνουν αυτές οι λέξεις

1. το θεμέλιο
2. φορολογικός, -ή, -ό
3. η υπηρεσία
4. η κωδικοποίηση
5. η δόξα
6. η άνθηση
7. καταλαμβάνω
8. η ακμή
9. ισχυρός, -ή, -ό
10. αποτελεσματικός, -ή, -ό
11. η διαμάχη
12. η ήττα

5 Διαβάστε προσεκτικά τον πίνακα με στοιχεία των τριών μεγάλων περιόδων της βυζαντινής ιστορίας και βρείτε αν τα παρακάτω είναι σωστά (Σ) ή λάθος (Λ)

1. Η πρωτοβυζαντινή περίοδος αρχίζει με τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Ανατολή.
2. Κατά τη διάρκεια της πρωτοβυζαντινής περιόδου το φορολογικό σύστημα γίνεται χριστιανικό.
3. Ο αυτοκράτορας Ιουλιανός προτιμούσε την παλιά από τη νέα θρησκεία.
4. Κατά την περίοδο αυτή διώχονται όλοι "οι βάρβαροι" από τις κρατικές υπηρεσίες και τον στρατό.
5. Το 518 λύνονται τα προβλήματα που υπήρχαν ανάμεσα στη δυτική και την ανατολική εκκλησία.
6. Η νομοθεσία του βυζαντινού κράτους κωδικοποιήθηκε όταν στον θρόνο βρισκόταν ο Μ. Κωνσταντίνος.
7. Ο ναός της Αγίας Σοφίας χτίστηκε την περίοδο που κυβερνούσε ο Ιουστινιανός.
8. Η μεσοβυζαντινή περίοδος αρχίζει με τον θάνατο του Ιουστινιανού.
9. Την περίοδο αυτή έγιναν και άλλες μεταρρυθμίσεις στην εσωτερική ζωή του κράτους.
10. Την περίοδο αυτή αρχίζουν μακρόχρονοι πόλεμοι με τους Βουλγάρους που δεν τελείωσαν ποτέ.
11. Τη μεσοβυζαντινή περίοδο έχουμε νίκες των Τούρκων κατά των Βυζαντινών.
12. Αυτή την περίοδο χωρίζονται οριστικά οι δύο εκκλησίες.
13. Κατά τη διάρκεια της υστεροβυζαντινής περιόδου το Βυζάντιο αντιμετωπίζει με επιτυχία όλους τους εξωτερικούς του εχθρούς.
14. Η Κωνσταντινούπολη ήταν στα χέρια των Φράγκων σχεδόν εξήντα χρόνια.
15. Από την παλιά αυτοκρατορία έχει μείνει πια μόνο ένα μικρό κομμάτι που αποτελείται από την Κωνσταντινούπολη και τη γύρω περιοχή.
16. Ο στρατός του Μωάμεθ Β' κατέλαβε την Κωνσταντινούπολη το 1453.

6 Περίπου συνώνυμα ή περίπου αντίθετα; Σημειώστε (Σ) ή (Α) ανάλογα

1. ισχυρός - αδύνατος
2. κατακτώ - καταλαμβάνω
3. εξωτερικός - εσωτερικός
4. κερδίζω - χάνω
5. θετικός - αρνητικός
6. πτώση - άνοδος
7. μεταρρύθμιση - αλλαγή
8. αλλάζω - μεταβάλλω
9. εχθρός - φίλος
10. όρια - σύνορα
11. νίκη - ήττα
12. μοντέλο - πρότυπο
13. μεταφέρομαι - παραμένω

Απόλυτος Υπερθετικός

Ας κοιτάξουμε αυτές τις προτάσεις:

Η ξαδέρφη σου είναι πολύ ωραία. / Ο γιος σου είναι πολύ αγενής. / Μπράβο! Του απάντησες πολύ έξυπνα.

Πολλές φορές, αντί να χρησιμοποιήσουμε το **πολύ** (ή το **πάρα πολύ**) με κάποιο επίθετο ή κάποιο επίρρημα, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ένα μονολεκτικό τύπο, που εκφράζει το ίδιο πράγμα. Τον μονολεκτικό αυτό τύπο ονομάζουμε **απόλυτο υπερθετικό**.

Έτσι, μπορούμε επίσης να πούμε:

Η ξαδέρφη σου είναι ωραιότατη. / Ο γιος σου είναι αγενέστατος. / Μπράβο! Του απάντησες εξυπνότατα.

Θετικός

Επίθετο	Επίρρημα
ωραίος, -α, -ο	ωραία
έξυπνος, -η, -ο	έξυπνα
σαφής, -ής, -ές	σαφώς
βαθύς, -ιά, -ύ	βαθιά
απλός, ή, ό	απλά/απλώς
γλυκός, -ιά, -ό	γλυκά
καλός, -ή, -ό	καλά
κακός, -ή, -ό	άσχημα
λίγος, -η, -ο	λίγο
μεγάλος, -η, -ο	-

Απόλυτος υπερθετικός

Επίθετο	Επίρρημα
ωραιότατος, -η, -ο	ωραιότατα
εξυπνότατος, -η, -ο	εξυπνότατα
σαφέστατος, -η, -ο	σαφέστατα
βαθύτατος, -η, -ο	βαθύτατα
απλούστατος, -η, -ο	απλούστατα
γλυκύτατος, -η, -ο	γλυκύτατα
άριστος, -η, -ο	άριστα
κάκιτος, -η, -ο	κάκιστα
ελάχιστος, -η, -ο	ελάχιστα
μέγιστος, -η, -ο	-

Σημείωση Τα επίθετα και τα επιρρήματα που δεν σχηματίζουν μονολεκτικό συγκριτικό και υπερθετικό δεν σχηματίζουν και μονολεκτικό απόλυτο υπερθετικό.

Κατά + αιτιατική

(α) Χρησιμοποιείται όταν αναφερόμαστε σε χρόνο που δεν είναι συγκεκριμένος ή σε μία χρονική περίοδο.
π.χ. *Κατά την μεταφορά έσπασαν δύο ακριβά βάζα. / Θα ξαναπάω στην Αθήνα κατά την άνοιξη.*

(β) Χρησιμοποιείται με την έννοια του "σύμφωνα με".

π.χ. *Κατά την Ελένη, το μάθημα αυτό είναι εύκολο. / Τα μέτρα ήταν σημαντικά, κατά τον πρωθυπουργό.*

Κατά + γενική

Χρησιμοποιείται με την έννοια του "εναντίον".

π.χ. *Κανένας δεν περίμενε ότι θα γίνει επίθεση κατά της χώρας. / Μιλάει συχνά κατά των συναδέλφων του.*

Μάθημα 9

7 Αποφασίστε αν η πρόταση χρειάζεται επίθετο ή επίρρημα και βάλτε το στον απόλυτο υπερθετικό

1. Δεν χρειάζεται να μας το ξαναπείς. Ήσουν _____ .
(σαφής)
2. Ο πελάτης διαμαρτυρήθηκε _____ στη διευθύντρια του καταστήματος.
(έντονος)
3. Δεν καταλαβαίνω γιατί δεν μπορείτε να λύσετε το πρόβλημα. Είναι _____ .
(απλός)
4. Η εταιρεία λυπάται _____ για τον θάνατο του συναδέλφου.
(βαθύς)
5. Μα τι λέτε, κύριε!. Αυτά τα ψάρια είναι _____ .
(φρέσκος)
6. Η κόρη σας, κυρία μου, μπορεί να είναι _____ αλλά δεν διαβάζει καθόλου.
(έξυπνος)
7. Ευτυχώς, το ταξίδι αυτό μας κόστισε _____ .
(λίγος)
8. Και οι δύο αδερφές μου είναι _____ μαθήτριες.
(καλός)
9. Τον διώξανε γιατί ήταν _____ με τους πελάτες.
(αγενής)

8 Χρησιμοποιήστε το "κατά" με γενική ή αιτιατική, ανάλογα

1. Τι ώρα θα αναψουμε το τζάκι; _____ (οι) εφτά.
2. _____ (η περίοδος) που κυβερνούσε ο Ιουστινιανός, έγιναν μεγάλα έργα.
3. Γιατί μιλάς _____ (ο κουμπάρος) σου; Αυτός σας έχει βοηθήσει πολλές φορές.
4. _____ (γυναίκα) μου, η πεθερα μου είναι η καλύτερη μητέρα στον κόσμο.
5. Προσωπικά, είμαι _____ (η αύξηση) της τιμής αλλά η διεύθυνση επιμένει.
6. Γενικά, η θέση του είναι _____ (η κυβέρνηση).
7. Δυστυχώς _____ (η μεταφορά) έσπασαν δύο ακριβά βάζα.
8. Βγήκε τρεις φορές _____ (η διάρκεια) του μαθήματος.
9. Η επίθεση των Σπαρτιατών _____ (οι Αθηναίοι) έγινε τη νύχτα
10. Θα μεταφέρουμε τα πράγματα _____ (το τέλος) του μήνα.
11. _____ (διευθυντή) μας, κανένας από τους συναδέλφους μου δεν δουλεύει αρκετά.

Σύνθετα ρήματα με μόρια - Εσωτερική αύξηση

Έχουμε ήδη συναντήσει κάποια σύνθετα ρήματα, όπως το "επιμένω", το "περιγράφω" ή το "προσλαμβάνω" που αποτελούνται από κάποιο μόριο (επί, περί, προς) και κάποιο ρήμα (μένω, γράφω, λαμβάνω). Τα μόρια αυτά είναι προθέσεις της αρχαίας ελληνικής και της καθαρεύουσας. Αυτά τα σύνθετα ρήματα, **στον αόριστο και στον παρατατικό, όταν το μόριο τονίζεται**, παίρνουν αυτό που ονομάζουμε **εσωτερική αύξηση**. Έτσι, π.χ. στον αόριστο λέμε "επέμεινα" (και όχι επίμεινα), "περιέγραψα" (και όχι περιγράψα") ή "προσέλαβα" (και όχι πρόσλαβα).

Ενεστώτας		Αόριστος		Παρατατικός	
Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
επιμένω	επιμένουμε	επέμεινα	επιμείναμε	επέμεινα	επιμείναμε
περιγράφω	περιγράφουμε	περιέγραψα	περιγράψαμε	περιέγραφα	περιγράφαμε
συγγράφω	συγγράφουμε	συνέγραψα	συγγράψαμε	συνέγραφα	συγγράφαμε
προσλαμβάνω	προσλαμβάνουμε	προσέλαβα	προσλάβαμε	προσλάμβανα	προσλάμβάναμε
καταλαμβάνω	καταλαμβάνουμε	κατέλαβα	κατάλαβαμε	καταλάμβανα	καταλάμβάναμε
αναλαμβάνω	αναλαμβάνουμε	ανέλαβα	αναλάβαμε	αναλάμβανα	αναλαμβάνάναμε
μεταδίδω	μεταδίδουμε	μετέδωσα	μεταδώσαμε	μετέδιδα	μεταδίδαμε
παραδίδω	παραδίδουμε	παρέδωσα	παραδώσαμε	παρέδιδα	παραδίδαμε
απέχω	απέχουμε	απέιχα	απέιχαμε	απέιχα	απέιχαμε
συμμετέχω	συμμετέχουμε	συμμετείχα	συμμετείχαμε	συμμετείχα	συμμετείχαμε
συμβάλλω	συμβάλλουμε	συνέβαλα	συμβάλαμε	συνέβαλλα	συμβάλλαμε
επιστρέφω	επιστρέφουμε	επέστρεψα	επιστρέψαμε	επέστρεφα	επιστρέφαμε
διακόπτω	διακόπτουμε	διέκοψα	διακόψαμε	διέκοπτα	διακόπταμε
εκφράζω	εκφράζουμε	εξέφρασα	εκφράσαμε	εξέφραζα	εκφράζαμε

Παρατηρήσεις

- Εκτός από το μόριο "περί", τα μόρια που λήγουν σε φωνήεν το χάνουν όταν υπάρχει εσωτερική αύξηση. Επίσης, το "εκ" γίνεται "εξ" ενώ τα "συγ" και "συμ" γίνονται "συν".
π.χ. επι-μένω → επ-έμεινα κατα-λαμβάνω → κατ-έλαβα εκ-φράζω → εξ-έφρασα
συγ-γράφω → συν-έγραψα συμ-βάλλω → συν-έβαλα
- Το ρήμα "συμμετέχω" έχει δύο μόρια. Το "συν" και το "μετά", που μαζί γίνονται "συμμετ-"
- Αρκετά από τα παραπάνω ρήματα, χωρίς τα μόριά τους, είναι τύποι ρημάτων όπως τα συναντάμε στα αρχαία ελληνικά ή στην καθαρεύουσα. Έτσι, παλιά λέγαμε "δίδω", "κόπτω" και "λαμβάνω" ενώ σήμερα αντίστοιχα λέμε "δίνω", "κόβω" και "λαβαίνω".
- Ας προσέξουμε πού διαφέρουν τα ρήματα "καταλαβαίνω" και "καταλαμβάνω" :
καταλαβαίνω - κατάλαβα - θα/να καταλάβω - καταλάβαινα - έχω καταλάβει
καταλαμβάνω - κατέλαβα - θα/να καταλάβω - καταλάμβανα - έχω καταλάβει

Μάθημα 9

9 Βάλτε τα σύνθετα ρήματα που σας δίνονται στον σωστό τύπο

1. Το παλιό σπίτι που είχαμε στο χωριό _____ από την παραλία σχεδόν 100 μέτρα.
(απέχω)
2. Κάθε φορά που αρχίζαμε μια συζήτηση, αυτός μας _____ .
(διακόπτω)
3. Όταν ήμασταν στο νησί, η γυναίκα μου κι εγώ _____ κάθε μέρα.
(συγγράφω)
4. Δε μου λες, τι ώρα _____ χθες το βράδυ; Δεν σε άκουσα.
(επιστρέφω)
5. Η οικολόγος μάς _____ τους κινδύνους λεπτομερέστατα.
(περιγράφω)
6. Εμείς τους _____ αμέσως τη λύπη μας για το ατύχημα.
(εκφράζω)
7. Αυτοί τον _____ τον περασμένο μήνα αλλά αυτός δεν έχει πάει ακόμα.
(προσλαμβάνω)
8. Εγώ ο ίδιος τους _____ την επιστολή την Παρασκευή το απόγευμα.
(παραδίδω)
9. Όλοι αυτοί που _____ στο σεμινάριο είχαν κάποιο πτυχίο.
(συμμετέχω)
10. Ο στρατός _____ την πρωτεύουσα μετά από σκληρές μάχες.
(καταλαμβάνω)
11. _____ πάρα πολύ. Στο τέλος, αναγκάστηκα να του το δώσω.
(επιμένω)
12. Στην αρχή και οι δυο μας _____ . Ύστερα καταλάβαμε ότι είχε δίκιο ο Παύλος.
(αμφιβάλλω)
13. Πρέπει να πω ότι προσωπικά εσύ _____ πολύ στην επιτυχία της καμπάνιας.
(συμβάλλω)

10 Βάλτε τα ουσιαστικά με τα επίθετά τους στη γενική και την αιτιατική

Γενική	Αιτιατική
1. ο γκρινιάρης ιδιοκτήτης	
2. οι αισιόδοξες καθηγήτριες	
3. η έξυπνη αλεπού	
4. οι διαφορετικές διάλεκτοι	
5. ο διάσημος καλλιτέχνης	
6. οι σαφείς απαντήσεις	
7. οι συνηθισμένες χρήσεις	

Από τον Τύπο...

Ο πρωθυπουργός στην Κομοτηνή

Το σαββατοκύριακο ο πρωθυπουργός επισκέφθηκε την Κομοτηνή, όπου εγκαινίασε υπερσύγχρονο εργοστάσιο κατασκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών της ΗΦΑΙΣΤΟΣ Α.Ε. Τον πρωθυπουργό συνόδευαν ο υπουργός Βιομηχανίας και ο υπουργός Χωροταξίας και Περιβάλλοντος. Τους επισήμως ξενάγησε στους χώρους του εργοστασίου ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ιδιοκτήτριας εταιρείας. Σε δεξίωση που ακολούθησε, ο πρωθυπουργός ανέλυσε την μέχρι σήμερα οικονομική πολιτική της κυβερνήσεώς του. Αναφέρθηκε, επίσης, στη γέφυρα που κατασκευάζεται κοντά στην Κομοτηνή και ανακοίνωσε ότι οι εργασίες θα έχουν ολοκληρωθεί ως το τέλος του επόμενου έτους.

1

Νέος νόμος για την τεχνική εκπαίδευση

Το νομοσχέδιο για την τεχνική εκπαίδευση που είχε καταθέσει η κυβέρνηση στη Βουλή την περασμένη Τρίτη, ψηφίστηκε χθες με 162 ψήφους υπέρ, 135 κατά και τρεις αποχές. Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου μίλησαν πολλοί βουλευτές από όλα τα κόμματα. Τα δύο μεγάλα κόμματα της αντιπολίτευσης ψήφισαν κατά του νομοσχεδίου, επειδή είχαν σοβαρές αντιρρήσεις για τρία άρθρα, τα οποία όμως η κυβέρνηση δεν δέχτηκε να αποσύρει. Τελικά, το νομοσχέδιο ψήφισαν όλοι οι κυβερνητικοί βουλευτές και ένας ανεξάρτητος. Σε ερώτηση δημοσιογράφου της εφημερίδας μας, ο υπουργός Παιδείας δήλωσε ότι, ώσπου να εφαρμοστεί ο νέος νόμος, θα έχουν εξοπλιστεί όλα τα τεχνικά λύκεια της χώρας με σύγχρονα όργανα και μηχανήματα.

2

Νέοι πρεσβευτές

Χθες το πρωί, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δέχτηκε στο προεδρικό μέγαρο τους νέους πρεσβευτές της Ιταλίας κ. Σοντσιόι και της Αιγύπτου κ. Μανσούρ. Ο Πρόεδρος τους διαβεβαίωσε για τις στενές σχέσεις μεταξύ της Ελλάδας και των χωρών τους και τους ευχήθηκε επιτυχία στο έργο τους. Οι κύριοι Σοντσιόι και Μανσούρ επέδωσαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας επιστολές των αρχηγών των κρατών που αντίστοιχα εκπροσωπούν.

3

Μάθημα 9

11 Διαβάστε το πρώτο άρθρο στην προηγούμενη σελίδα και βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

1. εγκαινιάζω (1)
2. η χωροταξία (3)
3. το Διοικητικό Συμβούλιο (5)
4. αναλύω (6)
5. η γέφυρα (7)
6. ανακοινώνω (8)

12 Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στο άρθρο και μαντέψτε τι σημαίνουν. Μετά γράψτε δικούς σας ορισμούς ή συνώνυμα για όσες από αυτές μπορείτε

1. η κατασκευή (2)
2. υπερασύγχρονος (2)
3. συνοδεύω (3)
4. ο υπουργός (3)
5. ξεναγώ (4)

13 Διαβάστε το δεύτερο άρθρο στην προηγούμενη σελίδα και βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

1. η εκπαίδευση (2)
2. η Βουλή (3)
3. ψηφίζω (4)
4. η αποχή (6)
5. η αντιπολίτευση (10)
6. αποσύρω (15)
7. ανεξάρτητος (17)
8. ώσπου (20)
9. εξοπλίζω (22)

14 Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στο άρθρο και μαντέψτε τι σημαίνουν. Μετά γράψτε δικούς σας ορισμούς ή συνώνυμα για όσες από αυτές μπορείτε

1. το νομοσχέδιο (1)
2. καταθέτω (2)
3. η ψήφος (5)
4. υπέρ (5)
5. η παιδεία (20)
6. εφαρμόζω (21)

15 Διαβάστε το τρίτο άρθρο στην προηγούμενη σελίδα και βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

1. ο πρόεδρος (1)
2. το μέγαρο (3)
3. ο πρεσβευτής (3-4)
4. επιδίδω (11)

16 Βρείτε τις παρακάτω λέξεις στο άρθρο και μαντέψτε τι σημαίνουν. Μετά γράψτε δικούς σας ορισμούς ή συνώνυμα για όσες από αυτές μπορείτε

1. δεχομαι (2)
2. διαβεβαιώνω (6)
3. στενός (7)
4. εύχομαι (9)
5. εκπροσωπώ (14)

17 Ρωτήστε και απαντήστε

1ο Άρθρο

1. Πού πήγε ο πρωθυπουργός το σαββατοκύριακο;
2. Γιατί πήγε;
3. Τι κατασκευάζει το εργοστάσιο που επισκέφθηκε;
4. Πώς λέγεται η ιδιοκτήτρια εταιρεία;
5. Ποιοι υπουργοί ήταν μαζί με τον πρωθυπουργό;
6. Στο εργοστάσιο ποιος ξενάγησε τους επισήμους;
7. Τι ανέλυσε ο πρωθυπουργός στη δεξίωση;
8. Ως πότε θα έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες για την κατασκευή της γέφυρας;

2ο Άρθρο

1. Τι αφορά το νομοσχέδιο;
2. Πότε το κατέθεσε η κυβέρνηση στη Βουλή;
3. Πόσοι βουλευτές ψήφισαν υπέρ και πόσοι κατά;
4. Πόσοι βουλευτές μίλησαν κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου;
5. Γιατί τα δύο κόμματα της αντιπολίτευσης ψήφισαν κατά του νομοσχεδίου;
6. Πόσοι κυβερνητικοί βουλευτές δεν ψήφισαν το νομοσχέδιο;
7. Σύμφωνα με αυτά που δήλωσε ο υπουργός, τι θα έχει γίνει ώσπου να εφαρμοστεί ο νέος νόμος;

3ο Άρθρο

1. Ποιους δέχτηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χθες;
2. Για ποιο πράγμα διαβεβαίωσε ο πρόεδρος τους πρεσβευτές;
3. Τι τους ευχήθηκε;
4. Τι έδωσαν στον Πρόεδρο οι δύο πρεσβευτές;
5. Ποιες είναι οι χώρες που εκπροσωπούν οι δύο πρεσβευτές;

18 Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις στα τρία άρθρα που έχουν την αντίθετη ή περίπου την αντίθετη έννοια με τα παρακάτω

1ο Άρθρο

1. πολύ παλιάς τεχνολογίας
2. προηγήθηκε
3. θα έχουν αρχίσει
4. προηγούμενο

2ο Άρθρο

5. κατά
6. το κόμμα που βρίσκεται στην κυβέρνηση
7. να καταθέσει

3ο Άρθρο

8. αρνήθηκε να δει
9. τυπικές
10. η αποτυχία

Μάθημα 9

19 Συμπληρώστε τον πίνακα. Αν σε κάποιες περιπτώσεις βρείτε περισσότερες από μία λέξεις, ακόμα καλύτερα

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο	Επίρρημα
συνεχίζω		περιοριστικός	
--	λεπτομέρεια		οργανωτικά
		μεταδοτικός	--
διοικώ			πιεστικά
	κυβέρνηση		--
		μεταφορικός	
διευθύνω			--
			επίμονα
	έκφραση		
			ολοκληρωτικά
		συγγραφικός	--
επαναλαμβάνω			
	ανάγκη		
			εκπαιδευτικά

Συντελεσμένος Μέλλοντας

Όταν θέλουμε να δείξουμε ότι μια ενέργεια που γίνεται τώρα ή που θα αρχίσει να γίνεται στο μέλλον, θα τελειώσει πριν από μία ορισμένη χρονική στιγμή στο μέλλον, τότε χρησιμοποιούμε τον **συντελεσμένο μέλλοντα**. Έτσι, λέμε:

Θα έχουν τελειώσει τα μαθήματά τους πριν από τις οχτώ.

Όσοι να βγάλεις τα εισιτήρια, **θα έχω παρκάρει**.

Η γέφυρα **θα έχει κατασκευαστεί** πριν γίνουν οι εκλογες.

Συντελεσμένος Μέλλοντας → **θα** + ρήμα έχω + γ' πρόσωπο ενικού της υποτακτικής
ή πιο πρακτικά

Συντελεσμένος Μέλλοντας → **θα** + παρακείμενος

Σημείωση Ο συντελεσμένος μέλλοντας πολλές φορές συνοδεύεται από τα *πριν, ώς, μέχρι, ώσπου*.

20 Συμπληρώστε τα κενά με τον συντελεσμένο μέλλοντα των ρημάτων

1. Προβλέπω ότι _____ όλα μου τα λεφτά πριν από τις είκοσι του μηνός.
(ξοδεύω)
2. Το νέο μας γραφείο _____ σωστά μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου.
(οργανώνομαι)
3. Όσοι να παντρευτείς, μικρή μου, _____ !
(γιατρεύομαι)
4. Ός το τέλος του χρόνου, _____ σύνταξη ο Μανώλης.
(παίρνω)
5. Οι δύο εταιρείες _____ για τα κύρια σημεία πριν τελειώσει ο χρόνος.
(συμφωνώ)
6. Τα οικονομικά μας προβλήματα _____ μέχρι την άνοιξη το πολύ.
(λύνομαι)
7. Όσοι να ετοιμαστείς, εγώ _____ τις θέσεις από το τηλέφωνο.
(κλείνω)
8. Δυστυχώς τα μαθήματα _____ πριν φτάσει ο αδερφος σου στην Ελλάδα.
(αρχίζω)

21 Κοιτάξτε κάποια γενικά στοιχεία που αφορούν το πολίτευμα της Ελλάδας

Πολίτευμα

Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία

Πρόεδρος της Δημοκρατίας

Είναι ο ρυθμιστής του πολιτεύματος.
Εκλέγεται από τη Βουλή κάθε 5 χρόνια

Κυβέρνηση

Ο Πρωθυπουργός
Το Υπουργικό Συμβούλιο
Οι Υπουργοί

Ο πρωθυπουργός ορίζει τους υπουργούς. Ο κάθε υπουργός καθορίζει την πολιτική του υπουργείου του. Οι αποφάσεις που αφορούν θέματα γενικότερης πολιτικής λαμβάνονται από το υπουργικό συμβούλιο. Ο πρωθυπουργός είναι υπεύθυνος για τους υπουργούς του και την πολιτική της κυβέρνησης.

Βουλή

Αποτελείται από 300 βουλευτές που εκλέγονται κάθε 4 χρόνια. Στη Βουλή εκπροσωπούνται τα πολιτικά κόμματα. Το κόμμα που έχει την πλειοψηφία στις εκλογές σχηματίζει κυβέρνηση. Η Βουλή ψηφίζει τους νόμους του κράτους.

Τα πιο σημαντικά υπουργεία

Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
Το Υπουργείο Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
Το Υπουργείο Εξωτερικών
Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης
Το Υπουργείο Δικαιοσύνης
Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Το Υπουργείο Ανάπτυξης
Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
Το Υπουργείο Γεωργίας
Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Το Υπουργείο Πολιτισμού
Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας
Το Υπουργείο Βορείου Ελλάδος
Το Υπουργείο Αιγαίου

22 Σε μικρές ομάδες συζητήστε για το πολίτευμα των χωρών σας. Σημειώστε αυτά που ακούσατε και αναφέρετε τα κύρια σημεία στην τάξη. Η κάθε ομάδα μπορεί, αν θέλει, να ορίσει έναν εκπρόσωπο

Μερικά σημεία που ίσως θέλετε να έχετε υπόψη σας:

1. Ποιος είναι ο αρχηγός του κράτους; Εκλέγεται ή όχι; Αν ναι, κάθε πότε και από ποιον;
2. Μία Βουλή ή δύο;
3. Ποιος εκλέγει τους βουλευτές; Κάθε πότε; Από ποια ηλικία μπορεί κανείς να ψηφίζει;
4. Πόσα και ποια υπουργεία; Ίδια/διαφορετικά με την Ελλάδα;

23 Γράψτε μία σύντομη έκθεση για το πολίτευμα της χώρας σας

24 Συμπληρώστε τα κενά με το σωστό συνδετικό

παρόλο ότι - επιπλέον - επειδή - δεύτερον - ωστόσο - αφενός -
ακόμα και αν - άλλωστε - εκτός από - τελικά

1. Είναι αδύνατο να αναλάβει κάτι τέτοιο. _____ είναι μόνος στο γραφείο και αφετέρου τα λεφτά είναι πολλά.
2. Μα ακριβώς _____ έχει τα κατάλληλα προσόντα τον προσλάβαμε.
3. Να σου εξηγήσω γιατί. Πρώτον, οφείλω πολλά σ' αυτόν τον άνθρωπο και, _____, δεν μπορώ να πω ψέματα.
4. _____ βλέπω να έχουμε αρκετές δυσκολίες, είμαι αισιόδοξη.
5. Ποιος άλλος θα σε βοηθούσε σε μια τέτοια περίπτωση, _____ μένα;
6. Είναι αλήθεια ότι τον πλήγωσε πολύ. _____, δεν της κρατάει κακία.
7. _____, ποια ομάδα νίκησε στον αγώνα του Σαββάτου;
8. Δεν έχω κέφι αποψε για διασκέδαση. _____ είναι ήδη μιάμιση και αύριο έχω πολλή δουλειά.
9. Το ενοίκιο είναι χαμηλό και, _____, ο σπιτονοικοκύρης τους είναι ένας άγιος. Τυχεροί, ε;
10. _____ είχα καλή φωνή, δεν θα μπορούσα να βγω στο παλκο. Είμαι πολύ ντροπαλή.

Μάθημα 9

25 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων/φράσεων

1. η είδηση
2. αναγκαίος, -α, -ο
3. το ρεύμα
4. η απεργία
5. η διάσκεψη
6. η έρευνα
7. παίρνω μέρος
8. αίθριος, -α, -ο
9. η νέφωση
10. κυμαίνομαι

26 Κοιτάξτε τις ερωτήσεις και μιλήστε μεταξύ σας

1. Ακούτε καθόλου τις ειδήσεις από το ραδιόφωνο ή προτιμάτε την τηλεόραση;
2. Στη χώρα σας πόσο πληρώνετε για να χρησιμοποιήσετε το λεωφορείο ή το μετρό;
3. Τι βενζίνη χρησιμοποιείτε; Πόσο πάει το λίτρο σήμερα στη χώρα σας;
4. Πόσο συχνά έχετε απεργίες στη χώρα σας; Τι ζητάνε συνήθως αυτοί που απεργούν;
5. Έχει συμμετάσχει ποτέ η χώρα σας σε κάποια διεθνή διάσκεψη; Αν ναι, ποια;
6. Ξέρετε για κάποια σημαντική έρευνα που γίνεται αυτόν τον καιρό στον κόσμο;
7. Ποιο είναι το αγαπημένο σας σπορ; Παρακολουθείτε τις αθλητικές ειδήσεις από την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο;

27 Ακούστε τώρα το δελτίο ειδήσεων και γράψτε σύντομες απαντήσεις



1. Το δελτίο αρχίζει με εσωτερικές ή εξωτερικές ειδήσεις;
2. Ποιος υπουργός ανακοίνωσε τις νέες τιμές των εισιτηρίων;
3. Οι νέες τιμές είναι αυξημένες ή μειωμένες; Κατά πόσο;
4. Ποιας βιομηχανίας το προσωπικό έχει απεργία;
5. Σε πόσα σημεία συμφώνησαν οι εκπρόσωποι των δύο πλευρών;
6. Ποιος υπουργός πήγε στις Βρυξέλλες;
7. Πού θα πάρει μέρος;
8. Πώς χαρακτήρισε η υπουργός τη θέση της Ελλάδας στο Βαλκανικό;
9. Με τι έχουν σχέση οι έρευνες στο νοσοκομείο του Τορόντο;
10. Ποιο ήταν το σκορ στον αγώνα μεταξύ Εθνικής Ελλάδας και Εθνικής Λουξεμβούργου;
11. Πού έγινε ο αγώνας;
12. Με ποια ομάδα έπαιξε η Εθνική Ελλάδας μπάσκετ;
13. Ποια ομάδα νίκησε;
14. Πώς θα είναι ο καιρός αύριο;
15. Τι θερμοκρασία θα έχει;

28 Βάλτε στα κενά τη σωστή λέξη

περιορίστηκε - πραγματοποίησε - υπερασπίσεις - εξέλιξη - ισχυρή - αποτελεσματικό - συμμετέχουν - συνοδέψω - ψήφισα - βουλευτές - είδηση - έρευνα

1. Το Βυζάντιο _____ μεγάλες αλλαγές στη νομοθεσία.
2. Στη διάσκεψη _____ οι πρωθυπουργοί και οι υπουργοί εξωτερικών.
3. Στις τελευταίες εκλογές _____ άλλο κόμμα.
4. Ευτυχώς εκείνη η ιστορία είχε ευχάριστη _____ .
5. Ο πληθωρισμός _____ σημαντικά τα τελευταία δύο χρόνια.
6. Αυτό που χρειάζεται η χώρα σήμερα είναι μια _____ κυβέρνηση.
7. Αφού είσαι κουρασμένη, θα _____ εγώ τη μητέρα σου στο θέατρο.
8. Είναι καθήκον σου να τον _____ . Κι αυτός έχει κάνει πολλά για σένα.
9. Πόσοι _____ ψήφισαν υπέρ και πόσοι κατά στη Βουλή;
10. Μια πρόσφατη _____ για τον ιό της γρίπης έδειξε ότι . . .
11. Έχω μια ευχάριστη _____ για σένα. Ο διευθυντής προσωπικού μου είπε ότι σε προσέλαβαν.
12. Το φάρμακο αποδείχτηκε πολύ _____ . Σε τρεις μέρες σηκώθηκε από το κρεβάτι.

Παροιμίες

Η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται.
 Όποιος έχει τα γένηα έχει και τα χτένια.
 Τον πλούτο πολλοί μίσησαν, τη δόξα όμως κανένας.
 Δώσε θάρρος στον χωριάτη και θ' ανέβει στο κρεβάτι.
 Ο καλός ο καπετάνιος στη φουρτούνα φαίνεται.

Τι, πότε και πώς τρώνε οι Έλληνες

Όπως οι άλλοι λαοί, έτσι και οι Έλληνες έχουν τις ιδιαιτεροτητές τους γύρω από το φαγητό. Ακόμα, μπορεί να διαπιστώσει κανείς διαφορετικές συνήθειες ανάμεσα στους κατοίκους της υπαίθρου και στους κατοίκους των μεγάλων πόλεων.

- 5 Αυτό που σήμερα ονομάζουμε γενικά ελληνική κουζίνα, είναι μια ευρύτατη ποικιλία φαγητών με διαφορετικές προελεύσεις. Έτσι, για παράδειγμα, η γνωστή και αγαπητή σε πολλούς φασολάδα καθώς και οι διάφορες ηπειρώτικες πίτες είναι παραδοσιακά πιάτα από τα πολύ παλιά χρόνια. Από την άλλη πλευρά, το σοφρίτο, μια νόστιμη κερκυραϊκή σπεσιαλιτέ, είναι μάλλον παλιό βενετσιάνικο πιάτο, η δημοφιλέστατη μακαρονάδα, με σάλτσα ντομάτα ή με κιμά, ήρθε από την Ιταλία, ενώ το πασίγνωστο σουβλάκι και ο γύρος έχουν τουρκική προέλευση. Είναι, πάντως, γεγονός, ότι ένα σημαντικό μέρος της σημερινής ελληνικής κουζίνας οφείλεται
- 10 στους πρόσφυγες που ήρθαν στην Ελλάδα από τη Μικρά Ασία το 1922.
- Γενικά, οι Έλληνες αγαπούν το ελαιόλαδο. Μαγειρεύουν πολλά φαγητά με λάδι και βάζουν αρκετό λάδι στη σαλάτα τους. Τρώνε πολλά λαχανικά, φρέσκα ή μαγειρευτά, και καταναλώνουν πολλά φρούτα, μια και η χώρα παράγει μεγάλη ποικιλία και από τα μεν και από τα δε. Επίσης, συγκριτικά με άλλους λαούς, τρώνε πολλά όσπρια. Αρκετές οικογένειες προτιμούν δύο ή τρεις φορές την εβδομάδα να φάνε ένα πιάτο φασόλια, ρεβίθια ή φακές, παρά να φάνε κρέας, αν και, όπως φαίνεται, οι Έλληνες σήμερα καταναλώνουν πολύ περισσότερο
- 15 κρέας από ό,τι καταλάωναν τη δεκαετία του '50 ή του '60. Κάτι άλλο που χαρακτηρίζει τους περισσότερους Έλληνες είναι ότι τους αρέσουν τα γλυκά. Από τα πολλά ζαχαροπλαστικά που υπάρχουν σε κάθε γειτονιά, φεύγουν συνεχώς τούρτες, πάστες, σοκολατάκια και γλυκά ταψιού σε μεγάλες ποσότητες, για να καταλήξουν στις εκατοντάδες χιλιάδες στομάχια που τα περιμένουν.
- 20 Αρκετοί Έλληνες δεν τρώνε πολύ το πρωί, μία ή δύο φέτες ψωμί με βούτυρο κι ένας καφές είναι αρκετά. Άλλοι απλώς πίνουν έναν καφέ και φεύγουν για τη δουλειά τους. Ίσως αυτό οφείλεται στο ό,τι, κατά κανόνα, τρώνε αργά το βραδινό τους: στις 10 ή στις 11. Και αυτό, πάλι, ίσως γίνεται, γιατί σε πολλούς Έλληνες αρέσει να τρώνε έξω το βραδυ, στο βαθμό που οι τιμές και το εισόδημά τους το επιτρέπουν. Σ' αυτό, βέβαια, συμβάλλει και ο ωραίος καιρός που έχει η χώρα έξι περίπου μήνες τον χρόνο. Πάντως, οι περισσότερες ταβέρνες, ουζερί
- 25 και ψησταριές είναι συνήθως γεμάτες τα βράδια, ιδιαίτερα την Παρασκευή και το Σάββατο.
- Στις μεγάλες πόλεις, βέβαια, η εικόνα έχει αλλάξει σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Οι πιτσαρίες με μεγάλη ποικιλία από πίτσες και τα "φασφουντάδικα" με τα γνωστά χάμπουργκερ έχουν εισβάλει για καλά στη ζωή του σύγχρονου Έλληνα αστού. Τα μαγαζιά αυτά προσφέρουν τα φαγητά τους και "σε πακέτο", γι' αυτούς που δεν τους αρέσει να μαγειρεύουν ή γι' αυτούς που προτιμούν κάποιο βράδυ να φάνε στο σπίτι, βλέποντας το
- 30 αγαπημένο τους σήριαλ, ένα ποδοσφαιρικό αγώνα ή μια ταινία, καρφωμένοι μπροστά στο "χαζοκούτι", όπως αποκαλούν πολλοί την τηλεόραση ειρωνικά.



1 Βρείτε τις λέξεις στο κείμενο που έχουν περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

1η παράγραφος

1. ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (1)
2. οι μικρές πόλεις και τα χωριά (2)

2η παράγραφος

3. πολύ πλατιά (4)
4. σούπα από φασόλια (5)
5. που φτιάχνουν στην Ήπειρο (6)
6. που φτιάχνουν στην Κέρκυρα (7)
7. γνωστό σε όλους (8)

3η παράγραφος

8. λάδι από ελιές (11)
9. αφού (12)
10. και από τα πρώτα και από τα δεύτερα (13)
11. για να φτάσουν (18)

4η παράγραφος

12. λεπτά κομμάτια (20)
13. συνήθως (21)
14. τα χρήματα που βγάζουν σ' ένα χρόνο (23)

5η παράγραφος

15. έχουν μπει (27)
16. του κατοίκου μιας πόλης (28)
17. αστεία, σαρκαστικά (31)

2 Βρείτε την έννοια των παρακάτω λέξεων που υπάρχουν στο κείμενο

- | | | | |
|--------------|---------------|------------------|--------------|
| 1. ο λαός | 4. η συνήθεια | 7. η προέλευση | 10. οφείλω |
| 2. τα όσπρια | 5. τα φασόλια | 8. τα ρεβίθια | 11. οι φακές |
| 3. η τούρτα | 6. η ψησταριά | 9. το ποδόσφαιρο | |

3 Βρείτε ποια από τα παρακάτω είναι σωστά, ποια λάθος και ποια δεν αναφέρονται στο κείμενο

1. Οι Έλληνες δεν έχουν ιδιαιτερότητες γύρω από το φαγητό.
2. Τα φαγητά που αποτελούν σήμερα την ελληνική κουζίνα δεν έχουν μόνο ελληνική προέλευση.
3. Η μακαρονάδα είναι δημοφιλής γιατί ήρθε από την Ιταλία.
4. Αρκετά από τα φαγητά που τρώνε οι Έλληνες σήμερα τα έμαθαν από τους προσφυγες της Μ. Ασίας.
5. Οι Έλληνες δεν χρησιμοποιούν πολύ το ελαιόλαδο στα φαγητά τους.
6. Πολλοί προτιμούν τα όσπρια από το κρέας, γιατί τα όσπρια είναι πιο νόστιμα.
7. Γενικά, οι Έλληνες σήμερα τρώνε πιο πολύ κρέας από ό,τι έτρωγαν πριν από μερικές δεκαετίες.
8. Σε πολλούς Έλληνες αρέσουν τα γλυκά.
9. Σχεδόν όλοι οι Έλληνες τρώνε καλά το πρωί πριν φύγουν για τη δουλειά τους.
10. Ένας από τους λόγους για τον οποίο πολλοί Έλληνες τρώνε έξω, είναι ο καλός καιρός.
11. Οι πίτσες και τα χάμπουργκερ έχουν εισβάλει στη ζωή των Ελλήνων αστών μέσα από την τηλεόραση.

Μάθημα 10

4 Φτιάξτε ουσιαστικά από τα παρακάτω ρήματα

- | | |
|-----------------|------------------|
| 1. καταλήγω | 10. υποσιτιζομαι |
| 2. δανείζω | 11. περιορίζω |
| 3. συνεννοούμαι | 12. κωδικοποιώ |
| 4. διαθέτω | 13. οργανώνω |
| 5. εξυπηρετώ | 14. νικώ |
| 6. υπογράφω | 15. μεταρρυθμίζω |
| 7. καταναλώνω | 16. συνηθίζω |
| 8. τρέφω | 17. προέρχομαι |
| 9. παράγω | 18. προτιμώ |

5 Φτιάξτε από τα παρακάτω ουσιαστικά επίθετα σε -ικός, -ική, -ικό

- | | |
|----------------|------------------|
| 1. εξυπηρέτηση | 10. κατανάλωση |
| 2. ολοκλήρωση | 11. βιομηχανία |
| 3. ενόχληση | 12. στέγαση |
| 4. σημασία | 13. μεταρρύθμιση |
| 5. πίστωση | 14. μετάδοση |
| 6. πρόεδρος | 15. πίεση |
| 7. φορολογία | 16. αποτέλεσμα |
| 8. εκπαίδευση | 17. ανάλυση |
| 9. ειρωνεία | 18. σύγκριση |

6 Βρείτε τα αντιθετα

- | | |
|---------------|-----------------------|
| 1. βλάκας | 7. ο υποσιτισμός |
| 2. μειώνω | 8. αρχικός, -ή, -ό |
| 3. καταθέτω | 9. υπέρ |
| 4. δανείζω | 10. σύγχρονος, -η, -ο |
| 5. προηγούμαι | 11. γνωστός, -ή, -ό |
| 6. η κατάθεση | 12. η ύπαιθρος |

7 Κοιτάξτε τα παρακάτω φαγητά, γλυκά και ποτά που συνδέονται με διάφορες εορταστικές ή θρησκευτικές εκδηλώσεις. Ρωτήστε τον καθηγητή σας ή την καθηγήτριά σας για όσα από αυτά δεν ξέρετε

Χριστούγεννα

και Πρωτοχρονιά

- Γαλοπούλα με πατάτες στον φούρνο
- Χριστόψωμο
- Μελομακάρονα
- Κουραμπιέδες
- Βασιλόπιτα

Πάσχα

- Αρνί στη σούβλα
- Μαγειρίτσα
- Κοκορέτσι
- Τσουρεκι
- Κουλουράκια Λαμπρης
- Κόκκινα αυγά

Καθαρή Δευτέρα

- Λαγόνα
- Νηστίσιμα φαγητά (θαλασσινά, όσπρια, σαλάτες, ταραμοσαλάτα, χαλβάς)

Ονομαστική γιορτή και γενέθλια

- Τούρτα
- Πάστες ή παστάκια
- Σοκολατάκια
- Λικέρ

Γάμος και βάφτιση

- Τούρτα
- Κουφέτα
- Παστάκια
- Σαμπάνια

Μνημόσυνο

- Κόλλυβα
- Ελληνικός καφές
- Μπράντι
- Παξιμάδια

8 Συγκρίνετε τα παραπάνω με αντίστοιχα φαγητά και γλυκά που φτιάχνονται σε διάφορες εορταστικές, θρησκευτικές και κοινωνικές εκδηλώσεις στη χώρα σας και συζητήστε μεταξύ σας. Αναφέρετε στην τάξη τα αποτελέσματα της συζήτησης

9 Με βάση τα παραπάνω και αυτά που συζητήσατε, γράψτε μια σύντομη έκθεση σχετικά με τα φαγητά και τα γλυκά που φτιάχνονται σε διάφορες εορταστικές, θρησκευτικές και κοινωνικές εκδηλώσεις στη χώρα σας

Μάθημα 10

Κοιτάξτε! ☹ ☹

Προτιμώ το κρασί **από** την μπίρα.
Η Άννα είναι **πιο ψηλή / ψηλότερη από** την Ηρώ.
Περάσαμε **πιο καλά / καλύτερα** αυτή τη φορά **από** την προηγούμενη.

Αλλά

Προτιμώ να μου χρωστάνε **παρά** να χρωστάω.
Είναι καλύτερα να του μιλήσεις εσύ **παρά** να του μιλήσει η γραμματέας σου.
Ισως είναι γρηγορότερο να πας με το τρένο **παρά** με το αυτοκίνητο.

Λέμε: Είναι προτιμότερο / γρηγορότερο / εξυπνότερο / χειρότερο να... κτλ.
Αλλά λέμε: Είναι καλύτερα να...

10 Γράψτε προτάσεις χρησιμοποιώντας τις βοηθητικές λέξεις και τα "από" ή "παρά", ανάλογα

1. Προτιμώ / περπατάω / χρησιμοποιώ το αυτοκίνητο
2. Οι Η.Π.Α. / σαφώς πλουσιότερη χώρα / Αργεντινή
3. Φτάσαμε πολύ / νωρίς / άλλους
4. Μηπως / προτιμότερο / μιλάς δύο ή τρεις γλώσσες από λίγο / μιλάς μία γλώσσα πολύ καλά ;
5. Ο νέος μου μισθός / πολύ / ικανοποιητικός / προηγούμενο
6. Νομίζω / προτιμότερο / περιμένει ακόμα / δανειστεί με τόσο υψηλό επιτόκιο
7. Εφέτος γιορτάσαμε / επίσημα / πέρσι
8. Θα περάσουμε καλύτερα μόνοι μας / με παρέα
9. Η αδερφή μου / μελαχρινή / μένα
10. Πιστεύω / θα πας / γρήγορα / με τα πόδια / με το λεωφορείο
11. Αυτή τη φορά διασκέδασα / πολύ / άλλη

Ιδιόκλιτα Ουδέτερα Ουσιαστικά

Ενικός

Ονομαστική	το γράψιμο	το συμβάν	το κρέας	το φως	το γεγονός
Γενική	του γραψίματος	του συμβάντος	του κρέατος	του φωτός	του γεγονότος
Αιτιατική	το γράψιμο	το συμβάν	το κρέας	το φως	το γεγονός
Κλητική	γράψιμο	συμβάν	κρέας	φως	γεγονός

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα γραψίματα	τα συμβάντα	τα κρέατα	τα φώτα	τα γεγονότα
Γενική	των γραψιμάτων	των συμβάντων	των κρεατών	των φώτων	των γεγονότων
Αιτιατική	τα γραψίματα	τα συμβάντα	τα κρέατα	τα φώτα	τα γεγονότα
Κλητική	γραψίματα	συμβάντα	κρέατα	φώτα	γεγονότα

Ενικός

Ονομαστική	το δάκρυ	το βράδυ	το οξύ	το μηδέν	το φωνήεν	το πρωί
Γενική	-	του βραδιού	του οξέος	του μηδενός	του φωνήεντος	του πρωινού
Αιτιατική	το δάκρυ	το βράδυ	το οξύ	το μηδέν	το φωνήεν	το πρωί
Κλητική	δάκρυ	βράδυ	οξύ	μηδεν	φωνήεν	πρωί

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα δάκρυα	τα βράδια	τα οξέα	τα μηδενικά	τα φωνήεντα	τα πρωινά
Γενική	των δακρύων	των βραδιών	των οξέων	των μηδενικών	των φωνηέντων	των πρωινών
Αιτιατική	τα δάκρυα	τα βράδια	τα οξέα	τα μηδενικά	τα φωνήεντα	τα πρωινά
Κλητική	δάκρυα	βράδια	οξέα	μηδενικά	φωνήεντα	πρωινά

Παρατηρήσεις

1. Όπως το γράψιμο κλίνονται το βάψιμο, το τρέξιμο, το ντύσιμο κ.ά.
2. Όπως το κρέας κλίνονται το γάλα (του γάλατος κτλ.) και το δόρυ (του δόρατος κτλ.).
3. Όπως το γεγονός κλίνεται και το καθεστώς (του καθεστώτος κτλ.).
4. Όπως το συμβάν κλίνονται το παν (του παντός κτλ.) και το σύμπαν (του σύμπαντος κτλ.).
5. Το ουδέτερο το μηδέν έχει δύο τύπους στον ενικό: το μηδέν και το μηδενικό.

Μάθημα 10

11 Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις που σας δίνονται στον σωστό τύπο

1. Όταν μπήκαμε στο σπίτι, όλα _____ ήταν αναμμένα
(το φως)
2. Η τιμή _____ ανέβηκε πάλι.
(το κρέας)
3. Σ' αυτό το μαγαζί, λοιπόν, βρίσκει κανείς _____ .
(το παν)
4. Μην κλαις. _____ δεν ωφελουν. Καλύτερα να σκεφτούμε τι πρέπει να γίνει
(το δάκρυ)
5. Η καθηγήτρια μου έβαλε _____ στην εξέταση, επειδή κοίταξα το χαρτί της διπλανής μου.
(το μηδέν)
6. Θα θέλαμε ν' ακούσουμε όλες τις λεπτομέρειες αυτού _____ .
(το συμβάν)
7. Βρίσκω την προφορά των ελληνικών _____ πιο δύσκολη από την ορθογραφία τους.
(το φωνήεν)
8. Τα πολιτικά _____ αυτών των χωρών έχουν αλλάξει σημαντικά τα τελευταία 50 χρόνια.
(το καθεστώς)
9. Πιστεύω ότι δεν είμαστε μόνοι σ(ε) _____ . Πρέπει να υπάρχει ζωή και αλλού.
(το σύμπαν)
10. Τώρα που τελειώσαμε όλα _____ , μπορούμε να βάλουμε τα έπιπλα στη θέση τους.
(το βάψιμο)
11. Για να καθαρίσουμε καλά το μπάνιο, αναγκαστήκαμε να χρησιμοποιήσουμε ένα δυνατό _____ .
(το οξύ)
12. Όλα _____ στο σούπερ μάρκετ ήταν χαλασμένα.
(το γάλα)
13. Η σημασία αυτού _____ θα φανεί αργότερα.
(το γεγονός)
14. Τρία _____ την εβδομάδα ξυπνάω πιο νωρίς απ' όλους τους άλλους.
(το πρωί)

Τυρόπιτα

Υλικά

- 1/2 κιλό φύλλο κρούστας
- 300 γρ. κασέρι τριμμένο
- 300 γρ. φέτα θρυμματισμένη
- 4 αυγά φρέσκα
- 1/2 λίτρο γάλα
- 1/2 φλιτζάνι του τσαγιού λάδι (κατά προτίμηση καλαμποκέλαιο)

Εκτέλεση

1. Ανακατεύουμε τα δύο τυριά σ' ένα μπολ
2. Αλείφουμε ένα ορθογώνιο ταψί με λίγο λάδι.
3. Χωρίζουμε τα φύλλα που είναι στο πακέτο σε δύο ίσα μέρη.
4. Στρώνουμε δύο φύλλα μαζί και τα αλείφουμε από πάνω με λίγο λάδι.
5. Συνεχίζουμε τη διαδικασία ώσπου να χρησιμοποιήσουμε τα μισά φύλλα.
6. Βάζουμε το μείγμα των δύο τυριών πάνω στα φύλλα που είναι στο ταψί και το σκεπάζουμε με τα φύλλα που προεξέχουν.
7. Στρώνουμε και τα υπόλοιπα φύλλα δύο δύο με τον ίδιο τρόπο, αλείφοντας από πάνω κάθε φορά με λίγο λάδι.
8. Βάζουμε τις άκρες των φύλλων που προεξέχουν κάτω από τα υπόλοιπα.
9. Χαράζουμε βαθιά την επιφάνεια της τυρόπιτας σε φαρδιές λωρίδες
10. Χτυπάμε τα αυγά με το γάλα σ' ένα μπολ και περιχύνουμε με το μείγμα την τυρόπιτα.
11. Αφήνουμε την τυρόπιτα μία ώρα και μετά την ψήνουμε στον φούρνο σε 200° C για 45 λεπτά περίπου. Η τυρόπιτα είναι έτοιμη, όταν τα φύλλα της επιφάνειας έχουν ροδοκοκκινίσει.

Σημείωση

Στο μείγμα των τυριών μπορούμε να προσδέσουμε λίγο ψιλοκομμένο μαϊντανό ή λίγο μοσχοκάρυδο τριμμένο.

(Τη συνταγή μάς έδωσε η φίλη και συνάδελφος Ντόρα Παπαϊωάννου)

12 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω

το κασέρι - το φύλλο - το ταψί - η διαδικασία - οι άκρες - το μείγμα - η επιφάνεια -
το μοσχοκάρυδο - το καλαμποκέλαιο

τρίβω - θρυμματίζω - ανακατεύω - αλείφω - στρώνω - σκεπάζω - προεξέχω - χαράζω - περιχύνω -
ροδοκοκκινίζω - ψιλοκόβω

Μάθημα 10

Αν σας ενδιαφέρει η ελληνική κουζίνα, πιο κάτω θα βρείτε λεξιλόγιο που θα συναντήσετε σε ελληνικά βιβλία μαγειρικής

Ενέργειες

κόβω - ψιλοκόβω
ξεφλουδίζω
ψήνω - σιγοψήνω
βράζω - σιγοβράζω
ζεματάω
τηγανίζω
σοτάρω ή τσιγαρίζω
ροδίζω
κοπανίζω
τρίβω
χτυπάω (στο μπλέντερ)
τεμαχίζω
αναμειγνύω
ανακατεύω
τυλίγω
λιώνω
περιχύνω
στραγγίζω
προθερμαίνω
σερβίρω

Εργαλεία και Σκεύη

η κατσαρόλα
το τηγάνι
το ταψί
η χύτρα ταχύτητος

το μπλέντερ
το μίξερ
ο τρίφτης
η κουτάλα
το σουρωτήρι
η μεζούρα
η ζυγαριά

13 Φτιάξτε, αν θέλετε, τυρόπιτα σύμφωνα με τη συνταγή που σας δίνεται πιο πάνω και... φέρτε την στην τάξη να δοκιμάσουν οι συμμαθητές σας

14 Γράψτε τη συνταγή ενός παραδοσιακού φαγητού της χώρας σας και μοιράστε από ένα αντίγραφο στους συμμαθητές σας. Βεβαιωθείτε ότι κατάλαβαν ακριβώς τι πρέπει να χρησιμοποιήσουν ή να κάνουν



Εσύ μόνο τον εαυτό σου σκέφτεσαι

Ο Γιώργος Κυριαζής είναι διευθυντής σε μια τράπεζα. Το επόμενο Σάββατο πρόκειται να δώσει μια μικρή δεξίωση στο σπίτι του. Καλεσμένοι θα είναι κάποιοι καλοί πελάτες και κάποιοι συνεργάτες της τράπεζας καθώς και μερικοί φίλοι. Ο ίδιος θα προτιμούσε να αναλάβει το φαγητό και τα ποτά ένα εστιατόριο που ασχολείται και με κέιπεριγκ αλλά η γυναίκα του, η Μιμή, θέλει να αναλάβει τα πάντα η ίδια. Και είναι τόσο επίμονη, που πολύ δύσκολα αλλάζει γνώμη.

Γιώργος Κυριαζής

... Σου έλεγα, λοιπόν, ότι η Λίτσα, Ξέρεις, η γραμματέας μου, έστειλε όλες τις προσκλήσεις από την περασμένη Πέμπτη. Έχουν ήδη απαντήσει θετικά γύρω στα είκοσι άτομα.

Μιμή Κυριαζή

Τελικά, πόσα άτομα υπολογίζεις ότι θα έρθουν;

Γιώργος Κυριαζής

Τριάντα, ίσως και τριάντα πέντε. Νομίζω ότι θα είναι πολύ κουραστικό για σένα, αγάπη μου, να αναλάβεις μόνη σου όλο αυτόν τον κόσμο.

Μιμή Κυριαζή

Καθόλου. Σου εξήγησα ότι θέλω να το κάνω. Συγκρίνονται τώρα αυτά που θα φτιάξω εγώ με τα άνοστα φαγητά του εστιατορίου; Όλοι λένε ότι είμαι καλή μαγείρισσα.

Γιώργος Κυριαζής

Η καλύτερη, γλυκιά μου. Αλλά γιατί να κουραστείς άδικα; Δεν είναι πιο απλό να αναλάβει τον μπουφέ και όλη την υπόλοιπη φασαρία κάποιο εστιατόριο; Στο κάτω κάτω αυτή είναι η δουλειά τους. Θα μας στοιχίσει περισσότερο, δε λέω, αλλά...

Μιμή Κυριαζή

Ε, ένας λόγος παραπάνω για να γίνει αυτό που σου λέω. Άλλωστε θα βοηθήσει και η μητέρα μου.

Γιώργος Κυριαζής

Είσαι λοιπόν το κάτι άλλο, βρε Μιμή. Όσο περισσότερο προσπαθώ να σε πείσω για κάτι που σε συμφέρει, τόσο λιγότερο θέλεις να με καταλάβεις.

Μιμή Κυριαζή

Τώρα υπερβάλλεις. Σε βεβαιώ ότι μπορούμε άνετα να τα καταφέρουμε μόνοι μας.

Γιώργος Κυριαζής

Δεν το κατάλαβα αυτό. Τι σημαίνει "να τα καταφέρουμε";

Μιμή Κυριαζή

Σημαίνει, Γιώργο μου, ότι κι εσύ μπορείς να βοηθήσεις στο μαγείρεμα και στο σερβίρισμα.

Γιώργος Κυριαζής

Ξέχασέ το, Μιμή. Αποκλείεται εγώ να αναλάβω τέτοιες υποχρεώσεις. Πρώτα απ' όλα δεν θα έχω τον χρόνο. Έπειτα...

Μιμή Κυριαζή

Ε, βέβαια. Εσύ σκέφτεσαι μόνο τον εαυτό σου, όταν σου ζητω κάτι.

Γιώργος Κυριαζής

Α, εσύ λοιπόν θα με τρελάνεις. Εγώ σκέφτομαι τον εαυτό μου, όταν σου λέω να μην κουραστείς εσύ καθόλου;

15 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω

- | | |
|------------------------|-------------------|
| 1. η δεξίωση | 8. πείθω |
| 2. ο συνεργάτης | 9. συμφέρω |
| 3. επίμονος, -η, -ο | 10. υπερβάλλω |
| 4. κουραστικός, -η, -ό | 11. το σερβίρισμα |
| 5. άνοστος, -η, -ο | 12. αποκλείεται |
| 6. η μαγείρισσα | 13. τρελαίνω |
| 7. στοιχίζω | 14. ο εαυτός μου |

16 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Με τι ασχολείται ο Γιώργος Κυριαζής;
2. Τι πρόκειται να κάνει το επόμενο Σάββατο;
3. Ποιους έχει προσκαλέσει;
4. Τι θα προτιμούσε ο Γ. Κυριαζής και τι θέλει η γυναίκα του;
5. Είναι πολύ επίμονη η γυναίκα του; Πόσο επίμονη είναι;
6. Οι προσκλήσεις έχουν σταλεί ήδη;
7. Πόσα άτομα υπολογίζει να έρθουν ο Γ. Κυριαζής;
8. Ποιο είναι το βασικό επιχείρημα του Γ. Κυριαζή για να αναλάβει τη δεξίωση το εστιατόριο;
9. Ποια είναι τα επιχειρήματα της κ. Κυριαζή για να αναλάβει η ίδια τη δεξίωση;
10. Πώς δικαιολογεί ο Γ. Κυριαζής ότι η γυναίκα του είναι "το κάτι άλλο"; Τι της λέει ακριβώς;
11. Τι περιμένει η Μιμή Κυριαζή όταν λέει στον άντρα της πως μπορούν να τα καταφέρουν μόνοι τους;
12. Ο Γ. Κυριαζής δέχεται να βοηθήσει; Πώς της απαντάει ακριβώς;
13. Εκείνη ποιον του λέει ότι σκέφτεται μόνο;
14. Ποιος από τους δύο πιστεύετε ότι έχει δίκιο;

Κοιτάξτε! ☹ ☹

*Όσο πιο πολύ κοιτάζω, τόσο λιγότερο καταλαβαίνω.
Όσο περισσότερο προσπαθώ, τόσο περισσότερες δυσκολίες έχω.
Όσο μεγαλώνει, τόσο περισσότερο μοιάζει της μητέρας του.
Όσο αρνείσαι να τον δεις, τόσο πιο δύσκολη γίνεται η θέση σου.*

17 Κοιτάξτε το παράδειγμα και φτιάξτε προτάσεις

διαβάζω μαθηματικά / μ' αρέσουν (πιο πολύ / πιο πολύ)
Όσο πιο πολύ διαβάζω μαθηματικά, τόσο πιο πολύ μ' αρέσουν.

1. την γνωρίζω / την αγαπάω (- / περισσότερο)
2. εξελίσσεται η τεχνολογία / αυξάνονται τα προβλήματα του περιβάλλοντος (- / -)
3. τους βοηθάω / αγενείς γίνονται (πιο πολύ / πιο)
4. ασκήσεις κάνεις / γρήγορα θα μάθεις τη γλώσσα (περισσότερες / πιο)
5. προϊόντα εισάγουμε / συνάλλαγμα ξοδεύουμε (πιο πολλά / περισσότερο)
6. μεγαλώνουν / άτακτα γίνονται (- / πιο)
7. οικονομικά ισχυρή είναι μια χώρα / μεγάλος είναι ο διεθνής ρόλος που μπορεί να παίξει (πιο / πιο)
8. το σκέφτεσαι / δύσκολα θα αποφασίσεις (- / πιο)

Κοιτάξτε! ☹ ☹

Είναι πολύ ψηλή. Δεν χωράει στο αυτοκίνητό μας.
Είναι **τόσο** ψηλή, **ώστε/που** δεν χωράει στο αυτοκίνητό μας.

Περάσαμε πολύ ευχάριστα. Φύγαμε τελευταίοι.
Περάσαμε **τόσο** ευχάριστα, **ώστε/που** φύγαμε τελευταίοι.

Έχει πολλούς μαθητές. Δεν θυμάται τα ονόματά τους.
Έχει **τόσους** μαθητές, **ώστε/που** δεν θυμάται τα ονόματά τους.
(Έχει **τόσο** πολλούς μαθητές, **ώστε/που** δεν θυμάται τα ονόματά τους.)

18 Φτιάξτε προτάσεις όπως στα παραδείγματα που έχει ο πίνακας

1. Είναι πολύ ντροπαλός. Δεν κοιτάζει κανένα στα μάτια.
2. Αργήσαμε πολύ. Χάσαμε και το τελευταίο φερμιπότ.
3. Εμφανίζεται πολύ συχνά στην τηλεόραση. Είναι πιο γνωστός και από τον πρωθυπουργό.
4. Αντιμετωπίζουμε πολλά προβλήματα. Σκεφτόμαστε να κλείσουμε την επιχείρηση.
5. Το εισόδημά τους μειώθηκε πολύ. Αναγκάστηκαν να πουλήσουν το αυτοκίνητό τους.
6. Θα έχουμε πολλή δουλειά τον άλλο μήνα. Θα δουλεύουμε κάθε μέρα μέχρι τις οχτώ το βράδυ.
7. Είναι πολύ πλούσια. Δεν ξέρει τι έχει.
8. Επέστρεψε πολύ αργά. Μας βρήκε όλους στο κρεβάτι.
9. Λέει πολλά ψέματα. Κανένας δεν τον πιστεύει πια, ακόμα και όταν λέει αλήθεια.
10. Κουράζονται πάρα πολύ όλη τη μέρα. Μόλις πηγαίνουν σπίτι, πέφτουν για ύπνο.
11. Το έργο ήταν πολύ βαρετό. Φύγαμε στη μέση.

Μάθημα 10

Η αντωνυμία ο εαυτός μου, σου, του...

Αυτός σκέφτεται μόνο **τον εαυτό του** και κανέναν άλλο.

Υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι που μιλάνε με **τον εαυτό τους**.

Όταν δεν προσέχετε τι τρώτε, κάνετε κακό **στον εαυτό σας (στους εαυτούς σας)**.

Σημείωση Την αντωνυμία αυτή συναντάμε συνήθως στην αιτιατική και στον ενικό. Μόνο σπάνια την συναντάμε στην ονομαστική ή τη γενική και στον πληθυντικό.

19 Φτιάξτε προτάσεις χρησιμοποιώντας την αντωνυμία "ο εαυτός μου, σου..."

1. Γιατί σκέφτεσαι μόνο _____ ;
2. Δυστυχώς ο άντρας μου δεν προσέχει καθόλου _____ .
3. Με αυτά που κάνουν βάζουν _____ σε πολύ δύσκολη θέση.
4. Μερικές φορές προτιμώ να είμαι μόνος. Εγώ και _____ .
5. Βάλτε _____ στη θέση μας και προσπαθήστε να καταλάβετε το πρόβλημά μας.
6. Σέβομαι _____ , γι' αυτό δεν σου απαντάω.
7. Νομίζω, αγαπητέ μου, ότι πρέπει να δώσετε _____ ακόμα μια ευκαιρία.
8. Αντί να τα βάλει με αυτούς που την καταπιέζουν, τα βάζει με _____ .
9. Όχι, δεν είσαι εγώιστρια. Είναι φυσικό να σκεφτεται κανείς και _____ πότε πότε.

20 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω λέξεων

το αρνάκι - το κατσικάκι - το μπούτι - το κριθαράκι - η κατσαρόλα - η μερίδα - η κουταλιά - η μνήμη -
άπαχος, -η, -ο - προθερμαίνω - η εκτέλεση - μεταφράζω - ανάρπαστος, -η, -ο - ανυπομονώ

21



Η κυρία Λένα, γνωστή συγγραφέας βιβλίων μαγειρικής, σας λέει πώς να φτιάξετε "αρνάκι γιουβέτσι". Ακούστε την προσεκτικά και συμπληρώστε τη συνταγή

Αρνάκι Γιουβέτσι

(Για 4-6 άτομα)

Υλικά

1½ κιλό _____ ή κατσικάκι απλαχο (κατά προτίμηση _____)
κομμένο σε μερίδες

_____ γρ. κριθαράκι χοντρό

250 γρ. ντοματάκια _____

2 μέτρια _____ ψιλοκομμένα

4 _____ μαργαρίνη ή καλαμποκέλαιο

αλάτι, πιπέρι

Εκτέλεση

1. _____ σε κατσαρόλα το κρέας και τα κρεμμύδια με τη μαργαρίνη (ή το λάδι). Προσθέτετε την ντομάτα και αφήνετε να _____ για περίπου 45 λεπτά.
2. Μεταφέρετε το φαγητό σε _____ φούρνου και προσθέτετε 5 φλιτζάνια _____, το κριθαράκι, _____ και πιπέρι, και ψήνετε στους 200° C για περίπου _____ ώρα σε _____ που έχετε προθερμάνει.
3. _____ το φαγητό κάθε τόσο, όση ώρα _____ στον φούρνο, για να μην κολλήσει _____ στο ταψί.

Σημείωση

Μπορείτε να αντικαταστήσετε το αρνάκι ή το κατσικάκι με ένα _____ κομμένο σε μερίδες.

22 Ακούστε πάλι την εκπομπή και σημειώστε ποια απο τα παρακάτω είναι σωστά (Σ) και ποια λάθος (Λ)

1. Η εκπομπή της κυρίας Λένας γίνεται μια φορά τον μήνα.
2. Η εκπομπή μεταδίδεται το βράδυ.
3. Το πρώτο βιβλίο της κυρίας Λένας Αντύπα κυκλοφόρησε πριν από αρκετά χρόνια.
4. Το πρώτο βιβλίο έχει μεταφραστεί σε δύο γλώσσες.
5. Το δεύτερο βιβλίο της κυρίας Λένας δεν άρεσε πολύ.
6. Η κυρία Λένα λέει στους ακροατές ότι το αρνάκι γιουβέτσι είναι δύσκολο να γίνει.
7. Επίσης τους λέει ότι είναι καλύτερα να χρησιμοποιήσουν μπουτί παρά κάποιο άλλο κομμάτι.
8. Τους λέει ακόμα πως μπορούν να χρησιμοποιήσουν είτε μαργαρίνη είτε καλαμποκέλαιο.
9. Τα ντοματάκια δεν πρέπει να είναι ψιλοκομμένα.
10. Τα ντοματάκια προσθέτονται στην κατσαρόλα όπου σοτάrouμε το κρέας.
11. Το κρεας, τα ντοματάκια και τα κρεμμύδια σοτάρονται σε δυνατή φωτιά.
12. Πρώτα βάζουμε το ταψί με το φαγητό στον φούρνο και μετά τον θερμαίνουμε.
13. Ανακατεύουμε το κριθαράκι, μόλις βγάλουμε το ταψί από τον φούρνο.
14. Μπορεί κανείς να αντικαταστήσει το αρνάκι ή το κατσικάκι με κοτόπουλο.

Παροιμίες

"Κουμπάρε, φάε ελιές." "Καλό είν' και το χαβιάρι."
Τα λίγα λόγια ζάχαρη, και τα καθόλου μέλι.
Ο πρώτος ο εχθρός σου είναι ο εαυτός σου.
Κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρει.
Νηστικό αρκούδι δεν χορεύει.
Όπου ακούς πολλά κεράσια, να κρατάς μικρό καλάθι.
Ψωμί δεν έχουνε, ραπανάκια για την όρεξη ζητάνε.
Και του πουλιού το γάλα τρώνε.

23 Βάλτε στα κενά τη λέξη που ταιριάζει καλύτερα

ποικιλία - της υπαίθρου - συγκριτικά - καταλήξει - δεκαετίας - συμβάλει -
 εισόδημα - συνήθειες - τα δάκρυα - γεγονός - ανακάτεψε - φιλοκόψετε -
 κουραστική - δεξιώσεις - πρόκειται - μαργαρίνη

1. Με αυτά που κάνει, φοβάμαι ότι θα _____ στη φυλακή.
2. Έχω δύο κακές _____ μόνο. Τα χαρτιά και το κάπνισμα.
3. Αυτό το κατάσταση έχει πολύ μεγάλη _____ ηλεκτρικών ειδών.
4. Πριν χρησιμοποιήσετε τα κρεμμύδια στο γιουβέτσι, πρέπει να τα _____.
5. Την άλλη εβδομάδα _____ να έρθει στην Ελλάδα ο πρωθυπουργός του Βελγίου.
6. Το _____ ότι αρνείται να μας δει, με κάνει πολύ σκεπτικό.
7. Οι κάτοικοι _____ παραπονιούνται ότι η κυβέρνηση τους έχει ξεχάσει.
8. Πρέπει να πω ότι ο πατέρας σου έχει _____ πολύ στην ανάπτυξη της εταιρείας.
9. Η δουλειά της μπορεί να είναι _____ αλλά την ευχαριστεί.
10. Άσε _____ και κοίταξε να αντιμετωπίσεις την κατάσταση.
11. Όταν τηγανίζω αυγά, χρησιμοποιώ πάντα _____. Βούτυρο δεν χρησιμοποιώ ποτέ.
12. Αν και είναι της _____ του '70, αυτό το τραγούδι εξακολουθεί να μ' αρέσει.
13. Με κουράζουν όλες αυτές οι _____ στις οποίες πηγαίνω. Κάτι πρέπει να κάνω γι' αυτό.
14. Μπορεί να μην είναι καταπληκτική υπάλληλος αλλά _____ είναι από τις καλύτερες.
15. Κάνουμε περισσότερη οικονομία εφέτος, γιατί το _____ μας μειώθηκε.
16. Ο αέρας μου _____ τόσο πολύ τα χαρτιά μου, που μου πήρε μια μέρα να τα ξαναφτιάξω.

Μια σύντομη ματιά στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία

Η ελληνική λογοτεχνία του 20ού αιώνα έχει να παρουσιάσει σημαντικό έργο σε όλους τους τομείς των γραμμάτων. Νεοέλληνες λογοτέχνες, με περιεχόμενο που πολλές φορές αγγίζει τα όρια του φιλοσοφικού προβληματισμού, καταξιώνονται στον ελληνικό και διεθνή χώρο παίρνοντας αξιόλογα βραβεία, όπως τα βραβεία Νόμπελ και Λένιν.

5 Α. Αρχές του αιώνα και η γενιά του '30

Ποίηση

Η ποιητική έκφραση υπήρξε πάντα γόνιμο πεδίο έκφρασης για τους Έλληνες λογοτέχνες από την αρχαιότητα. Μεγάλα ονόματα στις αρχές του αιώνα είναι: ο Κωστής Παλαμάς, βαθιά λυρικός ποιητής με μεγάλο ποιητικό έργο. Ο Κωνσταντίνος Καβάφης, που δημιουργεί μια εντελώς ξεχωριστή ποίηση, με ενδιαφέρουσα γλώσσα -
 10 συνδυασμός καθαρεύουσας και δημοτικής - και με θέματα ιστορικά, φιλοσοφικά και αισθησιακά, επηρεάζοντας σημαντικά τη νεότερη ελληνική ποίηση. Ο Άγγελος Σικελιανός, μια τελείως ξεχωριστή λυρική ποιητική φυσιογνωμία, που, ανάμεσα σε άλλα, οραματίζεται έναν ενιαίο θρησκευτικό μύθο, όπου συναντώνται οι αρχαίες διδασκαλίες και θρησκείες με τα σύμβολα του Χριστιανισμού. Ο Κώστας Καρυωτάκης, εκφραστής της αίσθησης του μάταιου, του χαμένου αλλά και της πραγματικότητας. Ο Κώστας Βάρναλης, την ποίηση του
 15 οποίου χαρακτηρίζει βαθύ μουσικό αίσθημα, τάση προς σάτυρα και ένας έντονος αντι-ιδεαλισμός.

Με τον Γιώργο Σεφέρη, το 1931, η ποίηση ανανεώνεται σε μορφή ακολουθώντας τις νέες τάσεις του ευρωπαϊκού λυρικού λόγου. Ο Σεφέρης τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ το 1963. Ακολουθεί ο Οδυσσεύς Ελύτης που χαρακτηρίζεται από βαθιά ελληνικότητα και άσπρη χρήση των νέων ποιητικών μορφών. Τιμήθηκε κι αυτός με το βραβείο Νόμπελ το 1979. Ο Σεφέρης και ο Ελύτης επηρεάζουν αποφασιστικά και γόνιμα άλλους
 20 ποιητές, οι οποίοι ενώ άρχισαν να γράφουν μέσα στα παραδοσιακά πλαίσια, από μια ορισμένη στιγμή και έπειτα ανανέωσαν τα εκφραστικά τους μέσα. Τέτοια είναι η περίπτωση των Νικηφόρου Βρεττάκου και Γιάννη Ρίτσου. Ο τελευταίος τιμήθηκε το 1977 με το βραβείο Λένιν. Κύριοι εκφραστές του υπερρεαλισμού στην Ελλάδα είναι ο Νίκος Εγγονόπουλος και ο Ανδρέας Εμπειρίκος.

Πεζογραφία

25 Στην αρχή του 20ού αιώνα, στον χώρο της πεζογραφίας κυριαρχεί ο Νίκος Καζαντζάκης. Άνθρωπος ανήσυχος, με ψυχή που βασανίζεται από αγωνίες και θεμελιακά προβλήματα, αναζητεί τη λύτρωση στη γνώση, στα ταξίδια, στην επαφή με τους ανθρώπους και σε κάθε είδους εμπειρίες. Στο τεράστιο συγγραφικό του έργο καταγράφονται οι ανησυχίες του και οι φιλοσοφικοί του προβληματισμοί. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι ιδιαίτερα προσωπική.

30 Μεγάλοι πεζογράφοι που γράφουν στα μέσα του αιώνα είναι ο Φώτης Κόντογλου, ο Ηλίας Βενέζης, ο Στρατής Μυριβήλης, ο Κοσμάς Πολίτης, ο Μανώλης Καραγάτσης, ο Άγγελος Τερζάκης κ.ά. Οι λογοτέχνες αυτοί έγραψαν για σύνθετες ψυχολογικές καταστάσεις και αντιμετώπισαν σοβαρά κοινωνικά και ανθρώπινα προβλήματα. Όλους τους χαρακτηρίζει μια προσπάθεια να ξεπεράσουν τα ελληνικά όρια και να βαδίσουν μαζί με τους σύγχρονους ευρωπαϊούς λογοτέχνες. Ακόμα, πέτυχαν μια ανανέωση και στο ύφος και στη γλώσσα,
 35 την οποία πλούτισαν με μια πιο σύγχρονη, πιο αληθινή γλωσσική αίσθηση

Θεατρικός λόγος

Την περίοδο αυτή, το όνομα που ξεχωρίζει στον χώρο του θεατρικού λόγου είναι του Γρηγόρη Ξενόπουλου.

Β. Η μεταπολεμική γενιά

40 Οι λογοτέχνες που αναδείχτηκαν μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο επηρεάστηκαν από τα πολιτικά γεγονότα της εποχής, όπως η κατοχή, ο εμφύλιος πόλεμος και, ιδιαίτερα, η δικτατορία (1967-1974). Στη μεγάλη τους πλειοψηφία ανήκαν στην αριστερή παράταξη.

Ποίηση

Κοινά χαρακτηριστικά της μεταπολεμικής ποίησης είναι η τραγική σοβαρότητα, η έλλειψη οραματισμού, και ένα κλίμα απαισιοδοξίας. Παράλληλα, όμως, διακρίνει κανείς έναν τόνο ρομαντισμού και τρυφερότητας. Αξιόλογοι ποιητές της γενιάς αυτής είναι ο Μανώλης Αναγνωστάκης, ο Τάκης Σινόπουλος, ο Τάσος Λειβαδίτης, ο Μίλτος Σαχτούρης και άλλοι.

Πεζογραφία

Γενικά, τα θέματα της νεότερης πεζογραφίας βγαίνουν μέσα από τον προβληματισμό της σύγχρονης ζωής. Σημαντικοί πεζογράφοι της μεταπολεμικής γενιάς είναι ο Στρατής Τσίρκας, ο Δημήτρης Χατζής, ο Αλέξανδρος Κοτζιάς, ο Νίκος Κάσδαγλης, ο Κώστας Ταχτσής, ο Αντώνης Σαμαράκης, ο Ανδρέας Φραγκιάς, η Μαργαρίτα Λυμπεράκη, η Διδώ Σωτηρίου, η Μάρω Δούκα και άλλοι.

Θεατρικός λόγος

Οι μεταπολεμικοί πεζογράφοι και ποιητές δεν καλλιέργησαν ιδιαίτερα τον θεατρικό λόγο. Δεν έλειψαν, πάντως, κάποιες σοβαρές προσπάθειες, όπως αυτές του Ιάκωβου Καμπανέλλη, του Νότη Περγιάλη, της Μαργαρίτας Λυμπεράκη και, αργότερα, του Κώστα Μουρσελά, του Δημήτρη Κεχαΐδη, του Γιάννη Σκούρτη, του Γιώργου Διαλεγμένου και άλλων.

1 Βρείτε τις λέξεις ή τις εκφράσεις στο κείμενο που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

1η παράγραφος

1. τους χώρους (1)
2. φτάνει πολύ κοντά (2)
3. κρίνονται άξιοι (3)
4. σημαντικά (3)

2η παράγραφος

5. παραγωγικό (7)
6. χώρος (7)
7. διαφορετική (9)
8. που αφορούν τις αισθήσεις (10)
9. προσωπικότητα (12)
10. βλέπει με τη φαντασία του (12)
11. αυτού που δεν οδηγεί πουθενά (14)
12. διάθεση (15)
13. για (15)

3η παράγραφος

14. γίνεται καινούρια (16)
15. ελληνικό χαρακτήρα (18)
16. τέλεια (18)
17. τους τρόπους με τους οποίους εκφράζονται (21)

4η παράγραφος

18. αντίθετο του ήσυχος (25)
19. ταλαιπωρείται (26)
20. βασικά, ριζικά (26)
21. ψάχνει να βρει (26)
22. την απελευθέρωση (26)

5η παράγραφος

23. όχι απλές, πολύπλοκες (32)
24. να πάνε πιο μακριά από (33)
25. να προχωρήσουν, να περπατήσουν (33)

7η παράγραφος

26. έγιναν γνωστοί (39)
27. πόλεμος μεταξύ ομάδων της ίδιας χώρας (40)
28. ομάδα ατόμων με τις ίδιες ιδέες (41)

8η παράγραφος

29. απουσία (43)
30. βλέπει κανείς (44)
31. ευαισθησίας (44)

10η παράγραφος

32. ανέπτυξαν (53)

Μάθημα 11

2 Συμπληρώστε τον πίνακα με τα αντίστοιχα ουσιαστικά. Για κάποια από τα ρήματα θα πρέπει να βρείτε δύο ουσιαστικά

Ρήμα	Ουσιαστικό
προβληματίζομαι	_____
καταξιώνομαι	_____
οραματίζομαι	_____
συναντιέμαι	_____
εκφράζω	_____
ανανεώνω	_____
αισθάνομαι	_____
επηρεάζω	_____
καλλιεργώ	_____

3 Συμπληρώστε τον πίνακα με τα αντίστοιχα επίθετα

Ουσιαστικό	Επίθετο
η παράδοση	_____
η φιλοσοφία	_____
η αίσθηση	_____
η ποίηση	_____
η θρησκεία	_____
η απόφαση	_____
το θεμέλιο	_____
η ψυχολογία	_____
η απαισιοδοξία	_____

4 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πώς χαρακτηρίζει το κείμενο το έργο που έχει να παρουσιάσει η ελληνική λογοτεχνία τον 20ό αιώνα;
2. Τι λέει για το περιεχόμενο του έργου τους;
3. Ποια είναι κάποια μεγάλα ονόματα ελλήνων ποιητών που έγραψαν στις αρχές του αιώνα;
4. Τι αναφέρεται για τον Παλαμά;
5. Ποια είναι τα θέματα των ποιημάτων του Καβάφη;
6. Τι οραματίζεται ο Σικελιανός μέσα από την ποίησή του;
7. Ποιες θρησκείες συναντώνται σε πολλά από τα έργα του;
8. Εκτός από την αίσθηση του μάταιου, τι άλλο εκφράζει ο Καρυωτάκης μέσα από τα ποιήματά του;
9. Ποια είναι τα τρία βασικά χαρακτηριστικά της ποίησης του Βάρναλη;
10. Τι μπορούμε να πούμε για το έργο του Σεφέρη;
11. Με ποιο διεθνές βραβείο τιμήθηκε και πότε;
12. Τι χαρακτηρίζει την ποίηση του Ελύτη;
13. Με ποιο διεθνές βραβείο τιμήθηκε και πότε;
14. Πώς επηρέασαν ο Σεφέρης και ο Ελύτης άλλους Έλληνες ποιητές;
15. Με ποιο διεθνές βραβείο τιμήθηκε ο Ρίτσος και πότε;
16. Υπάρχουν εκφραστές του υπερρεαλισμού στην ελληνική ποίηση; Ποιοι;
17. Ποιος λογοτέχνης κυριαρχεί στην πεζογραφία τις αρχές του αιώνα;
18. Τι μπορούμε να πουμε για τον Καζαντζάκη σαν άνθρωπο;
19. Μπορείτε να αναφέρετε κάποια ονόματα πεζογράφων που έγραψαν στα μέσα του αιώνα;
20. Τι κοινό τους χαρακτηρίζει;
21. Τι πέτυχαν σχετικά με τη γλώσσα;
22. Ποιος θεατρικός συγγραφέας ξεχωρίζει στα μέσα του αιώνα;
23. Από τι επηρεάστηκαν κυρίως οι λογοτέχνες της μεταπολεμικής γενιάς;
24. Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά της μεταπολεμικής ποίησης;
25. Μπορείτε να αναφέρετε κάποιους αξιόλογους ποιητές αυτής της περιόδου;
26. Από πού παίρνουν τα θέματά τους οι πεζογράφοι της μεταπολεμικής γενιάς;
27. Μπορείτε να αναφέρετε κάποιους από αυτούς;
28. Σε ποιο βαθμό οι μεταπολεμικοί λογοτέχνες καλλιέργησαν τον θεατρικό λόγο;
29. Μπορείτε να αναφέρετε κάποια ονόματα θεατρικών συγγραφέων αυτής της περιόδου;
30. Έχετε ακούσει για κάποιους από τους Έλληνες λογοτέχνες του 20ού αιώνα:
Αν ναι, τι μπορείτε να πείτε γι' αυτούς και για το έργο τους;
31. Έχετε διαβάσει ή τουλάχιστον ακούσει για κάποιο έργο τους;
Μπορείτε να πείτε κάποια πράγματα γι' αυτό;

Αλληλοπαθή ρήματα

Έχουμε ήδη συναντήσει κάποια ρήματα στην παθητική φωνή, όπου η ενέργεια που εκφράζουν είναι ενεργητική και αφορά δύο (ή περισσότερα) υποκείμενα τα οποία ενεργούν (ή αισθάνονται) το ένα προς το άλλο. Τα ρήματα αυτά ονομάζονται αλληλοπαθή. Έτσι, λέμε:

*Από εκείνη τη μέρα, ο Γιώργος και η Μαρία **δεν μιλιούνται** καθόλου. (Ο ένας δε μιλάει στον άλλον.)*

***Αγαπηθήκαμε** χωρίς να καταλάβουμε πώς. (Ο ένας αγάπησε τον άλλον.)*

***Συναντιέσαι** συχνά με την Ελένη; (Συναντάει ο ένας τον άλλον.)*

Παρατηρήσεις

1. Τα αλληλοπαθή ρήματα τις περισσότερες φορές συναντάμε στον πληθυντικό. Έτσι, πολλές φορές, προτάσεις όπως η τρίτη πρόταση πιο πάνω εκφράζονται και στον πληθυντικό:

***Συναντιέστε** συχνά με την Ελένη;*

2. Μερικά μεταβατικά ρήματα (π.χ. συναντώ, παντρεύω, τηλεφωνώ) στην παθητική φωνή έχουν μόνο αλληλοπαθή έννοια ενώ η παθητική φωνή άλλων ρημάτων (π.χ. αγαπάω, κοιτάζω) μπορεί να έχει, ανάλογα, και αλληλοπαθή και καθαρώς παθητική χρήση.

5 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο των ρημάτων που εδώ έχουν αλληλοπαθή έννοια

1. Ο Σπύρος κι εγώ _____ το '87 όταν δουλεύαμε στην Κρήτη.
(γνωρίζομαι)
2. Την άλλη εβδομάδα _____ κάθε μέρα με τον Πέτρο;
(συναντιέμαι)
3. Τώρα έχω πολλή δουλειά. Θέλεις να _____ κατά τις έξι το απόγευμα;
(τηλεφωνιέμαι)
4. Δεν χρειάστηκε να πούνε τίποτε. Απλώς _____ στα μάτια.
(κοιτάζομαι)
5. Αφού _____ τόσον καιρό τώρα, βρε παιδιά, γιατί δεν _____ ;
(αγαπιέμαι) (παντρεύομαι)
6. Σ' αυτή την οικογένεια και τα οχτώ αδέρφια _____ πάντα μεταξύ τους
(βοηθιέμαι)
7. _____ , _____ και μετά δώσαμε τα χέρια. Δεν είναι αστείο;
(βρίζομαι) (χτυπιέμαι)

6 Συμπληρώστε τις προτάσεις με την πιο κατάλληλη λέξη

1. Προσπάθησα πολλές φορές να τον πείσω αλλά οι προσπάθειες μου αποδείχτηκαν ____ .
α. αξιόλογες β. σύγχρονες γ. μάταιες δ. προσωπικές
2. Η Σαπφώ από τη Λέσβο ήταν μια πολύ αξιολογη ____ της αρχαίας Ελλάδας.
α. ποιήτρια β. δημοτική γ. ποίηση δ. παράδοση
3. Όπως αντιλαμβάνεστε, αυτό το πρόβλημα είναι ____ και δε λύνεται αμέσως.
α. ενιαίο β. σύνθετο γ. αξιόλογο δ. εκφραστικό
4. Η κυβέρνηση είναι μάλλον ____ για την εξέλιξη του πληθωρισμού.
α. γόνιμη β. κοινωνική γ. αισθησιακή δ. απαισιόδοξη
5. Εφέτος ____ το στοκ του καταστήματός μας εγκαίρα.
α. τιμήσαμε β. ανανεώσαμε γ. βασανίσαμε δ. κυριαρχήσαμε
6. Είναι αρκετά εργατικός αλλά έχει ____ φαντασίας.
α. επιρροή β. φυσιογνωμία γ. έλλειψη δ. γενιά
7. Ο λογοτέχνης αυτός είναι περισσότερο γνωστός στον χώρο της ____ παρά στον χώρο της ποίησης.
α. λογοτεχνίας β. πεζογραφίας γ. δικτατορίας δ. πλειοψηφίας
8. Ο ____ πόλεμος στην Αμερική ήταν μεταξύ Βορείων και Νοτίων.
α. διεθνής β. σύνθετος γ. παραδοσιακός δ. εμφύλιος
9. Η συγγραφέας αυτή έχει ____ με τέσσερα διεθνή βραβεία.
α. τιμηθεί β. αντιμετωπίσει γ. εκφραστεί δ. καλλιεργηθεί
10. Ο καθηγητής μας προτιμάει την ____ μουσική από τη σύγχρονη.
α. παραδοσιακή β. προβληματική γ. αντίθετη δ. γλωσσική
11. Ο Γιώργος Σεφέρης ____ στη γενιά του '30.
α. χαρακτηρίζει β. οραματίζεται γ. ανήκει δ. ακολουθείται
12. Ο Καβάφης ήταν ένας από τους πιο ____ ποιητές της διασποράς.
α. ελληνικούς β. αξιόλογους γ. μεταπολεμικούς δ. εμφύλιους

Μάθημα 11

7 Ετοιμάστε μια σύντομη ομιλία για κάποιον γνωστό συγγραφέα από τη χώρα σας, παλαιότερο ή σύγχρονο, και παρουσιάστε το θέμα σας στην τάξη. Μπορείτε, αν προτιμάτε, να ετοιμάσετε κάτι για κάποιον Έλληνα ή κάποια Ελληνίδα συγγραφέα

8 Γράψτε δικά σας συνώνυμα ή ορισμούς για τις παρακάτω λέξεις

1. ενιαίος, -α, -ο

2. ο συνδυασμός

3. ο μύθος

4. η πραγματικότητα

5. παραδοσιακός, -ή, -ό

6. ανανεώνω

7. η εμπειρία

8. Ευρωπαίος, -α

9. μεταπολεμικός, -ή, -ό

10. καλλιεργώ

... Στο πλαϊνό δωάρι, έμενε μια φοιτήτρια: "Μόνη της", με πληροφόρησε ο θυρωρός, "κάπου κάπου τη συνοδεύει ο φίλος της, κι αυτός φοιτητής, ε, νέοι, τι να πεις;". Δε θα είχε μεγάλη συλλογή από δίσκους, γιατί συνέχεια έβαζε τον *Επιτάφιο* του Ρίτσου σε μουσική Θεοδωράκη. Αλλά δεν είχε ακόμη τύχει να τη δω. Κατέβηκα για τις απογευματινές εφημερίδες και για να παραγγείλω στον ΕΒΓΑ της γειτονιάς να μου φέρνει κάθε πρωί γάλα. Όταν γύρισα, εμπρός στην πόρτα του ασανσέρ στεκόταν μια λιγνή, με μαύρα χυτά μαλλιά και μαύρες κάλτσες. Κορίτσαρος, αλλά ύφος κλειστό, κομψή κι αδιάφορη. Της άνοιξα και μπήκε πρώτη.

– Πηγαίνω στο τρίτο, είπε ουδέτερα.

– Κι εγώ στο τρίτο, και πάτησα το κουμπί.

Έπιασε τότε να μ' εξετάζει. Έφτασε στη *Δημοκρατική Αλλαγή* που κρατούσα, η ματιά της ξαναέβηκε στα μαλλιά μου, στα φρύδια, και μου χαμογέλασε. Κάπου τα είχα ξαναδεί αυτά τα μάτια.

– Είστε ο γείτονας; ρώτησε.

– Έχω αυτή τη χαρά, είπα και της συστήθηκα.

Εκείνη έσκυψε ευγενικά το κεφάλι, αλλά δεν είπε τ' όνομά της. Ήταν περιττό άλλωστε, αφού βρισκόταν καλλιγραμμένο πλάι στο κουδούνι της πόρτας της: *Μαθίλη Τσαρουχά*.

– Χαίρετε, είπε απλά καθώς έβαζε το κλειδί. Τίναξε λίγο στο πλάι τα μαλλιά, λευτέρωσε το μισό πρόσωπο που έβλεπε κατά τη μεριά μου και ξαναχαμογέλασε.

– Χαίρετε, είπα κι εγώ περιμένοντας να κλείσει πρώτη την πόρτα της.

Όταν βρέθηκα μόνος θυμήθηκα. Αυτό το λαμπερό μέτωπο, αυτά τ' αστραφτερά μάτια, τα είχα πρωτοδεί πριν από μέρες. Μια παρέα κορίτσια κι αγόρια, στην οδό Πειραιώς, εμπρός στη λέσχη των *Λαμπράκηδων*, περιστοίχιζαν με γέλια έναν ψηλό. "Μίκη, Μίκη", του φώναζαν και τα πρόσωπά τους φωτίζονταν. Θυμήθηκα μάλιστα, ή μου φάνηκε, πως είχα ακούσει ένα νεαρό να τη φωνάζει με τ' όνομά της: "*Μαθίλδη, φτάνει πια, έχει δουλειά ο άνθρωπος*".

(Στρατής Τσίρκας - Από το μυθιστόρημα *Η Χαμένη Άνοιξη*)

Ο Στρατής Τσίρκας γεννήθηκε το 1911 στην Αίγυπτο αλλά κατάγεται από την Ίμβρο. Στους λογοτεχνικούς κύκλους εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1937 ως ποιητής αλλά είναι κυρίως γνωστός ως πεζογράφος. Το πιο σημαντικό του έργο που τον καθιερώνει ως πεζογράφο είναι η τριλογία "*Ακυβέρνητες Πολιτείες*" (*Η Λέσχη*, *η Ριάγνη*, *Η Νυχτερίδα*), η οποία βραβεύτηκε στο Παρίσι το 1971 ως το καλύτερο ξένο μυθιστόρημα. Άλλο μυθιστόρημά του είναι "*Η Χαμένη Άνοιξη*" (1977). Έγραψε επίσης διηγήματα, όπως "*Ο ύπνος του θεριστή*", "*Αλλόκοτοι άνθρωποι*", "*Νουρεντίν Μπόμπα*" κ.ά. κριτικές και μελέτες. Πέθανε στην Αθήνα το 1980.

Μάθημα 11

9 Βρείτε τις λέξεις ή τις φράσεις στο κείμενο που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια με τα παρακάτω

- | | |
|------------------------------------|---------------------------------|
| 1. διπλανό (1) | 7. προς την πλευρά μου (20) |
| 2. λεπτή (7) | 8. φωτεινό (22) |
| 3. άρχισε (11) | 9. είχα δει για πρώτη φορά (23) |
| 4. είπα το όνομά μου (15) | 10. στέκονταν γύρω από (24) |
| 5. δεν χρειάστηκε (16) | 11. έπαιρναν φως (25) |
| 6. γραμμένο με ωραία γράμματα (17) | 12. αρκετά πια (27) |

10 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω λέξεων που υπάρχουν στο κείμενο

- | | |
|--------------------------|--------------------|
| 1. ο θυρωρός (2) | 7. πατάω (10) |
| 2. συνοδεύω (2) | 8. τα φρυδια (12) |
| 3. η συλλογή (3) | 9. σκύβω (16) |
| 4. παραγγέλνω (5) | 10. το μέτωπο (22) |
| 5. χυτός, -ή, -ό (7) | 11. το γέλιο (24) |
| 6. αδιάφορος, -η, -ο (8) | 12. ο νεαρός (26) |

11 Ρωτήστε και απαντήστε

1. Πώς έβγαλε ο κεντρικός χαρακτήρας του μυθιστορήματος το συμπέρασμα ότι η γειτόνισσά του δεν είχε μεγάλη συλλογή από δίσκους;
2. Πώς καταλαβαίνουμε ότι είναι καινούριος στην πολυκατοικία όπου μένει;
3. Τι νομίζετε πως εννοεί όταν περιγράφει την κοπέλα ως "κορίτσαρο";
4. Ποια ήταν η πρώτη εντύπωσή του για τη νέα γυναίκα;
5. Τι μπορεί να είναι ίσως η *Δημοκρατική Αλλαγή* που κρατούσε ο άνδρας;
6. Γιατί η κοπέλα δεν του είπε το όνομά της; Επειδή ήταν γραμμένο δίπλα στο κουδούνι;
7. Πιστεύετε ότι η κοπέλα τον εντυπωσίασε; Τι τον εντυπωσίασε περισσότερο;
8. Μήπως ξέρετε τι ήταν οι Λαμπράκηδες;
9. Μήπως μπορείτε να μαντέψετε ποιος ήταν ο Μίκης που γελούσε γύρω του η παρέα;
10. Σε ποια εποχή νομίζετε ότι αναφέρεται το μυθιστόρημα;

- Τρεις βράχοι λίγα καμένα πεύκα κι' ένα ρημοκλήσι
και πάρα πάνω
το ίδιο τοπίο αντιγραμμένο ξαναρχίζει:
τρεις βράχοι σε σχήμα πύλης, σκουριασμένοι
- 5 λίγα καμένα πεύκα, μαύρα και κίτρινα
κι' ένα τετράγωνο σπιτάκι θαμμένο στον ασβέστη:
και πάρα πάνω ακόμη πολλές φορές
το ίδιο τοπίο ξαναρχίζει κλιμακωτά
ώς τον ορίζοντα ώς τον ουρανό που βασιλεύει.
- 10 Εδώ αράξαμε το καράβι να ματίσουμε τα σπασμένα κουπιά,
να πιούμε νερό και να κοιμηθούμε.
Η θάλασσα που μας πίκρανε είναι βαθειά κι' ανεξερεύνητη
και ξεδιπλώνει μιαν απέραντη γαλήνη.
- 15 Εδώ μέσα στα βότσαλα βρήκαμε ένα νόμισμα
και το παίξαμε στα ζάρια.
Το κέρδισε ο μικρότερος και χάθηκε.
- Ξαναμπαράκαμε με τα σπασμένα μας κουπιά.

(Γιώργος Σεφέρης - Από την ποιητική συλλογή *Μυθιστόρημα*)

Ο Γιώργος Σεφέρης γεννήθηκε το 1900 στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας. Πρωτογράφει στίχους το 1914. Το 1918 πηγαίνει στο Παρίσι να σπουδάσει νομικά, όπου γνωρίζει και έρχεται σε επαφή με πολλούς πνευματικούς ανθρώπους της Δύσης. Η καταστροφή του '22 και η προσφυγιά που ακολουθεί τον επηρεάζουν βαθύτατα. Το 1926 μπαίνει στο διπλωματικό σώμα. Το 1931 εκδίδει την πρώτη του ποιητική συλλογή με τίτλο "Στροφή", που αποτελεί σταθμό για την ελληνική ποίηση. Ακολουθούν η "Στέρνα" το 1932, το "Μυθιστόρημα" το 1935, το "Ημερολόγιο Καταστώματος Α" το 1940 στην Αλεξάνδρεια, το "Ημερολόγιο Καταστώματος Β" το 1944, η "Κίχλη" και το "Ημερολόγιο Καταστώματος Γ" το 1947. Το 1963 τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ. Στη δικτατορία του 67-74 διαμαρτύρεται με δηλώσεις του. Πέθανε στην Αθήνα το 1971.

- 12** Βρείτε την έννοια των λέξεων που δεν ξέρετε στο λεξικό σας ή ρωτήστε τον καθηγητή σας / την καθηγήτριά σας
- 13** Συζητήστε μεταξύ σας και με τον καθηγητή σας / την καθηγήτριά σας (α) το ύφος του ποιήματος, (β) τις εικόνες που μας δίνει, (γ) τα στοιχεία που θυμίζουν την Ελλάδα, (δ) τα συναισθήματα που σας δημιουργεί

Ρήματα με ιδιαιτερότητες ως προς τη φωνή

1. Έχουμε ήδη συναντήσει κάποια ενεργητικά ρήματα που ενώ είναι μεταβατικά (δηλαδή παίρνουν αντικείμενο) δεν σχηματίζουν παθητική φωνή. Τέτοια ρήματα είναι τα **βάζω, κάνω, θέλω, ξέρω, φέρνω, μαντεύω, χρωστώ, ζηλεύω, συγγράφω** κ.ά. Έτσι, λέμε:
*Πολλοί φίλοι μου **ξέρουν** τον Ηρακλή.*
(**Δεν** μπορούμε να πούμε: *Ο Ηρακλής ξέρεται από πολλούς φίλους μου.*)
*Η Εύη **μάντεψε** τη σωστή απάντηση.*
(**Δεν** μπορούμε να πούμε: *Η σωστή απάντηση μαντεύτηκε από την Εύη.*)
2. Έχουμε επίσης συναντήσει ενεργητικά ρήματα τα οποία μπορεί να είναι είτε μεταβατικά είτε αμετάβαρα (δηλαδή δεν παίρνουν αντικείμενο) και τα οποία επίσης δεν σχηματίζουν παθητική φωνή. Τέτοια ρήματα είναι τα **πηγαίνω, ξυπνάω, αρχίζω, σταματώ, ξεκινάω, ξαπλώνω, σπάζω, χωρίζω, ξεχωρίζω, σπουδάζω, ζω, ταιριάζω, τρακάρω, ανησυχώ, μεγαλώνω** κ.ά. Έτσι, λέμε:
*Η γιαγιά **ξύπνησε** τα παιδιά. / Τι ώρα **ξύπνησε** ο αδερφός σου σήμερα το πρωί;*
(**Δεν** μπορούμε να πούμε: *Τα παιδιά ξυπνήθηκαν από τη γιαγιά.*)
*Με **σπούδασε** ο θεός μου. / Η Στέλλα **σπούδασε** κοινωνιολογία.*
(**Δεν** μπορούμε να πούμε: *Σπουδάστηκα από τον θεό μου.*)
3. Ακόμα, έχουμε συναντήσει ενεργητικά ρήματα τα οποία μπορεί να είναι είτε μεταβατικά είτε αμετάβαρα. τα οποία σχηματίζουν και παθητική φωνή. Τέτοια ρήματα είναι τα **ανοίγω, κλείνω, στρίβω, γιορταζω, καίω, ανάβω** κ.ά. Έτσι, λέμε:
*Ποιος **άνοιξε** το παράθυρο; / Το μαγαζί δεν **άνοιξε** σήμερα. / Το σπιτι **ανοίχτηκε** από την αστυνομία.*

14 Κάντε προτάσεις με τα παρακάτω ενεργητικά ρήματα. Για εκείνα που στην ενεργητική φωνή έχουν και μεταβατική και μέση έννοια αλλά δεν σχηματίζουν παθητική φωνή, κάντε δύο προτάσεις. Για εκείνα που σχηματίζουν παθητική φωνή, κάντε τρεις προτάσεις. Χρησιμοποιήστε όσους περισσότερους χρόνους μπορείτε

φέρνω - αρχίζω - θέλω - ξεκινάω - γιορτάζω - κλείνω - σπάζω - χρωστάω - καίω - ζηλεύω - πηγαίνω

Ευχετική

Μακάρι να μπει στο πανεπιστήμιο. Θα χαρούμε όλοι πολύ.

Ας της έλεγες δυο λόγια για τον γιο της. Εσένα σ' αγαπάει και θα σ' ακούσει.

Μακάρι να μην έδωσε την παραίτηση του ακόμα. Τα πράγματα θα βελτιωθούν σύντομα στην εταιρεία.

Τι καλά να μην είχε έρθει μαζί μας. Θα περνούσαμε πολύ καλύτερα.

Όλες οι παραπάνω προτάσεις εκφράζουν κάποια ευχή ή επιθυμία, που αναφέρεται στο μέλλον, στο παρόν ή στο παρελθόν. Τέτοιες προτάσεις συνήθως αρχίζουν με :

μακάρι να, θα ήθελα να, τι καλά να, καλύτερα να, αχ και να, ας.



15 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο του ρήματος

1. Ας _____ καμιά φορά και τους άλλους. Μόνο ο εαυτός της την ενδιαφέρει.
(σκέφτομαι)
2. Καλύτερα να μην _____ απόψε. Δεν θα ξέρω ακόμα τι να της πω.
(τηλεφωνώ)
3. Μακάρι να _____ ο Κώστας έξω. Δεν υπάρχει καθόλου φαγητό στο σπίτι.
(τρώω)
4. Μακάρι να το _____ νωρίτερα. Τώρα πια είναι αργά.
(μαντεύω)
5. Αχ και να _____ πρωθυπουργός! Η χώρα θα έβλεπε πολλά καλά.
(είμαι)
6. Αλίκη, από τον επόμενο μήνα θα ήθελα να _____ τη δουλειά σου καλύτερα.
(οργανώνω)
7. Ας _____ δέκα εκατομμύρια στο λαχείο και θα έβλεπες πόσα πράγματα θα έκανα.
(κερδίζω)
8. Μακάρι να _____ εσείς πέρσι στο διαμέρισμα. Το ενοίκιο ήταν πολύ χαμηλό.
(βολεύομαι)
9. Θα ήθελα να μην _____ τη μητέρα σου ξανά. Να της μιλάς καλύτερα, σε παρακαλώ.
(στενοχωρώ)

16 Βρείτε ή μαντέψτε την έννοια των παρακάτω λέξεων και εκφράσεων

- | | | |
|-----------------------------|---------------------|-----------------------|
| 1. βαστάω | 7. τα ναύλα | 13. η ερημιά |
| 2. σφάζω | 8. όχι αστεία | 14. ώρα σου καλή |
| 3. τα εσώρουχα | 9. καπάτσος, -α, -ο | 15. απένταρος, -η, -ο |
| 4. πίσω μου σ' έχω (σατανά) | 10. στήνω | 16. αχάριστος, -η, -ο |
| 5. κυριακάτικα | 11. η δουλίτσα | |
| 6. να δω τη(ν) (υ)γεια μου | 12. το χρυσάφι | |

17 Διαβάστε αυτή τη μικρή εισαγωγή για τον θεατρικό συγγραφέα Ιάκωβο Καμπανέλλη και το θεατρικό έργο του "Η αυλή των θαυμάτων"

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης γεννήθηκε στη Νάξο το 1922 και μεγάλωσε στις γειτονιές της Αθήνας. Είκοσι χρονών μεταφέρεται με άλλους Έλληνες στο στρατόπεδο Μαουτχάουζεν. Όταν επιστρέφει στην Ελλάδα, σπουδάζει οικοδομικό σχέδιο σε μια τεχνική σχολή. Πρώτη του παρουσία στον χώρο του θεάτρου, το έργο "Χορός στα στάχυα" (1949). Ακολουθούν "Η Εβδόμη μέρα της Δημιουργίας" (1956), "Η Αυλή των θαυμάτων" (1957) και "Η ηλικία της νύχτας" (1959). Τα τρία αυτά έργα αποτελούν μια τριλογία που εγκαινιάζει μια νέα, καθαρά ελληνική περίοδο στο νεοελληνικό θέατρο. Τα έργα του ερμηνεύουν την εποχή του και τις καταστάσεις που τις χαρακτηρίζουν.

Το απόσπασμα που θα ακούσετε είναι από το έργο "Η Αυλή των θαυμάτων". Το έργο αυτό βασίζεται στην έλλειψη σιγουριάς και σταθερότητας που χαρακτηρίζει τη ζωή του Έλληνα της δεκαετίας του '50. Οι χαρακτήρες του έργου ζουν σε δωμάτια γύρω από μια αυλή, όπου εξελίσσεται και η ιστορία. Στο απόσπασμα ακούγονται, με τη σειρά που εμφανίζονται, ο Μπάμπης, η Ντόρα, ο Στράτος, η Βούλα, και ο Στέλιος. Είναι όλοι τους νέοι άνθρωποι, που ζούνε με το μεροκάματο. κι αυτό όχι πάντα σίγουρο, χωρίς πολλές ελπίδες για το αύριο.

18 Ακούστε τώρα ένα απόσπασμα από το έργο αυτό και απαντήστε στις ερωτήσεις



1. Πιστεύετε ότι ο Μπάμπης και η Βούλα είναι ζευγάρι; Αν ναι, πώς το καταλαβαίνετε;
2. Φαίνεται να έχουν προβλήματα;
3. Είναι η πρώτη φορά που τσακώνονται και θέλουν να χωρίσουν;
4. Ποιος θέλει να φύγει για να πάει στην Αυστραλία;
5. Τι λέει ο Μπάμπης ότι μπορεί να κάνει κανείς με 25 λίρες;
6. Πόσα είναι τα ναύλα για την Αυστραλία;
7. Τι πιστεύει ο Μπάμπης για την Αυστραλία; Μήπως μερικά από αυτά που πιστεύει είναι υπερβολικά;
8. Κάνει κάποια σύγκριση ο Στέλιος όταν λέει ότι εκεί "τον θένε τον άνθρωπο... Τόνε βαστάνε... να μη φύγει... Δεν τόνε διώχνουνε διαρκώς...";
9. Ενδιαφέρεται και ο Στέλιος να πάει στην Αυστραλία;

Μάθημα 11

19 Βάλτε στα κενά τη σωστή λέξη

συλλογή - παραγγείλουμε - Λιγνού - εξετάσετε - πατήσεις - φωτίζει - πεύκο - ασβέστη - γαλήνη - πικράθηκα - θαμμένο - σκουριασμένο

1. Πριν πάρετε κάποια απόφαση, θα πρέπει να _____ καλά όλες τις πιθανότητες.
2. Στον κήπο μας υπάρχει ένα _____ που λένε ότι είναι ενενήντα χρονών.
3. Ο φίλος μου ο Θανάσης έχει μια _____ από γραμματόσημα μεγάλης αξίας.
4. Όταν ήμουνα μικρός διασκεδάζα πολύ με τις παλιές ταινίες του Χοντρού και του _____.
5. Προχθές βρήκαμε ένα ιταλικό πιστόλι που ήταν _____ από τον καιρό της κατοχής.
6. Πρέπει να _____ τις πίτσες από τώρα γιατί συνήθως αργούν να τις στείλουν.
7. Χρησιμοποιήστε άλλο μαχαίρι. Αυτό είναι λίγο _____.
8. Σε πολλά μέρη της Ελλάδας βάφουν τα σπίτια απ' έξω με _____.
9. Πρέπει πρώτα να βάλεις τις τριακόσιες δραχμές και μετά να _____ το κουμπί.
10. Πολύ _____ όταν άκουσα ότι ο ανιψιός μου πήγε φυλακή.
11. Ο ήλιος _____ τη γη μας και όλους τους άλλους πλανήτες.
12. Σ' αυτό το νησί βρήκα επιτέλους τη _____ που έψαχνα.

20 Προσπαθήστε να γράψετε ένα μικρό διήγημα, ένα ποίημα ή ένα σύντομο θεατρικό έργο στα ελληνικά. Μπορείτε!

Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία. (Ανδρέας Κάλβος)

Οπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει. (Γιώργος Σεφέρης)

Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, είμαι λεύτερος. (Νίκος Καζαντζάκης)

Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή. (Ρήγας Φερραίος)

Ενώ οι μισοί Έλληνες προσπαθούν να μεταμορφώσουν την Ελλάδα σε ξένη χώρα, οι άλλοι μισοί ξενιτεύονται. (Νίκος Δήμου)

Τα πιο γόνιμα βιβλία δεν είναι εκείνα που μας μαθαίνουν κάτι. Είναι εκείνα που μας διεγείρουν τον στοχασμό. (Άγγελος Τερζάκης)

Δεν χρειαζόμαστε καθόλου ανδρεία αν όλοι είμαστε δίκαιοι. (Αδαμαντιος Κοραής)

Στον κόσμο υπάρχει ένα αγαθό πιο πολυτιμο από τη ζωή, πιο γλυκο από την ευτυχία: η λευτεριά. (Νίκος Καζαντζάκης)

Ο ηθικός πολιτισμός πρέπει να γίνει το θεμέλιο του τεχνικού πολιτισμού. Έτσι η επιστήμη θα ξαναβρεί τον σκοπό της, που είναι η ανεύρεση όχι απλώς του ωφέλιμου αλλά του αληθινού. (Ι. Νικολαΐδης)

Όταν πολεμάς για λευτεριά, είσαι κιόλας λεύτερος. (Νίκος Καζαντζάκης)

Η Ελλάδα έχει μέσα της μια μαγική ουσία, που κάνει τον κόσμο να νιώθει σαν δική του ιστορία την ιστορία της. (Φώτης Κόντογλου)

Η μεγαλοσύνη στα έθνη δε μετριέται με το στρέμμα. Με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα. (Κωστής Παλαμάς)

Επανάληψη Μαθημάτων 1-11

1 Βάλτε τα επίθετα και τα ουσιαστικά στον σωστό τύπο

1. Έχω κάνει _____ στη ζωή μου αλλά ένα ήταν το πιο μεγάλο ...
(πολύ, λάθος)
2. Και οι τρεις _____ που έχουμε στην εταιρεία μας είναι πολύ _____.
(γραμματέας, καλή)
3. _____ και _____, απόψε θα έχουμε τη χαρά να ακούσουμε την πασίγνωστη...
(κυρία, κύριος)
4. Οι _____ που μας έδωσε ήταν _____.
(απάντηση, ειλικρινής)
5. Στο σαλόνι τους υπάρχουν δύο _____.
(μεγάλος, καναπές)
6. Δύο αδέρφια είναι _____ και τα άλλα δύο είναι _____.
(μανάβης, χασάπης)
7. Παλιά, έξω από το χωριό έβρισκες _____ . Τώρα δεν υπάρχει ούτε μία.
(πολλή, αλεπού)
8. Δεν γνωρίζω τα ονόματα αυτών των _____.
(Άγγλος, συγγραφέας)
9. Οι τιμές των _____ δεν έχουν καθοριστεί ακόμα.
(νέο, προϊόν)
10. Σε παρακαλώ να βγάλεις τον _____ των σκουπιδιών στο μπαλκόνι.
(πλαστικός, τενεκές)
11. Τα πιο _____ της εβδομάδας δουλεύω μέχρι αργά.
(πολύ, βράδυ)
12. Η τιμή του _____ φαίνεται ότι θα κατέβει.
(χοιρινό, κρέας)
13. Υπάρχει κάποια σχέση μεταξύ των δύο _____.
(αυτό, γεγονός)
14. Στην ομιλία του γιατρού ήταν πολλές _____.
(νέα, μαμά)
15. Η ταχύτητα του _____ είναι 300.000 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο.
(φως)
16. Τα περισσότερα προβλήματα της _____ είναι οικονομικά.
(τεχνική, εκπαίδευση)

2 Ενεργητική ή Παθητική;

1. Οι δύο εταιρείες *δημιούργησαν* / *δημιουργήθηκαν* πριν από είκοσι χρόνια.
2. Ευτυχώς με τα φάρμακα που πήρε *γιατρεύτηκε* / *γιατρεύτηκε* γρήγορα.
3. Ο πατέρας μου *θα μαγειρέψει* / *θα μαγειρευτεί* απόψε κινέζικο φαγητό.
4. Τα έξοδά μας *έχουν αυξήσει* / *έχουν αυξηθεί* σημαντικά τον τελευταίο χρόνο.
5. Η εθνική μας ομάδα *νίκησε* / *νικήθηκε* την εθνική Ισπανίας με ένα καλάθι διαφορά.
6. Τελικά, το νομοσχέδιο *ψήφισε* / *ψηφίστηκε* στη Βουλή από όλα τα κομμάτια
7. Τα παλιά χρόνια *ζύμωναν* / *ζυμώνονταν* το ψωμί με τα χέρια.
8. Προσπαθήσαμε να τον *παρηγορήσουμε* / *παρηγορηθούμε* αλλά δεν τα καταφέραμε.
9. Ο Σεφερης και ο Ελύτης *τίμησαν* / *τιμήθηκαν* με το βραβείο Νόμπελ.
10. Η επιστολή πρέπει να *παραδώσει* / να *παραδοθεί* στον παραλήπτη προσωπικώς.
11. Οι γονείς μου *θα έχουν εξοφλήσει* / *εξοφληθεί* το χρέος τους ως το τέλος του χρόνου.
12. Ποιος *καθάρισε* / *καθαρίστηκε* το μπάνιο τόσο καλά;
13. Μετά από εκείνη την ιστορία η καριέρα της *κατέστρεψε* / *καταστράφηκε* τελείως.
14. Η αδερφή μου *θα μεταφράσει* / *θα μεταφραστεί* το μυθιστόρημα στα γαλλικά.
15. Τον *βασάνισαν* / *βασανίστηκαν* για να μιλήσει αλλά δεν κατάφεραν να του πάρουν ούτε μία λέξη.

3 Ταιριάξτε τις λέξεις/φράσεις που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια έννοια

- | | |
|------------------|--------------------|
| 1. άψογο | 10. κατά |
| 2. αναμινύω | 11. αντιλαμβάνομαι |
| 3. αστραφτερή | 12. η εκπαίδευση |
| 4. συλλογίζομαι | 13. θεμελιακό |
| 5. το συνάλλαγμα | 14. η ενέργεια |
| 6. υποσιτίζομαι | 15. κλαίω |
| 7. αμέσως | 16. κυριεύω |
| 8. συμπτωματικά | 17. αυξάνω |
| 9. το χρυσάφι | 18. η μεταρρυθμιση |

- | | |
|-----------------|------------------------|
| α. σκέφτομαι | κ. δεν τρώω όσο πρέπει |
| β. πολύ βασικό | λ. χύνω δάκρυα |
| γ. ο χρυσός | μ. χρήματα άλλης χώρας |
| δ. πολύ γρήγορα | ν. η πράξη |
| ε. μεγαλώνω | ξ. λαμπερή |
| ζ. ανακατεύω | ο. καταλαβαίνω |
| η. εναντίον | π. κατακτώ |
| θ. η αλλαγή | ρ. τέλειο |
| ι. τυχαία | σ. η παιδεία |

4 Βάλτε τα ρήματα στην απλή προστακτική

1. Κώστα, _____ να τελειώσεις τα μαθήματά σου πριν από τις 7.
(προσπαθώ)
2. Παιδιά, _____ αμέσως γιατί πρέπει να φύγουμε σ' ένα τέταρτο.
(ντύνομαι)
3. Αν σου δώσουν λεφτά για τα τρόφιμα, _____ να τα πάρεις.
(αρνούμαι)
4. Μην _____ περισσότερα. Δεν θα σου τα δώσουν.
(απαιτώ)
5. _____ και οι δυο σας στο σπίτι και μη _____ ώσπου να σας πω.
(κρύβομαι)(βγαίνω)
6. _____ καλά, σε παρακαλώ, γιατί φυσάει.
(σκουπίζομαι)
7. Δημητράκη, _____ τις ασκήσεις στο τετράδιό σου, σε παρακαλώ.
(αντιγράφω)
8. Μην το _____ στη Μαρία. _____ το εσύ καλύτερα.
(δίνω)(μεταφράζω)
9. _____ πρώτα σχετικά με το θέμα, και μετά θα δούμε τι θα κάνουμε. Εντάξει, Ελένη μου;
(πληροφορούμαι)
10. Μην _____ με αυτό το σαμπουάν, κυρία Στρατηγού. _____ εκείνο.
(λούζομαι)(προτιμώ)
11. _____ από την πολυθρόνα, Χρήστο, και _____ εδώ, σε παρακαλώ.
(σηκώνομαι)(στέκομαι)

5 Ταιριάξτε τις λέξεις που έχουν την αντίθετη ή περίπου την αντίθετη έννοια

- | | |
|--------------|----------------|
| 1. επόμενος | 10. μισώ |
| 2. καταθέτω | 11. σκληρός |
| 3. απίθανο | 12. οι εχθροί |
| 4. ωφελώ | 13. βρίσκω |
| 5. υπέρ | 14. πραγματικό |
| 6. ο θάνατος | 15. κουράζομαι |
| 7. διαφωνώ | 16. έμμεσα |
| 8. μακρινή | 17. ίδια |
| 9. ξεδιπλώνω | 18. ανυπόμονη |

- | | |
|----------------|-----------------|
| α. φανταστικό | κ. κοντινή |
| β. διπλώνω | λ. ξεκουράζομαι |
| γ. χάνω | μ. διαφορετική |
| δ. οι φίλοι | ν. πιθανό |
| ε. η ζωή | ξ. προηγούμενος |
| ζ. άμεσα | ο. αποσύρω |
| η. υπομονετική | π. κατά |
| θ. αγαπώ | ρ. μαλακός |
| ι. βλάπτω | σ. συμφωνώ |

6 Συμπληρώστε τον πίνακα

Ενεστώτας	Συν. Μέλλοντας	Παρατατικός	Συν. Προστακτική
1. ανάβω			
2.		παρηγοριόμουν	
3.			
4.			
5.			
6.			άρπαζε / αρπάζετε
7.	θα επιμένω		
8.			
9.		σκεφτόμουν	
10.			
11. κλαίω			
12.			

Αόριστος	Απλός Μέλλοντας	Παρακειμενος	Απλή Προστακτική
1.			
2.			
3. μείωσα			
4.	θα δικαιολογηθώ		
5.			οδήγησε / οδηγήστε
6.			
7.			
8.		έχω πονέσει	
9.			
10. χαμογέλασα			
11.			
12.		έχω χορτάσει	

7 Βάλτε στα κενά τα αντίστοιχα επιρρήματα

1. Την κοίταξε _____ στα μάτια και της ζήτησε να χορέψουνε. (γλυκός)
2. "Μπορείτε να του τηλεφωνήσετε εσείς;" " _____ ". (ευχάριστος)
3. Διόρθωσέ το _____ πριν το δει η διευθύντρια. (άμεσος)
4. Μας μίλησε _____ και με ειλικρίνεια. (απλός)
5. "Θα συναντηθείτε όλοι στη δεξίωση;" " _____ ". (ακριβής)
6. Όχι, δεν θα τους δούμε μαζί. Είναι καλύτερα να τους δούμε _____ . (χωριστός)
7. Περάσαμε πολύ _____ στην Κρήτη. Θα ξαναπάμε του χρόνου. (ευχάριστος)
8. Τελικά, φαίνεται ότι πληρώσαμε πολύ _____ για το φαγητό. (ακριβός)
9. Πρέπει να επικοινωνήσεις _____ . Το θέμα είναι βιαστικό. (τηλεφωνικός)
10. "Είχατε πολλούς καλεσμένους;" "Όχι, γιορτάσαμε το γεγονός _____ ". (οικογενειακός)
11. Ό,τι κάνει, το κάνει _____ . (τέλειος)
12. "Θα είναι και δύο υπουργοί, ξέρεις;" " _____ θα πρέπει να βάλω γραβάτα." (επομενος)

8 Βάλτε "ότι", "ό,τι", "που" ή "να", ανάλογα

1. Κάνετε _____ σας συμφέρει. Πάντως, νομίζω _____ ο διευθυντής εξαγωγών έχει δίκιο.
2. Χαίρομαι ιδιαίτερα _____ σας γνωρίζω, κύριε Κατράκη.
3. Είναι γεγονός _____ ο πλανήτης μας κινδυνεύει;
4. Είναι δύσκολο να γίνει αλλά ελπίζω _____ τα καταφέρω.
5. Ευτυχώς _____ δεν ήρθατε στην ομιλία, αγαπητέ μου. Ήταν πολύ βαρετή.
6. _____ και να του πω, δεν αντιλαμβάνεται _____ ολόκληρη η οικογένεια είναι εναντίον του.
7. Αύριο _____ θα πας στον υδραυλικό, θυμήσου να του μιλήσεις και για το θερμοσίφωνο.
8. Δεν μπορώ να σου πω τι ώρα ακριβώς αλλά πιστεύω _____ θα τα έχω τελειώσει μέχρι το βράδυ.
9. Ζητάει συγγνώμη _____ δεν μπορούσε να σας περιμένει αλλά έπρεπε να πάει σε μια διάλεξη.
10. Λυπάμαι _____ η μητέρα σου έχει αντιρρήσεις. Εμείς θα κάνουμε _____ συμφωνήσαμε.
11. Ευχόμαστε _____ παραμείνει υπουργός για ένα χρόνο ακόμα.
12. Τώρα _____ γνωριστήκαμε, είμαι βέβαιος _____ θα βλεπόμαστε συχνά.

9 Αλλάξτε τις παρακάτω προτάσεις, χωρίς να αλλάξει η σημασία τους. Αρχίστε την κάθε πρόταση με τον τρόπο που σας δίνεται

1. Αυτό το φαγητό δεν το έχω ξαναφάει ποτέ.
Είναι η πρώτη φορά που τρώω αυτό το φαγητό.
2. Ήταν πολύ χαλασμένο το κρέας και έπρεπε να το πετάξουμε.
Το κρέας ήταν τόσο _____
3. Είναι απαραίτητο να διαιρέσουμε την ομάδα σε τρία μέρη.
Η ομάδα _____
4. Δουλεύει στην εταιρεία μας εδώ και πέντε χρόνια.
Άρχισε να _____
5. Δεν μιλάω τόσο καλά ελληνικά όσο η Φρανσουάζ.
Η Φρανσουάζ _____
6. Τι κρίμα που δεν πέρασες τις τελευταίες εξετάσεις!
Μακάρι να _____
7. Δεν πήγαμε διακοπές, γιατί δεν είχαμε μαζέψει αρκετά λεφτά.
Αν _____
8. Δεν καθάρισαν τους δρόμους αυτή την εβδομάδα.
Οι δρόμοι _____
9. Έχω να διασκεδάσω εδώ και πολλά χρόνια.
Πάνε πολλά χρόνια _____
10. Ο Κώστας θα κλείσει τα δεκαοχτώ την άλλη εβδομάδα.
Ο Κώστας έχει τα _____
11. Δεν μπορώ να έρθω μαζί σας, γιατί πρέπει να βοηθήσω τον πατέρα μου στο μαγαζί.
Αν δεν _____
12. Και τι δεν βρίσκει κανείς σ' αυτό το κατάστημα!
Αυτό το _____
13. Δεν έχω συναντήσει ποτέ τόσο έξυπνο και συμπαθητικό άντρα.
Είναι _____
14. Ήταν τόσο αργά, ώστε δεν μπορέσαμε να κάνουμε τίποτε.
Ήταν πολύ _____

10 Διαλέξτε την πιο σωστή λέξη ή φράση

1. Αν δε σταματήσετε να παίζετε μπάλα, θα σας ____ .
α. εξηγήσω β. μαλώσω γ. σκοντάψω δ. μπορέσω
2. Εμείς της προσφέραμε την ____ μας αλλά αυτή αρνήθηκε να την δεχθεί.
α. αλλαγή β. κατανάλωσή γ. βοήθειά δ. διαφωνία
3. Δεν ξέρω εσείς τι θα κάνετε, εγώ, ____, θα πάω να του μιλήσω. Σήμερα κιάλας.
α. πάντως β. παρόλο ότι γ. άλλωστε δ. επειδή
4. Έφυγα νωρίς γιατί ____ . Δεν ήξερα κανέναν, το φαγητό ήταν χάλια, η μουσική άλλο τόσο...
α. πληροφορήθηκα β. ευχαριστήθηκα γ. συγχωρέθηκα δ. βαρεθηκα
5. Μη μιλάς έτσι στη γιαγιά σου. Είναι ____ .
α. ντροπή β. μελαχρινή γ. πνευμονία δ. πρόσκληση
6. Τελικά, έκανα μεγάλη ____ . Δεν έπρεπε να του δανείσω το κασετόφωνό μου.
α. απαίτηση β. εξαγωγή γ. βλακεία δ. ψυχή
7. Πώς περάσατε; ____ καθόλου;
α. Οδηγηθήκατε β. Προστατέψατε γ. Ενθουσιάσατε δ. Διασκεδάσατε
8. Δεν φταίει κανένας άλλος γι' αυτό που έγινε. Ο μόνος ____ είμαι εγώ.
α. υπολογιστής β. υπεύθυνος γ. κόπος δ. αγώνας
9. Εκτός από τα άλλα της προσόντα έχει και ____ γραμματέα.
α. άγαλμα β. μνημόσυνο γ. παράπονο δ. δίπλωμα
10. Προσπαθούσε δύο χρόνια να την ____ αλλά αυτή ξαφνικά παντρεύτηκε τον αδερφό του!
α. κατακτήσει β. επικοινωνήσει γ. αρρωστήσει δ. θυμίσει
11. Η ελληνική και η λατινική ____ από μια κοινή γλώσσα.
α. διαιρούνται β. προέρχονται γ. ακολουθούνται δ. εμφανίζονται
12. Παραπονέθηκε ____ όταν του ζήτησαν να φύγει από το ξενοδοχείο.
α. επιμελέστατα β. θετικότητα γ. ακριβέστατα δ. εντονότατα
13. Στην Ελλάδα συναντάει κανείς πολλούς αρχαίους ____ .
α. επιστήμονες β. ναμπρούς γ. πρεσβευτες δ. ναούς
14. Ευτυχώς εκείνη η φοβερή αρρώστια ____ σημαντικά τα τελευταία χρόνια.
α. έχει περιοριστεί β. έχει αναγκαστεί γ. έχει πραγματοποιηθεί δ. έχει καταστραφεί
15. Πιστεύω πως το γεγονός αυτό είναι πολύ ____ και ότι τα αποτελέσματα θα φανούν πολύ σύντομα.
α. κουραστικό β. σημαντικό γ. ρεαλιστικό δ. στενό

11 Βάλτε τα ρήματα στο σωστό πρόσωπο, χρόνο και φωνή

1. Καλύτερα να μην της το πούμε, γιατί αν το _____, θα _____ πολύ.
(μαθαίνω)(στενοχωρώ)
2. Αποφασίσαμε να την _____ από το κατάστημα γιατί _____ κάθε πρωί.
(διώχνω)(αργώ)
3. Δε μου λες, Γιάννη, σε ποιον _____ το δέμα εχτές το πρωί;
(παραδίδω)
4. Η φωτογραφία δε βγήκε καλά γιατί η νύφη _____.
(κουνάω)
5. Έλα, _____ τώρα με αυτά τα λεφτά και τη Δευτέρα θα _____ κι άλλα.
(βολεύω)(παίρνω)
6. Δεν ξέρω ποιος _____ πρώτος αυτό το σύστημα αλλά από τότε δεν έχουμε προβλήματα.
(εφαρμόζω)
7. Η περίπτωση του είναι τόσο τραγική, που δεν _____.
(περιγράφω)
8. Ο διευθυντής μου είπε ότι θα _____ και οι δύο υποψήφιοι τον άλλο μήνα.
(προσλαμβάνω)
9. Όταν _____ στην πατρίδα του μετά από οχτώ χρόνια, ήταν ήδη διάσημος.
(επιστρέφω)
10. Τα τελευταία χρόνια _____ τόσο πολύ η ρύπανση, που _____ όλες τις ελιές.
(αυξάνω)(καταστρέφω)
11. _____ για τα χαρτιά μου εδώ και μία ώρα αλλά δεν τα βρίσκω. Θα _____!
(ψάχνω)(τρελαίνω)
12. Μην _____, σε παρακαλώ. Δεν το _____.
(κλαίω)(αντέχω)

12 Γράψτε με δικά σας λόγια τι σημαίνουν οι παρακάτω παροιμίες

- Μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια.
- Θέλει και την πίτα ολόκληρη και το σκυλί χορτάτο.
- Η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται.
- Όποιος έχει τα γένια, έχει και τα χτένια.
- Ο πρώτος ο εχθρός σου είναι ο εαυτός σου.

Φωτογραφίες για συζήτηση



Φωτ: Γ. Κατσαούνης

Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Πού βρίσκονται οι γυναίκες που βλέπετε στη φωτογραφία;
2. Πού πηγαίνουν;
3. Τι κοινό έχουν μεταξύ τους;
4. Πώς είναι ντυμένες οι τρεις γυναίκες;
5. Με τι ασχολούνται οι δύο γυναίκες στα αριστερά;
6. Γιατί οι γυναίκες στα αριστερά φοράνε μαύρα ρούχα;
7. Πόσο διαφορετική είναι η κοπέλα στα δεξιά από τις άλλες δύο;
8. Τι ενδιαφέροντα έχουν οι δύο γυναίκες στα αριστερά και η κοπέλα στα δεξιά;
9. Πόσο διαφορετική είναι η ζωή των δύο γυναικών από τη ζωή της κοπέλας;
10. Γιατί και τότε φοράνε μαύρα οι γυναίκες στην Ελλάδα;
11. Θα μπορούσατε να ζήσετε ως μοναχός/μοναχή σ' ένα μοναστήρι; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.



Φωτ: Γ. Κατσαούνης

Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Γιατί υπάρχουν τόσοι άντρες;
2. Γιατί δεν υπάρχει καμιά γυναίκα;
3. Τι κάνει κανείς σ' ένα καφενείο;
4. Περιγράψτε το συγκεκριμένο καφενείο.
5. Τι δουλειά κάνουν αυτοί οι άνθρωποι;
6. Πως είναι ντυμένοι;
7. Γιατί πηγαίνουν οι άντρες στο καφενείο;
8. Οι γυναίκες πηγαίνουν;
9. Το καφενείο αυτό βρίσκεται στην πόλη; Αν όχι, πού θα μπορούσε να ήταν;
10. Στη χώρα σας υπάρχουν καφενεία ή κατι αντίστοιχο;

Φωτογραφίες για συζήτηση



Φωτ: Γ. Κατσαούνης

Κοιτάξτε τη φωτογραφία προσεκτικά και περιγράψτε ό,τι βλέπετε με όσο περισσότερες λεπτομέρειες μπορείτε. Στην περιγραφή που θα κάνετε, θα χρειαστείτε τις παρακάτω λέξεις

περιστέρι
σκουπίδια
πλαστικές σακούλες
τοίχος
μπογιά
ρύπανση
τροφή

Μιλήστε για τη ρύπανση των πόλεων στη χώρα σας και στην Ελλάδα



Φωτ: Γ. Κατσαούνης

Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Πόσων χρονών είναι οι άνθρωποι που βλέπετε στη φωτογραφία;
2. Τι σχέση έχουν μεταξύ τους;
3. Πού ζουν;
4. Γιατί κάθονται έξω;
5. Πώς νομίζετε ότι είναι το εσωτερικό του σπιτιού; Περιγράψτε το.
6. Έχουν παιδιά; Αν έχουν, πού είναι τα παιδιά τους και τι κάνουν;
7. Πώς περνάνε αυτοί οι δύο άνθρωποι την ημέρα τους;
8. Φανταστείτε τους πριν πενήντα χρόνια και περιγράψτε τη ζωή τους από τότε μέχρι σήμερα.
9. Τι προβλήματα πιστεύετε ότι αντιμετωπίζουν σήμερα;
10. Πώς βλέπετε εσείς την τρίτη ηλικία;

Φωτογραφίες για συζήτηση



Κοιτάξτε τις φωτογραφίες και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτές

1. Περιγράψτε τον μικρό που βλέπετε στις φωτογραφίες. (Ηλικία, χαρακτηριστικά)
2. Τι σκέφτεται στην πρώτη φωτογραφία;
3. Τι κάνει στη δεύτερη φωτογραφία και γιατί;
4. Πώς φαντάζεστε την οικογένεια αυτού του παιδιού;
5. Μιλήστε για τη ζωή του.



Κοιτάξετε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Πόσους ανθρώπους βλέπετε;
2. Έχουν όλοι την ίδια ηλικία περίπου;
3. Πού βρίσκονται;
4. Τι κάνουν αυτή τη στιγμή;
5. Τι εποχή είναι; Πώς το καταλαβαίνετε;
6. Πώς νομίζετε ότι περνάνε τη μέρα τους σ' αυτό το μέρος;
7. Περιγράψτε με λεπτομερείες όλα τα αντικείμενα που βλέπετε στη φωτογραφία.
8. Ποια είναι τα υπέρ και τα κατά αυτού του είδους των διακοπών;
9. Εσάς σας αρέσουν τέτοιες διακοπές; Δικαιολογήστε την απάντησή σας
10. Τι νομίζετε ότι κάνουν αυτοί οι άνθρωποι όταν δεν είναι σε διακοπές;

Φωτογραφίες για συζήτηση



Φωτ: Γ. Κατσαούνης

Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Πού πηγαίνουν αυτοί οι άνθρωποι και με ποιον τρόπο πηγαίνουν;
2. Γιατί υπάρχουν τόσοι άνθρωποι πίσω από τα κάγκελα;
3. Γιατί ο χώρος μπροστά από τα κάγκελα μοιάζει να είναι άδειος;
4. Τι προβλήματα αντιμετωπίζει κανείς όταν ταξιδεύει με πλοίο το καλοκαίρι στα ελληνικά νησιά;
5. Σας αρέσει να ταξιδεύετε με το πλοίο;
6. Πιστεύετε ότι είναι σωστό να υπάρχουν διαφορετικές θεσεις στα πλοία;
7. Εσείς σε ποια θέση θα ταξιδεύατε αν ήσασταν στην Ελλάδα και γιατί;
8. Φανταστείτε τον άνθρωπο που καθόταν στην καρέκλα και περιγράψτε τον.
9. Πού νομίζετε ότι βρίσκεται αυτή τη στιγμή;



Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Πώς λέγεται το πουλί που βλέπετε;
2. Τι κάνει τώρα με τον άνθρωπο;
3. Σε ποιο μέρος του κόσμου έχει βγει η φωτογραφία;
4. Ξέρετε τίποτε περισσότερο γι' αυτότο μέρος;
5. Συνήθως πού και πώς ζουν αυτά τα πουλιά;
6. Υπάρχουν ζώα που η ζωή τους βρίσκεται σε κίνδυνο; Αν ναι, από ποιους κινδυνεύουν;
7. Τι κάνουν σήμερα οι άνθρωποι για την προστασία τέτοιων ζώων;
8. Ποια ζώα μπορεί να έχει ο άνθρωπος στο σπίτι του;
9. Εσείς αγαπάτε τα ζώα;
10. Αν έχετε κάποιο ζώο, περιγράψτε το.

Φωτογραφίες για συζήτηση



Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Τι δουλειά κάνει ο άνθρωπος που βλέπετε;
2. Περιγράψτε τον. (Ηλικία, πρόσωπο, ρούχα)
3. Τι είναι αυτό που βρίσκεται μπροστά του και σε τι χρησιμεύει; Περιγράψτε το.
4. Πού νομίζετε ότι δουλεύει αυτός ο άνθρωπος;
5. Τι κάνει αυτή τη στιγμή; Γιατί;
6. Πόσο χρήσιμο είναι το επάγγελμά του;
7. Το επάγγελμα αυτό είναι σύγχρονο;
8. Τι εισόδημα μπορεί να έχει αυτός ο άνθρωπος;
9. Ξέρετε κάποια άλλα επαγγέλματα που σήμερα θεωρούνται γραφικά; Αν ναι, μιλήστε γι' αυτά.



Κοιτάξτε τη φωτογραφία και με τη βοήθεια των ερωτήσεων μιλήστε γι' αυτή

1. Τι ξέρετε γι' αυτό το άθλημα;
2. Περιγράψτε τη φωτογραφία και πείτε τι φοράνε οι αθλητές.
3. Πιστεύετε ότι το άθλημα αυτό είναι δημοφιλές; Αν ναι, γιατί;
4. Τι κινδύνους αντιμετωπίζουν οι παίκτες αυτού του σπορ;
5. Τι κινδύνους αντιμετωπίζουν οι θεατές;
6. Οι ποδοσφαιριστές είναι δημοφιλή πρόσωπα; Γιατί;
7. Πόσα λεφτά νομίζετε ότι βγάζουν τα μεγάλα ονόματα στο ποδόσφαιρο και γιατί;
8. Εσείς τι γνώμη έχετε για το ποδόσφαιρο;
9. Με ποια αθλήματα ασχολείστε και ποια σας αρέσει να παρακολουθείτε;

Πίνακες Γραμματικής

Πίνακες Γραμματικής

Κλίση Ουσιαστικών

Αρσενικά

-ος, -οι

Ενικός

Ονομαστική	ο	γιατρ-ός	θεί-ος	κύρι-ος	πονοκέφαλ-ος
Γενική	του	γιατρ-ού	θεί-ου	κυρί-ου	πονοκέφαλ-ου
Αιτιατική	τον	γιατρ-ό	θεί-ο	κύρι-ο	πονοκέφαλ-ο
Κλητική	-	γιατρ-έ	θεί-ε	κύρι-ε	πονοκέφαλ-ε

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	γιατρ-οί	θεί-οι	κύρι-οι	πονοκέφαλ-οι
Γενική	των	γιατρ-ών	θεί-ων	κυρί-ων	πονοκέφαλ-ων
Αιτιατική	τους	γιατρ-ούς	θεί-ους	κυρί-ους	πονοκέφαλ-ους
Κλητική	-	γιατρ-οί	θεί-οι	κύρι-οι	πονοκέφαλ-οι

-ας, -ες

Ενικός

Ονομαστική	ο	ταμί-ας	άντρ-ας	αγών-ας	πίνακ-ας
Γενική	του	ταμί-α	άντρ-α	αγών-α	πίνακ-α
Αιτιατική	τον	ταμί-α	άντρ-α	αγών-α	πίνακ-α
Κλητική	-	ταμί-α	άντρ-α	αγών-α	πίνακ-α

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	ταμί-ες	άντρ-ες	αγών-ες	πίνακ-ες
Γενική	των	ταμι-ών	αντρ-ών	αγών-ων	πινάκ-ων
Αιτιατική	τους	ταμί-ες	άντρ-ες	αγών-ες	πίνακ-ες
Κλητική	-	ταμί-ες	άντρ-ες	αγών-ες	πίνακ-ες

-άς, -άδες

Ενικός

Ονομαστική	ο	καβγ-άς
Γενική	του	καβγ-ά
Αιτιατική	τον	καβγ-ά
Κλητική	-	καβγ-ά

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	καβγ-άδες
Γενική	των	καβγ-άδων
Αιτιατική	τους	καβγ-άδες
Κλητική	-	καβγ-άδες

-έας, -είς

Ενικός

Ονομαστική	ο	γραμματ-έας
Γενική	του	γραμματ-εα
Αιτιατική	τον	γραμματ-έα
Κλητική	-	γραμματ-έα

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	γραμματ-είς
Γενική	των	γραμματ-έων
Αιτιατική	τους	γραμματ-είς
Κλητική	-	γραμματ-είς

Πίνακες Γραμματικής

-ης, -ες

Ενικός

Ονομαστική	ο	πωλητ-ής	πελάτ-ης
Γενική	του	πωλητ-ή	πελάτ-η
Αιτιατική	τον	πωλητ-ή	πελάτ-η
Κλητική	-	πωλητ-ή	πελάτ-η

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	πωλητ-ές	πελατ-ες
Γενική	των	πωλητ-ών	πελατ-ών
Αιτιατική	τους	πωλητ-ές	πελάτ-ες
Κλητική	-	πωλητ-ές	πελάτ-ες

-ής, -είς

Ενικός

Ονομαστική	ο	συγγεν-ής
Γενική	του	συγγεν-ή
Αιτιατική	τον	συγγεν-ή
Κλητική	-	συγγεν-ή

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	συγγεν-είς
Γενική	των	συγγεν-ών
Αιτιατική	τους	συγγεν-είς
Κλητική	-	συγγεν-είς

-ης, -ηδες

Ενικός

Ονομαστική	ο	ταξιτζ-ης	μπακάλ-ης
Γενική	του	ταξιτζ-ή	μπακάλ-η
Αιτιατική	τον	ταξιτζ-ή	μπακάλ-η
Κλητική	-	ταξιτζ-ή	μπακάλ-η

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	ταξιτζ-ήδες	μπακάλ-ηδες
Γενική	των	ταξιτζ-ήδων	μπακάλ-ηδων
Αιτιατική	τους	ταξιτζ-ήδες	μπακάλ-ηδες
Κλητική	-	ταξιτζ-ήδες	μπακάλ-ηδες

-ούς, -ούδες

Ενικός

Ονομαστική	ο	παππι-ούς
Γενική	του	παππι-ού
Αιτιατική	τον	παππι-ού
Κλητική	-	παππι-ού

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	παππι-ούδες
Γενική	των	παππι-ούδων
Αιτιατική	τους	παππι-ούδες
Κλητική	-	παππι-ούδες

-ές, -έδες

Ενικός

Ονομαστική	ο	καφ-ές
Γενική	του	καφ-έ
Αιτιατική	τον	καφ-έ
Κλητική	-	καφ-έ

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	καφ-έδες
Γενική	των	καφ-έδων
Αιτιατική	τους	καφ-έδες
Κλητική	-	καφ-έδες

Πίνακες Γραμματικής

Θηλυκά

-α, -ες

Ενικός

Ονομαστική	η	δουλ-ειά	κυρί-α	σελίδ-α	θάλασσ-α	ταυτότητ-α
Γενική	της	δουλ-ειάς	κυρί-ας	σελίδ-ας	θάλασσ-ας	ταυτότητ-ας
Αιτιατική	τη(ν)	δουλ-ειά	κυρί-α	σελίδ-α	θάλασσ-α	ταυτότητ-α
Κλητική	-	δουλ-ειά	κυρί-α	σελίδ-α	θάλασσ-α	ταυτότητ-α

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	δουλ-ειές	κυρί-ες	σελίδ-ες	θάλασσ-ες	ταυτότητ-ες
Γενική	των	δουλ-ειών	κυρι-ών	σελίδ-ων	θαλασσ-ών	ταυτοτήτ-ων
Αιτιατική	τις	δουλ-ειές	κυρί-ες	σελίδ-ες	θαλασσ-ες	ταυτότητ-ες
Κλητική	-	δουλ-ειές	κυρί-ες	σελίδ-ες	θάλασσ-ες	ταυτότητ-ες

-ά, -άδες

Ενικός

Ονομαστική	η	μαμ-ά
Γενική	της	μαμ-άς
Αιτιατική	τη(ν)	μαμ-ά
Κλητική	-	μαμ-ά

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	μαμ-άδες
Γενική	των	μαμ-άδων
Αιτιατική	τις	μαμ-άδες
Κλητική	-	μαμ-άδες

-η, -ες

Ενικός

Ονομαστική	η	αδελφ-ή	κορ-η
Γενική	της	αδελφ-ής	κόρ-ης
Αιτιατική	τη(ν)	αδελφ-ή	κόρ-η
Κλητική	-	αδελφ-ή	κόρ-η

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	αδελφ-ές	κόρ-ες
Γενική	των	αδελφ-ών	κορ-ών
Αιτιατική	τις	αδελφ-ές	κόρ-ες
Κλητική	-	αδελφ-ές	κόρ-ες

-η, -εις

Ενικός

Ονομαστική	η	λέξ-η	αύξησ-η
Γενική	της	λέξ-ης (-εως)	αύξησ-ης (-εως)
Αιτιατική	τη(ν)	λέξ-η	αύξησ-η
Κλητική	-	λέξ-η	αύξησ-η

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	λέξ-εις	αυξήσ-εις
Γενική	των	λέξ-εων	αυξήσ-εων
Αιτιατική	τις	λέξ-εις	αυξήσ-εις
Κλητική	-	λέξ-εις	αυξήσ-εις

Πίνακες Γραμματικής

-ος, -οι

Ενικός

Ονομαστική	η	οδ-ός	λεωφόρ-ας	έξοδ-ος
Γενική	της	οδ-ού	λεωφόρ-ου	έξοδ-ου
Αιτιατική	τη(ν)	οδ-ό	λεωφόρ-ο	έξοδ-ο
Κλητική	-	οδ-ό	λεωφόρ-ο	έξοδ-ο

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	οδ-οί	λεωφόρ-οι	έξοδ-οι
Γενική	των	οδ-ών	λεωφόρ-ων	έξοδ-ων
Αιτιατική	τις	οδ-ούς	λεωφόρ-ους	έξοδ-ους
Κλητική	-	οδ-οί	λεωφόρ-οι	έξοδ-οι

-ού, -ούδες

Ενικός

Ονομαστική	η	αλεπ-ού
Γενική	της	αλεπ-ούς
Αιτιατική	τη(ν)	αλεπ-ού
Κλητική	-	αλεπ-ού

Πληθυντικός

Ονομαστική	οι	αλεπ-ούδες
Γενική	των	αλεπ-ούδων
Αιτιατική	τις	αλεπ-ούδες
Κλητική	-	αλεπ-ούδες

Πίνακες Γραμματικής

Ουδέτερα

-ο, -α

Ενικός

Ονομαστική	το	φαγητ-ό	ταμεί-ο	άτομ-ο	σίδερ-ο
Γενική	του	φαγητ-ού	ταμεί-ου	άτομ-ου	σίδερ-ου
Αιτιατική	το	φαγητ-ό	ταμεί-ο	άτομ-ο	σίδερ-ο
Κλητική	-	φαγητ-ό	ταμεί-ο	άτομ-ο	σίδερ-ο

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	φαγητ-ά	ταμεί-α	άτομ-α	σίδερ-α
Γενική	των	φαγητ-ών	ταμεί-ων	άτομ-ων	σίδερ-ων
Αιτιατική	τα	φαγητ-ά	ταμεί-α	άτομ-α	σίδερ-α
Κλητική	-	φαγητ-ά	ταμεί-α	άτομ-α	σίδερ-α

-ι, -ια

Ενικός

Ονομαστική	το	παιδ-ι	σπίτ-ι	ρολό-ι
Γενική	του	παιδ-ιού	σπιτ-ιού	ρολογ-ιού
Αιτιατική	το	παιδ-ί	σπίτ-ι	ρολό-ι
Κλητική	-	παιδ-ί	σπίτ-ι	ρολό-ι

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	παιδ-ιά	σπίτ-ια	ρολόγ-ια
Γενική	των	παιδ-ιών	σπιτ-ιών	ρολογ-ιών
Αιτιατική	τα	παιδ-ιά	σπίτ-ια	ρολόγ-ια
Κλητική	-	παιδ-ιά	σπίτ-ια	ρολόγ-ια

-μα, -ματα

Ενικός

Ονομαστική	το	τμή-μα	μάθη-μα
Γενική	του	τμή-ματος	μαθή-ματος
Αιτιατική	το	τμή-μα	μάθη-μα
Κλητική	-	τμή-μα	μάθη-μα

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	τμή-ματα	μαθή-ματα
Γενική	των	τμη-μάτων	μαθη-μάτων
Αιτιατική	τα	τμή-ματα	μαθή-ματα
Κλητική	-	τμή-ματα	μαθή-ματα

Πίνακες Γραμματικής

-ος, -η

Ενικός

Ονομαστική	το	λάθ-ος	μεγεθ-ος
Γενική	του	λάθ-ους	μεγέθ-ους
Αιτιατική	το	λάθ-ος	μέγεθ-ος
Κλητική	-	λάθ-ος	μέγεθ-ος

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	λάθ-η	μεγέθ-η
Γενική	των	λαθ-ών	μεγεθ-ών
Αιτιατική	τα	λάθ-η	μεγέθ-η
Κλητική	-	λάθ-η	μεγέθ-η

-ιμο, -ίματα

Ενικός

Ονομαστική	το	γράψ-ιμο
Γενική	του	γραψ-ίματος
Αιτιατική	το	γράψ-ιμο
Κλητική	-	γράψ-ιμο

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	γραψ-ίματα
Γενική	των	γραψ-ιμάτων
Αιτιατική	τα	γραψ-ίματα
Κλητική	-	γραψ-ίματα

-ς, -τα

Ενικός

Ονομαστική	το	γεγονό-ς	φω-ς	καθεστώ-ς	κρέα-ς
Γενική	του	γεγονό-τος	φω-τός	καθεστώ-τος	κρέα-τος
Αιτιατική	το	γεγονό-ς	φω-ς	καθεστώ-ς	κρέα-ς
Κλητική	-	γεγονό-ς	φω-ς	καθεστώ-ς	κρέα-ς

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	γεγονό-τα	φώ-τα	καθεστώ-τα	κρέα-τα
Γενική	των	γεγονό-των	φώ-των	καθεστώ-των	κρέα-των
Αιτιατική	τα	γεγονό-τα	φώ-τα	καθεστώ-τα	κρέα-τα
Κλητική	-	γεγονό-τα	φώ-τα	καθεστώ-τα	κρέα-τα

-ον/-αν/-εν, -ντα

Ενικός

Ονομαστική	το	προϊ-όν	συμβ-άν	φωνή-εν
Γενική	του	προϊ-όντος	συμβ-άντος	φωνή-έντος
Αιτιατική	το	προϊ-όν	συμβ-άν	φωνή-εν
Κλητική	-	προϊ-όν	συμβ-άν	φωνή-εν

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	προϊ-όντα	συμβ-άντα	φωνή-εντα
Γενική	των	προϊ-όντων	συμβ-άντων	φωνη-έντων
Αιτιατική	τα	προϊ-όντα	συμβ-άντα	φωνή-εντα
Κλητική	-	προϊ-όντα	συμβ-άντα	φωνή-εντα

Πίνακες Γραμματικής

-υ, -εα

Ενικός

Ονομαστική	το	οξ-ύ
Γενική	του	οξ-έος
Αιτιατική	το	οξ-ύ
Κλητική	-	οξ-ύ

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	οξ-έα
Γενική	των	οξ-έων
Αιτιατική	τα	οξ-έα
Κλητική	-	οξ-έα

-υ, -υα

Ενικός

Ονομαστική	το	δάκρ-υ
Γενική	του	-
Αιτιατική	το	δάκρ-υ
Κλητική	-	δάκρ-υ

Πληθυντικός

Ονομαστική	τα	δάκρ-υα
Γενική	των	δακρ-ύων
Αιτιατική	τα	δάκρ-υα
Κλητική	-	δάκρ-υα

Παρατηρήσεις

- Όπως φαίνεται στον σχετικό πίνακα, τα θηλυκά ουσιαστικά σε -α, -ες εμφανίζουν μετατόπιση του τόνου στη γενική πληθυντικού (η κυρία - των κυριών). Εξαιρέση αποτελούν:
 - τα θηλυκά η μητέρα, η δασκάλα, η εικόνα (των μητέρων, των δασκάλων, των εικόνων)
 - τα θηλυκά που λήγουν σε -ίδα και -άδα (των δεσποινίδων - των καμινάδων)
- Το ουδέτερο ουσιαστικό το βράδυ κλίνεται όπως το ουδέτερο ουσιαστικό το σπίτι. (Το βράδυ, του βραδιού, το βράδυ, βράδυ - τα βράδια, των βραδιών, τα βράδια, βράδια)
- Το ουδέτερο ουσιαστικό το πρωί κλίνεται ως εξής: (Το πρωί, του πρωινού, το πρωί, πρωί - τα πρωινά, των πρωινών, τα πρωινά, πρωινά)

Κλίση Οριστικού και Αόριστου Άρθρου

Οριστικό

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός			
Ονομαστική	ο	η	το
Γενική	του	της	του
Αιτιατική	τον	τη(ν)	το
Κλητική	-	-	-
Πληθυντικός			
Ονομαστική	οι	οι	τα
Γενική	των	των	των
Αιτιατική	τους	τις	τα
Κλητική	-	-	-

Αόριστο

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
Ενικός			
Ονομαστική	ένας	μία	ένα
Γενική	ενός	μιας	ενός
Αιτιατική	έναν	μια(ν)	ένα
Κλητική	-	-	-
Πληθυντικός			
Ονομαστική	-	-	-
Γενική	-	-	-
Αιτιατική	-	-	-
Κλητική	-	-	-

Κλίση Επιθέτων

-ος, -η, -ο / -οι, -ες, -α

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	Ξέν-ος	η	Ξέν-η	το	Ξέν-ο
Γενική	του	Ξέν-ου	της	Ξέν-ης	του	Ξέν-ου
Αιτιατική	τον	Ξέν-ο	τη(ν)	Ξέν-η	το	Ξέν-ο
Κλητική	-	Ξέν-ε	-	Ξέν-η	-	Ξέν-ο
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	Ξέν-οι	οι	Ξέν-ες	τα	Ξέν-α
Γενική	των	Ξέν-ων	των	Ξέν-ων	των	Ξέν-ων
Αιτιατική	τους	Ξέν-ους	τις	Ξέν-ες	τα	Ξέν-α
Κλητική	-	Ξέν-οι	-	Ξέν-ες	-	Ξέν-α

-ος, -α, -ο / -οι, -ες, -α

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	ωραί-ος	η	ωραί-α	το	ωραί-ο
Γενική	του	ωραί-ου	της	ωραί-ας	του	ωραί-ου
Αιτιατική	τον	ωραί-ο	τη(ν)	ωραί-α	το	ωραί-ο
Κλητική	-	ωραί-ε	-	ωραί-α	-	ωραί-ο
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	ωραί-οι	οι	ωραί-ες	τα	ωραί-α
Γενική	των	ωραί-ων	των	ωραί-ων	των	ωραί-ων
Αιτιατική	τους	ωραί-ους	τις	ωραί-ες	τα	ωραί-α
Κλητική	-	ωραί-οι	-	ωραί-ες	-	ωραί-α

-ος, -η (-ια), -ο / -οι, -ες, -α

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	φτωχ-ός	η	φτωχ-ή/ιά	το	φτωχ-ό
Γενική	του	φτωχ-ού	της	φτωχ-ής/ιάς	του	φτωχ-ού
Αιτιατική	τον	φτωχ-ό	τη(ν)	φτωχ-ή/ιά	το	φτωχ-ό
Κλητική	-	φτωχ-έ	-	φτωχ-ή/ιά	-	φτωχ-ό
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	φτωχ-οί	οι	φτωχ-ές	τα	φτωχ-ά
Γενική	των	φτωχ-ών	των	φτωχ-ών	των	φτωχ-ών
Αιτιατική	τους	φτωχ-ούς	τις	φτωχ-ές	τα	φτωχ-ά
Κλητική	-	φτωχ-οί	-	φτωχ-ές	-	φτωχ-ά

Πίνακες Γραμματικής

-ύς, -ιά, -ύ / -ιοί, -ιές, -ιά

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	μακρ-ύς	η	μακρ-ιά	το	μακρ-υ
Γενική	του	μακρ-ιού	της	μακρ-ιάς	του	μακρ-ιού
Αιτιατική	τον	μακρ-ύ	τη(ν)	μακρ-ιά	το	μακρ-ύ
Κλητική	-	μακρ-ύ	-	μακρ-ιά	-	μακρ-ύ
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	μακρ-ιοί	οι	μακρ-ιές	τα	μακρ-ιά
Γενική	των	μακρ-ιών	των	μακρ-ιών	των	μακρ-ιών
Αιτιατική	τους	μακρ-ιούς	τις	μακρ-ιές	τα	μακρ-ιά
Κλητική	-	μακρ-ιοί	-	μακρ-ιές	-	μακρ-ιά

-ης, -ης, -ες / -εις, -εις, -η

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	διεθν-ής	η	διεθν-ής	το	διεθν-ές
Γενική	του	διεθν-ούς (-ή)	της	διεθν-ούς	του	διεθν-ούς
Αιτιατική	τον	διεθν-ή	τη(ν)	διεθν-ή	το	διεθν-ές
Κλητική	-	διεθν-ή	-	διεθν-ή	-	διεθν-ές
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	διεθν-είς	οι	διεθν-είς	τα	διεθν-ή
Γενική	των	διεθν-ών	των	διεθν-ών	των	διεθν-ών
Αιτιατική	τους	διεθν-είς	τις	διεθν-είς	τα	διεθν-ή
Κλητική	-	διεθν-είς	-	διεθν-είς	-	διεθν-ή

-ής, -ιά, -ί / -ιοί, -ιές, -ιά

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	σταχτ-ής	η	σταχτ-ιά	το	σταχτ-ί
Γενική	του	σταχτ-ιού (-ή)	της	σταχτ-ιάς	του	σταχτ-ιού
Αιτιατική	τον	σταχτ-ή	την	σταχτ-ιά	το	σταχτ-ί
Κλητική	-	σταχτ-ή	-	σταχτ-ιά	-	σταχτ-ί
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	σταχτ-ιοί	οι	σταχτ-ιές	τα	σταχτ-ιά
Γενική	των	σταχτ-ιών	των	σταχτ-ιών	των	σταχτ-ιών
Αιτιατική	τους	σταχτ-ιούς	τις	σταχτ-ιές	τα	σταχτ-ιά
Κλητική	-	σταχτ-ιοί	-	σταχτ-ιές	-	σταχτ-ιά

Πίνακες Γραμματικής

-ης, -α, -ικο / -ηδες, -ες, -ικα

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	τεμπέλ-ης	η	τεμπέλ-α	το	τεμπέλ-ικο
Γενική	του	τεμπέλ-η	της	τεμπέλ-ας	του	τεμπέλ-ικου
Αιτιατική	τον	τεμπέλ-η	τη(ν)	τεμπέλ-α	το	τεμπέλ-ικο
Κλητική	-	τεμπέλ-η	-	τεμπέλ-α	-	τεμπέλ-ικο
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	τεμπέλ-ηδες	οι	τεμπέλ-ες	τα	τεμπέλ-ικα
Γενική	των	τεμπέλ-ηδων		-	των	τεμπέλ-ικων
Αιτιατική	τους	τεμπέλ-ηδες	τις	τεμπέλ-ες	τα	τεμπέλ-ικα
Κλητική	-	τεμπέλ-ηδες	-	τεμπέλ-ες	-	τεμπέλ-ικα

-ων, -ουσα, -ον / -οντες, -ουσες, -οντα

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	ενδιαφέρ-ων	η	ενδιαφέρ-ουσα	το	ενδιαφέρ-ον
Γενική	του	ενδιαφέρ-οντος	της	ενδιαφέρ-ουσας	του	ενδιαφέρ-οντος
Αιτιατική	τον	ενδιαφέρ-οντα	τη(ν)	ενδιαφέρ-ουσα	το	ενδιαφέρ-ον
Κλητική	-	ενδιαφέρ-ων	-	ενδιαφέρ-ουσα	-	ενδιαφέρ-ον
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	ενδιαφέρ-οντες	οι	ενδιαφέρ-ουσες	τα	ενδιαφέρ-οντα
Γενική	των	ενδιαφερ-όντων	των	ενδιαφερ-ουσών	των	ενδιαφερ-όντων
Αιτιατική	τους	ενδιαφέρ-οντες	τις	ενδιαφέρ-ουσες	τα	ενδιαφέρ-οντα
Κλητική	-	ενδιαφέρ-οντες	-	ενδιαφέρ-ουσες	-	ενδιαφέρ-οντα

πολύς, πολλή, πολύ / πολλοί, πολλές, πολλά

	Αρσενικό		Θηλυκό		Ουδέτερο	
Ενικός						
Ονομαστική	ο	πολ-ύς	η	πολλ-ή	το	πολ-ύ
Γενική		-	της	πολλ-ής		-
Αιτιατική	τον	πολ-ύ	την	πολλ-ή	το	πολ-ύ
Κλητική	-	πολ-ύ	-	πολλ-ή	-	πολ-ύ
Πληθυντικός						
Ονομαστική	οι	πολλ-οί	οι	πολλ-ές	τα	πολλ-ά
Γενική	των	πολλ-ών	των	πολλ-ών	των	πολλ-ών
Αιτιατική	τους	πολλ-ούς	τις	πολλ-ές	τα	πολλ-ά
Κλητική	-	πολλ-οί	-	πολλ-ές	-	πολλ-ά

Πίνακες Γραμματικής

Παρατήρηση

Γενικά σε ό,τι αφορά τα επίθετα, ο τόνος δεν μετατοπίζεται στη γενική του ενικού ή του πληθυντικού, όπως συμβαίνει σε πολλά ουσιαστικά. Γι' αυτό, στους πίνακες κλίσης των επιθέτων υπάρχει μόνο ένα παράδειγμα για κάθε κατηγορία. Οι μόνες περιπτώσεις όπου παρατηρείται μετατόπιση του τόνου στη γενική του πληθυντικού είναι:

- (α) τα επίθετα σε *-ων, -ουσα, -ον* (οι *παρόντες - των παρόντων* αλλά οι *ενδιαφέροντες - των ενδιαφερόντων*)
- (β) τα επίθετα σε *-ώδης, -ώδης, -ώδες* (οι *ιδεώδεις - των ιδεωδών*) που, κατά τα άλλα, κλίνονται όπως τα επίθετα σε *-ης, -ης, -ες*.

Ρήματα

Ενεργητική Φωνή

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
α			θα / να		
αγγίζω	άγγιζα	άγγιζε - αγγίζετε	αγγίζω	άγγιξα	άγγιξε - αγγίξτε
αδικώ	αδικούσα	- αδικείτε	-	αδίκησα	αδίκησε - αδίκηστε
αλείφω	άλειφα	άλειφε - αλείφετε	αλείψω	άλειψα	άλειψε - αλείψτε
ανάβω	άναβα	άναβε - ανάβετε	ανάψω	άναψα	άναψε - ανάψτε
ανακατεύω	ανακάτευα	ανακάτεψε - ανακατεύετε	ανακατέψω	ανακάτεψα	ανακάτεψε - ανακατέψτε
αναλαμβάνω	αναλάμβανα	αναλάμβανε - αναλαμβάνετε	αναλάβω	ανάλαβα	ανάλαβε - αναλάβετε
αναλύω	ανέλυα	ανάλυε - αναλύετε	ανάλυσω	ανέλυσα	ανάλυσε - αναλύστε
αναμειγνύω	αναμειγνύα	αναμειγνυε - αναμειγνύετε	αναμείξω	ανάμειξα	ανάμειξε - αναμείξτε
ανανεώνω	ανανέωνα	ανανέωνε - ανανεώνετε	ανανεώσω	(ανάμειξα)	ανανεώσε - ανανεώστε
αναπτύσσω	ανάπτυσσα	ανάπτυσσε - αναπτύσσετε	αναπτύξω	ανάπτυξα	ανάπτυξε - αναπτύξτε
ανησυχώ	ανησυχούσα	- ανησυχείτε	ανησυχήσω	ανησυχήσα	ανησυχήσε - ανησυχήστε
αντέχω	άντεχα	άντεχε - αντέχετε	αντέξω	άντεξα	άντεξε - αντέξτε
αντιγράφω	αντέγραφα	αντίγραφε - αντιγράφετε	αντιγράψω	αντέγραψα	αντίγραψε - αντιγράψτε
αντικαθιστώ	αντικαθιστούσα	- αντικαθιστάτε	αντικαταστήσω	αντικατέστησα	αντικατάστησε - αντικαταστήστε
αντιμετωπίζω	αντιμετωπίζα	αντιμετώπιζε - αντιμετωπίζετε	αντιμετώπισω	αντιμετώπισα	αντιμετώπισε - αντιμετωπιώστε
ανυπομονώ	ανυπομονούσα	- ανυπομονείτε	-	-	-
απατώ	απειτούσα	- απαιτείτε	απαιτήσω	απείτησα	απείτησε - απαιτήστε
απελώ	απελούσα	- απειλείτε	απελήσω	απελήσα	απελήσε - απειλήστε
αποκαλώ	αποκαλούσα	- αποκαλείτε	αποκαλέσω	αποκάλεσα	αποκάλεσε - αποκαλέστε
αποσύρω	απέσυρα	απόσυρε - αποσύρετε	αποσύρω	απέσυρα	απόσυρε - αποσύρετε
αράζω	άραζα	άραζε - αράζετε	αράξω	άραξα	άραξε - αράξτε
αργοπορώ	αργοπορούσα	- αργοπορείτε	αργοπορήσω	αργοπορήσα	αργοπορήσε - αργοπορήστε
αρκώ	αρκούσα	-	αρκέσω	άρκεσα	-
αρπάζω	άρπαζα	άρπαζε - αρπάζετε	αρπάξω	άρπαξα	άρπαξε - αρπάξτε
αρρωσταίνω	αρρώσταινα	αρρώσταινε - αρρωσταίνετε	αρρωστήσω	αρρώστησα	αρρώστησε - αρρωστήστε

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
β			θα / να		
βασανίζω	βασανίζα	βασανίζετε	βασανίσω	βασάνισα	βασάνισε - βασανίστε
βαστάω	βαστούσα	βάστα - βαστάτε	βαστήξω	βάστηξα	βάστηξε - βαστήξτε
βολεύω	βόλευα	βόλευε - βολεύετε	βολέψω	βόλεψα	βόλεψε - βολέψτε
βομβαρδίζω	βομβάρδιζα	βομβάρδιζε - βομβαρδίζετε	βομβαρδίσω	βομβάρδισα	βομβάρδισε - βομβαρδίστε
βραβεύω	βράβευα	βράβευε - βραβεύετε	βραβεύσω	βράβευσα	βράβευσε - βραβεύσ(ε)τε
βράζω	έβραζα	βράζε - βραζέτε	βράσω	έβρασα	βράσε - βράστε
βριζώ	έβριζα	βρίζε - βρίζετε	βρίσω	έβρισα	βρίσε - βρίστε
γ					
γερνάω	γερνούσα	γέρνα - γερνάτε	γέρσω	γέρασα	γέρασε - γεράστε
γιατρεύω	γιατρέυα	γιατρεύε - γιατρεύετε	γιατρέψω	γιατρέψα	γιατρέψε - γιατρέψτε
γκαστρώνω	γκάστρωνα	γκάστρωνε - γκαστρώνετε	γκαστρώσω	γκάστρωσα	γκάστρωσε - γκαστρώστε
γλεντάω	γλεντούσα	γλέντα - γλεντάτε	γλεντήσω	γλέντησα	γλέντησε - γλεντήστε
δ					
δένω	έδενα	δένε - δένετε	δέσω	έδεσα	δέσε - δέστε
δέρνω	έδερνα	δέρνε - δέρνετε	δέρω	έδειρα	δείρε - δείρτε
δημιουργώ	δημιουργούσα	δημιουργείτε	δημιουργήσω	δημιούργησα	δημιούργησε - δημιουργήστε
διαίρω	διαίρουσα	διαίρειτε	διαίρεσω	διαίρεσα	διαίρεσε - διαίρεστε
διακόπτω	διέκοπτα	διάκοπτε - διακόπτετε	διακόψω	διέκοψα	διάκοψε - διακόψτε
διακρίνω	διέκρινα	διάκρινε - διακρίνετε	διακρίνω	διέκρινα	διάκρινε - διακρίνετε
διασκεδάζω	διασκεδάζα	διασκεδάζε - διασκεδάζετε	διασκεδάσω	διασκεδάσα	διασκεδάσε - διασκεδάστε
διαφωνώ	διαφωνούσα	διαφωνείτε	διαφωνήσω	διαφωνήσα	διαφωνήσε - διαφωνήστε
διηγίρω	διέγειρα	διέγειρε - διηγείρετε	διηγίρω	διέγειρα	διέγειρε - διηγείρετε
δικαιολογώ	δικαιολογούσα	δικαιολογείτε	δικαιολογήσω	δικαιολογήσα	δικαιολογήσε - δικαιολογήστε
διστάζω	δίσταζα	δίσταζε - διστάζετε	διστάσω	δίστασα	δίστασε - διστάστε
διώχνω	έδιωχνα	διώχνε - διώχνετε	διώξω	έδιωξα	διώξε - διώξτε
δυσχεραστώ	δυσχεραστούσα	δυσχεραστείτε	δυσχεραστήσω	δυσχεραστήσα	δυσχεραστήσε - δυσχεραστήστε
δυστυχώ	δυστυχούσα	δυστυχείτε	δυστυχήσω	δυστύχησα	δυστύχησε - δυστυχήστε

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
Ε			θα / να		
εγκαινιάζω	εγκαινιάζα	εγκαινιάζε - εγκαινιάζετε	εγκαινιάσω	εγκαινίασα	εγκαινιάσατε
ειδοποιώ	ειδοποιούσα	- ειδοποιείτε	ειδοποιήσω	ειδοποιήσα	ειδοποιήσατε
εισάγω	εισήγα	- εισάγετε	εισαγάγω	εισήγαγα	- εισαγάγετε
εκλέγω	εξέλεγα	- εκλέγετε	εκλέξω	εξέλεξα	- εκλέξετε
εκπροσωπώ	εκπροσωπούσα	- εκπροσωπείτε	εκπροσωπήσω	εκπροσωπήσα	εκπροσωπήσατε
εκφράζω	έξεφραζα (έκφραζα)	έκφραζε - εκφράζετε	εκφράσω	έξεφρασα (έκφρασα)	έκφρασατε
ελέγχω	έλεγχα	έλεγε - ελέγχετε	ελέγχω	έλεγα	έλεγε - ελέγχετε
ενθουσιάζω	ενθουσιάζα	ενθουσιάζε - ενθουσιάζετε	ενθουσιάσω	ενθουσίασα	ενθουσιάσατε
ενοχλώ	ενοχλούσα	- ενοχλείτε	ενοχλήσω	ενόχησα	ενόχησατε
εξαίρω	εξήρα	- εξαίρετε	εξαίρω	εξήραγα	- εξαίραγετε
εξαφανίζω	εξαφανίζα	- εξαφανίζετε	εξαφανίσω	εξαφάνισα	εξαφάνισατε
εξοπλίζω	εξοπλίζα	εξοπλίζε - εξοπλίζετε	εξοπλίσω	εξόπλισα	εξόπλισατε
εξοφλώ	εξοφλούσα	- εξοφλείτε	εξοφλήσω	εξόφλησα	εξόφλησατε
επιρράζω	επιρράζα	επιρράζε - επιρράζετε	επιρράσω	επιρράσα	επιρράσατε
επιβάλλω	επιβάλλα	επιβάλλε - επιβάλλετε	επιβάλω	επέβαλα	επέβαλε - επιβάλετε
επιδίδω	επέδιδα	επίδιδε - επιδίδετε	επιδώσω	επέδωσα	επίδωσα - επιδώσατε
επιζώ	επιζούσα	- επιζείτε	επιζήσω	επέζησα	επιζήσατε
επιστρέφω	επέστρεφα	επίστρεφε - επιστρέφετε	επιστρέψω	επέστρεψα	επίστρεψε - επιστρέψατε
ερμηνεύω	ερμήνευα	ερμήνευε - ερμηνεύετε	ερμηνεύσω	ερμήνευσα	ερμήνευσατε
εσωκλείω	εσώκλεια	εσώκλειε - εσωκλείετε	εσωκλείσω	εσώκλεισα	εσώκλεισατε
ευτυχώ	ευτυχούσα	- ευτυχεύετε	ευτυχήσω	ευτύχησα	ευτύχησατε
εφαρμόζω	εφαρμόζα	εφαρμόζε - εφαρμόζετε	εφαρμόσω	εφαρμόσα	εφαρμόσατε
Ζ					
ζαλιώνω	ζαλιώνα	ζάλιζε - ζαλιζέτε	ζαλιώσω	ζάλισα	ζάλισατε
ζεματώω	ζεματούσα	ζεμάτα - ζεματάτε	ζεματίσω	ζεμάτισα	ζεμάτισατε - ζεματίσατε
ζυμώνω	ζυμώνω	ζύμωνε - ζυμώνετε	ζυμώνω	ζύμωσα	ζύμωσατε - ζυμώνισατε

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
Θ			θα / να		
θεωρώ	θεωρούσα	- θεωρείτε	θεωρήσω	θεώρησα	θεώρησε - θεωρήστε
θρέφω	θρέφω	θρέφε - θρέφετε	θρέψω	έθρεψα	θρέψε - θρέψτε
θρυμματίζω	θρυμματίζω	θρυμματίζε - θρυμματίζετε	θρυμματίσω	θρυμματίσα	θρυμματίσε - θρυμματίστε
θυμίζω	θυμίζω	θυμίζε - θυμίζετε	θυμίσω	θύμισα	θύμισε - θυμίστε
θυμώνω	θυμώνω	θυμώνε - θυμώνετε	θυμώσω	θύμωσα	θύμωσε - θυμώστε
Κ					
καθιερώνω	καθιερώνω	καθιερώνε - καθιερώνετε	καθιερώνω	καθιέρωσα	καθιέρωσε - καθιερώστε
καθορίζω	καθορίζω	καθορίζε - καθορίζετε	καθορίσω	καθόρισα	καθόρισε - καθορίστε
καίω	καίω	καίγε - καίτε	κάψω	έκαψα	κάψε - κάψτε
καλλιεργώ	καλλιεργούσα	- καλλιεργείτε	καλλιεργήσω	καλλιέργησα	καλλιέργησε - καλλιεργήστε
καλώ	καλούσα	- καλείτε	καλέσω	κάλεσα	κάλεσε - καλέστε
καρτεράω (ώ)	καρτερούσα	καρτέρα - καρτεράτε	-	-	-
καρφώνω	καρφώνω	καρφώνε - καρφώνετε	καρφώσω	κάρφωσα	κάρφωσε - καρφώστε
καταγράφω	κατέγραφα	κατάγραφε - καταγράφετε	καταγράψω	κατέγραψα	κατάγραψε - καταγράψτε
καταθέτω	κατέθετα	κατάθετε - καταθέτετε	καταθέσω	κατέθεσα	κατάθεσε - καταθέστε
κατακτάω (ώ)	κατακτούσα	- κατακτάτε	κατακτήσω	κατέκτησα	κατάκτησε - κατακτήστε
καταλαμβάνω	καταλαμβάνω	καταλαμβάνε - καταλαμβάνετε	καταλάβω	κατέλαβα	κατάλαβε - καταλάβετε
καταλήγω	κατέληγα	κατάληγε - καταλήγετε	καταλήξω	κατέληξα	κατάληξε - καταλήξτε
καταξιώνω	καταξίωνα	καταξιώνε - καταξιώνετε	καταξιώσω	καταξίωσα	καταξίωσε - καταξιώστε
κατασκευάζω	κατασκεύαζα	κατασκεύαζε - κατασκεύαζετε	κατασκευάσω	κατασκεύασα	κατασκεύασε - κατασκευάστε
καταστρέφω	κατέστρεφα	κατάστρεφε - καταστρέφετε	καταστρέψω	κατέστρεψα	κατάστρεψε - καταστρέψτε
κινδυνεύω	κινδύνευα	κινδύνευε - κινδυνεύετε	κινδυνεύω	κινδύνεψα	κινδύνεψε - κινδυνεύστε
κινώ	κινούσα	- κινείτε	κινήσω	κίνησα	κίνησε - κινήστε
κλαίω	έκλαιγα	κλαίγε - κλαίτε	κλάψω	έκλαψα	κλάψε - κλάψτε
κλειδώνω	κλειδώνω	κλειδώνε - κλειδώνετε	κλειδώσω	κλειδώσα	κλειδώσε - κλειδώστε
κόβω	έκοβα	κόβε - κόβετε	κόψω	έκοψα	κόψε - κόψτε
κολλάω	κολλούσα	κόλλα - κολλάτε	κολλήσω	κόλλησα	κόλλησε - κολλήστε
κοπανίζω	κοπανίζω	κοπανίζε - κοπανίζετε	κοπανίσω	κοπάνισα	κοπάνισε - κοπανίστε
κοσκινίζω	κοσκινίζω	κοσκινίζε - κοσκινίζετε	κοσκινίσω	κοσκίνισα	κοσκίνισε - κοσκινίστε
κουνάω (ώ)	κουνούσα	κουνά - κουνάτε	κουνήσω	κούνησα	κούνησε - κουνήστε
κουρεύω	κούρευα	κούρευε - κουρεύετε	κουρέψω	κούρεψα	κούρεψε - κουρέψτε
κρύβω	έκρυβα	κρύβε - κρύβετε	κρύψω	έκρυψα	κρύψε - κρύψτε

Πίνακες γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
κρυώνω κυβερνάω κυριαρχώ κυριεύω	κρύωνα κυβερνούσα κυριαρχούσα κυρίευα	κρύωνε - κρυώνετε κυβέρνα - κυβερνάτε - κυριαρχείτε κυρίευε - κυριεύετε	θα / να κρυώσω κυβερνήσω κυριαρχήσω κυριεύσω (κυριέψω) κωδικοποιήσω	κρύωσα κυβέρνησα κυριάρχησα κυρίευσα (κυριέψα) κωδικοποίησα	κρύωσε - κρυώστε κυβέρνησε - κυβερνήστε κυριάρχησε - κυριαρχήστε κυρίευσε - κυριεύστε (κυριέψε) - (κυριέψτε) κωδικοποίησε - κωδικοποιήστε
κωδικοποιώ	κωδικοποιούσα	κωδικοποιείτε	κωδικοποιήσω	κωδικοποίησα	κωδικοποίησε - κωδικοποιήστε
Λ λαμβάνω λάμπω λάτρευω λήγω λιώνω	(ε)λάμβανα έλαμπα λάτρευα έληγα έλιωνα	λάμβανε - λαμβάνετε λάμπτε - λάμπετε λάτρευε - λατρεύετε λήγε - λήγετε λιώνε - λιώνετε	λάβω λάμψω λατρέψω λήξω λιώσω	έλαβα έλαμψα λάτρευα έληξα έλιωσα	λάβε - λάβετε λάμψε - λάμψτε λάτρευε - λατρέψτε λήξε - λήξτε λιώσε - λιώστε
Μ μαλώνω ματίζω μεγαλώνω μειώνω μεταβάλλω μεταβιβάζω μεταδίδω	μάλωνα μάτιζα μεγάλωνα μειώνα μετέβαλλα μεταβίβαζα μετέδιδα	μάλωνε - μαλώνετε μάτιζε - ματίζετε μεγάλωνε - μεγαλώνετε μειώνε - μειώνετε μετέβαλλε - μεταβάλλετε μεταβίβαζε - μεταβιβάζετε μετέδιδε - μεταδίδετε	μαλώσω ματίσω μεγαλώσω μειώσω μεταβάλω μεταβιβάσω μεταδώσω	μάλωσα μάτισα μεγάλωσα μειώσα μετέβαλα μεταβίβασα μετέδωσα (μετάδωσα)	μάλωσε - μαλώστε μάτισε - ματίστε μεγάλωσε - μεγαλώστε μείωσε - μειώστε μετέβαλε - μεταβάλετε μεταβίβασε - μεταβιβάστε μετάδωσε - μεταδώστε
μεταμορφώνω μεταφέρω	μεταμόρφωνα μετέφερα (μετάφερα)	μεταμορφώνε - μεταμορφώνετε μετάφερε - μεταφέρετε	μεταμορφώσω μεταφέρω	μεταμόρφωσα μετέφερα (μετάφερα)	μεταμόρφωσε - μεταμορφώστε μετάφερε - μεταφέρετε
μεταφράζω	μετέφραζα (μετάφραζα)	μετέφραζε - μεταφράζετε	μεταφράσω	μετέφρασα (μετάφρασα)	μετάφρασε - μεταφράστε
μετράω (ώ) μισώ	μετρούσα μισούσα	μέτρα - μετράτε - μισείτε	μετρήσω μισήσω	μετρήσα μισήσα	μέτρησε - μετρήστε μίσωσε - μισήστε
μπαρκάρω	μπαρκαρά (μπαρκάριζα)	μπαρκαρε (μπαρκάριζε)	μπαρκάρω	μπαρκαρά (μπαρκάρισα)	μπαρκαρε - μπαρκαρέτε (μπαρκάρισε)
μπούκιστρω	μπούκιστρα (μπούκιστριζα)	μπούκιστρε - μπούκιστρετε	μπούκιστάρω	μπούκιστάρω (μπούκιστάρισα)	μπούκιστρε - μπούκιστρετε (μπούκιστάρισε)

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παραπαιτικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
ν			θα / να		
νικάω (ω) νιώθω	νικούσα νιώθα	νικά - νικάτε νιώθε - νιώθετε	νικήσω νιώσω	νίκησα νιώσα	νίκησε - νικήστε νιώσε - νιώστε
ξ					
ξεδιπλώνω ξεκαθαρίζω ξεναγώ ξεπερνάω (ώ) ξεσκονίζω ξεφλουδίζω	ξεδίπλωνα ξεκαθάριζα ξεναγούσα ξεπερνούσα ξεσκονίζα ξεφλουδίζα	ξεδίπλωνε - ξεδιπλώνετε ξεκαθάριζε - ξεκαθαρίζετε - ξεναγείτε ξεπέρνα - ξεπερνάτε ξεσκονίζε - ξεσκονίζετε ξεφλουδίξε - ξεφλουδίζετε	ξεδιπλώσω ξεκαθαρίσω ξεναγήσω ξεπεράσω ξεσκονίσω ξεφλουδίσω	ξεδίπλωσα ξεκαθάρισα ξενάγησα ξεπέρασα ξεσκόνισα ξεφλούδισα	ξεδίπλωσε - ξεδιπλώστε ξεκαθάρισε - ξεκαθαρίστε ξενάγησε - ξεναγήστε ξεπέρασε - ξεπεράστε ξεσκόνισε - ξεσκονίστε ξεφλούδισε - ξεφλουδίστε
ο					
ολοκληρώνω ονομάζω οπισθογραφώ ορίζω οφείλω	ολοκληρώνω ονομάζα οπισθογραφούσα ορίζα οφέλα	ολοκλήρωνε - ολοκληρώνετε ονομάζε - ονομάζετε ορίζε - ορίζετε οφείλε - οφείλετε	ολοκληρώσω ονομάσω οπισθογραφήσω ορίσω	ολοκλήρωσα ονομάσα οπισθογράφησα όρισα	ολοκλήρωσε - ολοκληρώστε ονόμασε - ονομάστε οπισθογράφησε - οπισθογραφήστε όρισε - ορίστε
π					
παραγγέλλω παραδίδω παραμένω παρατάω (ώ) παρηγορώ πατάω (ώ) παύω πείθω περιγράφω περιστοιχίζω περιχύνω	παραγγέλνα παραδίδα παραμένα παρατούσα παρηγορούσα πατούσα έπαυα έπειθα περιέγραφα περιστοιχίζα περιέχυνα	παραγγέλνε - παραγγέλλετε παραδίδε - παραδίδετε παραμένε - παραμένετε παρατά - παρατάτε - παρηγορείτε πάτα - πατάτε παύε - παύετε πείθε - πείθετε περιγράφε - περιγράφετε περιστοιχίζε - περιστοιχίζετε περιχύνε - περιχύνετε	παραγγείλω παραδώσω παραμείνω παρατήσω παρηγορήσω πατήσω πάψω πείσω	παραγγείλα (παρήγγελα) παραδώσα παραμείνα παρατήρα παρηγόρησα πάτησα έπαψα έπεισα περιέγραφα περιστοιχίσα περιέχυσα	παραγγείλε - παραγγείλετε παραδώσε - παραδώστε παραμείνε - παραμείνετε παρατήσε - παρατήστε παρηγόρησε - παρηγορήστε πάτησε - πατήστε πάψε - πάψτε πείσε - πείστε περιγράψε - περιγράψτε περιστοιχίσε - περιστοιχίστε περιχύσε - περιχύστε

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
πετάω (ώ) πέφτω πικραίνω πληγώνω πλουτίζω πολεμάω (ώ) πολιορκώ πολλαπλασιάζω πολλαπλασιάζετε	πετούσα έπεφτα πικραίνα πληγώνα πλουτίζα πολεμούσα πολιορκούσα πολλαπλασιάζα πολλαπλασιάζατε	πέτα - πετάτε πέφτε - πέφτετε πικραίνε - πικραίνετε πληγώνε - πληγώνετε πλουτίζε - πλουτίζετε πολέμα - πολεμάτε - πολιορκείτε πολλαπλασιάζε - πολλαπλασιάζετε	θα / να πετάξω πέσω πικράνω πληγώσω πλουτίσω πολεμήσω πολιορκήσω πολλαπλασιάσω	πέταξα έπεσα πίκρανα πληγώσα πλούτισα πολέμησα πολιορκήσα πολλαπλασίασα	πέταξε - πετάξετε πέσε - πέστε πίκρανε - πικράνετε πληγώσε - πληγώστε πλούτισε - πλουτίστε πολέμησε - πολεμήστε πολιορκήσε - πολιορκήστε πολλαπλασίασε -
ποτίζω προεδρεύω προεξέχω προθερμαίνω προσλαμβάνω προστατεύω προτρέπω	ποτίζα προεδρεύα (προήδρευα) προεξείχα προθερμαίνα προσλάμβανα προστατεύα προτρέπα	πότιζε - ποτίζετε προεδρεύε - προεδρεύετε προεξέχε - προεξέχετε προθερμαίνε - προθερμαίνετε προσλάμβανε - προσλαμβάνετε προστατεύε - προστατεύετε πρότρεπε - προτρέπετε	ποτίσω προεδρεύσω - προθερμάνω προσλάβω προστατέψω προτρέψω	πότισα προεδρεύσα (προήδρευσα) - προθέρμανα προσέλαβα προστατέψα προέτρεψα	ποτίσε - ποπίστε προεδρεύσε - προεδρεύσε(ε)τε - προθέρμανε - προθερμαίνετε πρόσλαβε - προσλάβετε προστατέψε - προστατεύετε πρότρεψε - προτρέψετε
ρ ράβω ροδίζω ρυθμίζω	έραβα ροδίza ρυθμίza	ράβε - ράβετε ροδίze - ροδίζετε ρύθμιζε - ρυθμίζετε	ράβω ροδίσω ρυθμίσω	έραψα ροδίσα ρύθμισα	ράψε - ράψτε ροδίσε - ροδίστε ρύθμισε - ρυθμίστε
σ σερβίρω σιγοβράζω σιγοψήνω σκοντάφτω σκύβω σοτάρω σουρώνω στενοχωρώ	σέρβιρα (σερβιρίζα) σιγόβραza σιγόψηνα σκόνταφτα έσκυβα σόταρα (σοτάριζα) σούρωνα στενοχωρούσα	σέρβιρε - σερβίρετε (σερβιρίζε) σιγόβραζε - σιγοβράζετε σιγόψηνε - σιγοψηνήνετε σκόνταφτε - σκοντάφτετε σκύβε - σκύβετε σόταρε - σοτάρετε (σοτάριζε) σούρωνε - σουρώνετε - στενοχωρείτε	σερβίρω σιγοβράσω σιγοψήσω σκοντάψω σκύψω σοτάρω σουρώσω στενοχωρήσω	σέρβιρα (σερβιρίσα) σιγόβρασα σιγόψησα σκόνταψα έσκυψα σόταρα (σοτάρισα) σούρωσα στενοχώρησα	σέρβιρε - σερβίρετε (σερβιρίσε) σιγόβρασε - σιγοβράστε σιγόψησε - σιγοψηστήτε σκόνταψε - σκοντάψτε σκύψε - σκύψτε σόταρε - σοτάρετε (σοτάρισε) σούρωσε - σουρώστε στενοχώρησε - στενοχωρήστε

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ Α. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	Αόριστος	Απλή Προστακτική
στηρίζω στοιχίζω στραγγίζω στρώνω	στηρίζα στοιχίζα στράγγιζα έστρωνα	στηρίζε - στηρίζετε στοιχίζε - στοιχίζετε στράγγιζε - στραγγίζετε στρώνε - στρώνετε	θα / να στηρίξω στοιχίσω στραγγίσω στρώσω	στήριξα στοιχισα στράγγισα έστρωσα	στήριξε - στηρίξτε στοιχίσε - στοιχίστε στράγγισε - στραγγίστε στρώσε - στρώστε
συγκρίνω συμβάλλω συμμετέχω συνηθίζω συνεφιάζω συνοδεύω συστήνω σχηματίζω σώζω	σύγκρινα συνέβαλλα συμμετείχα συνήθιζα συνεφιάζα συνόδευα σύστηνα σχηματίζα έσωζα	σύγκρινε - συγκρίνετε σύμβαλλε - συμβάλλατε - συμμετέχετε συνήθιζε - συνηθίζετε συνεφιάζε - συνεφιάζετε συνόδευε - συνοδεύετε σύστηνε - συστήνετε σχηματίζε - σχηματίζετε σώζε - σώζετε	συγκρίνω συμβάλω συμμετάσχω συνηθίσω συνεφιάσω συνοδέψω συστήσω σχηματίσω σώσω	σύγκρινα συνέβαλα συμμετείχα συνήθισα συνεφιάσα συνόδεψα σύστησα σχημάτισα έσωσα	σύγκρινε - συγκρίνετε σύμβαλε - συμβάλτε - συμμετάσχετε συνήθισε - συνηθίστε συνεφιάσε - συνεφιάστε συνόδεψε - συνοδέψτε σύστησε - συστήστε σχηματίσε - σχηματίστε σώσε - σώστε
Τ τακτοποιώ ταλαιπωρώ τεμαχίζω τηγανίζω τιμάω (ώ) τινάζω τραγουδάω (ώ) τρελαίνω τρίβω τσακίζω τυλίγω	τακτοποιούσα ταλαιπωρούσα τεμαχίζα τηγανίζα τιμούσα τινάξα τραγουδούσα τρελαίνα έτριβα τσακίζα τύλιγα	τακτοποιείτε - ταλαιπωρείτε τεμαχίζε - τεμαχίζετε τηγανίζε - τηγανίζετε τίμα - τιμάτε τινάξε - τινάζετε τραγούδα - τραγουδάτε τρελαίνε - τρελαίνετε τρίβε - τριβέτε τσακίζε - τσακίζετε τύλιγε - τυλίγετε	τακτοποιήσω ταλαιπωρήσω τεμαχίσω τηγανίσω τιμήσω τινάξω τραγουδήσω τρελάνω τρίψω τσακίσω τυλίξω	τακτοποιήσα ταλαιπώρησα τεμαχίσα τηγανίσα τίμησα τινάξα τραγουδήσα τρέλανα έτριψα τσακίσα τύλιξα	τακτοποιήσε - τακτοποιήστε ταλαιπώρησε - ταλαιπωρήστε τεμαχίσε - τεμαχίστε τηγανίσε - τηγανίστε τίμησε - τιμήστε τινάξε - τινάζτε τραγουδήσε - τραγουδήστε τρέλανε - τρελάνετε τρίψε - τρίψτε τσακίσε - τσακίστε τύλιξε - τυλίξτε
Υ υπερασπίζω υπερβάλλω υπογράφω υποφέρω υποχρεώνω	υπεράσπιζα υπερβάλλα υπέγραφα (υπόγραφα) υπέφερα υποχρέωνα	υπεράσπιζε - υπερασπίζετε υπερβάλλε - υπερβάλλετε υπόγραφε - υπογράφετε υποφερε - υποφέρετε υποχρέωνε - υποχρεώνετε	υπερασπίσω υπερβάλω υπογράψω υποφέρω υποχρεώσω	υπεράσπισα υπερέβαλα υπέγραφα (υπόγραφα) υπέφερα υποχρέωσα	υπερασπίσε - υπερασπίστε υπέρβαλε - υπερβάλετε υπόγραψε - υπογράψτε υπόφερε - υποφέρετε υποχρέωσε - υποχρεώστε

Ενεστώτας	Παρατατικός	Συνεχής Προστακτική	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική
θα / να					
Φ					
φιλάω (ω) φωτίζω	φιλούσα φώτιζα	φίλα - φιλάτε φώτιζε - φωτίζετε	φιλήσω φωτίσω	φίλησα φώτισα	φίλησε - φιλήστε φώτισε - φωτίστε
Χ					
χαμογελάω (ω) χάναω χαράζω χαρακτηρίζω χορταίνω χωρίζω	χαμογελούσα έχανα χάραζα χαρακτηρίζα χόρταινα χωρίζα	χαμογέλα - χαμογελάτε χάνε - χάνετε χάραξε - χαράζετε χαρακτηρίζε - χαρακτηρίζετε χόρταινε - χορταίνετε χωρίζε - χωρίζετε	χαμογελάσω χάσω χαράξω χαρακτηρίσω χορτάσω χωρίσω	χαμογέλασα έχασα χάραξα χαρακτήρισα χόρτασα χώρισα	χαμογέλασε - χαμογελάστε χάσε - χάστε χάραξε - χαράξτε χαρακτήρισε - χαρακτηρίστε χόρτασε - χορτάστε χώρισε - χωρίστε
Ψ					
ψήνω ψηφίζω ψιλοκόβω	έψινα ψηφίζα ψιλόκοβα	ψήνε - ψήνετε ψηφίζε - ψηφίζετε ψιλόκοβε - ψιλοκόβετε	ψήσω ψηφίσω ψιλοκόψω	έψινα ψηφισα ψιλόκοψα	ψήσε - ψήστε ψηφισε - ψηφίστε ψιλόκοψε - ψιλοκόψτε
ω					
ωφελώ	ωφελούσα	ωφελείτε	ωφελήσω	ωφέλησα	ωφέλησε - ωφελήστε

Πίνακες Γραμματικής

Μεση και Παθητική Φωνή

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προσακτική	Παθητική Μετοχή
α					
αγγίζομαι	αγγιζόμενος	αγγιζώ	αγγίχτηκα	αγγίξω - αγγιχτείτε	αγγιμένος
αδικούμαι	αδικούμενος	αδικήθω	αδικήθηκα	αδικήσω - αδικηθείτε	αδικημένος
αλείφομαι	αλείφόμενος	αλείφω	αλείφτηκα	αλείψω - αλειφτείτε	αλειμμένος
ανακατεύομαι	ανακατεύομαι	ανακατεύω	ανακατεύτηκα	ανακατέψω - ανακατευτείτε	ανακατεμένος
αναλύομαι	αναλύομαι	αναλύω	αναλύθηκα	αναλύσω - αναλυθείτε	αναλυμένος
αναμεινύομαι	αναμεινύομαι	αναμειχθώ	αναμειχθήκα	αναμείξω - αναμειχθείτε	ανα(με)μειγμένος
ανανεώνομαι	ανανεώνομαι	ανανεώθω	ανανεώθηκα	ανανεώσω - ανανεωθείτε	ανανεωμένος
αναπτύσσομαι	αναπτύσσομαι	αναπτυχθώ	αναπτύχθηκα	αναπτύξω - αναπτυχθείτε	αναπτυγμένος (ανεπτυγμένος)
αντέχομαι	-	-	-	-	-
αντιγράφομαι	αντιγραφόμενος	αντιγραφ(τ)ώ	αντιγράφ(τ)ηκα	αντιγράψω - αντιγραφ(τ)είτε	αντιγραμμένος
αντικαθίσταμαι	-	αντικατασταθώ	αντικαταστάθηκα	αντικαταστήσω - αντικατασταθείτε	αντικατεστημένος
αντιλαμβάνομαι	αντιλαμβάνομαι	αντιληφθώ	αντιληφθήκα	- αντιληφθείτε	-
αντιμετωπίζομαι	αντιμετωπίζομαι	αντιμετωπιστώ	αντιμετωπίστηκα	αντιμετώπισω - αντιμετωπιστείτε	αντιμετωπισμένος
απαιτούμαι	απαιτούμαι	απαιτηθώ	απαιτήθηκα	απαιτήσω - απαιτηθείτε	απαιτημένος
απελούμαι	απελούμαι	απεληθώ	απεληθήκα	απελήσω - απεληθείτε	απεληγμένος
αποκαλύομαι	αποκαλύομαι	αποκληθώ	αποκλήθηκα	- αποκληθείτε	-
αποσύρομαι	αποσύρομαι	αποσυρθώ	αποσύρθηκα	- αποσυρθείτε	-
αρκούμαι	αρκούομαι	αρκεστώ	αρκέστηκα	αρκέσω - αρκεστείτε	-
αρνούμαι	αρνίομαι	αρνηθώ	αρνήθηκα	αρνήσω - αρνηθείτε	αρνημένος
αρπάζομαι	αρπάζομαι	αρπαχτώ	αρπάχτηκα	αρπάξω - αρπαχτείτε	αρπαγμένος
β					
βασανίζομαι	βασανιζόμενος	βασανιστώ	βασανίστηκα	βασανίσω - βασανιστείτε	βασανισμένος
βαστιέμαι	βαστιέομαι	βαστηχτώ	βαστήχτηκα	βαστήξω - βαστηχτείτε	βαστηγμένος
βολεύομαι	βολεύομαι	βολευτώ	βολεύτηκα	βολέψω - βολευτείτε	βολεμένος
βομβαρδίζομαι	βομβαρδίζομαι	βομβαρδιστώ	βομβαρδίστηκα	βομβαρδίσω - βομβαρδιστείτε	βομβαρδισμένος
βραβεύομαι	βραβεύομαι	βραβευθώ (βραβευθώ)	βραβεύτηκα (βραβευθήκα)	βραβεύσω - βραβευθείτε (βραβευθείτε)	βραβευμένος
βρίζομαι	βρίζομαι	βριστώ	βρίστηκα	βρίσω - βριστείτε	βρισμένος

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
Υ					
γιατρεύομαι γκαστρώνομαι	γιατρεύομαι γκαστρωνόμουν	γιατρευτώ γκαστρωνώθω	γιατρεύτηκα γκαστρώθηκα	γιατρέψου - γιατρευτείτε γκαστρώσου - γκαστρωθείτε	γιατρεμένος γκαστρωμένος
Δ					
δένομαι δέρνομαι δημιουργούμαι διαιρούμαι διακόπτομαι διακρίνομαι διαμαρτυρόμαι διεγείρομαι δικαιολογούμαι διώχνομαι δυσανεστούμαι	δενόμουν δερνόμουν δημιουργούμουν διαιρούμουν διακοπτόμουν διακρινόμουν διαμαρτυρούμουν διεγείρομουν δικαιολογούμουν διωχνόμουν δυσανεστούμουν	δέθω δάρθω δημιουργηθώ διαιρεθώ διακοπώ διακριθώ διαμαρτυρηθώ διεγερθώ δικαιολογηθώ διωχτώ δυσανεστηθώ	δέθηκα δάρθηκα δημιουργήθηκα διαιρέθηκα διακόπηκα διακρίθηκα διαμαρτυρήθηκα διεγέρθηκα δικαιολογήθηκα διώχθηκα δυσανεστήθηκα	δέσου - δεθείτε (δάρσου) - δαρθείτε δημιουργήσου - δημιουργηθείτε διαιρέσου - διαιρεθείτε διακόψου - διακοπέιτε διακρίσου - διακριθείτε διαμαρτυρήσου - διαμαρτυρηθείτε διεγέρσου - διεγερθείτε δικαιολογήσου - δικαιολογηθείτε διώξου - διώχτειτε δυσανεστήσου - δυσανεστηθείτε	δεμένος δαρμένος δημιουργημένος διαιρεμένος (διακεκομμένος) διακεκριμένος - διεγερμένος δικαιολογημένος διωγμένος δυσανεστημένος
Ξ					
εγκαινιάζομαι ειδοποιούμαι εισάγομαι εκλέγομαι εκπροσωπούμαι εκφράζομαι ελέγχομαι εμφανίζομαι ενθουσιάζομαι ενοχλούμαι εξάγομαι εξαιρούμαι εξαφανίζομαι εξελίσσομαι	εγκαινιάζομαι ειδοποιούμαι εισαγόμενος εκλεγόμενος εκπροσωπούμαι εκφραζόμενος ελεγχόμενος εμφανίζομαι ενθουσιάζομαι ενοχλούμαι εξαγόμενος εξαιρούμαι εξαφανίζομαι εξελίσσομαι	εγκαινιάστώ ειδοποιηθώ εισαχθώ εκλεχθώ (εκλεχθώ) εκπροσωπηθώ εκφραστώ ελεγχθώ (ελεγχθώ) εμφανιστώ ενθουσιαστώ ενοχληθώ εξαχθώ εξαιρεθώ εξαφανιστώ εξεληχθώ (εξεληχθώ)	εγκαινιάστηκα ειδοποιήθηκα (εισάχθηκα) εκλέχθηκα (εκλέχθηκα) εκπροσωπήθηκα εκφράστηκα ελέγχθηκα (ελέγχθηκα) εμφανίστηκα ενθουσιάστηκα ενοχλήθηκα (εξάχθηκα) εξαιρέθηκα εξαφανίστηκα εξελίχθηκα (εξελίχθηκα)	εγκαινιάσου - εγκαινιάσειτε ειδοποιήσου - ειδοποιηθείτε - εισαχθείτε εκλέξου - εκλεχθείτε - (εκλεχθείτε) εκπροσωπήσου - εκπροσωπηθείτε εκφράσου - εκφραστείτε ελέγξου - ελεγχθείτε - (ελεγχθείτε) εμφανίσου - εμφανιστείτε ενθουσιάσου - ενθουσιαστείτε ενοχλήσου - ενοχληθείτε - εξαχθείτε εξαιρέσου - εξαιρεθείτε εξαφανίσου - εξαφανιστείτε εξελίξου - εξελιχθείτε - (εξελιχθείτε)	εγκαινιασμένος ειδοποιημένος - εκλεγμένος εκπροσωπημένος εκφρασμένος ελεγμένος εμφανισμένος ενθουσιασμένος ενοχλημένος - εξαιρεμένος εξαφανισμένος εξεληγμένος

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
εξοπλίζομαι εξοφλώμαι επιπρεάζομαι επιβάλλομαι επιδίδομαι επιστρέφομαι ερμηνεύομαι εσωκλείομαι εύχομαι εφαρμόζομαι	εξοπλιζόμενος εξοφλούμενος επιπρεαζόμενος επιβαλλόμενος επιδιδόμενος επιστρεφόμενος ερμηνεύόμενος - ευχόμενος εφαρμοζόμενος	θα / να εξοπλιστώ εξοφληθώ επιπρεαστώ επιβληθώ επιδώθω επιστραφώ ερμηνευθώ (ερμηνευτώ) - ευχηθώ εφαρμοστώ	εξοπλίστηκα εξοφλήθηκα επιπρεάστηκα επιβλήθηκα επιδόθηκα επιστράφηκα ερμηνεύθηκα (ερμηνεύτηκα) - ευχήθηκα εφαρμόστηκα	εξοπλίσου - εξοπλιστείτε εξοφλήσου - εξοφληθείτε επιπρεάσου - επιπρεαστείτε - επιβληθείτε επιδώσου - επιδοθείτε επιστρέψου - επιστραφείτε ερμηνεύσου - ερμηνευθείτε (ερμηνευτείτε) - ευχήσου - ευχηθείτε εφαρμόσου - εφαρμοστείτε	εξοπλιζόμενος εξοφλημένος επιπρεασμένος επιβεβλημένος επιδιδόμενος επιστραφίμενος ερμηνευόμενος - - εφαρμοσμένος
Ζ ζαλιζομαι ζεματιέμαι ζυμώνομαι	ζαλιζόμενος ζεματιόμενος ζυμώνόμενος	ζαλιστώ ζεματιστώ ζυμώθω	ζαλίστηκα ζεματίστηκα ζυμώθηκα	ζαλίσου - ζαλιστείτε ζεματίσου - ζεματιστείτε ζυμώσου - ζυμωθείτε	ζαλισμένος ζεματισμένος ζυμωμένος
Θ θεωρούμαι θρέφομαι θρυμματίζομαι	θεωρούμενος θρεφόμενος θρυμματιζόμενος	θεωρηθώ θραφώ θρυμματιστώ	θεωρήθηκα θράφηκα θρυμματίστηκα	θεωρήσου - θεωρηθείτε θρέψου - θραφείτε θρυμματίσου - θρυμματιστείτε	θεωρημένος θρεμμένος θρυμματισμένος
Κ καθιερώνομαι καθορίζομαι καίγομαι καλλιεργούμαι καλούμαι καρφώνομαι κατάγομαι καταγράφομαι	καθιερώνομενος καθοριζόμενος καίγομενος καλλιεργούμενος καλούμενος καρφωνόμενος καταγόμενος καταγραφόμενος	καθιερωθώ καθοριστώ καώ καλλιεργηθώ καλεστώ (κληθώ) καρφωθώ - καταγραψ(τ)ώ	καθιερώθηκα καθορίστηκα κάηκα καλλιεργήθηκα καλέστηκα (κλήθηκα) καρφώθηκα - καταγράψ(τ)ηκα	καθιρώσου - καθιερωθείτε καθορίσου - καθοριστείτε κάψου - καείτε καλλιεργήσου - καλλιεργηθείτε καλέσου - καλεστείτε - (κληθείτε) καρφώσου - καρφωθείτε καταγράψου - καταγραφ(τ)είτε	καθιερωμένος καθορισμένος καμένος καλλιεργημένος καλεσμένος - καρφωμένος καταγραφμένος

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
κατατίθεμαι	-	θα / να κατατεθώ	κατατέθηκα	- κατατεθείτε	κατατεθειμένος
κατακτιέμαι	κατακτιόμουν	κατακτηθώ	κατακτήθηκα	κατακτήσου - κατακτηθείτε	κατακτημένος
καταλαμβάνομαι	καταλαμβάνομαι	καταληφθώ	καταλήφθηκα	- καταληφθείτε	κατεληγμένος
καταξιώνομαι	καταξιώνομαι	καταξιώθω	καταξιώθηκα	καταξιώσου - καταξιώθείτε	καταξιωμένος
κατασκευάζομαι	κατασκευάζομαι	κατασκευαστώ	κατασκευάστηκα	κατασκευάσου - κατασκευαστείτε	κατασκευασμένος
καταστρέφομαι	καταστρέφομαι	καταστραφώ	καταστράφηκα	καταστρέψου - καταστραφείτε	κατεστραμμένος
κινούμαι	κινούμαι	κινήθω	κινήθηκα	κινήσου - κινήθείτε	κινημένος
κλειδώνομαι	κλειδώνομαι	κλειδωθώ	κλειδώθηκα	κλειδώσου - κλειδωθείτε	κλειδωμένος
κόβομαι	κόβομαι	κοπώ	κόπηκα	κόψου - κοπέιτε	κοιμμένος
κοπανίζομαι	κοπανίζομαι	κοπανιστώ	κοπανίστηκα	κοπανίσου - κοπανιστείτε	κοπανισμένος
κοσκινίζομαι	κοσκινίζομαι	κοσκινιστώ	κοσκινίστηκα	κοσκινίσου - κοσκινιστείτε	κοσκινισμένος
κουιέμαι	κουιέμαι	κουνηθώ	κουνήθηκα	κουνήσου - κουνηθείτε	κουνημένος
κουρεύομαι	κουρεύομαι	κουρευτώ	κουρεύτηκα	κουρέψου - κουρευτείτε	κουρεμένος
κρύβομαι	κρύβομαι	κρυφτώ	κρύφτηκα	κρύψου - κρυφτείτε	κρυμμένος
κυβερνιέμαι	κυβερνιέμαι	κυβερνηθώ	κυβερνήθηκα	κυβερνήσου - κυβερνηθείτε	κυβερνημένος
κυριαρχούμαι	κυριαρχούμαι	-	-	-	-
κυριεύομαι	κυριεύομαι	κυριευθώ (κυριευτώ)	κυριεύθηκα (κυριεύτηκα)	κυριεύσου - κυριευθείτε (κυριευτείτε)	κυριευμένος
κωδικοποιούμαι	κωδικοποιούμαι	κωδικοποιηθώ	κωδικοποιήθηκα	κωδικοποιήσου - κωδικοποιηθείτε	κωδικοποιημένος
Λ					
λαμβάνομαι	λαμβάνομαι	ληφθώ	(ελήφην)	- ληφθείτε	(ελημμένος)
λατρεύομαι	λατρεύομαι	λατρευτώ	λατρεύτηκα	λατρέψου - λατρευτείτε	λατρεμένος
Μ					
ματίζομαι	ματίζομαι	ματιστώ	ματίστηκα	ματίσου - ματιστείτε	ματισμένος
μειώνομαι	μειώνομαι	μειωθώ	μειώθηκα	μειώσου - μειωθείτε	μειωμένος
μεταβάλλομαι	μεταβάλλομαι	μεταβληθώ	μεταβλήθηκα	- μεταβληθείτε	μεταβεβλημένος
μεταβιβάζομαι	μεταβιβάζομαι	μεταβιβαστώ	μεταβιβάστηκα	μεταβιβάσου - μεταβιβαστείτε	μεταβιβασμένος
μεταδίδομαι	μεταδίδομαι	μεταδοθώ	μεταδόθηκα	μεταδώσου - μεταδοθείτε	μεταδομένος
μεταμορφώνομαι	μεταμορφώνομαι	μεταμορφωθώ	μεταμορφώθηκα	μεταμορφώσου - μεταμορφωθείτε	μεταμορφωμένος
μεταφέρομαι	μεταφέρομαι	μεταφερθώ	μεταφέρθηκα	- μεταφερθείτε	μεταφερμένος
μεταφράζομαι	μεταφράζομαι	μεταφραστώ	μεταφράστηκα	μεταφράσου - μεταφραστείτε	μεταφρασμένος

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
μετρίεμαι μισούμαι μπούκοταρῶμαι	μετρίοιμον μισούοιμον μπούκοταρῶοιμον	θα / να μετρηθῶ μισηθῶ μπούκοταρῶ	μετρήθηκα μισήθηκα μπούκοταρῶθηκα	μετρήσου - μετρηθείτε μισήσου - μισηθείτε μπούκοταρῶσαιτε	μετρημένος μισημένος μπούκοταρῶμένος
ν νικίεμαι	νικίοιμον	νικηθῶ	νικήθηκα	νικήσου - νικηθείτε	νικημένος
ξ ξεδιπλώνομαι ξεκαθαρίζομαι ξαναγούμαι ξενιτεύομαι ξεπερνιέμαι ξεσκονίζομαι ξεφλουδιζόμαι	ξεδιπλώνοιμον ξεκαθαρίζοιμον ξαναγούοιμον ξενιτεύοιμον ξεπερνιόοιμον ξεσκονιζόοιμον ξεφλουδιζόοιμον	ξεδιπλωθῶ ξεκαθαρισθῶ ξαναγηθῶ ξενιτευθῶ ξεπεραστῶ ξεσκονισθῶ ξεφλουδισθῶ	ξεδιπλώθηκα ξεκαθαρίστηκα ξαναγήθηκα ξενιτεύτηκα ξεπεράστηκα ξεσκονίστηκα ξεφλουδίστηκα	ξεδιπλώσου - ξεδιπλωθείτε ξεκαθαρίσου - ξεκαθαρισθείτε ξαναγήσου - ξαναγηθείτε ξενιτέψου - ξενιτευθείτε ξεπεράσου - ξεπεραστείτε ξεσκονίσου - ξεσκονισθείτε ξεφλουδίσου - ξεφλουδισθείτε	ξεδιπλωμένος ξεκαθαρισμένος ξαναγημένος ξενιτευμένος ξεπερασμένος ξεσκονισμένος ξεφλουδισμένος
ο ολοκληρώνομαι ονομάζομαι οπισθογραφούμαι οραματίζομαι ορίζομαι οφείλεται	ολοκληρωνόοιμον ονομαζόοιμον οπισθογραφούοιμον οραματιζόοιμον ορίζοοιμον οφείλοταν	ολοκληρωθῶ ονομαστῶ οπισθογραφηθῶ οραματισθῶ ορισθῶ	ολοκληρώθηκα ονομάστηκα οπισθογραφήθηκα οραματίστηκα ορίστηκα	ολοκληρώσου - ολοκληρωθείτε ονομάσου - ονομαστείτε οπισθογραφήσου - οπισθογραφήθείτε οραματίσου - οραματισθείτε ορίσου - οριστείτε	ολοκληρωμένος ονομασμένος οπισθογραφημένος οραματισμένος ορισμένος
π παραγγέλλομαι παραδίδομαι παρηγοριέμαι πατέμαι παύομαι πειθομαι	παραγγελλόοιμον παραδιδόοιμον παρηγοριόοιμον πατόοιμον παυόοιμον πειθόοιμον	παραγγελεθῶ παραδοθῶ παρηγορηθῶ πατηθῶ παυθῶ (παυθῶ) πεισθῶ	παραγγέληκα παραδόθηκα παρηγορήθηκα πατήθηκα παύθηκα (παύθηκα) πειστήκα	παραγγελέσαιτε παραδώσου - παραδοθείτε παρηγορήσου - παρηγορηθείτε πατήσου - πατηθείτε παύσου - παυθείτε (πάψου) - (παυτείτε) πείσου - πειστείτε	παραγγελλόμενος παραδομένος παρηγορημένος πατημένος παυμένος πεισμένος

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
περιγράφωμαι περιστοιχίζομαι περιχύνομαι πετιέμαι πικραίνομαι πληγώνομαι πολεμείμαι πολιορκούμαι πολλαπλασιάζομαι ποτίζομαι προέρχομαι προθερμαινόμεναι προσλαμβάνομαι προστατεύομαι προτρέπομαι	περιγραφόμενον περιστοιχιζόμενον περιχυνόμενον πετιόμενον πικραίνόμενον πληγωνόμενον πολεμιόμενον πολιορκούμενον πολλαπλασιαζόμενον ποτιζόμενον προερχόμενον προθερμαινόμενον προσλαμβάνομενον προστατευόμενον	θα / να περιγραφ(τ)ῶ περιστοιχίσ(τ)ῶ περιχυνθῶ πεταχ(τ)ῶ πικραθῶ πληγυνθῶ πολεμηθῶ πολιορκηθῶ πολλαπλασιασασθῶ ποτισθῶ προέλθω προθερμανθῶ προσληφθῶ προστατευθῶ	περιγράφ(τ)ηκα περιστοιχίστηκα περιχύθηκα πετάχτηκα πικράθηκα πληγώθηκα πολεμήθηκα πολιορκήθηκα πολλαπλασιάστηκα ποτίστηκα προήλθα προθερμάνθηκα προσλήφθηκα προστατεύτηκα	περιγράψου - περιγραφεῖτε περιστοιχίσου - περιστοιχιστεῖτε περιχύσου - περιχυθεῖτε πετάξου - πεταχτεῖτε - πικραθεῖτε πληγώσου - πληγωθεῖτε πολεμήσου - πολεμηθεῖτε πολιορκήσου - πολιορκηθεῖτε πολλαπλασιάσου - πολλαπλασιαστεῖτε ποτίσου - ποτιστεῖτε πρόελθε - προέλθετε - προθερμανθεῖτε - προσληφθεῖτε προστατέψου - προστατευτεῖτε	περιγραμμένος περιστοιχισμένος περιχυμένος πεταγμένος πικραμένος πληγωμένος πολεμημένος πολιορκημένος πολλαπλασιασμένος ποτισμένος - προθερμασμένος - προστατευμένος
ρ ράβομαι ρυθμίζομαι	ραβόμενον ρυθμιζόμενον	ραφθῶ ρυθμισθῶ	ράφτηκα ρυθμίστηκα	ράψου - ραφτεῖτε ρυθμίσου - ρυθμιστεῖτε	ραμμένος ρυθμισμένος
σ σερβίρομαι σιγοψήνομαι σοτάρομαι σουρώνομαι στενοχωριέμαι (στενοχωρούμαι) στηρίζομαι στραγγίζομαι στρώνομαι συγκρίνομαι συλλογίζομαι συνεννοούμαι	σερβιριζόμενον σιγοψηνήνομενον σοταρίζομενον σουρωνόμενον στενοχωριόμενον (στενοχωρούμενον) στηριζόμενον στραγγιζόμενον στρωνόμενον συγκρινόμενον συλλογιζόμενον συνεννοούμενον	σερβιρισθῶ σιγοψηθῶ σοταρισθῶ σουρωθῶ στενοχωρηθῶ στηριχθῶ στραγγισθῶ στρωθῶ συγκριθῶ συλλογισθῶ συνενωθῶ	σερβιρίστηκα σιγοψήθηκα σοταρίστηκα σουρώθηκα στενοχωρήθηκα στηρίχτηκα στραγγίστηκα στρώθηκα συγκρίθηκα συλλογίστηκα συνενωθήκηκα	σερβιρίσου - σερβιριστεῖτε σιγοψήσου - σιγοψηθεῖτε - σοταριστεῖτε σουρώσου - σουρωθεῖτε στενοχωρήσου - στενοχωρηθεῖτε στηρίξου - στηριχτεῖτε στραγγίξου - στραγγιστεῖτε στρώσου - στρωθεῖτε συγκρίσου - συγκριθεῖτε συλλογίσου - συλλογιστεῖτε συνενωήσου - συνενωθεῖτε	σερβιρισμένος σιγοψημένος σοταρισμένος σουρωμένος στενοχωρημένος στηριγμένος στραγγισμένος στρωμένος (συγκεκριμένος) συλλογισμένος συνενωημένος

Πίνακες Γραμματικής

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προσακτική	Παθητική Μετοχή
συνηθίζομαι συνοδεύομαι συστήνομαι σχηματίζομαι σώζομαι	συνηθιζόμενος συνοδευόμενος συστηνόμενος σχηματιζόμενος σωζόμενος	θα / να συνηθιστώ συνοδεύω συστηθώ σχηματιστώ σώθω	συνηθίστηκα συνοδεύτηκα συστήθηκα σχηματίστηκα σώθηκα	συνηθίσου - συνηθιστείτε συνοδέψου - συνοδευτείτε συστήσου - συστηθείτε σχηματίσου - σχηματιστείτε σώσου - σωθείτε	συνηθισμένος συνοδευμένος συστημένος σχηματισμένος σωσμένος
Τ τακτοποιούμαι ταλαιπωρούμαι τεμαχίζομαι πηγανίζομαι τιμώμαι τινάζομαι τραγουδιέμαι τρελαίνομαι τρίβομαι τσακίζομαι τσακωνόμαι τυλίγομαι	τακτοποιούμενος ταλαιπωρούμενος τεμαχιζόμενος πηγανιζόμενος τιμώμαι τινάζομαι τραγουδιόμενος τρελαινόμενος τριβόμενος τσακίζομαι τσακωνόμενος τυλιγόμενος	τακτοποιηθώ ταλαιπωρηθώ τεμαχιστώ πηγανιστώ τιμηθώ τιναχτώ τραγουδηθώ τρελαθώ τριφτώ τσακιστώ τσακωθώ τυλιχτώ	τακτοποιήθηκα ταλαιπωρήθηκα τεμαχίστηκα πηγανίστηκα τιμήθηκα τινάχτηκα τραγουδήθηκα τρελάθηκα τρίφτηκα τσακίστηκα τσακώθηκα τυλίχτηκα	τακτοποίησου - τακτοποιηθείτε ταλαιπώρησου - ταιλαιπωρηθείτε τεμαχίσου - τεμαχιστείτε πηγανίσου - πηγανιστείτε τιμήσου - τιμηθείτε τινάξου - τιναχτείτε τραγουδήσου - τραγουδηθείτε - τρελαθείτε τρίψου - τριφτείτε τσακίσου - τσακιστείτε τσακώσου - τσακωθείτε τυλίξου - τυλιχτείτε	τακτοποιημένος ταλαιπωρημένος τεμαχισμένος πηγανισμένος τιμημένος τιναγμένος τραγουδισμένος τρελαμένος τριμμένος τσακισμένος τσακωμένος τυλιγμένος
Υ υπογράφομαι υποσιτίζομαι υποχρεώνομαι	υπογραφόμενος υποσιτιζόμενος υποχρεωνόμενος	υπογραφήσω υποσιτιστώ υποχρεωθώ	υπογράφηκα υποσιτίστηκα υποχρεώθηκα	υπογράψου - υπογραφ(τ)είτε υποσιτίσου - υποσιτιστείτε υποχρεώσου - υποχρεωθείτε	υπο(γρ)γραμμένος υποσιτισμένος υποχρεωμένος
Φ φιλιέμαι φωτίζομαι	φιλιόμενος φωτιζόμενος	φιληθώ φωτιστώ	φιλήθηκα φωτίστηκα	φιλήσου - φιληθείτε φωτίσου - φωτιστείτε	φιλημένος φωτισμένος
Χ χάνομαι χαράζομαι	χανόμενος χαραζόμενος	χάθω χαραχτώ	χάθηκα χαράχτηκα	χάσου - χαθείτε χαράξου - χαραχτείτε	χαμένος χαραγμένος

Ενεστώτας	Παρατατικός	Α. Μέλλοντας Α. Υποτακτική	Αόριστος	Απλή Προστακτική	Παθητική Μετοχή
χαρακτηρίζομαι χωρίζομαι	χαρακτηριζόμουν χωριζόμουν	θα / να χαρακτηριστώ χωριστώ	χαρακτηρίστηκα χωρίστηκα	χαρακτηρίσου - χαρακτηριστείτε χωρίσου - χωριστείτε	χαρακτηριζόμενος χωρισμένος
ψ ψήνομαι ψηφίζομαι ψιλοκόβομαι	ψηνάμουν ψηφίζομουν ψιλοκοβάμουν	ψηθώ ψηφιστώ ψιλοκοπιώ	ψηθήκα ψηφίστηκα ψιλοκόπηκα	ψησου - ψηθείτε ψηφίσου - ψηφιστείτε ψιλοκόψου - ψιλοκοπιείτε	ψημένος ψηφισμένος ψιλοκομμένος
ω ωφελούμαι	ωφελούμουν	ωφεληθώ	ωφελήθηκα	ωφελήσου - ωφεληθείτε	ωφελημένος

Παρατηρήσεις

1. Οι παραπάνω πίνακες περιλαμβάνουν τα ρήματα που εμφανίζονται στον τρίτο τόμο της σειράς, είτε στην ενεργητική είτε στην παθητική φωνή. Από τους χρόνους και τις εγκλίσεις που σας δίνονται, μπορείτε να σχηματίσετε οποιονδήποτε άλλο χρόνο ή εγκλίση θέλετε.
2. Όπως ξέρουμε, όταν αναφερόμαστε σ' ένα ρήμα, χρησιμοποιούμε το α πρόσωπο του ενικού. Έτσι, μιλάμε για το ρήμα *εξοφλούμαι*, το ρήμα *μεταφράζομαι* κτλ. Στην πράξη, βέβαια, είναι δύσκολο να φανταστούμε έναν άνθρωπο να λέει για τον εαυτό του π.χ. *εξοφλούμαι*, *εφαρμόζομαι* ή *μεταφράζομαι*. Ρήματα με τέτοια σημασία συνήθως συναντάμε στο γ' πρόσωπο του ενικού ή του πληθυντικού.
3. Ειδικά σε ό,τι αφορά την προστακτική, είναι δύσκολο να φανταστούμε κάποιον άνθρωπο να λέει σ' έναν άλλο *δυστύχησε*, *σκόνησε* ή *υπέβγαλε* ή, ακόμα περισσότερο, *αδικήσου*, *καθορίσου* ή *σπισθογραφήσου*. Ωστόσο, στους πίνακες εμφανίζεται η προστακτική απλή ή συνεχής, όλων των ρημάτων που σχηματίζουν αυτή την εγκλίση, εφόσον θα μπορούσαμε να φανταστούμε περιστάσεις (π.χ. στην ποίηση), όπου κάποιος μιλάει σε ένα αντικείμενο, σε μία πόλη, στον ήλιο κτλ.

Λεξιλόγια

Α α

αβλαβής(-ής -ές) безобидный (-ая -ое)
αγαθό, το благо с, добро с
αγγίζω касаться, трогать
αγενής (-ής -ές) невежливый (-ая -ое)
άγριος (-α -ο) дикий (-ая -ое)
αγωνία, η волнение с, тревога ж
αγώνισμα, το вид спорта м
αδιάφορος (-η -ο) равнодушный (-ая -ое)
άδικα несправедливо, напрасно
(έχω) άδικο быть неправым
αδικώ обижать, винить
αεροπορικός (-ή -ό) авиационный (-ая -ое)
αίμα, το кровь ж
αίσθηση, η чувство с
αισθησιακός (-ή -ό) чувственный (-ая -ое)
αισιόδοξος (-η -ο) оптимистический (-ая -ое)
αίτηση, η заявление с
αλείφω мазать
αλεπού, η лиса ж
αλήτης, ο хулиган м
αλλαγή, η изменение с
αλληλοπαθής (-ής -ές) взаимный (-ая -ое)
αλλού в другом месте
άλλωστε к тому же
αμανές, ο амане (турецкая народная песня) ж
άμεσα прямо
άμεσος (-η -ο) прямой (-ая -ое)
αμέσως гут же, сразу
αμετάβατο (ρήμα) непереходный глагол м
αμμώδης (-ης -ες) песчаный (-ая -ое)
αμόλυβδος (-η -ο) чистый (-ая -ое)
άμυνα, η оборона ж
αμφιβολία, η сомнение с
ανάβω разжигать
ανάγκη, η нужда ж
αναιδής (-ής -ές) бесстыдный (-ая -ое)
ανακαινίζω обновлять
ανακατεύομαι вмешиваться
ανακατεύω мешать
αναλαμβάνω принимать на себя обязанности
ανάληψη, η получение с, взятие обратно
αναλύω анализировать
αναμειγνύω смешивать, перемешивать
ανανεώνω обновлять
ανάπτυξη, η развитие с
αναπτύσσω развивать
(γίνεται) ανάρπαστος (-η -ο) быть распроданным
ανδρεία, η мужество с
ανεξάρτητος (-η -ο) независимый (-ая -ое)
ανεξερεύνητος (-η -ο) неисследованный (-ая -ое)
ανεύρεση, η нахождение с, обнаруживание с

ανήσυχος (-η -ο) беспокойный (-ая -ое)
ανησυχώ беспокоиться
άνθηση, η цветение с
ανθρώπινος (-η -ο) человеческий (-ая -ое)
άνοδος, η подъем м, развитие с
αντέχω выдержать, устоять
αντιγράφω переписывать
αντιδραστήρας, ο реактор м
αντικαθιστώ заменять
αντιλαμβάνομαι чувствовать
αντιμετωπίζω противостоять
αντιπολίτευση, η оппозиция ж, сопротивление с
αντίρρηση, η возражение с, несогласие с
αντίστροφος (-η -ο) противоположный (-ая -ое)
ανυπόμονος (-η -ο) нетерпеливый (-ая -ое)
ανυπομονώ ждать с нетерпением
αξία, η цена ж
αξιόλογος (-η -ο) значительный (-ая -ое)
αξιότιμος (-η -ο) высокоуважаемый (-ая -ое)
απαισιοδοξία, η пессимизм м
απαισιόδοξος (-η -ο) пессимистический (-ая -ое)
απαίτηση, η требование с
απαιτώ требовать
άπαχος (-η -ο) нежирный (-ая -ое), постный
απελευθέρωση, η освобождение с
απειλώ угрожать
απένταρος (-η -ο) безденежный (-ая -ое)
απίθανος (-η -ο) неправдоподобный (-ая -ое)
απίστευτος (-η -ο) невероятный (-ая -ое)
απλά просто, несложно
απλός (-ή -ό) простой (-ая -ое)
απλώς просто так
απόβλητα, τα мусор м
αποκαλώ обзывать
αποκλείεται (να) исключено
απολυτήριο, το аттестат зрелости м
απόλυτος (-η -ο) освобожденный (-ая -ое)
απορία, η недоумение с, нужда ж
απόσπασμα, το отрывок м
αποστολέας, ο отправитель м
απουσία, η отсутствие с
αποσύρω убирать, удалять
αποχή, η отказ м, неучастие с
Άραβας, ο араб м
αράζω причаливать
αργοπορία, η задержка ж, отставание с
αργοπορώ опаздывать
αρετή, η достоинство с
αρκούδα, η медведь м
αρκώ хватать, удовлетворять

αρνούμαι отказываться
αρπάζω хватать, похищать
αρρωσταίνω болеть
αρχαιότητα, η древность ж
αρχαιοθέτηση, η архив м
αρχή, η начало с
αρχηγός, ο вождь м
αρχικός (-ή -ό) начальный (-ая -ое)
ασβέστης, ο известь ж
ασημένιος (-α -ο) серебряный (-ая -ое)
αστείο, το шутка ж
αστραφτερός (-ή -ό) блестящий (-ая -ое)
άτακτος (-η -ο) шаловливый (-ая -ое)
αυλή, η двор м
αύξηση, η повышение с, прибавление с
αυτοκράτορας, ο император м
αυτοκρατορία, η самодержавие с
αφενός с одной стороны
αφετέρου с другой стороны
αφέντης, ο барин м, господин м
αχάριστος (-η -ο) неблагодарный (-ая -ое)
άχρηστος (-η -ο) бесполезный (-ая -ое)
άψονος (-η -ο) безукоризненный (-ая -ое)

Β β

βάρβαρος, ο варвар м
βαριέμαι скучать, лениться
βασανίζω мучить, пытаться
βασιλεύω царствовать
βασιλιάς, ο царь м
βασιλόπιτα, η новогодний пирог м
βαστάω (-ώ) держать, выдержать
βάφτιση, η крестины мн.ч.
βενετσιάνικος (-η -ο) венецианский (-ая -ое)
Βενετσιάνος, ο венецианец м
βήχας, ο кашель м
βιβλιάριο, το книжка ж
βιβλιοπώλης, ο продавец книг м
βιογραφικό σημείωμα, το библиографическая заметка ж
βιολί, το скрипка ж
βιομηχανία, η промышленность ж
βιομηχανικός (-ή -ό) промышленный (-ая -ое)
βιομηχανοποιώ механизировать
βλάκας, ο дурак м
βλακεία, η глупость ж
βολεύω размещать
βομβαρδίζω бомбить
βότσαλο, το галька ж
βουλευτής, ο депутат м
Βουλή, η здание парламента с
βραβείο, το награда ж
βραβεύω награждать
βράζω кипятить
βράχος, ο скала ж
βραχώδης (-ης -ες) скалистый (-ая -ое)

βρίζω ругаться, оскорблять
βυζαντινός (-ή -ό) византийский (-ая -ое)
Βυζάντιο, το Византия

Γ γ

γαλατάς, ο продавец молока м
γαλήνη, η тишина ж, покой м
γαλοπούλα, η индейка ж
γαμπρός, ο зять м
γεγονός, το событие с
γείτονας, ο сосед м
γέλιο, το смех м
γενιά, η поколение с
γερνάω (-ώ) стареть
γέφυρα, η мост м
γιατρεύω лечить
γκαστρώνω сделать беременной
γκρινιάρης (-α -ικο) ворчливый (-ая -ое)
γλεντάω (-ώ) развлекаться
γλέντι, το пирушка ж
γλύπτης, ο скульптор м
γλωσσάς, ο болтун м, сплетник м
γλωσσού, η болтушка ж, сплетница ж
γλωσσικός (-ή -ό) языковой (-ая -ое)
γλωσσολόγος, ο лингвист м, лингвист м
γνώση, η знание с
γόνιμος (-η -ο) прибыльный (-ая -ое)
γονιμότητα, η прибыльность ж
Γόθος, ο Гот м
γούνα, η шуба ж
γούνινος (-η -ο) меховой (-ая -ое)
γραπτός письменно
γράψιμο, το почерк м
γρουσουζής (-α -ικο) приносящий (-ая -ое) несчастье
γυναικείος (-α -ο) женский (-ая -ое)

Δ δ

δάκρυ, το слеза ж
δακτυλογράφηση, η печатание на машинке с
δανεικός (-ή -ό) взятый (-ая -ое) займы
δάνειο, το заём м, ссуда ж
δειλινό, το вечернее время с, полдник м
δένω завязывать
δεξίωση, η радушный прием м
δέρμα, το кожа ж
δέρνω бить
(Καθαρή) Δευτέρα, η Чистый Четверг м
δήλωση, η заявление с
δημιουργία, η творчество с
δημιουργώ творить, создавать
δημοκρατία, η демократия ж
δημοτική, η димотика ж (греческий народный язык)
δημοτικιστής, ο сторонник димотики м
δημοτικός (-ή -ό) народный (-ая -ое)

δημοφιλής (-ής -ές) любимый народом
διαγώνισμα, το соревнование с
διαδικασία, η процесс м
διάθεση, η настроение с
διαирώ делить
διακόπτω прекращать
διακρίνω различать
διάλεκτος, η диалект м, местное наречие с
διαμαρτύρομαι протестовать
διαμάχη, η конфликт м, столкновение с
διαπιστώνω констатировать
διαρκής (-ής -ές) продолжительный (-ая -ое)
διάσημος (-η -ο) известный (-ая -ое)
διασκεδάζω развлекаться
διάστημα, το промежуток м
διατήρηση, η поддержание с
διατυπώσεις, οι изложение с
διαφωνώ расходиться во мнениях
διεγείρω возбуждать
διεθνής (-ής -ές) международный (-ая -ое)
διερμηνέας, ο переводчик м
διήγημα, το рассказ м
δικαιολογία оправдывать
δίκαιος (-α -ο) справедливый (-ая -ое)
δικαιοσύνη, η справедливость ж
δικτατορία, η диктатура ж
διοίκηση, η руководство с
δισταγμός, ο сомнение с
διστάζω колебаться
διώχνω выгонять
δόγμα, το учение с
δόξα, η слава ж
δουλεία, η работа ж
δούλος, ο раб м
δυνατότητα, η возможность ж
δυσареστώ раздражать
δυστυχώς страдать
δωρικός (-ή -ό) дорический (-ая -ое)

Ε ε

εαυτός сам
εγκαινιάζω открывать
έγκαιρος (-η -ο) своевременный (-ая -ое)
έδαφος, το территория ж
ειδοποιώ сообщать
ειλικρινής (-ής -ές) искренний (-ая -ое)
ειρωνικός (-ή -ό) иронический (-ая -ое)
εισάγω вводить
εισαγωγή, η введение с
εισόδημα, το доход м, прибыль ж
εκκλησιαστικός (-ή -ό) церковный (-ая -ое)
εκλέγω выбирать
εκπαίδευση, η воспитание с, образование с
εκπομπή, η передача ж
εκπροσωπώ быть представителем
εκστρατεία, η кампания ж, поход м
εκτέλεση, η осуществление с
εκτελεστής, ο исполнитель м
εκτίμηση, η почтение с
εκφράζω выражать
ελαϊόλαδο, το оливковое масло с
ελαφρύς (-ιά -ύ) легкий (-ая -ое)
ελέγγω проверять
ελεφαντόδοντο, το слоновый бивень м
έλλειψη, η недостаток м
έμμεσος (-η -ο) косвенный (-ая -ое)
εμπειρία, η опыт м
εμπορικός (-ή -ό) коммерческий (-ая -ое)
εμφανίζομαι показываться
εμφάνιση (πόλεμος), ο гражданская война ж
έναντι против, напротив
εναντίον против, вопреки
ενδιαφέρον, το интерес м
ενέργεια, η действие с
ενεργητικός (-ή -ό) активный (-ая -ое)
ενθουσιάζω воодушевлять
ενιαίος (-α -ο) единый (-ая -ое)
εννοώ иметь ввиду
ενοχλώ раздражать
εντελώς совершенно
έντονος (-η -ο) напряжённый (-ая -ое)
εντύπωση, η впечатление с
εξάγω извлекать
εξαγωγή, η извлечение с
εξαιρώ превозносить
εξαργυρώνω обращать в деньги
εξάτμιση, η испарение с
εξαφανίζω скрывать, истреблять
εξέλιξη, η развитие с
εξελλίσσομαι развиваться
εξοπλίζω вооружать
εξοφλώ оплатить, рассчитаться
εξυπνάδα, η сообразительность ж
εξωτερικός (-ή -ό) внешний (-ая -ое)
επαφή, η связь ж
επιρεάζω влиять, портить
επιβάλλω накладывать, принуждать
επιβλαβής (-ής -ές) вредный (-ая -ое)
επιδίδω передавать, вручать
επιζώ пережить
επιθυμία, η желание с
επιθυμητός (-ή -ό) желанный (-ая -ое)
επικοινωνία, η связь ж, сообщение с
επιμελής (-ής -ές) прилежный (-ая -ое)
επίμονος (-η -ο) настойчивый (-ая -ое)
επίπεδο, το уровень м
επιρροή, η влияние с
επίσημοι, οι авторитетные мн.ч.
επίσημος (-η -ο) официальный (-ая -ое)
επισκευή, η починка ж, исправление с
επιστήμονας, ο ученый м
επιστολή, η послание с

επιστρέφω возвращать
επιστροφή, η возвращение с
επιταγή, η перевод м (денежный)
επιτόκιο, το процент м
επιτυχία, η успех м
επιφάνεια, η поверхность ж
επιχείρηση, η операция ж, предприятие с
εποχή, η эпоха ж, время года с
εργαλείο, το инструмент м
εργάσιμος (-η -ο) рабочий (-ая -ое)
εργατιά, η рабочий люд м
εργένης, ο холостяк м
έργο, το произведение с, работа ж
ερημιά, η пустынное место с, глушь ж
ερμηνεύω истолковывать
εσωκλείω прилагать, вкладывать
εσώρουχα, τα нижнее бельё с
εσωτερικός (-ή -ό) внутренний (-ая -ое)
ετοιμασία, η приготовление с
Ευαγγέλιο, το евангелие с
ευγένεια, η воспитанность ж
ευτυχώ быть счастливым
ευχάριστα приятно, весело
ευχάριστος (-η -ο) приятный (-ая -ое)
ευχαρίστως с удовольствием
ευχή, η пожелание с
εύχομαι желать
εφαρμόζω внедрять, применять
εφεύρεση, η изобретение с
εχθρός, η враг м

Ζ ζ

ζαλίζω одурять
ζάρια, τα игральные кости мн.ч.
ζεϊμπέκικος, ο греческий народный танец м
ζεματάω (-ώ) быть очень горячим
ζυμώνω месить
ζωντανός (-ή -ό) живой (-ая -ое)

Η η

ήβη, η юность ж, половая зрелость ж
ηθικός (-ή -ό) моральный (-ая -ое)
ηλεκτροσόκ, το электрошок м
ημερομηνία, η дата ж, число месяца с
ηπειρώτικος (-η -ο) континентальный (-ая -ое)
ήττα, η поражение с

Θ θ

θαλασσίης (-ιά -ί) цвет морской волны м
θάνατος, ο смерть ж
θάρρος, το смелость ж
θαύμα, το чудо с
θέαμα, το зрелище с, картина ж
θεατρικός (-ή -ό) театральный (-ая -ое)
θεμελιακός (-ή -ό) фундаментальный (-ая -ое)

θεμέλιο, το фундамент м, основание с
θερμιδα, η калория ж
θερμοσίφωνο, το термосифон м
θετικός (-ή -ό) положительный (-ая -ое)
θεωρώ считать
θησαυρός, ο сокровище с
θρέφω кормить
θρησκεία, η вера ж
θρήσκευμα, το религия ж
θρησκευτικός (-ή -ό) религиозный (-ая -ое)
θρόνος, ο трон м, престол м
θρυμματίζω крошить
θυμίζω напоминать
θυμώνω сердиться, возмущаться
θυρωρός, ο швейцар м

Ι ι

ιατρικός (-ή -ό) медицинский (-ая -ое)
ιδεαλισμός, ο идеализм м
ιδιαιτερότητα, η особенность ж
ιερέας, ο священник м
ιερός (-ή -ό) святой (-ая -ое)
Ιησούς, ο Иисус
ικανοποιητικός (-ή -ό) удовлетворительный (-ая -ое)
ικανότητα, η способность ж
ιός, ο вирус м
ιστορικός (-ή -ό) исторический (-ая -ое)
ισχυρός (-ή -ό) сильный (-ая -ое)
Ίωνας, ο Ионас м

Κ κ

καβγατζής, ο скандалист м
καβγατζού, η скандалистка ж
κάγκελο, το перила мн.ч., ограда ж
καημός, ο горе с, печаль ж
καθαρεύουσα, η кафаревуса ж (офиц. стиль совр. греч. языка)
καθαρευουσιάνος, ο сторонник кафаревусы м
καθήκον, το долг м, обязанность ж
καθιερώνω устанавливать
καθαρίζω убирать
καίω жечь
καλάθι, το корзинка ж
καλαμποκέλαιο, το кукурузное масло с
καλλιγραφία, η каллиграфия ж
καλλιέργω обрабатывать
καλλιτέχνης, ο человек искусства м
καλλιτεχνικός (-ή -ό) художественный (-ая -ое)
καλοπέραση, η благополучие с, жизнь с комфортом ж
καλώ звать, приглашать
καμαριέρα, η горничная ж
καπάτσος (-α -ο) способный (-ая -ое)
καπετάνιος, ο командир м

καпνοδόχος, η дымовая труба ж
καραμπίνα, η винтовка ж
καριέρα, η карьера ж
карτέλα, η картонная табличка ж
карτεράω (-ώ) быть терпеливым
καρφώνω прибивать, выдавать
κασέρι, το касери м (один из сортов сыра)
κατά к, по
κατάγομαι происходить
καταγράφω записывать, регистрировать
κατάθεση, η вклад м
(προθεσμιακή) κατάθεση η срочный вклад м
καταθέτω класть, вносить
κατακτάω (-ώ) покорять, завоёвывать
κατάκτηση, η завоевание с
καταλαμβάνω оккупировать
καταλήγω заканчиваться
καταξιώνω считать заслуживающим
κατασκευάζω строить, производить
κατασκευή, η строительство с
καταστρέφω разрушать
καταστροφή, η катастрофа ж, гибель ж
κατάστρομα, το палуба ж
κατοικία, η дом м, квартира ж
κατοχή, η владение с
κατσαρόλα, η кастрюля ж
κατσικά, η коза ж
καφενείο, το кофейня ж
καφετζής, ο содержатель кофейни м
κεράσι, το черешня ж
κεркураΐκος (-η -ο) житель Керкиры (Корфа)
κεφαλαίο, το капитал м, глава ж
κέφι, το настроение с
κεφτές, ο котлета ж
κινδυνεύω находиться в опасности
κινώ двигать
κλαδί, το ветка ж
κλαίω плакать
κλειδώνω закрывать
κλέφτης, ο вор м
κλιμακωτός (-ή -ό) расположенный (-ая -ое)
κόβω резать, обрезать
κοινοβουλευτικός (-ή -ό) парламентарный (-ая -ое)
κοινός (-ή -ό) совместный (-ая -ое)
κοινότητα, η общество с
κοινωνικός (-ή -ό) социальный (-ая -ое)
κόκαλο, το кость ж
κολλάω клеить
κόλωνα, η колонна ж
κόλλυβα, τα кутья
κόμμα, το партия ж
κομπανία, η компания ж, общество с
κοπανίζω толочь, колотить
κόπος, ο усилие с

(αξίζει τον) **κόπο** стоить усилий
κορδέλα, η лента ж
κοσκινίζω просеивать
κουλουράκι, το бублик м
κουμπάρας, ο копилка ж
κουμπάρος, ο кум м
κουνάω качать, махать
κουπί, το весло с
κουραμπιές, ο курабье с
κουραστικός (-ή -ό) утомительный (-ая -ое)
κουρέας, ο парикмахер м
κούρσα, η легковой автомобиль м
κουτάλα, η разливательная ложка ж
κουτάλι, το ложка ж
куταλιά, η ложка ж
κουφέτο, το конфетка ж
κράτος, το государство с
крéας, το мясо с
κριθараки, το макаронные изделия мн.ч.
Кροάτης, ο Кроат м
κρούστα, η корка ж
κρύβω прятать
κρυώνω мёрзнуть
κυβερνάω (-ώ) править
κυβερνήτης, ο правитель м
κυριακάτικα празднично
κυριαρχώ господствовать
κυριεύω захватывать
κωδικοποιώ кодифицировать
κωμωδιογράφος, ο комедиограф м

Λ λ

λαγάνα, η лепёшка ж
λαμβάνω получать
λαμπτερός (-ή -ό) блестящий (-ая -ее)
λάμπω сверкать
λανθασμένος (-η -ο) неправильный (-ая -ое)
λαός, ο народ м
λάστιχο, το резина ж
λατρεία, η преклонение с
λατρεύω обожать
λαχανικά, τα овощи мн.ч.
λεξιλόγιο, το словарь м, лексика ж
λήγω заканчиваться
λιγνός (-ή -ό) тонкий (-ая -ое), стройный
λιώνω плавить, растворять
λόγος, ο слово с, речь ж
λογοτεχνία, η литературное творчество с
λογотехνικός (-ή -ό) литературный (-ая -ое)
λόφος, ο бугор м, холм м
λύκειο, το лицей м
λύκος, ο волк м
λυρικός (-ή -ό) лирический (-ая -ое)
λύτρωση, η освобождение с, выкуп м

Μ μ

μαγείρεμα, το приготовление с
μαγειρευτός (-ή -ό) приготовленный (-ая -ое) на огне

μαγικός (-ή -ό) волшебный (-ая -ое)
μάγκας, ο озорник м, гуляка м
μαζικός (-ή -ό) грудной (-ая -ое)
μαϊμού, η обезьяна ж
μακαρονάδα, η макароны мн.ч.
Μακεδόνας, ο македонец м
μακρινός (-ή -ό) дальний (-ая -ее)
μακροχρόνιος (-α -ο) долголетний (-ая -ее)
μαλώνω ссориться
μάνα, η мать ж
μάρμαρο, το мрамор м
μάταιος (-α -ο) напрасный (-ая -ое)
μαπά, η взгляд м
ματίζω удлинять
ματόκλαδο, το ресница ж
(στα) μαχαίρια на ножах
μάχη, η битва ж, сражение с
μεγαλοπρεπής (-ής -ές) великолепный (-ая -ое)
μεγαλώνω увеличивать, расти
μεγαλοσύνη, η великодушие с
μεζούρα, η измерительный метр м, мензура ж
μείγμα, το смесь ж
μειώνω уменьшать
μελαχρινός (-ή -ό) смуглый (-ая -ое)
(συντελεσμένος) μέλλοντας, ο будущее время (в прошлом)
μελλοντικός (-ή -ό) будущий (-ая -ее)
μελομακάρονο, το сласти мн.ч.
μεριά, η сторона ж
μερίδα, η порция ж
μεροκάματο, το дневной заработок м
μεσαίος (-α -ο) средний (-ая -ее)
μεταβάλλω менять, изменять
(ρήμα) μεταβατικό переходный глагол м
μεταβιβάζω переводить, передавать
μεταδίδω передавать, сообщать
μεταμορφώνω видоизменять
μεταξωτός (-ή -ό) шёлковый (-ая -ое)
μεταπολεμικός (ή -ό) послевоенный (-ая -ое)
μεταρρύθμιση, η преобразование с, реформа ж
μεταφέρω перевозить
μεταφορά, η перевозка ж
μεταφράζω переводить
μετράω (-ω) считать, мерить
μετρητά, τα наличные деньги мн.ч.
μηχάνημα, το машина ж, аппарат м
μίξερ, το миксер м
μισώ ненавидеть
μνήμη, η память ж
μνημόσυνο, το поминовение усопших с
μόδα, η мода ж
μοναδικός (-ή -ό) единственный (-ая -ое)
μοναρχία, η самодержавие с

μοναστήρι, το монастырь м
μοναχή, η монахиня ж
μοναχός, ο монах м
μόνιμος (-η -ο) постоянный (-ая -ое)
μόριο, το частица ж
μορφή, η форма ж, образ м
μοσχοκάρυδο, το мускатный орех м
μπαγλαμάς, ο музыкальный греч. инструмент м
μπακάλης, ο бакалейщик м
μπαρκάρω отправлять парохомом
μπαρούτι, το порох м
μπλέντερ, το мулинекс м
μπογιά, η краска ж
μπομποниέρα, η бомбоньерка ж
μπουζούκι, το бузуки м
μπουζουκτσής, ο бузукист м
μπούκοτάρω бойкотировать
μπούτι, το бедро с, ляжка ж
μπουфές, ο буфет м
μυθιστόρημα, το роман м, выдумка ж
μύθος, ο басня ж, сказка ж

Ν ν

ναός, ο храм м, церковь ж
ναύλο, το плата за проезд ж
ναύτης, ο моряк м
ναυτιλία, η мореплавание с
νεύρα, τα нервы мн.ч.
νηστικός (-ή -ό) голодный (-ая -ое)
νηστίσιμος (-η -ο) постный (-ая -ое)
νικάω (-ώ) побеждать
νομοθεσία, η законодательство с
νόμος, ο закон м
νομός, ο округ м
νομοσχέδιο, το законопроект м
νους, ο ум м, разум м
νταντά, η кормилица ж
ντροπαλός (-ή -ό) стеснительный (-ая -ое)
ντροπή, η стыд м
νύφη, η невестка ж
νυφικό, το платье невесты с

Ξ ξ

ξεδιπλώνω разворачивать
ξεκαθαρίζω выяснять, разбирать
ξεναγώ быть гидом
ξενιτιά, η чужбина ж
ξενιτεύομαι уезжать на чужбину
ξεπερνάω (-ώ) превосходить, опережать
ξεσκονίζω удалять пыль
ξεφλουδίζω очищать от коры
ξηρασία, η засуха ж
ξύλο, το дерево с, лес м, дрова мн.ч.

Ο ο

όζον, το озон м (хим.)
οικοδομικός (-ή -ό) строительный (-ая -ое)
οικολόγος, ο/η эколог м/ж
ολόκληρος (-η -ο) целый (-ая -ое)
ολοκληρώνω завершать, доводить до конца
Ολυμπιακοί αγώνες, οι Олимпийские игры
ονομάζω называть
οξύ, το кислота ж
οπισθογραφώ делать передаточную надпись
όποτε когда
οραματίζομαι мечтать
οραματισμός, ο мечтание с
οργανισμός, ο организм м, организация ж
όργανο, το орган м
οργάνωση, η организация ж
όρθιος (-α -ο) прямой, вертикальный, стоячий (-ая -ее)
ορθογραφία, η орфография ж
ορθοδοξία, η правота ж
ορθόδοξος (-η -ο) правоверный (-ая -ое)
ορίζοντας, ο горизонт м, кругозор м
ορίζω назначать, устанавливать
όριο, το предел м, граница ж
ορολογία, η терминология ж
όσπρια, τα бобовые мн.ч.
Ούγγρος, ο венгр м
ουζερί, το рюмочная ж, разливочная ж
ουσία, η вещество с, сущность ж
ούπι, το старинный традиционный инструмент м
οφείλω быть должным

Π π

παθητικός (-ή -ό) патетический, пассивный, страдательный (-ая -ое)
παιδία, η образование с, воспитание с
πάλη, η борьба ж
παλιατζής, ο старьевщик м
πάλκο, το сцена ж
πανάκριβος (-η -ο) очень дорогой (-ая -ое)
παντζάρι, το свёкла ж
παραγγέλλω заказывать
παραδίδω передавать
παράδοση, η передача ж
παραδοσιακός (-ή -ό) традиционный (-ая -ое)
παραίτηση, η отставка ж
παραλήπτης, ο получатель м
παραμένω оставаться
παραπονιέμαι жаловаться
παράπονο, το жалоба ж
παράς, ο деньги мн.ч.
παράταξη, η строй м, боевой порядок м

παρατάω (-ώ) бросать, оставлять
παρελθόν, το прошлое с
παρηγορώ утешать, тешить
παρθένος, η девственница ж
παροιμία, η поговорка ж
παρόν, το настоящее время с
παρουσία, η присутствие с
πασίγνωστος (-η -ο) общеизвестный (-ая -ое)
παστάκι, το пирожное с
πατάω (-ώ) наступать
πατρικός (-ή -ό) отцовский (-ая -ое)
παύω прекращать
πεζογραφία, η проза ж
πεζογράφος, ο прозаик м
πεθερικά, τα родители жены или мужа мн.ч.
πειθώ убеждать
πείνα, η голод м
πείρα, η опыт м
πεισματάρης (-α -ικο) настойчивый (-ая -ое)
περιβάλλον, το среда ж, окружение с
περιγράφω описывать
περίοδος, η период м, менструация ж
περιπετειώδης (-ης -ες) полный (-ая -ое) перипетий
περιστέρι, το голубь м
περιστοιχίζω окружать
περιττός (-ή -ό) лишний, бесполезный (-ая -ое)
περιφέρεια, η область ж, округ м
περιχύνω обливать
Πέρσης, ο Перс м
πετάω (-ώ) летать
πετρώδης (-ης -ες) каменный (-ая -ое)
πέυκο, το сосна ж
πέφτω падать
πίεση, η давление с
πιθανός (-ή -ό) вероятный (-ая -ое)
πικραίνω огорчать, расстраивать
πιστωτικός (-ή -ό) ссудный (-ая -ое)
πίτα, η пирог м
πίπουρα, τα отруби мн.ч.
πλαϊνός (-ή -ό) рядом лежащий (-ая -ее)
πλειοψηφία, η большинство с
πληγώνω обижать, огорчать
πληθωρισμός, ο инфляция ж
πλουτίζω делать богатым, обогащать
πλούτος, ο богатство с
πνευματικός (-ή -ό) умственный (-ая -ое)
πνευμονία, η воспаление лёгких с
ποδοσφαιρικός (-ή -ό) футбольный (-ая -ое)
ποδόσφαιρο, το футбол м
ποίηση, η поэзия ж
ποιητής, ο поэт м
ποιητικός (-ή -ό) поэтический (-ая -ое)
πολεμάω (-ώ) воевать
πολιορκώ окружать, устраивать блокаду

πολιτεύμα, το государственный строй м
πολιτικός (-ή -ό) политический (-ая -ое)
πολιτισμός, ο культура ж
πολιτιστικός (-ή -ό) культурный (-ая -ое)
πολλαπλασιάζω множить, увеличивать
πολυεθνικός (-ή -ό) многонациональный
πολύτιμος (-η -ο) драгоценный (-ая -ое)
πομπώδης (-ης -ες) пышный (-ая -ое)
πόνος, ο боль ж
πόροι, οι ресурсы мн.ч.
ποσό, το количество с, сумма ж
ποσότητα, η количество с
ποτίζω поить, орошать
πουρές, ο пюре с
πραγματοποιήσιμος (-η -ο) осуществимый (-ая -ое)
πρεσβευτής, ο посол м
πρόβα, η проба ж, репетиция ж
προβληματισμός, ο выявление и обсуждение проблем с
προεδρεύω быть президентом
πρόεδρος, ο председатель м
προέλευση, η происхождение с
προεξέχω выступать вперед
προέρχομαι происходить
προθερμαίνω подогревать
προθυμία, η готовность ж, охота ж
πρόκειται (να) предвидется
προμήθεια, η закупка ж, снабжение с
προμήθειες, οι запасы мн.ч.
πρόνοια, η забота ж, попечение с
πρόσκληση, η приглашение с
προσλαμβάνω принимать на службу
πρόσληψη, η приём м, принятие с
προσόν, το дар м, одаренность ж
προσπάθεια, η старание с
προστασία, η защита ж
προστατεύω защищать
πρόσφατος (-η -ο) недавний (-ая -ее)
πρόσφυγας, ο беженец м
προσφυγιά, η эмиграция ж
προσφώνηση, η приветственная речь ж
προτίμηση, η предпочтение с
προτρέπω убеждать, уговаривать
πρότυπο, το образец м
προϋπηρεσία, η прежняя служба ж, стаж м
προσφορά, η угощение с, предложение с
πρωθυπουργός, ο премьер-министр м
πρωταθλητής, ο чемпион м
πρωτοχρονιά, η новый год м
πτυχίο, το диплом м
πτώση, η понижение с, падеж м
πυγμαχία, η бокс м
πύλη, η ворота мн.ч., дверь ж
πυρηνικός (-ή -ό) ядерный (-ая -ое)
πύρωμα, το накаливание с
πώληση, η продажа ж

Ρ ρ

ράβω шить
ραδιενέργεια, η радиоактивность ж
ραπανάκι, το редиска ж
ράσα, τα раса ж (религиозная одежда ж)
реαλισμός, ο реализм м
ρεβίθια, τα бараний горох м (растение)
ρεμπέτης, ο исполнитель народной музыки м
ρεμπέτικο (τραγούδι), το народная песня ж
(μένω) ρέστος оставаться ни с чем
(ε)ρημοκλήσι, το часовня ж
ρίζα, η корень м
ροδίζω розоветь, придавать розовый цвет
ροδοκοκκινίζω краснеть
ρομαντισμός, ο романтизм м
ρόπαλο, το дубина ж
ρουτίνα, η рутина ж
ρυθμίζω регулировать
ρυθμιστής, ο регулятор м, диспетчер м
ρυθμός, ο ритм м, симметрия ж
ρύπανση, η пачканье с
ρωμαϊκός (-ή -ό) римский (-ая -ое)

Σ σ

σακούλα, η мешочек м
σάτιρα, η сатира ж
σεντόνι, το простынь ж
σερβίρισμα, το сервировка ж
σερβίρω обслуживать
Σέρβος, ο Серб м
σημασία, η значение с
έχει σημασία важно
σιγοβράζω варить на медленном огне
σιγουριά, η надёжность ж
σιγοψήνω печь на медленном огне
σκεύος, το посуда ж
σκέψη, η мысль ж
σκληρός (-ή -ό) твёрдый (-ая -ое)
σκοτάρφτω спотыкаться
σκότπμος (-η -ο) целесообразный (-ая -ое)
σκότωμα, το убийство с
σκύβω наклоняться
σμπάρος, ο выстрел м
σοκολατάκι, το шоколад м
σοτάρω тушить
σουρώνω цедить
σουρωτήρι, το цедилка ж, фильтр м
σπάνιος (-α -ο) редкий (-ая -ое)
σπανακόπιτα, η пирог со шпинатом м
Σπαρτιάτης, ο спартаец м
σπιτονοικοκύρης, ο хозяин м, домовладелец м
σπουδές, οι учёба ж
σταθερότητα, η устойчивость ж
σταθμός, ο станция ж, участок м

σταυροφόρος, ο носящий крест м, крестоносец м
στάχυ, το колос м
στεγαστικός (-ή -ό) жилищный (-ая -ое)
στέκι, το место встреч с
στεноγραφία, η стенография ж
στενός (-ή -ό) узкий (-ая -ое)
στενοχωρώ расстраивать
στέρνα, η бассейн м
στέφανα, τα венцы мн.ч.
στέφανι, το веночек м
στηρίζω поддерживать
στίχος, ο стихотворная строка ж
σπιχουργός, ο стихотворец м
στοιχίζω стоить
στοχασμός, ο размышление с, мысль ж
страγγίζω выжимать, цедить
στρατόπεδο, το лагерь м
στρέμμα, το мера площади 1000 кв.м.
στρώμα, το слой м, матрац м
στρώνω стелить
συμβάν, το событие с
συγγραφέας, ο писатель м
συγγραφικός (-ή -ό) авторский (-ая -ое)
συγκεκριμένος (-η -ο) определённый (-ая -ое)
συγκρίνω сравнивать
συγκριτικός (-ή -ό) сравнительный (-ая -ое)
συγχαρητήρια, τα поздравления мн.ч.
σύγχρονος (-η -ο) современный (-ая -ое)
συλλογή, η коллекция ж
συλλογίζομαι размышлять
συμβάλλω способствовать
σύμβολο, το символ м
(διοικητικό) συμβούλιο, το административный совет м
(υπουργικό) συμβούλιο, το совет министров м
συμβούλιο, το совет м
συμμετεχω принимать участие
συμπέρασμα, το вывод м, заключение с
συμφέρι выгода ж
συμφέρον, το выгода ж
συμπτωματικά случайно
συνάδελφος, ο коллега м
συνάλλαγμα, το валюта ж
συνδυασμός, ο сочетание с
συνεννοούμαι договариваться
συνεργάτης, ο сотрудник м
συνήθεια, η привычка ж
συνηθίζω привыкать
συνθέτης, ο композитор м
σύνθετος (-η -ο) сложный (-ая -ое)
συννεφιάζω покрываться тучами
συνοδεύω сопровождать
σύνταξη, η пенсия ж
σύσταση, η адрес м

συστηματικός (-ή -ό) систематический (-ая -ое)
συστήνω знакомить
σφαγή, η убой м, бойня ж
σφαίρα, η шар м, сфера ж, пуля ж
σχηματίζω составлять, формировать
σχηματισμός, ο образование с
σώζω спасать, освобождать

Τ τ

ταιριαστός (-ή -ό) подходящий (-ая -ое)
τάκα τάκα очень быстро
τακτοποιώ приводить в порядок
ταλαιπωρώ мучить
ταμειτήριο, το сберегательная касса ж
τάξη, η класс м
ταξитής, ο таксист м
τάση, η тенденция ж
ταχυδρομικός (-ή -ό) почтовый (-ая -ое)
ταψί, το противень м
τείχος, το (крепостная) стена ж
τεκές, ο исламский монастырь м
τέλεια совершенно
τέλειος (-α -ο) совершенный (-ая -ое)
τελείως вполне, совершенно
τελετή, η обряд м, церемония ж
τέλος πάντων наконец, в конце концов
τεμαχίζω резать на куски
τενεκάκι, το жестяная баночка ж
τενεκές, ο банка ж, жестянка ж
τέχνη, η ремесло с, профессия ж
τεχνολογία, η технология ж
τζάμι, το стекло с
τηγανίζω жарить
τηλεθεατής, ο телезритель м
τηλεφωνικός (-ή -ό) телефонный (-ая -ое)
τιμάω (-ώ) ценить, чтить, уважать
τινάζω трясти, кидать
τοίχος, ο стена ж
τόκος, ο процент м
τόλημη, η смелость ж, отвага ж
τομέας, ο участок м, область ж
τονισμός, ο ударение с, акцент м
τόνος, ο ударение с, тонна ж
τοπίο, το пейзаж м, вид м
τοποθέτηση, η размещение с
Τούρκος, ο турок м
τούρτα, η торт м
τουφέκι, το винтовка ж, ружьё с
τραγικός (-ή -ό) трагический (-ая -ое)
τραγουδάω (-ώ) петь
τραγωδός, ο трагик м
τρελαίνω сводить с ума
τρελός (-ή -ό) безумный (-ая -ая)
τρεχούμενος (-η -ο) текущий (-ая -ое)
τρίβω тереть, растирать
τρίφτης, ο тёрка ж

τροφή, η питание с, продовольствие с
τρόφιμα, τα продукты питания мн.ч.
τρογόνι, το голубка ж
τσαγκάρης, ο сапожник м
τσακίζω ломать, разбивать
τσακώνομαι ссориться
τσιφτετέλι, το народный танец м
τυλίγω свёртывать
τυπογραφείο, το типография ж
τύφλα, η слепота ж
τυχαίος (-α -ο) случайный (-ая -ое)

Υ υ

ύπαιθρος, η деревня ж
υπερασπίζω защищать
υπέρ сверх
υπερβάλω преувеличивать
υπερκατανάλωση, η сверхпотребление с
υπερреαλισμός, ο сверхреальность ж
υπερσύγχρονος (-η -ο)
 сверхсовременность ж
υπεύθυνος (-η -ο) ответственный (-ая -ое)
υπηρεσία, η служба ж
υπηρέτης, ο слуга м
υπηρέτρια, η служанка ж
υπναράς, ο соня м
υπναρού, η соня ж
υπογράφω подписывать
υποδιευθυντής, ο зам.директора м
υπόδουλος (-η -ο) порабощенный (-ая -ое)
υποκείμενο, το подлежащее с
(ηλεκτρονικός) υπολογιστής, ο
 электронно-вычислительная машинка ж
υπόλοιπο, το остаток м
υποσιπίζω недоедать
υπουργείο, το министерство с
υπουργός, ο министр м
υποφέρω страдать, мучиться
υποχρεώνω обязывать
υποχρέωση, η обязанность ж
υποψήφιος, ο кандидат м
ύφος, το высота ж, вышина ж

Φ φ

φακές, οι чечевица ж
φαντασία, η фантазия ж
φανταστικός (-ή -ό) невероятный (-ая -ое)
φασαρία, η шум м, суматоха ж
φασолаδά, η фасольевый суп м
φασόλια, τα фасоль ж
φατρία, η клика ж, банда ж
φεγγάρι, το луна ж
φέτα, η сыр брынза м
φιλάω (-ώ) целовать
φιλολογία, η литература ж
φιλόσοφος, ο философ м
φουρτούνα, η шторм м, буря ж

Φραγκός, ο Франс м
φρικτός (ή -ό) ужасный, страшный (-ая -ое)
φρούριο, το крепость ж
φρύδι, το бровь ж
φτάνει! довольно! хватит!
φτώχεια, η бедность ж
φύκι, το водоросль м
φύλλο, το лист м
φύση, η природа ж
φυσικός (-ή -ό) естественный (-ая -ое)
φυσιогνωμία, η физиономия ж, лицо с
φώκια, η тюлень м
φως, το свет м
φωτιά, η огонь м
φωτίζω светить, освещать

Χ χ

χαβιári, το икра ж
χαλβάς, ο халва ж
χάλκινος (-η -ο) медный (-ая -ое)
χαμογελάω (-ώ) улыбаться, смеяться
χάνω терять
χαράζω чертить, нарезать
χαρακτήρας, ο характер м
χαρακτηρίζω характеризовать
χασάπης, ο мясник м
χασάπικος, ο греч.народный танец м
χασαπосέρβικος, ο народный танец м
χάσμα, το трещина ж, пропуск м
χορταίνω наедаться
χορτάτος (-η -ο) сытый (-ая -ое)
χρέος, το долг м
χρήση, η употребление с
χρυσάφι, το золото с
χτένι, το расческа ж
χυτός (-ή -ό) стройный (-ая -ое)
χύτρα ταχύτητας, η скороварка ж
χωριάτης, ο сельский житель м
χωρίζω разлучать
χωρισμός, ο разлука ж
χώρος, ο площадь ж, место с
χωροταξία, η освоение территории с

Ψ ψ

ψαλμωδία, η пение псалмов с
ψαράς, ο рыбак м
ψέμα, το ложь ж, обман м
ψεύτης, ο обманщик м, лжец м
ψήνω печь
ψησταριά, η вертел м
ψηφίζω голосовать
ψιλικατζής, ο мелочной торговец м
ψιλοκόβω мелко нарезать
ψυχαγωγία, η весёлое
 времяпрепровождение с
ψυχή, η душа ж

Ω ω

ωφελώ быть полезным

Βιβλιογραφία

- Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη, 1988
- Jean Bouffartigue - Anne-Marie Delrieu, *Οι Ελληνικές Ρίζες στη Γαλλική Γλώσσα*, Μετ. Α. Μόζερ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, Αθήνα, 1993
- Άννα Ιορδανίδου, *Τα Ρήματα της Νέας Ελληνικής*, ΠΑΤΑΚΗΣ, Αθήνα, 1991
- Ι. Κακουδάκης - Ι. Σμυρνωτάκης, *Σύγχρονα Θέματα Εκθέσεων Ιδεών*, ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ, Αθήνα, 1984
- Ιάκωβος Καμπανέλλης, *Θέατρο, Τόμος Α!*, ΚΕΔΡΟΣ, Αθήνα, 1978
- Ιωάννης Καραγιαννόπουλος, *Το Βυζαντινό Κράτος*, ΒΑΝΙΑΣ, Αθήνα, 1993
- ΚΕΜΕ, *Νεοελληνική Γραμματική - Αναπροσαρμογή της Μικρής Νεοελληνικής Γραμματικής του Μανόλη Τριανταφυλλίδη*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 1976
- Μαρία Μιχαήλ-Δέδε, *2.500 Ελληνικές Παροιμίες*, ΜΠΟΓΙΑΤΗ, Αθήνα, 1984
- Ιωάννα Παπαζαφείρη, *Λάθη στη Χρήση της Γλώσσας μας*, ΣΜΙΛΗ, Αθήνα, 1991
- Ηλίας Πετρόπουλος, *Ρεμπέτικα Τραγούδια*, 2η Έκδοση, Αθήνα, 1972
- Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Αθήνα, 1985
- Γιώργος Σεφέρης, *Ποιήματα*, 5η Έκδοση, ΙΚΑΡΟΣ, Αθήνα, 1964
- Δ. Ν. Σταυρόπουλος, *Oxford Greek-English Learner's Dictionary*, Oxford University Press, 1988
- Σχολική Υδρία*, Μονοτονική Γενική Εγκυκλοπαίδεια Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, Γ. ΑΞΙΩΤΕΛΛΗΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε., Αθήνα, 1983
- Στρατής Τσίρκας, *Η Χαμένη Άνοιξη*, ΚΕΔΡΟΣ, Αθήνα, 1977

Λύσεις

Λύσεις

Μάθημα 1

1

1. κοπέλα 2. τη γνώρισε 3. ήταν κατά του γάμου 4. στο τάκα τάκα 5. λόγω του ότι 6. να μου προτείνουν
7. απαραίτητες 8. το γλέντι 9. τα πεθερικά 10. οι διατυπώσεις 11. κρεβατοκάμαρα 12. το νυφικό 13. πρόβα
14. στη γειτονιά 15. να είναι θρησκευτικός 16. επιμένει 17. συμπτωματικά 18. συγγενείς 19. στενοί
20. τον γαμπρό 21. η νύφη 22. στους νιόπαντρους 23. εργένης

4

ένας καλός φίλος, ενός καλού φίλου, έναν καλό φίλο // οι δύο φίλοι, των δύο φίλων, τους δύο φίλους //
οι διακοπές, των διακοπών, τις διακοπές // οι απαραίτητες ετοιμασίες, των απαραίτητων ετοιμασιών,
τις απαραίτητες ετοιμασίες // η μεγάλη κρεβατοκάμαρα, της μεγάλης κρεβατοκάμαρας, τη μεγάλη κρεβατοκάμαρα //
τα πεθερικά, των πεθερικών, τα πεθερικά // η πρώτη πρόβα, της πρώτης πρόβας, την πρώτη πρόβα //
η νύφη, της νύφης, τη νύφη // ο μακρινός θεός, του μακρινού θεού, τον μακρινό θεό //
οι νιόπαντροι, των νιόπαντρων, τους νιόπαντρους // οι καλεσμένοι, των καλεσμένων, τους καλεσμένους //
το πρόβλημα, του προβλήματος, το πρόβλημα

5

1. χωρίζει 2. νωρίτερα 3. σιγά, αργά 4. ξεκουράζονται 5. στο τέλος 6. κακοί 7. καμία 8. το πολύ
9. κοντινός 10. λίγοι 11. πίσω 12. καθόμαστε

6

παντρεύεται, θα παντρευτεί, παντρεύτηκε, παντρευόταν // γνωρίζουμε, θα γνωρίσουμε, γνωρίσαμε, γνωρίζαμε //
πηγαίνουν/πάνε, θα πάνε, πήγαν(ε), πήγαιναν (πηγαίνανε) // προτείνετε, θα προτείνετε, προτείνατε, προτείνατε // βοηθώ,
θα βοηθήσω, βοηθήσα, βοηθούσα // φροντίζεις, θα φροντίσεις, φρόντισες, φρόντιζες // μένουν(ε), θα μείνουν(ε), έμειναν
(μείνανε), έμειναν (μείνανε) // περνάτε, θα περάσετε, περάσατε, περνούσατε // συνηθίζουμε, θα συνηθίσουμε, συνηθίσαμε,
συνηθίζαμε // παντρεύω, θα παντρέψω, πάντρεψα, πάντρευα // λέω, θα πω, είπα, έλεγα // φτάνει, θα φτάσει, έφτασε, έφτανε

7

παντρεύτηκες, παντρεύτηκα, είναι, σε πήρε, ξέρεις, μενατε, λένε, είναι, θυμάμαι, περάσατε, πήγαμε, μένετε, δουλεύεις,
εργάζομαι, χαίρομαι, τηλεφωνήσουμε, πάρετε

8

1. Κώστα 2. Κλειώ, Σπύρο 3. κύριε Παπαδόπουλε 4. κυρία 5. Γιαννάκη 6. Παιδιά 7. καλέ, κυριε
8. κούκλα 9. κυρίες 10. αγαπητοί κύριοι 11. μικρέ 12. Μηνά 13. μωρό 14. βλάκα

9

1. μη γράψεις 2. μη φάτε 3. μην ... δώσετε 4. μην ... παντρευτείς 5. μην περάσατε 6. μη δουλέψεις
7. μη φάτε 8. μην ... ζητήσεις 9. μην πείτε

11

Ηρώ // Σάββατο // τελευταίες μέρες // ευτυχισμένη // πολύ καλό παιδί // είναι μαζί του // τη δουλειά της //
δύο εβδομάδες άδεια // Ρόδο // γυρίσουν από τη Ρόδο

14

1. χρησιμοποιήσω 2. νοικοκυρά 3. γνώρισα 4. καταλάβω 5. καλεσμένους 6. μαλώνουν 7. νυφη
8. βοήθεια 9. ενδιαφέρεται 10. ομιλία 11. διαφορά 12. τρέχει 13. σύγχρονα 14. γάμο
15. ράβει 16. κούραση

Μάθημα 2

1

1. νεαρές 2. τις γούνες τους 3. ρόπαλα 4. για να μην καταστρεφεται 5. τα αρπάζουν 6. το θέαμα
7. φρικτό 8. πρόσφατα 9. για τον ίδιο λόγο 10. με αυτόν τον τρόπο 11. ελέγχεται 12. θα πολλαπλασιάζονταν

13. τρόπους 14. θα εξαφανιστεί 15. άσχετα 16. σκληρός 17. διατήρηση 18. οργανώνονται
19. εκστρατείες 20. πανάκριβες 21. η σφαγή

4

1. Το κομμάτι παίζεται από όλους τους μουσικούς. 2. Το γράμμα γράφεται τώρα από τη γραμματέα.
3. Ο καφές μας φτιάχνεται. 4. Οι μπανάνες εισάγονται στη χώρα μας. 5. Τα παράθυρα καθαρίζονται κάθε εβδομάδα.
6. Η γυναίκα μου χτενίζεται στο κομμωτήριο κάθε δύο εβδομάδες. 7. Η βεράντα μας πλένεται κάθε εβδομάδα.
8. Σ' αυτό το εργοστάσιο κατασκευάζονται παπούτσια. 9. Το σπίτι μας φτιάχνεται εδώ κι έναν μήνα.
10. Οι υπάλληλοι πληρώνονται μόνο από τον ταμία. 11. Αγοράζονται 50 αυτοκίνητα την ημέρα.
12. Σ' αυτό το ξενοδοχείο τα σεντόνια αλλάζονται δύο φορές την ημέρα.
13. Η ατμοσφαιρική ρύπανση αυξάνεται από τα αυτοκίνητα. 14. Το ύφασμα πρώτα κόβεται και μετά βάζεται.

5

1. Οι εργάτριες έπλυναν τα χαλιά. 2. Ο ηλεκτρονικός θα επισκευάσει το κασετόφωνο ως το τέλος της εβδομάδας.
3. Η εταιρεία μας έχει αγοράσει όλον τον καφέ. 4. Ο τεχνικός δεν μπορεί να αλλάξει και τα τέσσερα λάστιχα.
5. Η αστυνομία έπιασε τον κλέφτη την επόμενη μέρα. 6. Ο βιβλιοπώλης θα πρέπει να πληρώσει τα βιβλία αύριο.
7. Η ορχήστρα έπαιζε το κομμάτι αυτό μια ώρα συνέχεια. 8. Ο κομμωτής έλουσε τις πελάτισσες με το ίδιο σαμπουάν.
9. Η μητέρα τους είχε ετοιμάσει το φαγητό από πριν. 10. Η καθηγήτρια δεν διόρθωσε όλες τις ασκήσεις ακόμα.
11. Την ώρα που ο ταμίας πλήρωνε το προσωπικό, μπήκε ένας ληστής.
12. Η γιαγιά είχε κρύψει τα λεφτά πολύ καλά. 13. Ο θείος μου πρέπει να χτίσει το σπίτι σ' έναν χρόνο το πολύ.
14. Οι γονείς της πάντρεψαν την αδελφή της πολύ νέα.

7

1. Σωστό 2. Λάθος 3. Σωστό 4. Σωστό 5. Λάθος 6. Σωστό 7. Λάθος 8. Λάθος 9. Σωστό

8

1. πουθενά, κάπου 2. Οποιοσδήποτε 3. ό,τι, όποτε 4. Αυτή που 5. Οπουδήποτε 6. Τόσα 7. κάποιο, οποιοδήποτε 8. κάπου 9. Όπου, τόσο 10. Όπως 11. Αυτός 12. οποιαδήποτε 13. Όσοι 14. κάτι, κάποια

9

1. (α) Χθες έφαγα με έναν άνθρωπο που / ο οποίος είναι γνωστός δημοσιογράφος.
(β) Ο άνθρωπος με τον οποίο έφαγα χθες είναι γνωστός δημοσιογράφος.
2. (α) Έμαθα τους βαθμούς από μία καθηγήτρια που / η οποία είναι πολύ εξυπηρετική.
(β) Η καθηγήτρια από την οποία έμαθα τους βαθμούς είναι πολύ εξυπηρετική.
3. Η ανιψιά της κυρίας που είναι από την Αφρική εργάζεται στο ξενοδοχείο.
4. (α) Σου μίλησα για κάποιους φίλους που / οι οποίοι έχουν προβλήματα.
(β) Οι φίλοι για τους οποίους σου μίλησα έχουν προβλήματα.
5. (α) Πήρα συνάλλαγμα το πρωί από μία τράπεζα που / η οποία είναι κεντρική.
(β) Η τράπεζα από την οποία πήρα συνάλλαγμα το πρωί είναι κεντρική.
6. Το αυτοκίνητο του οποίου ο αριθμός είναι ΚΕΤ 8959 έχει τρακάρει τρεις φορές.
7. (α) Κάθε Σάββατο κολυμπάμε σε μια παραλία που / η οποία είναι πολύ ήσυχη.
(β) Η παραλία στην οποία κολυμπάμε κάθε Σάββατο είναι πολύ ήσυχη.

10

1. ακριβής 2. συνεχεις 3. διεθνών 4. πομπώδες 5. ειλικρινής 6. περιπετειώδες 7. επιμελούς
8. δημοφιλείς 9. αγενή

11

1. αγόρασαν 2. καθαρίζονται 3. άλλαξε 4. πλύνετε 5. πλήρωσε 6. συσκευάζεται 7. σκοτώθηκαν
8. έχει κλείσει 9. είχαμε κοιτάξει 10. χτίστηκε 11. πάντρεψε 12. παιζόταν 13. φτιάξει 14. εισάγονται

14

- (α) 1. Λάθος 2. Λάθος 3. Δεν αναφέρεται 4. Σωστό (β) 5. Σωστό 6. Λάθος 7. Σωστό 8. Σωστό
(γ) 9. Δεν αναφέρεται 10. Λάθος 11. Σωστό 12. Λάθος

Μάθημα 3

1

1η 2ο 3μ 4π 5λ 6ξ 7ν 8σ 9β 10γ 11ρ 12ι 13ζ 14α 15δ 16θ 17ε 18κ

3

1. Να πάρω εγώ τηλέφωνο;
2. Να γράψεις εσύ το σημείωμα.
3. Να προσκαλέσω και τη φίλη μου στο πάρτι;
4. Ας πληρωθούμε όλοι σε δραχμές.
5. Να εργαστώ μια ώρα λιγότερο σήμερα;
6. Μακάρι (η κόρη μου) να περάσει τις εξετάσεις των ελληνικών.
7. Ας φύγουμε όλοι στις έξι.
8. Να βγω λίγο έξω από την αίθουσα;
9. Να σηκωθούμε όλοι στις επτά αύριο;
10. Μακάρι να βρούμε τραπέζι (εκεί που θα πάμε απόψε)
11. Να παιχτούν και τα δύο κομμάτια στη συναυλία;
12. Μακάρι να φτιαχτεί το αυτοκίνητο πριν έρθει το σαββατοκύριακο.

5

1. βαριέμαι
2. πληροφορήθηκα
3. στενοχωρηθούμε
4. ταλαιπωριούνταν
5. γεννήθηκες
6. ασχολείται
7. ευχαριστηθείτε
8. ταλαιπωρήθηκα
9. βαριόσουν
10. ενοχλήθηκε
11. γεννιόταν
12. παραιτηθεί

7

1. ύστερα
2. Παρόλο ότι
3. ενώ
4. πάντως
5. Ωστόσο
6. εκτός από
7. Επειδή
8. Επίσης
9. Γι' αυτό
10. Τότε
11. γιατί
12. Άλλωστε

10

1. να οδηγήσω
2. θα ωφεληθούν
3. γεννήθηκε
4. δημιουργούν
5. ξέχασε
6. να αφαιρέσουμε
7. θεωρούνται
8. κρατήθηκαν
9. να ειδοποιήσουμε
10. να εξαιρεθεί
11. να δυσαρεστήσουμε
12. κουνήθηκε

11

1. εμφανίζονται
2. να έχει τις ρίζες του
3. η παράδοση
4. ψαλμωδίες
5. τεκέδες
6. πρόσφυγες
7. κυριαρχούν
8. δεκαετία
9. συνθέτες
10. προσθέτει
11. στιχουργοί
12. εκτελεστές
13. το πάλκο
14. κενός
15. η ξενιτιά

12

1. Λάθος
2. Σωστό
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Σωστό
6. Σωστό
7. Λάθος
8. Λάθος
9. Σωστό
10. Λάθος

14

μπήκε // έκατσε // κοιτάζει // 'ρθεί // είναι // διστάζει // φαίνεται // έχει // υποφέρει // πονεί // επληγωσε // εννοει // ξέχνα // πιες // συλλογιέσαι // ξέχασ' // είναι // παραπονιέσαι

17

1. Πάει πολύς καιρός
2. στενοχωρήθηκε
3. ειλικρινά
4. εύχομαι
5. παραπονεμένος
6. ντροπή
7. εμφανίστηκε
8. πλήγωσε
9. γιορτάζουν
10. προσθέτουν
11. Βαριέμαι
12. προσκαλέσεις
13. Προτείνω
14. όργανα
15. άξιζε τον κόπο
16. βλακεία

Μάθημα 4

1

1. η παρουσία
2. να επηρεάσει
3. δακτυλογράφηση
4. αρχειοθέτηση
5. στενογραφία
6. καθήκοντα
7. κατάλληλο
8. ο ηλεκτρονικός υπολογιστής
9. υψηλής
10. στο παρελθόν
11. οι απαιτήσεις

2

1δ 2β 3α 4γ 5δ

3

1. διερμηνέα
2. καθήκοντά
3. προσόντων
4. συγγραφείς
5. προβολών
6. ενδιαφέροντά
7. περιβαλλοντος
8. ιερείς
9. όζοντος

10

Κυριακάκη // Άννα // Η 78945 // Παντρεμένη // ένα (αγόρι) // Ικονίου 24, Αθήνα 72184 // 7022383 // 1987, Γ! Λύκειο Θεσσαλονίκης, απολυτήριο (17/20) // 1990, Σχολή Γραμματέων ΕΡΜΗΣ, Δίπλωμα // Νοέμβριος 91 - Αύγουστος 93, ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ Ο.Ε., γραμματέας // Διευθυντής Γ! Λυκείου Θεσσαλονίκης // Διευθυντής Προσωπικού της εταιρείας ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ Ο.Ε.

16

1. Σήκω 2. σκουπιστείτε 3. ντυθείς 4. Ξυρίσου 5. Κλειστείτε 6. στενοχωρηθείς 7. πλύσου 8. παντρευτείτε

17

1. ότι/πως 2. ότι/πως 3. ό,τι 4. που 5. ότι/πως, ό,τι 6. που 7. που 8. Ό,τι, οτι/πως 9. ότι/πως 10. που 11. που 12. ότι/πως, ό,τι 13. που

18

1. προσληφθεί 2. διαιρέθηκε 3. λουστεί 4. παντρευόμασταν 5. πουληθει 6. έχει κλειστεί / κλείστηκε 7. πειστώ 8. στενοχωρηθήκαμε 9. νικηθεί 10. ενοχλήθηκε 11. αγοράστηκαν

19

1. προσόντα 2. προσλάβουμε 3. εργάσιμες 4. υπεύθυνος 5. τεχνολογία 6. πτυχίο 7. ηλεκτρονικούς υπολογιστές 8. απαιτήσεις 9. σπουδές 10. έντυπα

Μάθημα 5

1

1η 2ο 3α 4ξ 5ρ 6β 7κ 8λ 9ε 10γ 11δ 12π 13ι 14φ 15ζ 16υ 17θ 18σ
19ν 20μ 21τ

3

1. χτίστηκε 2. σκουπιστηκε, καθαρίστηκε 3. πλύθηκαν (πλυθήκανε) 4. λύθηκε 5. πληρωθήκατε 6. κουρεύτηκες 7. αναπτύχθηκε

4

χρησιμοποιούν, θα χρησιμοποιήσουν, χρησιμοποίησαν (χρησιμοποίησανε), χρησιμοποιούσαν, έχουν χρησιμοποιήσει // επικοινωνούν, θα επικοινωνήσουν, επικοινωνήσαν (επικοινωνήσανε), επικοινωνούσαν, έχουν επικοινωνήσει // αναπτύσσεται, θα αναπτυχθεί, αναπτύχθηκε, αναπτυσσόταν, έχει αναπτυχθεί // γίνεται, θα γίνει, έγινε, γινόταν, έχει γίνει // αλλάζει, θα αλλάξει, άλλαξε, άλλαζε, έχει αλλάξει // βρίσκουμε, θα βρούμε, βρήκαμε, βρίσκαμε, έχουμε βρει // λένε, θα πούν, είπαν, έλεγαν (λέγανε), έχουν πει // συνεχίζονται, θα συνεχιστούν, συνεχίστηκαν (συνεχιστήκανε), συνεχίζονταν (συνεχιζόντουσαν), έχουν συνεχιστεί // ζει, θα ζήσει, έζησε, ζούσε, έχει ζήσει // ονομάζεται, θα ονομαστεί, ονομάστηκε, ονομαζόταν, έχει ονομαστεί // εργάζεσαι, θα εργαστείς, εργάστηκες, εργαζόσουν(α), έχεις εργαστεί // καθαρίζουν, θα καθαρίσουν, καθάρισαν (καθαρίσανε), καθάριζαν (καθαρίζανε), έχουν καθαρίσει // οδηγεί, θα οδηγήσει, οδήγησε, οδηγούσε, έχει οδηγήσει // διαιρείται, θα διαιρεθεί, διαιρέθηκε, διαρούσαν, έχει διαιρεθεί // χτίζεται, θα χτιστεί χτίστηκε, χτιζόταν, έχει χτιστεί // μιλάνε (μιλούν), θα μιλήσουν, μίλησαν (μιλήσανε), μιλούσαν, έχουν μιλήσει

5

1. Οι αρχαίοι Ίωνες 2. διαφορετικές διαλεκτους 3. πολλές χωρες 4. αυτών των κατοικων 5. αυτές τις λέξεις 6. των Τούρκων 7. την απελευθέρωση 8. τους Έλληνες

6

1. ίδιες, όμοιες 2. ασήμαντες 3. τελικά 4. παραμένει 5. χάνουμε 6. σταματάνε 7. ελεύθερη 8. πάρα πολύ 9. άγνωστοι (ελάχιστα γνωστοί) 10. λίγα 11. λιγότεροι 12. ειρήνη

Λύσεις

9

1. μετρημένα 2. πλυμένες, σιδερωμένες 3. αναμμένο 4. ξεχασμένους 5. δικαιολογημένες 6. θυμωμένη
7. φαγωμένο 8. ευχαριστημένοι, ενθουσιασμένοι 9. παραπονεμένο 10. πεινασμένα, διψασμένα
11. μεθυσμένος, ευτυχισμένος

10

1. αλεπούδες 2. μανάβη 3. ταξιτζήδες 4. γιαγιάς 5. καφέ 6. τσαγκάρηδες 7. παππούδων 8. γλωσσού
9. μαμάς

11

1. γκρινιάρικο 2. παιχνιδιάρης 3. ξανθομάλλης 4. τριαντάρες, εικοσάρης 5. αρρωσιάρης 6. ξεχασιάρη
7. τεμπέλη 8. κουτσομπόλη 9. ζηλιάρηδες 10. γρουσουζικά

16

1. Σωστό 2. Λάθος 3. Σωστό 4. Λάθος 5. Λάθος 6. Σωστό 7. Λάθος

18

1. διαφορετικές 2. σημαντικό 3. διάσημος 4. διεθνής 5. εργάστηκε 6. διαιρείται 7. ακολουθούν
8. χαρακτήρα 9. επίσημες 10. συγκεκριμένη 11. επιστήμονες 12. προέρχεται 13. υποχρεωτικό
14. πρόσφατη

Μάθημα 6

1

1. είχαν γραφτεί 2. να κρύψει 3. πείστηκαν 4. λύνεται 5. μαζέψαμε 6. απείλησαν 7. συγχωρέσαμε
8. θα συμφωνηθούν 9. φορέθηκε 10. πληρώσαμε 11. κατασκευάζει 12. χτίστηκε 13. ξέχασες
14. ετοιμάζονται 15. Είχα πληροφορηθεί

2

1. τον οποίο 2. που 3. οποία 4. των οποίων 5. που 6. που 7. της οποίας 8. που 9. τον οποίο

3

αγαπώ, αγάπησα, αγαπήθηκα, αγαπημένος // αυξάνω, αύξησα, αυξήθηκα, αυξημένος //
βολεύω, βόλεψα, βολεύτηκα, βολεμένος // γράφω, έγραψα, γράφτηκα, γραμμένος //
δικαιολογώ, δικαιολόγησα, δικαιολογήθηκα, δικαιολογημένος // εξαφανίζω, εξαφάνισα, εξαφανίστηκα, εξαφανισμένος //
επηρεάζω, επηρέασα, επηρέαστηκα, επηρεασμένος // κατασκευάζω, κατασκεύασα, κατασκεύαστηκα, κατασκευασμένος //
κουράζω, κούρασα, κουράστηκα, κουρασμένος // λούζω, έλουσα, λούστηκα, λουσμένος //
μετρώ, μέτρησα, μετρήθηκα, μετρημένος // νικάω, νίκησα, νικήθηκα, νικημένος //
ξεσκονίζω, ξεσκόνισα, ξεσκονίστηκα, ξεσκονισμένος // οδηγώ, οδήγησα, οδηγήθηκα, οδηγημένος //
πιάνω, έπιασα, πιάστηκα, πιασμένος // πουλάω, πουλήθηκα, πουλημένος //
βάζω, έβαλα, βάλθηκα, βαλμένος // σκοτώνω, σκότωσα, σκοτώθηκα, σκοτωμένος //
στενοχωρώ, στενοχώρησα, στενοχωρήθηκα. στενοχωρημένος //
πετάω, πέταξα, πετάχτηκα, πετα(γ)μένος

4

βρίσκεται, θα βρεθεί, βρέθηκε, βρισκόταν // χρησιμοποιούνται, θα χρησιμοποιηθούν, χρησιμοποιήθηκαν,
χρησιμοποιούνταν (χρησιμοποιόντουσαν) // γράφεις, θα γράψεις, έγραψες, έγγραφες // συμφωνείται, θα συμφωνηθεί,
συμφωνήθηκε, συμφωνούνταν // πολλαπλασιάζονται, θα πολλαπλασιαστούν, πολλαπλασιάστηκαν (πολλαπλασιαστήκανε),
πολλαπλασιάζονταν // χάνεται, θα χαθεί, χάθηκε, χανόταν // εξαφανίζω, θα εξαφανίσω, εξαφάνισα, εξαφάνισα // τηλεφωνώ,
θα τηλεφωνήσω, τηλεφώνησα, τηλεφωνούσα // προσκαλώ, θα προσκαλέσω, προσκάλεσα, προσκαλούσα // πλενόμαστε,
θα πλυθούμε, πλυθήκαμε, πλενόμασταν // ονομάζεται, θα ονομαστεί, ονομάστηκε, ονομάζοταν // μειώνονται, θα μειωθούν,
μειώθηκαν, μειώνονταν (μειονόντουσαν) // συναντάτε, θα συναντήσετε, συναντήσατε, συναντούσατε // διώχνουμε,
θα διώξουμε, διώξαμε, διώχναμε // γεννιέσαι, θα γεννηθείς, γεννήθηκες, γεννιόσουν

5

1ξ 2θ 3λ 4β 5ν 6μ 7δ 8ο 9γ 10ι 11η 12α 13ε 14κ 15ρ 16ζ 17π

7

1β 2α 3γ 4α 5γ 6α 7γ 8β 9γ 10β 11γ 12β

8

1. των προϊόντων 2. του περιβάλλοντος 3. διερμηνείς 4. αλεπούδες 5. τομείς 6. του όζοντος
7. του σπιτονοικοκύρη 8. των συγγραφέων 9. τους καφέδες

Μάθημα 7

1

1. χτίστηκε 2. τείχος 3. την κατοικία 4. χώρος 5. η λατρεία 6. παρθένος 7. η γονιμότητα 8. ναός
9. είχαν τεράστια επιρροή 10. κυριεύουν 11. τζαμί 12. μερικώς 13. κατασκεύασε 14. χρυσός
15. έργο 16. γλύπτης 17. θαύμα

3

1γ 2β 3γ 4α 5β 6α 7γ 8α 9α 10γ 11β 12β 13γ 14α

4

1. ακριβά 2. τελείως 3. γλυκα 4. τηλεφωνικά (-ώς) 5. διεθνώς 6. προσεκτικά 7. τέλεια 8. αμέσως
9. αισιόδοξα 10. βαθιά 11. γρήγορα 12. ευχαρίστως 13. άμεσα 14. διαρκώς 15. ακριβώς

5

1. περισσότερο 2. ωραιότερα 3. ακριβέστερα 4. λιγότερο 5. απλούστερα 6. εξυπνότερα 7. γρηγορότερα
8. κοντύτερα 9. καλύτερα, χειρότερα 10. σαφέστερα

8

1. πίνετε 2. να οδηγείς 3. Φεύγα 4. ακούτε 5. κλειδώνετε 6. παίρνεις 7. Μίλα 8. Προσέχετε
9. διαβάζετε 10. Δένετε 11. δίνε 12. σκουπίζεις

9

1. να πίνετε 2. να οδηγείς 3. (Να φύγεις) 4. να με ακούτε 5. να κλειδώνετε 6. να μην τον παίρνεις
7. Να μιλάς 8. Να προσέχετε 9. να διαβάζετε 10. Να δένετε 11. να μου δίνεις 12. να μη σκουπίζεις

11

1. κεντρικός/ή/ό 2. δημοκρατικός/ή/ό 3. μαρμάρινος/η/ο 4. ελληνικός/ή/ό 5. αρχιτεκτονικός/ή/ό
6. ελεύθερος/η/ο 7. ορθόδοξος/η/ο 8. δυτικός/ή/ό 9. σοφός/ή/ό 10. τελικός/ή/ό 11. προσεκτικός/ή/ό
12. υπομονετικός/ή/ό

12

1. η επιρροή 2. η σημασία, το σήμα 3. η προστασία, ο προστάτης 4. η κατοικία, ο/η κάτοικος 5. το τέλος
6. η κυβέρνηση, ο κυβερνήτης 7. η μεταφορά 8. η αρχή 9. η καταστροφή 10. η συνέχεια 11. η λατρεία
12. η πολιορκία 13. ο βομβαρδισμός 14. η κατασκευή, ο κατασκευαστής 15. η αμφιβολία 16. η θεωρία

15

1. Σωστό 2. Λάθος 3. Λάθος 4. Σωστό 5. Σωστό 6. Λάθος 7. Λάθος 8. Λαθος 9. Σωστο 10. Λάθος
11. Σωστό 12. Σωστό 13. Λάθος 14. Σωστό 15. Λάθος

17

1. περιγράφεται 2. κλειδώσω 3. μπαρούτι 4. διάρκεια 5. Ολόκληρη 6. μεγαλοπρεπής 7. επιρροή
8. ικανοποίηση 9. λατρεύει 10. συμφέρει 11. τηλεθεατές 12. βλάκας 13. πέτρες 14. μάρμαρο
15. θαύμαζα 16. θεωρείται 17. ειδοποιήσετε 18. προστατεύουν

Μάθημα 8

2

1. Σωστό 2. Λάθος 3. Λάθος 4. Λάθος 5. Σωστό 6. Σωστό 7. Σωστό 8. Λάθος 9. Σωστό
10. Λάθος 11. Λάθος 12. Σωστό 13. Λάθος 14. Λάθος

4

2. Θα ξανατηλεφωνήσεις ... 3. ... ξαναπαίχτηκε 4. Ξαναχτίσαμε ... 5. ... να ξαναταλαιπωρηθώ ...
6. ... να ξανακάνουν ... 7. ... να ξαναδιαβάσουμε ... 8. ... ξαναπαντρεύτηκε ... 9. ... θα ξαναβρείς ...

5

1. Αν είχα πάρει μαζί μου το μπλοκ των επιταγών, δεν θα του έδινα μετρητά.
2. Αν δεν είχα πληροφορηθεί τα νέα από τη φίλη μου, δεν θα σε έπαιρνα τηλέφωνο.
3. Αν δεν είχε δει τον άντρα της με μια άλλη, δεν θα έφευγε από το σπίτι.
4. Αν είχα προλάβει να διορθώσω τα λάθη μου, θα περνούσα το τεστ.
5. Αν τα σεντόνια είχαν αλλαχτεί, δεν θα παραπονιόταν η πελάτισσα.
6. Αν δεν είχα καταλάβει ότι είχε σοβαρό πρόβλημα, δεν θα τον συγχωρούσα.
7. Αν δεν είχε γράψει πολλά βιβλία, δεν θα γινόταν γνωστός.

6

1. Αν δεν είχα σηκωθεί αργά, δεν θα έχανα το λεωφορείο.
2. Αν δεν έχανα το λεωφορείο, δεν θα αργούσα να πάω στη δουλειά.
3. Αν δεν αργούσα να πάω στη δουλειά, δεν θα θύμωνε το αφεντικό.
4. Αν δεν θύμωνε το αφεντικό, δεν θα μου μιλούσε άσχημα.
5. Αν δεν μου μιλούσε άσχημα το αφεντικό, δεν θα του μιλούσα κι εγώ άσχημα.
6. Αν δεν του μιλούσα (κι εγώ) άσχημα, δεν θα έχανα τη δουλειά μου.

7

Αν δεν είχα βγει έξω χωρίς παλτό, δεν θα ...

9

1. το ίδιο 2. ο ίδιος ο 3. Ο ίδιος 4. η ίδια 5. την ίδια 6. τον ίδιο 7. ο ίδιος ο 8. το ίδιο 9. ίδιο

10

- 1β 2γ 3α 4βι 5α 6α 7γ 8β 9β 10α 11β 12γ 13β

11

(Πιθανές προτάσεις)

3. Ο Χάρης δεν θα μπορούσε να της γράψει το γράμμα γιατί δεν ξέρει ισπανικά.
4. Δεν πρέπει να τρέχει με 90, όταν/αφού το όριο ταχύτητας είναι 50.
5. Δεν μπορούσαμε να βγούμε μαζί, γιατί είχα δουλειά στο γραφείο.
6. Παρόλο ότι ήταν ελεύθερη, η Ελένη δεν μπόρεσε να τρέξει εχτές, γιατί έβρεχε πολύ.
7. Τα παιδιά (θα) πρέπει να πάνε για ύπνο γιατί είναι αργά.
8. (Θα) πρέπει να είναι Ισπανίδα.
9. Έπρεπε να του δανείσω τα 200 ευρώ που μου ζήτησε, γιατί είναι φίλος μου.
10. Έπρεπε να είχαμε κλείσει τραπέζι από πριν.
11. Δεν μπόρεσα να δουλέψω στον κομπιούτερ εχτές, γιατί ο αδερφός μου ήθελε τον δικό μου και ο Αλέκος, που έχει έναν ίδιο με τον δικό μου, έλειπε από το σπίτι του.
12. Δεν μπορώ / Δεν θα μπορέσω να πάρω παπούτσια, γιατί δεν έχω αρκετά χρήματα.

12

1. δανείσει (δανείζει) // χρέος // κεφάλαιο // τόκο // επιτόκιο // αυξηθεί // εξοφλήσεις
2. Τρίτο Κόσμο // περιορισμένους // ξηρασία // πείνα // βιομηχανοποιημένων // υπερκατανάλωση

14

1. χώρες, δάνεισαν 2. αυξήθηκαν, κεφάλαιο, τόκους 3. πούλησαν (πουλούσαν) 4. εξόφληση
5. φιστίκια, περισσότερο 6. επιπλέον

16

- 1β 2α 3γ 4β 5α 6γ 7γ 8β 9α 10β 11γ 12β

Μάθημα 9

1

1. μεταφέρει 2. αρχικά 3. τα όρια 4. από τη σφαίρα 5. στη νομοθεσία 6. πολυεθνικό 7. εντονότατα
8. μεταβάλλεται 9. σπουδαιότατο 10. το πρότυπο

5

1. Σωστό 2. Λάθος 3. Σωστό 4. Λάθος 5. Λάθος 6. Λάθος 7. Σωστό 8. Σωστο 9. Σωστό 10. Λάθος
11. Σωστό 12. Σωστό 13. Λάθος 14. Σωστό 15. Σωστό 16. Σωστό

6

1. Α 2. Σ 3. Α 4. Α 5. Α 6. Α 7. Σ 8. Σ 9. Α 10. Σ 11. Α 12. Σ 13. Α

7

1. σαφέστατος 2. εντονότατα 3. απλούστατο 4. βαθύτατα 5. φρεσκότατα 6. εξυπνότατη 7. ελάχιστα
8. άριστες 9. αγενέστατος

8

1. κατά τις 2. Κατά την περίοδο 3. κατά του κουμπάρου 4. Κατά τη γυναίκα 5. κατά της αύξησης
6. κατά της κυβέρνησης 7. κατά τη μεταφορά 8. κατά την διάρκεια 9. κατά των Αθηναίων 10. κατά το τέλος
11. Κατά τον διευθυντή

9

1. απείχε 2. διέκοπτε 3. συγγράφαμε 4. επέστρεψες 5. περιέγραψε 6. εκφράσαμε
7. προσέλαβαν 8. παρέδωσα 9. συμμετείχαν 10. κατέλαβε 11. επέμενε (επέμεινε) 12. αμφιβάλλαμε
13. συνέβαλες

10

1. του γκρινιάρη ιδιοκτήτη, τον γκρινιαρη ιδιοκτήτη 2. των αισιόδοξων καθηγητριών, τις αισιόδοξες καθηγήτριες
3. της έξυπνης αλεπούς, την έξυπνη αλεπού 4. των διαφορετικών διαλέκτων, τις διαφορετικές διαλέκτους
5. του διάσημου καλλιτέχνη, τον διάσημο καλλιτέχνη 6. των σαφών απαντήσεων, τις σαφείς απαντήσεις
7. των συνηθισμένων χρήσεων, τις συνηθισμένες χρήσεις

18

- (1ο Άρθρο) 1. υπερσυγχρονο 2. ακολούθησε 3. θα έχουν ολοκληρωθεί 4. επόμενο
(2ο Άρθρο) 5. υπέρ 6. η αντιπολίτευση 7. να αποσύρει
(3ο Άρθρο) 8. δέχτηκε 9. στενές 10. η επιτυχία

19

συνεχίζω, συνέχεια, συνεχής, συνεχώς (και συνέχεια) // περιορίζω, περιορισμός, περιοριστικός, περιοριστικά //
λεπτομέρεια, λεπτομερής, λεπτομερώς // οργανώνω, οργάνωση, οργανωτικός, οργανωτικά //
μεταδίδω, μετάδοση, μεταδοτικός // διοικώ, διοίκηση, διοικητικός, διοικητικά //
πιέζω, πίεση, πιεστικός, πιεστικά // κυβερνάω (ώ), κυβέρνηση, κυβερνητικός //
μεταφέρω, μεταφορά, μεταφορικός, μεταφορικά // διευθύνω, διεύθυνση, διευθυντικός //
επιμένω, επιμονή, επίμονος, επίμονα // εκφράζω, έκφραση, εκφραστικός, εκφραστικά //
ολοκληρώνω, ολοκλήρωση, ολοκληρωτικός, ολοκληρωτικά // συγγράφω, συγγραφή - συγγραφέας, συγγραφικός //
επαναλαμβάνω, επανάληψη, επαναληπτικός, επαναληπτικά // αναγκάζω, ανάγκη, αναγκαστικός, αναγκαστικά //
εκπαιδεύω, εκπαίδευση, εκπαιδευτικός, εκπαιδευτικά

20

1. θα έχω ξοδέψει 2. θα έχει οργανωθεί 3. θα έχεις γιατρευτεί 4. θα έχει πάρει 5. θα έχουν συμφωνήσει
6. θα έχουν λυθεί 7. θα έχω κλείσει 8. θα έχουν αρχίσει

24

1. Αφενός 2. επειδή 3. δεύτερον 4. Παρόλο ότι 5. εκτός από 6. Ωστόσο 7. Τελικά 8. Αλλωστε
9. επιπλέον 10. Ακόμα και αν

27

1. Με εσωτερικές 2. Ο υπουργός Οικονομικών 3. Είναι αυξημένες κατά 10% 4. Της βιομηχανίας αλουμινίου
5. Σε ορισμένα σημεία 6. Η υπουργός Εξωτερικών 7. Στη διάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής
Ενωσης 8. Σταθερή 9. Με τον καρκίνο του πνεύμονα 10. 2-1 11. Στο Ολυμπιακό Στάδιο
12. Με την εθνική Ιταλίας 13. Η εθνική Ιταλίας 14. Αίθριος με ασθενείς ανέμους και λίγες νεφώσεις στα δυτικά
15. Από 25 ως 36 βαθμούς

28

1. πραγματοποιήσε 2. συμμετεχουν 3. ψηφισα 4. εξέλιξη 5. περιορίστηκε 6. ισχυρη 7. συνοδέψω
8. υπερασπίσεις 9. βουλευτές 10. έρευνα 11. είδηση 12. αποτελεσματικό

Μάθημα 10

1

1. ιδιαιτεροτητες 2. η ύπαιθρος 3. ευρυτατη 4. φασολάδα 5. ηπειρώτικες 6. κερκυραϊκη
7. πασίγνωστο 8. ελαιόλαδο 9. μια και 10. και από τα μεν και από τα δε 11. για να καταλήξουν
12. φέτες 13. κατά κανόνα 14. το εισόδημα 15. έχουν εισβάλει 16. του αστού 17. ειρωνικά

3

1. Λάθος 2. Σωστό 3. Δεν αναφέρεται 4. Σωστό 5. Λάθος 6. Δεν αναφέρεται 7. Σωστό 8. Σωστό
9. Λάθος 10. Σωστό 11. Λάθος

4

1. η κατάληξη 2. το δάνειο 3. η συνεννόηση 4. η διάθεση 5. η εξυπηρέτηση 6. η υπογραφή 7. η κατανάλωση
8. η τροφή 9. η παραγωγή 10. ο υποσιτισμός 11. ο περιορισμός 12. η κωδικοποίηση 13. η οργάνωση
14. η νίκη 15. η μεταρρύθμιση 16. η συνήθεια 17. η προέλευση 18. η προτίμηση

5

1. εξυπηρετικός 2. ολοκληρωτικός 3. ενοχλητικός 4. σημαντικός 5. πιστωτικός 6. προεδρικός
7. φορολογικός 8. εκπαιδευτικός 9. ειρωνικός 10. καταναλωτικός 11. βιομηχανικός 12. στεγαστικός
13. μεταρρυθμιστικός 14. μεταδοτικός 15. πειστικός 16. αποτελεσματικός 17. αναλυτικός 18. συγκριτικός

6

1. έξιμνος 2. αυξάνω 3. αποσύρω 4. δανείζομαι 5. ακολουθώ 6. η ανάληψη 7. υπερσιτισμός
8. τελικός/ή/ό 9. κατά, εναντίον 10. παλιός/ιά/ιό (παλιάς εποχής) 11. άγνωστος/η/ο 12. οι πόλεις

10

1. Προτιμώ να περπατάω παρά να χρησιμοποιώ το αυτοκίνητο.
2. Οι Η.Π.Α. είναι σαφώς πλουσιότερη χώρα από την Αργεντινή
3. Φτάσαμε πολύ πιο νωρίς από τους άλλους.
4. Μήπως είναι προτιμότερο να μιλάς δύο ή τρεις γλώσσες από λίγο παρά να μιλάς μία γλώσσα πολύ καλά;
5. Ο νέος μου μισθός είναι πολύ πιο ικανοποιητικός από τον προηγούμενο.
6. Νομίζω ότι είναι προτιμότερο να περιμένει ακόμα παρά να δανειστεί με τόσο ψηλό επιτόκιο.
7. (Ε)φέτος γιορτάσαμε πιο επίσημα από πέρσι.
8. Θα περάσουμε καλύτερα μόνοι μας παρά με παρέα.

9. Η αδερφή μου είναι πιο μελαχρινή από μένα.
10. Πιστεύω πως θα πας πιο γρήγορα με τα πόδια παρά με το λεωφορείο.
11. Αυτή τη φορά διασκέδασα πιο πολύ από την άλλη.

11

1. τα φώτα 2. του κρέατος 3. τα πάντα 4. Τα δάκρυα 5. μηδέν 6. του συμβάντος 7. φωνηέντων
8. καθεστώτα 9. σύμπαν 10. τα βαψίματα 11. οξύ 12. τα γάλατα 13. του γεγονότος 14. πρωινά

17

1. Όσο την γνωρίζω, τόσο περισσότερο την αγαπάω.
2. Όσο εξελίσσεται η τεχνολογία, τόσο αυξάνονται τα προβλήματα του περιβάλλοντος.
3. Όσο πιο πολύ τους βοηθάω, τόσο πιο αγενείς γίνονται.
4. Όσο περισσότερες ασκήσεις κάνεις, τόσο πιο γρήγορα θα μάθεις τη γλώσσα.
5. Όσο πιο πολλά προϊόντα εισάγουμε, τόσο περισσότερο συνάλλαγμα ξοδεύουμε.
6. Όσο μεγαλώνουν, τόσο πιο άτακτα γίνονται
7. Όσο πιο οικονομικά ισχυρή είναι μια χώρα, τόσο πιο μεγάλος είναι ο διεθνής ρόλος που μπορεί να παίξει.
8. Όσο το σκέφτεσαι, τόσο πιο δύσκολα θα αποφασίσεις.

18

1. Είναι τόσο ντροπαλός, ώστε/που δεν κοιτάζει κανένα στα μάτια.
2. Αργήσαμε τόσο πολύ, ώστε/που χάσαμε και το τελευταίο φεριμπότ.
3. Εμφανίζεται τόσο συχνά στην τηλεόραση, ώστε/που είναι πιο γνωστός και από τον πρωθυπουργό.
4. Αντιμετωπίζουμε τόσο πολλά (τόσα) προβλήματα, ώστε/που σκεφτόμαστε να κλείσουμε την επιχείρηση.
5. Το εισόδημά τους μειώθηκε τόσο πολύ, ώστε/που αναγκάστηκαν να πουλήσουν το αυτοκίνητό τους.
6. Θα έχουμε τόσο πολλή (τόση) δουλειά τον άλλο μήνα, ώστε/που θα δουλεύουμε κάθε μέρα μέχρι τις οχτώ το βράδυ.
7. Είναι τόσο πλούσια, ώστε/που δεν ξέρει τι έχει.
8. Επέστρεψε τόσο αργά, ώστε/που μας βρήκε όλους στο κρεβάτι.
9. Λέει τόσο πολλά (τόσα) ψέμματα, ώστε/που κανένα δεν τον πιστεύει πια, ακόμα και όταν λει αλήθεια.
10. Κουράζονται τόσο πολύ όλη τη μέρα, ώστε/που μόλις πηγαίνουν σπίτι, πέφτουν για ύπνο.
11. Το έργο ήταν τόσο βαρετό, ώστε/που φύγαμε στη μέση.

19

1. τον εαυτό σου 2. τον εαυτό του 3. τον εαυτό τους (τους εαυτούς τους) 4. ο εαυτός μου
5. τον εαυτό σας (τους εαυτούς σας) 6. τον εαυτό μου 7. στον εαυτό σας 8. τον εαυτό της 9. τον εαυτό του

21

αρνάκι // μπουτί // 500 // ψιλοκομμένα // κρεμμύδια // κουταλιές //
 σπάρτε // σιγοβράσουν // ταψί // νερό // αλάτι // μισή // φούρνο // Ανακατεύετε // βρίσκεται // το κριθαράκι // κοτόπουλο

22

1. Λ 2. Σ 3. Σ 4. Λ 5. Λ 6. Λ 7. Σ 8. Λ 9. Λ 10. Σ 11. Λ 12. Λ 13. Λ 14. Σ

23

1. καταλήξει 2. συνήθειες 3. ποικιλία 4. ψιλοκόψετε 5. πρόκειται 6. γεγονός 7. της υπαίθρου
8. συμβάλει 9. κουραστική 10. τα δάκρυα 11. μαργαρίνη 12. δεκαετίας 13. δεξιώσεις 14. συγκριτικά
15. εισόδημά 16. ανακάτεψε

Μάθημα 11

1

1. τους τομείς 2. αγγίζει 3. καταξιώνονται 4. αξιόλογα 5. γόνιμο 6. πεδίο 7. ξεχωριστή 8. αισθησιακά
9. φυσιολογική 10. οραματίζεται 11. του μάταιου 12. αίσθημα 13. προς 14. ανανεώνεται 15. ελληνικότητα
16. άψογη 17. τα εκφραστικά τους μέσα 18. ανήσυχος 19. βασανίζεται 20. θεμελιακά

Λύσεις

21. αναζητεί 22. τη λύτρωση 23. σύνθετες 24. να ξεπεράσουν 25. να βαδίσουν 26. αναδείχτηκαν
27. εμφύλιος πόλεμος 28. παράταξη 29. έλλειψη 30. διακρίνει κανείς 31. τρυφερότητας 32. καλλιέργησαν

2

το πρόβλημα, ο προβληματισμός // η καταξίωση // το όραμα, ο οραματιστής // η συνάντηση // η έκφραση, ο εκφραστής // η ανανέωση // η αίσθηση, το αίσθημα // η επιρροή // η καλλιέργεια

3

παραδοσιακός // φιλοσοφικός // αισθησιακός // ποιητικός // θρησκευτικός // αποφασιστικός // θεμελιακός // ψυχολογικός // απαισιόδοξος

5

1. γνωριστήκαμε 2. Συναντιέσαι / συναντιέστε 3. τηλεφωνηθούμε 4. κοιτάχτηκαν 5. αγαπιέστε, παντρευεστε
6. βοηθιούνται 7. Βριστήκαμε, χτυπηθήκαμε

6

1γ 2α 3β 4δ 5β 6γ 7β 8δ 9α 10α 11γ 12β

9

1. πλαινό 2. λιγνή 3. έπιασε 4. συστήθηκα 5. ήταν περιττό 6. καλλιγραμμένο 7. κατά τη μεριά μου
8. λαμπερό 9. είχα πρωτοδεί 10. περιστοίχιζαν 11. φωτίζονταν 12. φτάνει πια

15

1. σκεφτόταν 2. τηλεφωνήσει / τηλεφωνούσε 3. έφαγε / έχει φάει 4. μάντευε / είχε μαντέψει 5. ημουν
6. οργανώσεις 7. κέρδιζα 8. βολευόσασταν / είχατε βολευτεί 9. στενοχωρήσεις

18

1. Ναι 2. Ναι 3. Όχι 4. Ο Μπάμπης 5. Λέει ότι μπορεί κανείς να είναι στην Αυστραλία σε δύο μήνες
6. 4.000 - 5.000 δραχμές 7. Ότι υπάρχει δουλειά και ότι αν είσαι καπάτσος μπορείς να πετύχεις. Ακόμα, ότι βρίσκουν πετρέλαιο και χρυσάφι, όπως στον κινηματογράφο // Ναι 8. Ναι, συγκρίνει την Αυστραλία με την Ελλάδα
9. Ίσως

19

1. εξετάσετε 2. πεύκο 3. συλλογή 4. λιγνού 5. θαμμένο 6. παραγγείλουμε 7. σκουριασμένο
8. ασβέστη 9. πατήσεις 10. πικράθηκα 11. φωτίζει 12. γαλήνη

Μάθημα 12

1

1. πολλά λάθη 2. γραμματεις, καλές 3. Κυρίες, κύριοι 4. απαντήσεις, ειλικρινείς 5. μεγάλοι καναπέδες
6. μανάβηδες, χασάπηδες 7. πολλές αλεπούδες 8. Άγγλων συγγραφέων 9. νέων προϊόντων
10. πλαστικό τενεκέ 11. πολλά βράδια 12. χοιρινού κρέατος 13. αυτών, γεγονότων 14. νέες μαμάδες
15. φωτός 16. τεχνικής εκπαίδευσης (εκπαιδεύσεως)

2

1. δημιουργήθηκαν 2. γιατρευτηκε 3. θα μαγειρέψει 4. έχουν αυξηθεί 5. νίκησε 6. ψηφίστηκε 7. ζύμωσαν
8. παρηγορήσουμε 9. τιμήθηκαν 10. να παραδοθεί 11. εξοφλήσει 12. καθάρισε 13. καταστράφηκε
14. θα μεταφράσει 15. βασάνισαν

3

1ρ 2ζ 3ξ 4α 5μ 6κ 7δ 8ι 9γ 10η 11ο 12σ 13β 14ν 15λ 16π 17ε 18θ

4

1. προσπάθησε 2. ντυθείτε 3. αρνήσου 4. απαιτήσεις 5. Κρυφτείτε, βγείτε 6. Σκουπίσου 7. αντίγραψε
8. δώσεις, μετάφρασε 9. Πληροφορήσου 10. λουστείτε, προτιμήστε 11. Σήκω, στάσου

5

1ξ 2ο 3ν 4ι 5π 6ε 7σ 8κ 9β 10θ 11ρ 12δ 13γ 14α 15λ 16ζ 17μ 18η

6

ανάβω, θα ανάβω, άναβα, άναβε / άνάβετε, άναψα, θα άνάψω, έχω άνάψει, άναψε / άνάψτε // παρηγοριέμαι, θα παρηγοριέμαι, παρηγοριόμουν, να παρηγοριέσαι / να παρηγοριέστε, παρηγορήθηκα, θα παρηγορηθώ, έχω παρηγορηθεί, παρηγορήσου / παρηγορηθείτε // μειώνω, θα μειώνω, μείωνα, μείωνε / μειώνετε, μείωσα, θα μείωσω, έχω μείωσει, μείωσε / μείωστε // δικαιολογούμαι, θα δικαιολογούμαι, δικαιολογούμουν, να δικαιολογείσαι / να δικαιολογείστε, δικαιολογήθηκα, θα δικαιολογηθώ, έχω δικαιολογηθεί, δικαιολογήσου / δικαιολογηθείτε // οδηγώ, θα οδηγώ, οδηγούσα, να οδηγείς / οδηγείτε, οδήγησα, θα οδήγησω, έχω οδήγησει, οδήγησε / οδήγηστε // αρπάζω, θα αρπάζω, άρπαζα, άρπαζε / άρπάζετε, άρπαξα, θα αρπάξω, έχω αρπάξει, άρπαξε / άρπάξτε // επιμένω, θα επιμένω, επέμενα, επίμενε / επιμένετε, επέμεινα, θα επιμείνω, έχω επιμείνει, επίμεινε / επιμείνετε // πονάω, θα πονάω, πονούσα, πόνα / πονάτε, πόνεσα, θα πονέσω, έχω πονέσει, πόνεσε / πονέστε // σκέφτομαι, θα σκέφτομαι, σκεφτόμουν, να σκέφτεσαι / να σκέφτεστε, σκέφτηκα, θα σκεφτώ, έχω σκεφτεί, σκέψου / σκεφτείτε // χαμογελάω, θα χαμογελάω, χαμογελούσα, χαμογέλα / χαμογελάτε, χαμογέλασα, θα χαμογελάσω, έχω χαμογελάσει, χαμογέλασε / χαμογελάστε // κλαίω, θα κλαίω, έκλαιγα, κλαίγε / κλαίγετε, έκλαψα, θα κλάψω, έχω κλάψει, κλάψε / κλάψτε // χορταίνω, θα χορταίνω, χόρταινα, χόρταινε / χορταίνετε, χόρτασα, θα χορτάσω, έχω χορτάσει, χόρτασε / χορτάστε

7

1. γλυκά 2. Ευχαρίστως 3. αμέσως 4. απλά 5. Ακριβώς 6. χωριστά 7. ευχάριστα 8. ακριβά
9. τηλεφωνικώς (τηλεφωνικά) 10. οικογενειακώς (οικογενειακά) 11. τέλεια 12. Επομένως

8

1. ό,τι, όπι 2. που 3. ότι 4. να 5. που 6. Ό,τι, όπι 7. που 8. όπι 9. που 10. που, ό,τι 11. να 12. που, όπι

9

2. Το κρέας ήταν τόσο χαλασμένο που/ώστε έπρεπε να το πετάξουμε.
3. Η ομάδα πρέπει να διαιρεθεί σε τρία μέρη.
4. Άρχισε να δουλεύει στην εταιρεία μας πριν από πέντε χρόνια.
5. Η Φρανσουάζ μιλάει πιο καλά / καλύτερα ελληνικά από μένα.
6. Μακάρι να περνούσες / να είχες περάσει τις τελευταίες εξετάσεις.
7. Αν είχαμε μαζέψει αρκετά λεφτά, θα πηγαίναμε / θα είχαμε πάει διακοπές.
8. Οι δρόμοι δεν καθαρίστηκαν αυτή την εβδομάδα.
9. Πάνε πολλά χρόνια που δεν έχω διασκεδάσει / διασκέδασα.
10. Ο Κώστας έχει τα γενέθλιά του την άλλη εβδομάδα.
11. Αν δεν έπρεπε να βοηθήσω τον πατέρα μου στο μαναζι, θα ερχομουν μαζί σας.
12. Αυτό το κατάνημα έχει τα πάντα.
13. Είναι ο πιο έξυπνος και συμπαθητικός άντρας που έχω συναντήσει (ποτέ).
14. Ήταν πολύ αργά για να (μπορέσουμε να)κάνουμε κάτι.

10

1β 2γ 3α 4δ 5α 6γ 7δ 8β 9δ 10α 11β 12δ 13δ 14α 15β

11

1. μάθει, στενοχωρηθεί 2. διώξουμε, αργούσε 3. παρέδωσες 4. κουνήθηκε 5. βολέψου, παρεις 6. εφάρμοσε
7. περιγράφεται 8. προσληφθούν 9. επέστρεψε 10. αυξήθηκε, κατέστρεψε 11. Ψάχνω, τρελαθώ
12. κλαις, αντέχω

Ακουστική κατανόηση

Μάθημα 1

- Έλα. Τα έμαθα, τα έμαθα. Και χάρηκα πάρα πολύ.
- Το ξέρω, Ηρώ μου. Δε μου λες, πήρες το προσκλητήριό σου;
- Όχι ακόμα.
- Μα δεν είναι δυνατόν. Τα προσκλητήρια τα στείλαμε εδώ και μια βδομάδα.
- Ξέρεις, τώρα, τα ταχυδρομεία... Τελικά, πότε παντρεύεσαι;
- Το άλλο Σάββατο. Στην Αγία Παρασκευή. Δε φαντάζομαι να μην έρθεις;
- Μα τι λες τώρα, Φωτεινή μου; Μπορώ να μην έρθω στο γάμο σου; Πες μου, τα ετοιμάσατε όλα;
- Σχεδόν. Βλέπεις, όλα έγιναν πολύ γρήγορα. Ιδιαίτερα τις τελευταίες μέρες και οι δυο μας κουραστηκαμε πάρα πολύ. Πρέπει να σου πω, πάντως, ότι είμαι πολύ ευτυχισμένη. Είναι πολύ καλό παιδί ο Ορέστης. Αισθάνομαι τόσο ... σίγουρη όταν είμαι μαζί του.
- Σε καταλαβαίνω απόλυτα. Δε βρίσκεις εύκολα τέτοιους ανθρώπους σήμερα.
- Πες μου, εσύ πώς τα πας; Την τελευταία φορά που σε είδα, μου έλεγες για κάποια προβλήματα στη δουλειά σου.
- Ας' τα. Τα προβλήματα υπάρχουν και δυστυχώς θα συνεχίσουν να υπάρχουν. Τι να κάνουμε;
- Κι εγώ έχω πρόβλημα με τον προϊστάμενό μου.
- Τι πρόβλημα;
- Να ...του ζήτησα δύο εβδομάδες άδεια για να πάμε μετά τον γάμο στη Ρόδο και μου δίνει μόνο μία. Δεν ξέρω τι να κάνω.
- Να του ξαναμιλήσεις, Φωτεινή. Δεν μπορεί να σου πει όχι. Μια... τόσο καλή υπάλληλος όπως εσύ. Εγώ είμαι βεβαία ότι τελικά θα σου δώσει τις δύο εβδομάδες.
- Μακάρι... Ηρώ μου, πρέπει οπωσδήποτε να συναντηθούμε όταν γυρίσω από τη Ρόδο.
- Το θέλω κι εγώ πολύ. Μόλις γυρίσετε με το καλό, πάρε με τηλέφωνο και το κανονίζουμε.
- Σύμφωνα. Λοιπόν, σε χαιρετώ και... θα σε δω στην εκκλησία το Σάββατο, ε;

Μάθημα 2

(α)

- Πριν απ' όλα, θα ήθελα να σας καλωσορίσω στην εκπομπή μας και να σας ευχαριστήσω που δεχθήκατε να μας πείτε, ως ειδικός, μερικά πράγματα για το μεγάλο θέμα της ρύπανσης. Ένα θέμα που απασχολεί ή μάλλον που πρέπει να απασχολεί όλους μας.
- Μάλλον εγώ θα πρέπει να σας ευχαριστήσω που με καλέσατε στην εκπομπή σας. Γιατί έτσι, μπορούν να ακουστούν κάποιες πιο αισιόδοξες, θα έλεγα, σκέψεις σχετικά με το μεγάλο, πραγματικά, αυτό θέμα.
- Μπορούμε, δηλαδή, να είμαστε αισιόδοξοι;
- Να βάλουμε τα πράγματα σε μια σειρά. Είναι γεγονός ότι μετά το ατύχημα στο Τσερνομπίλ, τη δηλητηρίαση του Ρήνου από χημικά απόβλητα ή, αν θέλετε, τις τρύπες στο στρώμα του όζοντος, το πρόβλημα της καταστροφής που προκαλεί η ρύπανση στο περιβάλλον έγινε πιο γνωστό σε εκατομμύρια ανθρώπους.
- Ενώ μέχρι τότε για πολλούς από μάς το πρόβλημα ήταν κάπως πιο μακρινό
- Ακριβώς. Το ερώτημα είναι: μπορεί να γίνει κάτι ή όχι; Πολλοί πιστεύουν ότι δεν υπάρχει πρακτική λύση. Προσωπικά, πιστεύω ότι το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί σε τρία επίπεδα: σε διεθνές επίπεδο, σε εθνικό και, το ίδιο σημαντικό, σε ατομικό επίπεδο.

(β)

- Σε ατομικό επίπεδο; Μα τι μπορεί να κάνει ένα άτομο ή... κάποια άτομα;
- Αρκετά. Μπορούν να κάνουν αρκετά. Ας δούμε όμως πρώτα τι μπορεί να γίνει σε διεθνές επίπεδο. Η ραδιενέργεια, ξέρετε, δεν σέβεται εθνικά σύνορα. Ταξιδεύει ανάλογα με το πού φυσάει το αεράκι, όπως θα λέγαμε. Κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να υπάρχουν αυστηροί κανονισμοί για τη κατασκευή πυρηνικών αντιδραστήρων. Παράλληλα, οι πυρηνικοί αντιδραστήρες θα πρέπει να ελέγχονται από διεθνείς ομάδες ειδικών. Διεθνής έλεγχος και σε ό,τι αφορά τα πυρηνικά απόβλητα. Έτσι, μπορούμε να αποφύγουμε σοβαρές καταστροφές
- Δε νομίζετε ότι κάτι τέτοιο είναι πολύ δύσκολο;
- Δε λέω ότι είναι εύκολο. Όμως γίνεται ήδη ως ένα σημείο και μπορεί να γίνει ακόμα καλύτερα. Για να δούμε τώρα τι μπορεί να γίνει σε... εθνικό επίπεδο. Οι κυβερνήσεις μπορούν να κάνουν πολλά, αν θέλουν. Για παράδειγμα, η ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να μειωθεί σημαντικά αν οι αυτοκινητοβιομηχανίες υποχρεωθούν να βάζουν σωστά φίλτρα στις εξατμίσεις των αυτοκινήτων και στα εργοστάσιά τους. Με τον τρόπο αυτό, θα μειωθεί η ζημιά που γίνεται στις λίμνες και τα δάση.

(Υ)

- Πιστεύετε ότι οι κυβερνήσεις μπορούν να κάνουν κάτι τέτοιο;
- Δεν υπάρχει δεν μπορώ. Μόνο δεν θέλω υπάρχει.
- Και ως άτομα; Θα ήθελα πολύ ν' ακούσω τι μπορούμε να κάνουμε ως άτομα.
- Θα σας πω αμέσως. Πρώτα απ' όλα, πιστεύω ότι θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι ν' αλλάξουμε τρόπο ζωής. Να ξεχάσουμε το αυτοκίνητό μας και να χρησιμοποιούμε όσο γίνεται το τρόλεϊ ή το μετρό. Και γιατί όχι το ποδήλατο, όπου αυτό είναι δυνατό. Και αν πρέπει να χρησιμοποιήσουμε αυτοκίνητο, αμόλυβδη βενζίνη μόνο. Δεύτερον, μπορούμε να διαμαρτυρηθούμε ενάντια σε εταιρείες που ρυπαίνουν το περιβάλλον μας. Μπορούμε να κάνουμε τη θέση μας γνωστή μέσα από επιστολές στον τύπο και με χίλιους δυο άλλους τρόπους. Μπορούμε να μποϊκοτάρουμε μαζικά τα προϊόντα τους, να τους χτυπήσουμε δηλαδή εκεί που τους πονάει περισσότερο. Έτσι, θα τους αναγκάσουμε να αλλάξουν πολιτική. Και να πω και τούτο. Μόνο αν εμείς ενεργήσουμε σωστά και σταθερά ως άτομα, μόνο τότε μπορούμε να περιμένουμε κάτι από τις κυβερνήσεις ή τους διεθνείς οργανισμούς.

Μάθημα 3

Το παιδί που μπήκε μέσα κι έκατσε εκεί
όλο μας κοιτάζει, κάτι θέλει να μας πει.
Πες του για να 'ρθεί κοντά μας, δεν είναι ντροπή.
Μήπως είναι ρέστος και διστάζει να το πει.
Φαίνεται πως έχει πόνο μέσα στην ψυχή,
για καμιά γυναίκα υποφέρει και πονεί.
Μήπως τον επλήγωσε καμιά μελαχρινή;
Όμως τον καημό του τώρα ποιος τον εννοεί;
Ξέχνα τον καημό σου τώρα, πες κα'να κρασί,
μην τη συλλογιέσαι, ξέχασ' την κι εσύ.
Τέτοια είναι πάντα της γυναίκας η ψυχή.
Μην παραπονιέσαι, φίλε, έτσ' είν' η ζωή.

Μάθημα 4

- Λοιπόν, για να δούμε δεσποινίς Κυριακάκη. . . . Βλέπω ότι τελειώσατε το δεύτερο λύκειο της Θεσσαλονίκης.
- Το τρίτο.
- Α, ναι. Συγγνώμη.
- Πήρα το απολυτήριό μου με μέσο όρο 17.
- Μμ. . . πολύ καλά. Μετά. . . πήγατε στη σχολή γραμματέων ΕΡΜΗΣ.
- Ακριβώς. Μόλις τελείωσα το λύκειο. Πήρα το δίπλωμά μου από τη σχολή το 1990.
- Το βλέπω. Πόσα χρόνια κάνατε στη σχολή;
- Τρία.
- Και ύστερα ηρθατε στην Αθήνα.
- Μάλιστα.
- Γιατί αυτό;
- Επιασα δουλειά στην εταιρεία ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ Ο.Ε.
- Ως γραμματέας;
- Μάλιστα. Την εταιρεία, ξέρετε, την έχει ένας θείος μου.
- Αλήθεια; Και δουλέψατε εκεί. . . . ε. . . .
- Δύο χρόνια περίπου. Από τον Νοέμβριο του 91 μέχρι τον Αυγουστο του 93.
- Και γιατί φύγατε;
- Η εταιρεία ήταν μικρή και οι προοπτικές ήταν πολύ περιορισμένες. Καταλαβαίνετε. . . .
- Καταλαβαίνω. Είστε παντρεμένη;
- Ναι.
- Έχετε παιδιά;
- Μάλιστα. Ένα αγορι.
- Βλέπω έχετε συστάσεις από δύο άτομα...

Ακουστική κατανόηση

- Μάλιστα. Από τον διευθυντή του Τρίτου Λυκείου και από τον διευθυντή προσωπικού της εταιρείας όπου εργάστηκα.
- Πολύ ικανοποιητικά όλα αυτά. Πάντως, για να σας προσλάβουμε στη θέση αυτή, θα πρέπει να κάνετε ένα σύντομο τεστ. Δεν έχετε αντίρρηση;
- Όχι, καμία.
- Πολύ ωραία. Μου λέτε τη διεύθυνση και το τηλέφωνό σας;
- Βεβαίως. Η διεύθυνση είναι Ικονίου 24, Αθήνα 72184 και το τηλέφωνο στο σπίτι είναι 7022383.

Μάθημα 5

... Και τώρα μπορούμε να δούμε πώς και πόσο η ελληνική γλώσσα έχει επηρεάσει το λεξιλόγιο αρκετών άλλων ευρωπαϊκών γλωσσών. Αρχικά θα εξετάσουμε δύο ευρωπαϊκές γλώσσες που κατάγονται κατευθείαν από τα λατινικά: τη γαλλική και την ισπανική. Την επόμενη φορά, θα μιλήσουμε για την αγγλική και τη γερμανική.

Πριν ξεκινήσουμε, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ένα πράγμα. Τόσο η ελληνική όσο και η λατινική γλώσσα προέρχονται από μια κοινή γλώσσα που ονομάζουμε ινδοευρωπαϊκή. Έτσι, η λατινική είναι αδελφή και όχι, όπως νομίζουν πολλοί, κόρη της ελληνικής.

Και τώρα στο θέμα μας. Πολλοί επιστήμονες συμφωνούν πως, γενικά, τα ελληνικά επηρέασαν τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες μέσα από δύο δρόμους. Έναν που ξεκινάει από τα αρχαία χρόνια και περνάει μέσα από τα λατινικά και έναν άλλο, νεότερο τρόπο που χρησιμοποιήθηκε όταν τα λατινικά έπαψαν να είναι ζωντανή γλώσσα.

Ο πρώτος δρόμος έχει σχέση με τις λέξεις που δανείστηκε η λατινική γλώσσα κατευθείαν από την ελληνική. Έτσι, η ελληνική λέξη *εκκλησία* πέρασε ως *ecclesia* στα λατινικά ενώ σήμερα στα γαλλικά λέμε *église* και στα ισπανικά *iglesia*. Με τον ίδιο τρόπο, η αρχαία ελληνική λέξη *φιλόσοφος* περνάει στα λατινικά ως *philosophus* και αργότερα ως *philosophe* στα γαλλικά και ως *filosofo* στα ισπανικά.

Ο δεύτερος δρόμος τώρα, που είναι πιο πρόσφατος, μπορεί να διαιρεθεί σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος έχει σχέση με ελληνικές λέξεις που χρησιμοποίησαν οι Ευρωπαίοι φιλόσοφοι και επιστήμονες μετά τον Μεσαίωνα, για να εκφράσουν ιδέες που δεν είχαν όνομα στις γλώσσες τους ή στα λατινικά. Το δεύτερο μέρος αφορά λέξεις που έπρεπε να εκφράσουν νέες ιδέες ή εφευρέσεις για τις οποίες δεν υπήρχε όνομα ούτε στα ελληνικά.

Μερικά παραδείγματα τώρα για το πρώτο μέρος: η γαλλική λέξη *misogynie* και η αντίστοιχη ισπανική *misogino* που έρχεται από την ελληνική λέξη *μισογύνης* (ο άντρας που μισεί, που δεν αγαπάει τις γυναίκες), και οι λέξεις *astronome* και *astronomo* από το ελληνικό *αστήρ* που σημαίνει άστρο και το ρήμα *νέμω*. Πολλές τέτοιες λέξεις συναντάμε στην εκκλησιαστική ορολογία.

Τώρα, σχετικά με το δεύτερο και μεγαλύτερο μέρος, που όπως είπαμε έχει σχέση με ιδέες ή εφευρέσεις οι οποίες δεν είχαν όνομα ούτε στα ελληνικά. Εκεί, αποφασίστηκε να ακολουθηθεί η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιούσαν οι Έλληνες όταν ήθελαν να φτιάξουν νέες λέξεις. Έτσι, κατασκευάστηκαν πολλές γαλλικές λέξεις όπως *astronaute*, *gynecologie*, *telephone*, *discotheque* και οι αντίστοιχες ισπανικές *astronauta*, *ginecologia*, *telefono*, *discoteca*. Πάρα πολλές τέτοιες λέξεις συναντάμε στην ιατρική ορολογία. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η ελληνική γλώσσα...

Μάθημα 7

- Αγαπητοί τηλεθεατές, σήμερα έχουμε μαζί μας την κυρία Ασπασία Μαραγκάκη, που είναι μέλος της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων. Για τους νεότερους από σας, θα πρέπει να θυμίσω, ότι η κυρία Μαραγκάκη ήταν πρωταθλήτρια στα εκατό και διακόσια μέτρα. Τίμησε τη χώρα μας πολλές φορές σε διεθνείς αγώνες και έχει μια πλούσια συλλογή από μετάλλια. Αλήθεια, πόσα μετάλλια έχετε κερδίσει, κυρία Μαραγκάκη;
- Τέσσερα χρυσά, ε... έξι αργυρά και τρία χάλκινα.
- Μάλιστα. Προσωπικά, θυμάμαι εκείνη τη φοβερή κούρσα των διακοσίων μέτρων στο Ολυμπιακό στάδιο. Ήδη από τα πρώτα πενήντα μέτρα εσείς και η Γερμανίδα είχατε ξεχωρίσει από τις άλλες. Ο κόσμος όρθιος με μια μεγάλη φωνή φώναζε ρυθμικά "Α - σπα - σί - α", "Α - σπα - σί - α". Και μετά εκείνο το απίστευτο φίνις.
- Πραγματικά αυτές είναι στιγμές που ο αθλητής δεν αλλάζει με τίποτα. Η χαρά, η επιτυχία μετά από προσπάθειες πολλών μηνών, είναι μια ικανοποίηση που δεν περιγράφεται. Αλλά ας πούμε λίγα πράγματα, μια και γι' αυτό είμαι εδώ σήμερα, για τους Ολυμπιακούς αγώνες.
- Βεβαίως. Θα θέλατε να μας πείτε πού και πότε ξεκίνησαν οι Ολυμπιακοί αγώνες;

- Ναι. Οι Ολυμπιακοί αγώνες ή τα Ολύμπια, όπως ονομάζονταν τότε, γίνονταν στην Ολυμπία κάθε τέσσερα χρόνια για να τιμήσουν τον Δία. Πρώτη φορά αναφέρονται στην ιστορία το 776 π.Χ. Ήταν μια μεγάλη γιορτή που κρατούσε πέντε μέρες. Το ενδιαφέρον είναι ότι, ένα μήνα πριν και για όλη τη διάρκεια των αγώνων σταματούσαν οι πόλεμοι, εφόσον υπήρχαν, βέβαια. Χιλιάδες Έλληνες από πολλές πόλεις της Ελλάδας μαζεύονταν στην Ολυμπία να θαυμάσουν τους αθλητές τους και να γιορτάσουν. Ακόμα και δούλοι μπορούσαν να παρακολουθήσουν τους αγώνες. Θα πρέπει ίσως να πω εδώ ότι στους αγώνες έπαιρναν μέρος και παιδιά, που αγωνίζονταν χωριστά, βέβαια.
- Και τα αγωνίσματα; Δεν μπορεί να ήταν όλα αυτά που έχουμε σήμερα;
- Όχι. Ήταν ο δρόμος, η πάλη, ο δίσκος, η πυγμαχία και κάποια άλλα.
- Οι αγώνες, λοιπόν, διαρκούσαν πέντε μέρες;
- Όχι. Οι αγώνες διαρκούσαν τρεις μέρες. Την πρώτη μέρα έκαναν θυσία στον Δία και τους άλλους θεούς. Την τελευταία μέρα, πάλι, στεφάνωναν τους νικητές. Με... κλαδιά από την ελιά που υπήρχε στο πίσω μέρος του ναού του Δία.
- Δεν υπήρχαν μετάλλια τότε, ε;
- Όχι. Ήταν όμως μεγάλη τιμή να είσαι ολυμπιονίκης. Οι πόλεις τιμούσαν ιδιαίτερα τους νικητές τους και πολλές φορές τους έστηναν αγάλματα.
- Αργότερα όμως σταμάτησαν να γίνονται οι Ολυμπιακοί αγώνες. Πότε έγινε αυτό;
- Τα Βυζαντινά χρόνια. Κι αυτό γιατί... θεωρήθηκαν ειδωλολατρική γιορτή.
- Και ξαναρχίζουν να γίνονται το 1896, σε διεθνές επίπεδο πια;
- Ακριβώς. Το 1894, 15 χώρες αποφασίζουν να τους ξαναρχίσουν, τιμώντας την ολυμπιακή ιδέα. Έτσι, το 1896 γίνονται οι πρώτοι Ολυμπιακοί αγώνες στην Αθήνα. Από τότε γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια, όπως και παλιά, σε διαφορετική χώρα κάθε φορά.
- Υπάρχουν σίγουρα και άλλα ερωτήματα που θα ήθελα να σας κάνω αλλά δυστυχώς ο χρόνος μας τελειώσε. Να σας ευχαριστήσω πολύ που ήρθατε στο στούντιο σήμερα. κυρία Μαραγκάκη, και να δώσουμε από τώρα ραντεβού...

Μάθημα 8

Πολλοί... ε... κατηγορούν τη Δύση ότι ευθύνεται σημαντικά για τη δημιουργία των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι χώρες του Τρίτου Κόσμου. Ώς ένα βαθμό, βέβαια, αυτό δεν είναι λάθος. Κοιτάξτε, για παράδειγμα, τα τεράστια χρέη που... έχουν πολλές χώρες του Τρίτου Κόσμου. Τη δεκαετία του '70 πολλές από αυτές τις χώρες δανείστηκαν με χαμηλά επιτόκια από οικονομικά ισχυρές χώρες της Δύσης. Τα επιτόκια ήταν χαμηλά επειδή την εποχή εκείνη δισεκατομμύρια δολάρια μπήκαν σε τράπεζες της Δύσης από χώρες που παράγουν πετρέλαιο. Οι δυτικές τράπεζες, λοιπόν, όπως σας είπα, δάνεισαν, ένα μέρος, βέβαια, από αυτά τα λεφτά σε χώρες του Τρίτου Κόσμου. Αργότερα, ακολούθησε αύξηση των επιτοκίων. Τα επιτόκια αυξήθηκαν σημαντικά. Δραματικά, θα έλεγα. Έτσι, δημιουργήθηκε μια... ε... κατάσταση όπου πολλές χώρες του Τρίτου Κόσμου δεν μπορούσαν, δεν είχαν τη δυνατότητα να εξοφλήσουν, όχι το κεφάλαιο αλλά ούτε καν τους τόκους των δανείων τους. Ένα... ε... ζωντανό και αρκετά χαρακτηριστικό, νομίζω, παράδειγμα είναι η περίπτωση της... ε... μιας χώρας της δυτικής Αφρικής, η οποία είχε δανειστεί από τη Δύση και έπρεπε να εξοφλήσει το χρέος της. Τα φυστικά που έβγαζε αυτή η χώρα είναι, ή τουλάχιστον ήταν, σημαντικότερη πηγή πρωτεΐνης για τον πληθυσμό της. Τι έγινε λοιπόν; Η κατανάλωση, εννοώ η εγχώρια, η εσωτερική κατανάλωση των φυστικών απαγορεύτηκε από την κυβέρνηση. Γιατί; Γιατί οι εξαγωγές του φυστικού σε άλλες χώρες έφερναν συνάλλαγμα, πολύ συνάλλαγμα στη χώρα αυτή, με το οποίο συνάλλαγμα θα μπορούσε να εξοφλήσει το χρέος της.

Έτσι, η χώρα αυτή πουλούσε τα φυστικά της κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Αγγλία... ή μάλλον... τη Βρετανία. Αποτέλεσμα; Πολλοί κάτοικοι της χώρας πεινούσαν ή υποσιτιζόνταν. Η συνέχεια της ιστορίας είναι εξίσου ενδιαφέρουσα, νομίζω. Τα φυστικά, λοιπόν, αγόρασαν, όπως είπαμε, η Αμερική και η Βρετανία, ως τι; Ως ζωική τροφή, τροφή για ζώα, δηλαδή. Για να φάνε, προσέξτε, οι αγελάδες τους. Οι αγελάδες έβγαλαν περισσότερο γάλα από το κανονικό και αυτό το... ε... πλεόνασμα από γάλα δεν ξέρανε τι να το κάνουνε. Κι αυτό, γιατί στη Δύση παράγεται αρκετό γάλα, ίσως περισσότερο από αυτό που χρειάζεται. Έτσι, λοιπόν, αυτό το επιπλέον γάλα έγινε... σκόνη και ξαναγύρισε στην ίδια χώρα για την οποία μιλάμε, για να φάνε τα παιδιά που δεν τρέφονταν σωστά. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι κατά κάποιον τρόπο, έχει και η Δύση τις ευθύνες της για... ε... ορισμένα από τα οικονομικά και... άλλα προβλήματα των χωρών του Τρίτου Κόσμου...

Ακουστική κατανόηση

Μάθημα 9

- Καλησπέρα σας. Είναι οι σύντομες ειδήσεις των οκτώ και στο μικρόφωνο ακούτε την Αθηνά Λεούση . . .
- Καλησπέρα σας, κυρίες και κύριοι. Τρίτη, 23 Ιουνίου σήμερα και η ζέστη συνεχίζεται, όπως θα δούμε στο δελτίο καιρού. Να αρχίσουμε με δύο ειδήσεις που αφορούν τα εσωτερικά της χώρας μας. Ο υπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε τις νέες τιμές των εισιτηρίων λεωφορείων, τρόλεϊ και μετρό. Οι τιμές είναι αυξημένες κατά 10%. Όπως είπε ο υπουργός, η αύξηση ήταν αναγκαία λόγω της αύξησης στην τιμή της βενζίνης και του ηλεκτρικού ρεύματος. Σε λίγο, θα ακούσετε σχετικό ρεπορτάζ. Η απεργία του προσωπικού της βιομηχανίας αλουμινίου συνεχίζεται για τέταρτη μέρα. Σε συνάντηση που είχαν σήμερα το πρωί, οι εκπρόσωποι της διοίκησης και του προσωπικού συμφώνησαν μόνο σε ορισμένα σημεία. Θα υπάρξει και νέα συνάντηση την Παρασκευή. Και τώρα μία εξωτερική είδηση. Η υπουργός Εξωτερικών της χώρας μας βρίσκεται στις Βρυξέλλες, όπου θα πάρει μέρος στη διάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αρχίζει αύριο. Σε δηλώσεις που έκανε στο αεροδρόμιο λίγο πριν φύγει, η υπουργός δήλωσε ότι η θέση της Ελλάδας στο βαλκανικό θέμα, που θα συζητηθεί κατά τη διάσκεψη, παραμένει σταθερή γιατί είναι και η πιο σωστή. Σε μεγάλο νοσοκομείο του Τορόντο στον Καναδά, συνεχίζονται οι έρευνες για τον καρκίνο του πνεύμονα. Τα πρώτα αποτελέσματα φαίνεται να είναι αισιόδοξα. Οι αθλητικές μας ειδήσεις τώρα. Η εθνική ομάδα ποδοσφαίρου της χώρας μας νίκησε την εθνική Λουξεμβούργου με 2 -1, σε φιλικό αγώνα που έγινε χθες το βράδυ στο Ολυμπιακό Στάδιο. Η εθνική μας ομάδα μπάσκετ έχασε από την εθνική ομάδα Ιταλίας με σκορ 96-92. Και τώρα ένα σύντομο δελτίο καιρού. Για αύριο προβλέπεται σχεδόν αίθριος καιρός σε ολόκληρη τη χώρα με ασθενείς ανέμους και λίγες νεφώσεις στα δυτικά. Η θερμοκρασία γενικά θα κυμανθεί από 25 έως 36 βαθμούς

Μάθημα 10

- Γεια σας. Είναι η εκπομπή "Δοκιμάστε κι εσείς". Απόψε, όπως κάθε Πέμπτη απόγευμα, μαζί μας εδώ στο Τέταρτο Πρόγραμμα είναι η γνωστή σε όλους μας πια κυρία Λένα, για να μας πει ακόμα μια παραδοσιακή συνταγή. Για όσους από σας ακούνε την εκπομπή μας για πρώτη φορά ή για όσους ... δεν έχουν καλή μνήμη, θυμίζω ότι η κυρία Λένα Αντύπα είναι η συγγραφέας δύο πολύ αγαπητών βιβλίων μαγειρικής. Το πρώτο της βιβλίο με τίτλο " Ελληνικά Παραδοσιακά Πιάτα" κυκλοφορεί εδώ και αρκετά χρόνια, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Έχει μεταφραστεί στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά. Το δεύτερο βιβλίο της, που έχει τίτλο "Βάλτε λίγη φαντασία στο πιάτο σας", κυκλοφόρησε πριν από λίγο καιρό και έγινε ανάρπαστο. Αλλά επειδή ξέρω ότι ανυπομονείτε να ακούσετε τι έχει ετοιμάσει η κυρία Λένα για μάς σήμερα, να της δώσουμε αμέσως τον λόγο. Κυρία Λένα, καλησπέρα σας.
- Καλησπέρα σας.
- Άλλη μία παραδοσιακή συνταγή λοιπόν απόψε;
- Ναι. Θα δούμε πώς φτιάχνουμε ένα φαγητό που είναι αρκετά αγαπητό σε πολλούς και που δεν είναι δύσκολο στην εκτέλεσή του.
- Και ποιο είναι αυτό το φαγητό;
- Αρνάκι γιουβέτσι.
- Ω... Από τα πιο αγαπημένα μου. Λοιπόν, ν' αρχίσουμε;
- Βεβαίως. Και πρώτα να δούμε τα υλικά που χρειάζεστε, αγαπητοί μου. Θέλετε, λοιπόν, ενάμισι κιλό αρνάκι η κατσικάκι, άπαχο, που θα κόψετε σε μερίδες. Προτιμήστε μπουτί. Θα έχετε καλύτερα αποτελέσματα. Μετά, χρειάζεστε μισό κιλό κριθαράκι χοντρό, 250 γραμμάρια ντοματάκια ψιλοκομμένα και δύο κρεμμύδια, δύο μέτρια κρεμμύδια κι αυτά ψιλοκομμένα. Ακόμα, θέλετε μαργαρίνη ή καλαμποκέλαιο, ό,τι προτιμάτε. Τέσσερις κουταλιές είναι αρκετές. Τέλος, χρειάζεστε αλάτι και λίγο πιπέρι. Τα ξαναλέω. Ενάμισι κιλό κρέας, αρνάκι ή κατσικάκι κομμένο σε μερίδες. Πεντακόσια γραμμάρια κριθαράκι χοντρό, ένα τέταρτο ντοματάκια ψιλοκομμένα, δύο μέτρια κρεμμύδια ψιλοκομμένα, τέσσερις κουταλιές μαργαρίνη ή καλαμποκέλαιο, αλάτι και πιπέρι. Εντάξει; Ωραία. Προχωρούμε στην εκτέλεση. Πρώτα, σοτάρετε το κρέας και τα κρεμμύδια σε μια κατσαρόλα με τη μαργαρίνη... ή το λάδι. Προσθέτετε τα ντοματάκια και αφήνετε να σιγοβράσουν για 45 λεπτά περίπου. Αφού γίνει αυτό, μεταφέρετε το φαγητό σ' ένα ταψί φούρνου και προσθέτετε πέντε φλιτζάνια νερό, το κριθαράκι, και όσο αλάτι και πιπέρι θέλετε. Το ταψί σας είναι έτοιμο για τον φούρνο, τον οποίο εσείς έχετε ήδη προθερμάνει στους 200 βαθμούς. Βάζετε λοιπόν το ταψί με το φαγητό στον προθερμασμένο φούρνο. Είναι σημαντικό να ανακατεύετε κάθε τόσο το κριθαράκι, όση ώρα βρίσκεται στον φούρνο για να μην κολλήσει στο ταψί. Σε μισή ώρα περίπου το γιουβέτσι είναι έτοιμο. Είμαι βεβαία ότι θα σας αρέσει. Μπορείτε, αν θέλετε, αντί για αρνάκι ή κατσικάκι να χρησιμοποιήσετε ένα κοτόπουλο, κομμένο σε μερίδες. Αυτά γι' απόψε και καλή σας όρεξη.
- Να ευχαριστήσουμε την κυρία Λένα που μας έδωσε ακόμα μία από τις πετυχημένες συνταγές της και να πούμε ότι...

Μάθημα 11

- Μπάμπης** (Έρχεται από το βάθος βρίζοντας) Γυναίκες... Αχάριστες... σκύλες...
- Ντόρα** Τι πάθατε πάλι;
- Μπάμπης** Χωρίζουμε...
- Ντόρα** Πάλι;
- Μπάμπης** Τέλειωσε
- Στράτος** Βάστα, ρε Μπάμπη...
- Μπάμπης** Χωρίζω... φεύγω...
- Ντόρα** Γιατί;
- Μπάμπης** Γυναίκα είν' αυτή, ρε Ντόρα, γυναίκα; Νά' τανε άλλος θα την ειχε σφάξει στο γόνατο...
- Στράτος** Εσείς προχτές ήσαστε μια χαρά!
- Μπάμπης** Μην μπλέξεις ποτέ... ακούς; Μην παντρευτείς, καημένε μου, κήκης...
- Βούλα** (Βγαίνει και αφήνει στα πόδια του άντρα της μια μικρή βαλίτσα)... Εδώ σου' χω τα εσώρουχα...
- Μπάμπης** Φέρε και τ' άλλα! Όλα!
- Βούλα** Να περιμένεις...
- Στέλιος** Ακούστε...
- Βούλα** Αυτουνού να τα πεις... Του βάρβαρου...
- Μπάμπης** Πίσω μου σ' έχω πρωί πρωί, κυριακάτικα...
- Ντόρα** Βούλα... Βούλα... Βούλα... άκουσέ με... (Τρέχει πίσω από τη Βούλα που φεύγει στο βάθος)
- Μπάμπης** Θα φύγω να δω τη γεια μου...
- Στέλιος** Πού να τρέχεις, κάτσε 'δώ να... Εδώ τώρα είμαστε όλοι σα μια οικογένεια...
- Μπάμπης** Θα βγάλω χαρτιά, θα πάω στην Αυστραλία...
- Στέλιος** Μπορεί να πάει κανείς;
- Μπάμπης** Πώς δεν μπορεί...
- Στέλιος** Μα θέλει δυο-τρία χρόνια ώσπου να πάρεις σειρά...
- Μπάμπης** Με είκοσι πέντε λίρες μπορείς σε δύο μήνες νά' σαι 'κεί... Ξέρω έναν που κάνει αυτή τη δουλειά...
- Στέλιος** Μόνο με είκοσι πέντε λίρες; Μ' εφτάμισι χιλιάδες δηλαδή πάνω κάτω...
- Μπάμπης** Ναι... Και κάτι ναύλα άλλες τέσσερις πέντε χιλιάδες... πες δώδεκα χιλιάδες
- Στέλιος** Μόνο... Και βολεύεσαι για πάντα... για όλη σου τη ζωή;
- Μπάμπης** Εκεί έχει δουλειά, δουλειά όχι αστεία. Χέρια νά 'χεις να δουλεύεις... Κι αν είσαι λίγο καπάτσος να στησεις μια δική σου δουλίτσα... Πάει, αυτό είναι, πήρες τ' σπάνω...
- Στέλιος** Βέβαια, εκεί οι τόποι είναι παρθένοι... Τον θένε τον άνθρωπο... Τονέ βαστάνε... να μη φύγει... Δεν τονέ διώχνουνε διαρκώς...
- Μπάμπης** Βρίσκουνε και χρυσάφι ακόμη... Υπάρχουν ερημιές που δεν πάτησε ακόμη πόδι ανθρώπου... Πάνε και βρίσκουν χρυσάφι και πετρέλαιο... Έτσι όπως στον κινηματογράφο...
- Στέλιος** Με δώδεκα χιλιάδες... !